

Scan

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อ
การจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ ในกรุงเทพมหานคร

นายอิสราพงศ์ วงศ์สมิง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**Working Staff's Opinions Towards Landscape of Public Parks
in Bangkok Metropolis**

Mr. Israphong Wongsaming

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension
School of Agricultural Extension and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2007

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จผลด้วยดีนั้น ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดี จากรองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต โยธะคง รองศาสตราจารย์ บำเพ็ญ เขียวหวาน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำการทำวิทยานิพนธ์ในขั้นตอนต่างๆ อย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงกระบวนการการทำวิจัยเป็นอย่างดี อันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ พิษกรรม ที่ได้กรุณาเข้าร่วมเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนการทำวิจัยจากผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานที่หน่วยงาน สำนักงานสวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะ คุณวรวิทย์ ปิณยานนท์ หัวหน้าสวนจตุจักร คุณประเจิญ ร่วมกระโทก หัวหน้าสวนมหาดไทย ได้ช่วยให้คำแนะนำในด้านต่างๆ และได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากข้าราชการสำนักสิ่งแวดล้อม (สำนักงานสวนสาธารณะ) สำนักงานเขต (ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ) ซึ่งผู้วิจัยถือว่ามีค่าและเป็นพระคุณยิ่ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการสนับสนุน กำลังใจจากคุณดวงดาว นุ่มเจริญ ภรรยาและบุตร คือ เด็กหญิงอลิสรา วงศ์สมิง อย่างดียิ่ง ซึ่งผู้วิจัยถือว่ามีค่าเป็นอย่างยิ่ง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้สนใจในการศึกษา กุศลอันพึงมีจากการวิจัย ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดามารดา ครู อาจารย์ และท่านผู้มีพระคุณทุกท่าน ความบกพร่องที่มีทั้งหมด ผู้วิจัยขอรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

อิสราพงศ์ วงศ์สมิง

กรกฎาคม 2551

Thesis title: Working Staff's Opinions Towards Landscape of Public Parks in Bangkok Metropolis

Researcher: Mr. Israphong Wongsaming; **Degree:** Master of Agriculture (Agricultural Extension); **Thesis advisors:** (1) Dr. Somchit Yotakhong, Associate Professor;

(2) Mr. Bumpen Keowan, Associate Professor; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The objectives of this study were to study (1) social and economic fundamental status of government working staff who were responsible for the Bangkok metropolitan public park landscaping; (2) the level of their knowledge about public park landscaping; (3) the level of their opinions on public park landscaping; (4) a comparison of the working staff's opinions on public park landscaping; and (5) the problems, suggestions, and needs of the government working staff on the public park landscaping.

This study was a survey research. The population in this study were 154 government officials who were working staff of Bangkok metropolitan public park landscaping. There were 133 selected samples. The instrument used in this study was a questionnaire form. The statistical methodology used to analyze the data by computer programs were percentage, mean, standard deviation, minimum value, maximum value, ranging, and t-test analysis.

The findings of this study were as follows: (1) Most of the government working staff who were responsible for the Bangkok metropolitan public park landscaping were male. Their average age was 42.21 years. Most of them were married, educated at undergraduate level. They were mostly at level 1-5 of the government agricultural officials. The average duration of their experience in public park landscaping was 12.17 years. Their average income was 15,626.34 Baht/month, with average extra income at 8,090.57 Baht/month. (2) The highest level of the knowledge about landscaping of both groups of the government working staff who were responsible for the public park landscaping was in the aspect of landscape care and maintenance, while the highest level of their knowledge about public park was in the aspect of ideas/guidelines of public park landscaping. (3) The highest level of the opinions on the landscape patterns, and the operation of the Bangkok metropolitan public park landscaping of both groups of the government working staff who were responsible for the public park landscaping was on the selection of materials used for construction. The highest level of the overall public park landscape which had been constructed completely was the King Rama IX Royal Garden. And (4) considering their knowledge, skill, and administration of landscaping, it was found that both groups of the government working staff who were responsible for the Bangkok Metropolitan public park landscaping had problems on lacking of fundamental knowledge of landscaping, designing technique, and modern equipment. The working staff suggested that training courses in landscaping should have been set for them, including workshop training in the real area under their responsibility, and supplied them with suitable equipment sufficiently. For their needs of knowledge about landscaping theory and skill, it was found that they mostly needed knowledge about designing plan. And from the hypothesis testing, it was found that the level of their knowledge of landscaping and public park differed from the level of their opinions on landscape patterns and their operation of the landscaping, while they did not differ from the overall public park landscapes which had already been constructed in Bangkok.

Keywords: Working staff opinion, Landscape, Public park, Bangkok Metropolis

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	6
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวนสาธารณะ.....	12
การจัดภูมิทัศน์ สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร.....	23
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	100
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	102
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง.....	102
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	103
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	104
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	104

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	106
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	106
ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ.....	111
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร.....	129
ตอนที่ 4 ปัญหาข้อเสนอแนะและความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน.....	162
การทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	167
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	173
สรุปผลการวิจัย.....	173
อภิปรายผล.....	180
ข้อเสนอแนะ.....	186
บรรณานุกรม.....	191
ภาคผนวก.....	196
ก. หนังสือราชการ.....	197
ข. แบบสอบถามการวิจัย.....	199
ค. แสดงระดับความรู้ / ระดับความคิดเห็น.....	216
ประวัติผู้วิจัย.....	222

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	107
ตารางที่ 4.2 ระดับความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์.....	112
ตารางที่ 4.3 ระดับความรู้ด้านสวนสาธารณะ.....	124
ตารางที่ 4.4 ระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบของสวนและการดำเนินงาน.....	130
ตารางที่ 4.5 ระดับความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร.....	146
ตารางที่ 4.6 ด้านปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง.....	163
ตารางที่ 4.7 ด้านข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง.....	165
ตารางที่ 4.8 ความต้องการความรู้ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน.....	166
ตารางที่ 4.9 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย (ความรู้การจัดภูมิทัศน์).....	167
ตารางที่ 4.10 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย (ความรู้ด้านสวนสาธารณะ).....	168
ตารางที่ 4.11 การทดสอบสมมติฐานด้านการวิจัย (รูปแบบของสวนสาธารณะและการดำเนินงาน).....	169
ตารางที่ 4.12 การทดสอบสมมติฐานด้านการวิจัย (ภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ).....	170

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....3
ภาพที่ 2.1	โครงสร้างสำนักงานสวนสาธารณะ.....26
ภาพที่ 2.2	แผนผังบริเวณสวนรมณีนาถ.....27
ภาพที่ 2.3	ภูมิทัศน์ภายในสวน.....28
ภาพที่ 2.4	ประติมากรรมสังข์สัมฤทธิ์.....30
ภาพที่ 2.5	พิพิธภัณฑ์ราชทัณฑ์.....30
ภาพที่ 2.6	แผนผังบริเวณสวนสราญรมย์.....32
ภาพที่ 2.7	ภูมิทัศน์ภายในสวน.....33
ภาพที่ 2.8	ศาลเจ้าแม่ตะเคียนทอง.....35
ภาพที่ 2.9	ลานออกกำลังกาย.....35
ภาพที่ 2.10	น้ำพุพานโลหะ.....36
ภาพที่ 2.11	แผนผังบริเวณสวนสันติภาพ.....37
ภาพที่ 2.12	ภูมิทัศน์ภายในสวน.....37
ภาพที่ 2.13	สัญลักษณ์ของสวน.....38
ภาพที่ 2.14	ป้ายชื่อสวน.....39
ภาพที่ 2.15	แผนผังบริเวณสวนธนบุรีรมย์.....40
ภาพที่ 2.16	ภูมิทัศน์ภายในสวน.....40
ภาพที่ 2.17	พื้นที่สีเขียวผืนใหญ่.....42
ภาพที่ 2.18	แผนผังบริเวณสวนพระนคร.....43
ภาพที่ 2.19	ภูมิทัศน์ภายในสวน.....43
ภาพที่ 2.20	น้ำพุ.....44
ภาพที่ 2.21	สวนไม้ตัด.....45
ภาพที่ 2.22	สวนอเนกประสงค์.....45
ภาพที่ 2.23	แผนผังบริเวณสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา.....46
ภาพที่ 2.24	ภูมิทัศน์ภายในสวน.....47
ภาพที่ 2.25	กำแพงราชสุคติมหาราช.....48
ภาพที่ 2.26	จุดชมวิว.....49
ภาพที่ 2.27	แผนผังบริเวณสวนหนองจอก.....50

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 2.28 ภูมิทัศน์ภายในสวน.....	50
ภาพที่ 2.29 ต้นไทรสัญลักษณ์สวน.....	51
ภาพที่ 2.30 น้ำพุกลางสวน.....	52
ภาพที่ 2.31 แผนผังบริเวณสวนอุทยานเบญจสิริ.....	53
ภาพที่ 2.32 ภูมิทัศน์ภายในสวน.....	54
ภาพที่ 2.33 การแสดงน้ำพุคนตรี.....	56
ภาพที่ 2.34 ประติมากรรมประดับสวน.....	56
ภาพที่ 2.35 สนามเด็กเล่น.....	57
ภาพที่ 2.36 แผนผังบริเวณสวนจตุจักร.....	58
ภาพที่ 2.37 ภูมิทัศน์ภายในสวน.....	58
ภาพที่ 2.38 ประติมากรรมอาเซียน 6 ประเทศ.....	59
ภาพที่ 2.39 หอนาฬิกา.....	60
ภาพที่ 2.40 กิจกรรมออกกำลังกาย.....	60
ภาพที่ 2.41 แผนผังบริเวณสวนวชิรเบญจทัศ.....	61
ภาพที่ 2.42 ภูมิทัศน์ภายในสวน.....	62
ภาพที่ 2.43 กิจกรรมภายในสวน.....	64
ภาพที่ 2.44 ศูนย์นันทนาการ.....	64
ภาพที่ 2.45 แผนผังบริเวณสวนลุมพินี.....	66
ภาพที่ 2.46 ภูมิทัศน์ภายในสวน.....	67
ภาพที่ 2.47 พระบรมรูปรัชกาลที่ 6.....	69
ภาพที่ 2.48 กิจกรรมธรรมชาติในสวน.....	69
ภาพที่ 2.49 แผนผังบริเวณสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์.....	70
ภาพที่ 2.50 ภูมิทัศน์ภายในสวน.....	71
ภาพที่ 2.51 สระน้ำ.....	73
ภาพที่ 2.52 สวนไม้มงคลพระราชทาน 76 จังหวัด.....	73
ภาพที่ 2.53 แผนผังบริเวณสวนเสรีไทย.....	74
ภาพที่ 2.54 ภูมิทัศน์ภายในสวน.....	75
ภาพที่ 2.55 เกาะกลางน้ำ.....	76

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 2.56	แผนผังบริเวณสวนหลวง ร.9.....77
ภาพที่ 2.57	ภูมิทัศน์ภายในสวน.....78
ภาพที่ 2.58	สวนพฤกษศาสตร์.....80
ภาพที่ 2.59	สวนเชิงผา.....80
ภาพที่ 2.60	แผนผังบริเวณสวนธรรม 70 พรรษามหาราชาจีน.....81
ภาพที่ 2.61	ภูมิทัศน์ภายในสวน.....82
ภาพที่ 2.62	แผนผังบริเวณสวนกีฬารามอินทรา.....83
ภาพที่ 2.63	ภูมิทัศน์ภายในสวน.....84
ภาพที่ 2.64	สนามกีฬา.....85
ภาพที่ 2.65	สนามเด็กเล่น.....85
ภาพที่ 2.66	แผนผังบริเวณสวนมหาดไทย.....86
ภาพที่ 2.67	ภูมิทัศน์ภายในสวน.....86
ภาพที่ 2.68	สระน้ำ.....87
ภาพที่ 2.69	สนามกีฬา.....88
ภาพที่ 2.70	แผนผังบริเวณสวนรมณีฯทุ่งสีกัน.....89
ภาพที่ 2.71	ภูมิทัศน์ภายในสวน.....89
ภาพที่ 2.72	กลุ่มศาลาทรงไทย.....90
ภาพที่ 2.73	แผนผังบริเวณสวนทวีวนารมย์.....92
ภาพที่ 2.74	ภูมิทัศน์ภายในสวน.....92
ภาพที่ 2.75	สวนมะพร้าว.....93
ภาพที่ 2.76	สนามเด็กเล่น.....94
ภาพที่ 2.77	แผนผังบริเวณสวน 60 พรรษา สมเด็จพระบรมราชินีนาถ.....95
ภาพที่ 2.78	ภูมิทัศน์ภายในสวน.....95
ภาพที่ 2.79	น้ำพุกลางสวน.....96
ภาพที่ 2.80	สนามเด็กเล่น.....97
ภาพที่ 2.81	รูปแบบสวนถนน.....99

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงที่สำคัญในด้านของความเป็นศูนย์กลางในด้าน การปกครอง การศึกษา ธุรกิจการค้า และอุตสาหกรรม อีกทั้งเป็นศูนย์รวมของภาคเศรษฐกิจของ ประเทศจึงเป็นแหล่งที่ประชาชนจากทุกภาคของประเทศหลั่งไหลเข้ามาประกอบอาชีพในเขต กรุงเทพมหานคร ทำให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ส่งผลให้กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดของประเทศไทย คั้งนั้นสภาพทั่วไปของ กรุงเทพมหานคร จึงเต็มไปด้วยความเจริญของวัตถุ สิ่งก่อสร้าง จำนวนมากมาย สภาพแวดล้อม ส่วนใหญ่ได้ถูกทำลายไป ประชาชนในกรุงเทพมหานครจึงเกิดปัญหา ความแออัด ความเสื่อมโทรม ของสภาพแวดล้อม อากาศเป็นพิษ อีกทั้งปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรง ต่อระบบนิเวศวิทยาของโลกที่เราอาศัยอยู่ ปริมาณก๊าซคาร์บอน ไดออกไซด์ที่เพิ่มมากขึ้น ส่วนหนึ่ง จะถูกใช้ไปในขบวนการสังเคราะห์แสงของพืช ส่วนที่เหลือก็ปกคลุมชั้นบรรยากาศของโลก ไว้ทำ ให้เกิดปรากฏการณ์ ที่เรียกว่า ปฏิกริยาเรือนกระจก (Green House Effect) ซึ่ง หมายถึง สภาพที่ เกิดขึ้นในห้องเรือนกระจกที่ปิด ไม่มีการถ่ายเทของอากาศ หรือมีบ้างเล็กน้อย และอยู่ในที่แสงแดด ส่องถึงได้โดยตรง อุณหภูมิภายในห้องจึงสูงกว่าภายนอก ใช้เป็นเรือนเพาะปลูกพืชในประเทศเมือง หนาว ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย ย่อมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ซึ่งรวมทั้งพืชพรรณไม้ต่างๆในเขตชุมชนที่มี ประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น การเพิ่มขึ้นของตึกบ้านเรือน และถนนต่างๆนั้น ย่อมหมายถึงการ ถูกตัด โคนของต้นไม้ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ผู้บริหารของกรุงเทพมหานคร ได้พยายามแก้ไขมาตลอด วิธีการหนึ่งคือ การเพิ่มพื้นที่สีเขียว การจัดสร้างสวนสาธารณะ สวนหย่อม ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ ยืนต้น การปรับปรุงปลูกต้นไม้ตามถนนสายต่างๆ และตามพื้นที่ว่างเปล่าสาธารณะให้มากที่สุด เพื่อให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองในสวน มีความร่มรื่น มีสภาพภูมิอากาศที่ดี รวมทั้งเสริมสร้าง และรักษาคุณภาพของสภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งประ โยชน์จากการช่วยฟอกอากาศและใช้เป็น สถานที่พักผ่อนให้แก่ชาวกรุงเทพมหานคร

ในปี พ.ศ. 2549 กรุงเทพมหานคร มีสวนสาธารณะสำหรับของประชาชนอยู่ 20 แห่งด้วยกัน ซึ่งอยู่ในความดูแลและจัดหาโดยสำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม คือ

สวนภูมิณี สวนจตุจักร สวนสราญรมย์ สวนเสรีไทย สวนรมณีนาถ สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ สวนสันติภาพ สวนวชิรเบญจทัศ สวนกีฬารามอินทรา สวนรมณีฯทุ่งสีกัน สวนหลวง ร.9 สวนพระนคร อุทยานเบญจสิริ สวนหนองจอก สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา สวนธนบุรีรมย์ สวนธรรม “70 พรรษามหाराชินี” สวนมหาดไทย สวนทวีวนารมย์ และสวน 60 พรรษาสมเด็จพระบรมราชินีนาถ มีเนื้อที่รวมกันจำนวน 2,499 ไร่ 2 งาน 91 ตารางวา และมีพื้นที่สีเขียวในรูปแบบสวนสาธารณะ สำหรับพักผ่อนหย่อนใจของประชาชน โดยทั่วไปอาจเป็นพื้นที่ของภาครัฐหรือเอกชนที่เปิด ประชาชนสามารถเข้าไปใช้พักผ่อนหย่อนใจได้ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตต่างๆ ทั้ง 50 เขต มีเนื้อที่รวมกันจำนวน 11,287 ไร่ 1 งาน 43.30 ตารางวา โดยมีสัดส่วนต่อจำนวนประชากร 3.17 ตารางเมตรต่อคน ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร คือ ตัวแทนของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานคร และประชาชนที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา การจัดการ การบำรุงรักษา เสนอแนะแนวทางการพัฒนา ส่งเสริมใช้ความคิด ในการแก้ปัญหา เป็นผู้ประสานความเข้าใจ รับฟังความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชน ผู้ใช้บริการ เพื่อที่จะพัฒนาภูมิทัศน์ สวนสาธารณะให้สวยงาม เป็นประโยชน์ต่อผู้ให้บริการมากที่สุด และเป็นการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (สำนักสิ่งแวดล้อม, 2550 : 8-10) ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2547-2551 ได้มีการนำ 7 นโยบาย 2 ยุทธศาสตร์มาบริหารกรุงเทพมหานคร 1 ในนั้นคือนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่มุ่งแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การเพิ่มพื้นที่สีเขียว การพัฒนาพื้นที่สีเขียวและภูมิทัศน์เมือง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ เพื่อที่จะนำความคิดเห็นที่ได้จากผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสวนมากำหนดแนวทางการพัฒนา การจัดภูมิทัศน์ การดูแลบำรุงรักษา การบริการ การพัฒนาพื้นที่สวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียว พื้นที่นันทนาการ ของเมือง เพื่อใช้ประโยชน์สูงสุดของประชาชน ผู้ใช้บริการ และผู้มาเยือน มีการสร้างทัศนียภาพของกรุงเทพมหานคร ให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ น่าอาศัยอย่างยั่งยืน และคาดว่าจะสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแผนในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิทัศน์สวนสาธารณะกรุงเทพมหานครต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ
- 2.2 เพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ สวนสาธารณะ
- 2.3 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

2.4 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

2.5 เพื่อศึกษาปัญหา ข้อเสนอแนะ และความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

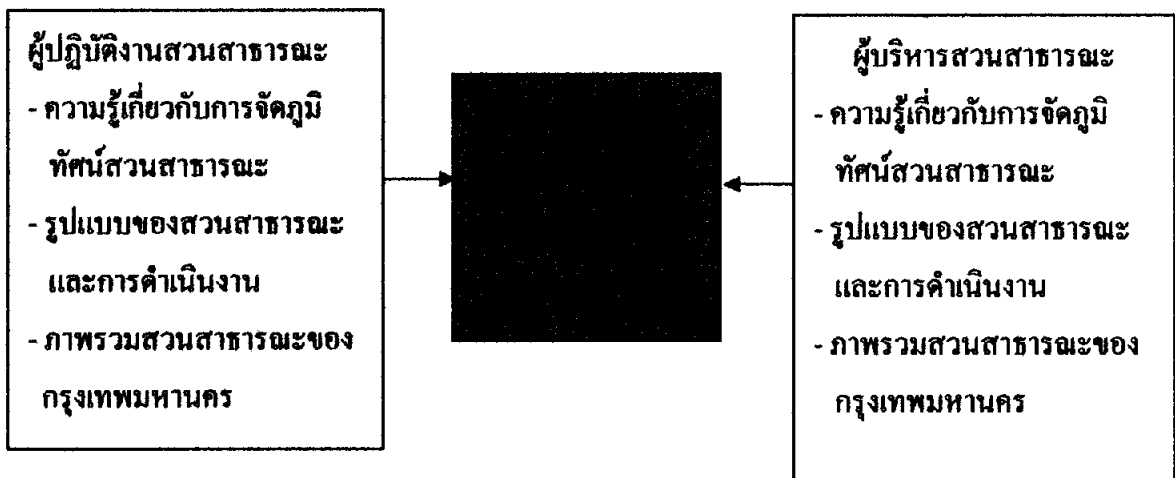
3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อการจัด
ภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

3.1 ตัวแปร คือ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้
และระดับความรู้ของเจ้าหน้าที่

3.2 ตัวแปร คือ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อการจัดภูมิทัศน์
สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร

จากกรอบแนวคิดดังกล่าว สามารถสร้างเป็นรูปแบบกรอบแนวคิดในการวิจัย
ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานในการวิจัย

ผู้ปฏิบัติงานสวนสาธารณะ และผู้บริหารสวนสาธารณะ มีความรู้เกี่ยวกับการจัด
ภูมิทัศน์ รูปแบบและการดำเนินงานของการจัดสวนสาธารณะ และภาพรวมของสวนสาธารณะที่
จัดสร้างแล้วในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาถึงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อการจัด
ภูมิทัศน์ สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร จากสำนักสิ่งแวดล้อม (สำนักงานสวนสาธารณะ) และ
สำนักงานเขตทั้ง 50 เขต

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยได้กำหนดศัพท์ที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ มีดังนี้

6.1 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง เจ้าหน้าที่การเกษตร เจ้าหน้าที่งานการเกษตร
นักวิชาการเกษตร และเจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดภูมิทัศน์
สวนสาธารณะ สังกัดสำนักสิ่งแวดล้อม (สำนักงานสวนสาธารณะ) และสำนักงานเขตทั้ง 50 เขต
(ฝ่ายรักษาความสะอาด และสวนสาธารณะ) กรุงเทพมหานคร

6.2 ผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ สังกัดสำนัก
สิ่งแวดล้อม สำนักงานสวนสาธารณะประจำภายในสวนสาธารณะ โดยครอบคลุมถึงตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่การเกษตร เจ้าหน้าที่งานการเกษตร นักวิชาการเกษตร และประจำสำนักงานเขต ฝ่ายรักษา
ความสะอาด และสวนสาธารณะ โดยครอบคลุมถึงตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเกษตร

6.3 ผู้บริหารสวน หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ สังกัดสำนัก
สิ่งแวดล้อม สำนักงานสวนสาธารณะประจำภายในสวนสาธารณะ โดยครอบคลุมถึงตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร และประจำสำนักงานเขตฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ
โดยครอบคลุมถึงตำแหน่งเจ้าหน้าที่งานการเกษตร

6.4 ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ
ซึ่งเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของสวน การดำเนินงาน การใช้ประโยชน์ ความสวยงาม
ความร่มรื่น การดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์ สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร

6.5 ความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการ
จัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ แบ่งเป็น 3 ระดับคือ ความคิดเห็นมาก ความคิดเห็นปานกลาง และความ
คิดเห็นน้อย

6.6 สวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร หมายถึง สวนสาธารณะที่อยู่ในความดูแลและ
จัดหาโดยสำนักสิ่งแวดล้อม (สำนักงานสวนสาธารณะ) จำนวน 20 แห่ง มีเนื้อที่รวมกันจำนวน
2,499 ไร่ 2 งาน 91 ตารางวา และพื้นที่สีเขียวในรูปแบบสวนสาธารณะ สำหรับพักผ่อนของ

ประชาชน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตต่างๆ ทั้ง 50 เขต มีเนื้อที่จำนวน 11,287 ไร่ 1 งาน 43.30 ตารางวา

6.7 การจัดภูมิทัศน์ หมายถึง การจัดตกแต่งบริเวณพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง เพื่อให้มีความสวยงามร่มรื่น เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการ และเป็นการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน

6.8 สวนสาธารณะ หมายถึง พื้นที่ที่จัดเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ในการเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม สงบร่มรื่น เพื่อให้ผ่อนคลายความตึงเครียด โดยใช้ประโยชน์เท่าเทียมกัน ภายในสวนสาธารณะ จัดตกแต่งบริเวณเพื่อความสวยงาม ประกอบด้วยไม้ดอกไม้ประดับ สระน้ำ สนามหญ้า นอกจากนี้ยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน รวมทั้งการจัดกิจกรรมภายในสวนสาธารณะ เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาความรู้ และทักษะการจัดภูมิทัศน์ตกแต่งบริเวณให้กับข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ

7.2 ข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาและกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสาธารณะกรุงเทพมหานครให้เกิดความร่มรื่น สวยงาม สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน สิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน

7.3 ข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการส่งเสริมอาชีพ การจัดภูมิทัศน์ในสถานที่ต่างๆ สำหรับผู้ที่สนใจ

7.4 เพื่อพัฒนาความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะแต่ละแห่ง

7.5 เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาวิจัยด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย “เรื่องความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทั้งเอกสาร ทางวิชาการ ตำรา บทความ วารสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดสวนสาธารณะ
3. การจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

1.1 ความหมายของความคิดเห็น

มีนักวิชาการจำนวนมากได้ให้คำนิยามและความหมายของ “ความคิดเห็น” ไว้ค่อนข้างหลากหลายที่สำคัญอาทิเช่น

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527 : 174) เห็นว่าความคิดเห็น (Opinion) เป็นการแสดงออกโดยการพูดหรือการเขียนเกี่ยวกับทัศนคติความเชื่อหรือค่านิยมของบุคคล ความคิดเห็นไม่เหมือนทัศนคติตรงที่ไม่ต้องแสดงความรู้สึกอารมณ์ หรือแม้กระทั่งการแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนองหรือไม่ตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นเพียงคำพูดพร้อมเหตุผลที่บุคคลคิดขึ้นมา และถ้าคนไม่เห็นด้วยบุคคลนั้นก็อาจเปลี่ยนคำพูดดังกล่าวได้ ดังนั้นบุคคลที่มีทัศนคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมถ้าไม่แสดงความคิดเห็นออกมาก็จะ ไม่มีผู้ใดทราบเลยว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมเช่นใด

จรี จันทร์ทรัพย์ (2529 : 7) กล่าวว่า ความคิดเห็น คือการแสดงออกของบุคคลต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะด้วยการพูดหรือเขียน ซึ่งการแสดงออกของความคิดเห็นจะเกี่ยวข้องกับทัศนคติ ค่านิยม การศึกษา ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมและพฤติกรรมระหว่างบุคคลเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาและประเมินค่าก่อนที่จะตัดสินใจแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ซึ่งความคิดเห็นนี้อาจเป็นที่ยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้

สุชา จันทร์เอม (2536 : 7) กล่าวถึงความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้วยคำ (verbal expression) เกี่ยวกับ เจตคติความเชื่อ หรือค่านิยม ความคิดเห็น ไม่ใช่เป็นสิ่งที่เกี่ยวกับเจตคติ

วัชร น้อยพิทักษ์ (2536 : 8) กล่าวสรุปถึงความคิดเห็นว่าเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ทศนคติของบุคคลต่างเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาศัยประสบการณ์ จากการเรียนรู้ การอบรม การเลี้ยงดู การขัดเกลาทางสังคม สภาพแวดล้อมที่ตนดำรงอยู่ในการแสดงความคิดเห็นออกมาในรูปแบบของการพูดและการเขียน

ปริญา สมเชื่อน (2547 : 8) สรุปว่าความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึก ความเชื่อของบุคคลหรือกลุ่มคนต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูดหรือการเขียนที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้เป็นพื้นฐานและมีอารมณ์ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นสำคัญ การแสดงความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้ และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา

สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งแสดงความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ ทศนคติต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยประสบการณ์ จากการเรียนรู้ การรับรู้ และสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงอยู่ การแสดงความคิดเห็นอาจเป็นที่ยอมรับหรือปฏิเสธ จากคนอื่น ๆ และสามารถเปลี่ยนความคิดเห็นนั้นๆ ได้

1.2 ประเภทของความคิดเห็น

ปริญา สมเชื่อน (2547 : 8) ได้กล่าวความคิดเห็นมี 2 ประเภท คือ

1.2.1 **ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด (extremeness)** เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนและประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลง ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก

1.2.2 **ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (cognitive contents)** การมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ขึ้นอยู่กับความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบยอมรับเห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ รังเกียจไม่เห็นด้วย

1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น

1.3.1 การเกิดความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องคล้ายคลึง หรือเหมือนกันเสมอไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับอิทธิพลต่อการแสดงออกในเรื่องนั้นๆ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นได้มีผู้เสนอแนวคิดไว้ สรุปได้ดังนี้ ปริญา สมเชื่อน (2547 : 9) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นคือ

1) ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ คือ ภาวะต่างๆของบุคคลที่ใช้รับความรู้ ความคิดปกติของอวัยวะ ความบกพร่องของอวัยวะสัมผัสซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นไม่ดีต่อบุคคลภายนอก

2) ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล คือ บุคคลได้ประสบกับเหตุการณ์ด้วยตนเอง การกระทำด้วยตนเอง หรือได้พบเห็น ทำให้บุคคลมีความพึงใจ และเกิดความคิดต่อความคิดต่อประสบการณ์เหล่านั้นต่างกัน

3) อิทธิพลของผู้ปกครอง คือ เมื่อเป็นเด็กผู้ปกครองจะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและให้ข้อมูลแก่เด็กได้มาก ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมและความคิดเห็นของเด็กด้วย

4) ทักษะคิดและความคิดเห็นของกลุ่ม คือ เมื่อบุคคลเจริญเติบโตย่อมจะต้องมีกลุ่มและสังคมดังนั้นความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิง หรือการอบรมสั่งสอนของโรงเรียน หน่วยงานที่มีความเห็นหรือแตกต่างกัน ย่อมจะมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลด้วย

5) สื่อมวลชน คือ สื่อต่างๆที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเรา ดังนั้นสื่อเหล่านี้ ซึ่งได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร จึงเป็นปัจจัยอันหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

ผลอง ภิรมย์รัตน์ (2521 : 43-44) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นไว้ว่า

(1) เกิดจากประสบการณ์ของบุคคลที่ได้พบเห็น และเกิดความประทับใจมาโดยตรง

(2) เกิดจากกระบวนการเรียนรู้โดยมีการอบรมสั่งสอน จากพ่อ แม่ ญาติพี่น้องและคนสูงอายุเกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรม และความเชื่อทั้งโดยตรงและทางอ้อม

(3) เกิดจากการเลียนแบบ หรือทำตามบุคคลที่มีอิทธิพล โดยตรง เช่น เป็นพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ที่ตนชอบ

(4) เกิดจากอิทธิพลของสังคม อิทธิพลกลุ่มที่บุคคลเข้าไปร่วมตัวเป็นสมาชิก ความคิดเห็นของกลุ่มนั้นๆ สามารถบีบบังคับให้สมาชิกในกลุ่มต้องจำนนตามไปด้วย

(5) เกิดจากการสรุป ตีความตามคุณลักษณะที่ปรากฏ บุคคลบางคนใช้วิธีการสรุปอ้างอิง ลักษณะ และสรุปตีความ คนนี้จะเป็นอย่างนั้นอย่างนั้น โดยการสร้างทัศนคติแบบเฉียบพลันใกล้เคียงความจริง หรือเกินเลยความจริง

สรุปได้ว่า การเกิดความคิดเห็น หมายถึง ธรรมชาติของมนุษย์ในด้านต่างๆ ที่เกิดจากปัจจัย พันธุกรรม ครอบครัว สังคม สื่อมวลชน และการตีความตามคุณลักษณะที่ปรากฏ

1.3.2 ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลง

ปริญา สมเชื่อน (2547 : 10) กล่าวว่า ความคิดเห็นของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้และมีสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้

- 1) การรับรู้ข้อมูลใหม่จากบุคคลหรือสื่อมวลชน
- 2) การได้รับประสบการณ์ตรงที่พบด้วยตนเอง หรือจากแรงสะท้อนใจ
- 3) การถูกบังคับให้ปฏิบัติตามโดยไม่เต็มใจหรือจากแรงสะท้อนใจ

นวม สงวนทรัพย์ (2535 : 78) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของความคิดเห็นว่าดังนี้

- (1) การติดต่อสื่อสารวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ เป็นสื่อสำคัญที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติ
- (2) การติดต่ออย่างใกล้ชิด ความใกล้ชิด ทำให้คนเรียนรู้สภาพที่แท้จริงของแต่ละฝ่ายความเข้าใจผิดหายไป
- (3) อิทธิพลส่วนบุคคล อิทธิพลเหล่านี้เกิดจากบุคลิกภาพและคุณสมบัติทางด้านจิตใจที่แสดงออกทางกายกรรม วจีกรรม บุคคลผู้เพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติที่ดีย่อมมีอิทธิพลเหนือทัศนคติคนอื่นได้ง่าย
- (4) การตัดสินใจของกลุ่ม ถ้ากลุ่มใดตัดสินใจไปแล้วความคิดเห็นของคนในกลุ่มย่อมคล้อยตามนั้นด้วย

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร อิทธิพลส่วนบุคคล การถูกบังคับให้ปฏิบัติตามโดยไม่เต็มใจ และการตัดสินใจของกลุ่ม

1.3.3 ความคิดเห็นแตกต่าง

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 65-70) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งได้แก่

- 1) ตัวบุคคล โดยประสบการณ์ในการให้การเลี้ยงดูหรือฝึกอบรมจะเป็นตัวกำหนดบุคลิกภาพของบุคคล ขณะเดียวกันบุคคลเหล่านั้นก็แตกต่างกันไปด้วย กล่าวคือ บุคคลซึ่งมีบิดาที่ลักษณะไม่ใกล้ชิดถูก เกี้ยวกราด ชอบหลงโทษถูก หรือบุคคลที่ถูกบิดามารดาหลงโทษทางกายอยู่เสมอ รวมทั้งครอบครัวที่มีบิดาเป็นใหญ่ในบ้าน บุคคลนั้นจะมีบุคลิกภาพที่เรียกว่า อัคราธิปไตย ซึ่งจะมีอคติและความรู้สึกที่ไม่เป็นมิตรกับบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผลมาจากการเลี้ยงตั้งแต่เล็ก การเลี้ยงดูนอกจากจะมีความคิดเห็นแล้ว ยังมีผลต่อการรับรู้ ความคิดในบางเรื่อง และรูปแบบของพฤติกรรมด้วย นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆมากมายที่มีผลต่อความคิดหรือความคิดเห็น ทั้งด้านสรีรวิทยา วัตถุ

สังคม และนอกจากนี้อายุยังมีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล ผู้ใหญ่มักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ยาก ซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นของเขาเองต่อสิ่งต่างๆ ในสังคม ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงจึงเกิดขึ้นได้ยากในกลุ่มคนมีอายุ ซึ่งตรงกันข้ามกับกลุ่มวัยรุ่นที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงหรือความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย

2) ลักษณะทางประชากรบางอย่างก็มีผลต่อความคิดเห็น เช่น เพศ พบว่าเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้เนื่องจากวัฒนธรรมซึ่งผู้หญิงมักเป็นคนที่ชอบประนีประนอมมากกว่าผู้ชาย ทั้งนี้ยังมีตัวแปรปัจจัยอื่นๆอีกที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล เป็นที่ทราบกันว่าบุคคลต่างกัน ปฏิกริยาของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสารอย่างเดียวกันจะไม่เหมือนกัน ดังนั้นผลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นย่อมแตกต่างกันไป

3) สัมพันธภาพระหว่างบุคคล การที่บุคคลจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในบุคคลอื่นหรือไม่ และมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะบางอย่างของบุคคลนั้น คือ ความน่าเชื่อถือ ความสนใจ และอำนาจ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น เชื่อว่าการสร้างความคิดเห็นในวัยเด็กนั้น ถ้าพ่อแม่มีคุณลักษณะสามอย่างแล้ว การสร้างความคิดเห็นย่อมเกิดขึ้นในตัวเด็กได้ง่าย และในระยะวัยรุ่น เพื่อนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของเด็กในวัยนี้จะมีผลมาจากเพื่อนมาก นอกจากนี้องค์ประกอบอื่นๆ เช่น สื่อมวลชน ครู ซึ่งมีอิทธิพลต่อการสร้าง และการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น

4) กลุ่มบุคคลย่อมมีส่วนร่วมกับการกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกหลายคนในกลุ่มเดียวกัน บุคคลก็อาจมีความต้องการร่วมกับกลุ่มอื่นด้วย ความคิดเห็นของบุคคลนั้นย่อมขึ้นอยู่กับบุคคลในกลุ่มที่เขาเป็นสมาชิกด้วย ดังนั้นความคิดเห็นของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงได้จากการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของกลุ่ม

5) สัมพันธภาพระหว่างกลุ่ม มีข้อมูลแสดงให้เห็นว่ากลุ่มต่างๆ ถ้ายังมีความเหมือนกันมากเท่าใด ในด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรมความชอบระหว่างกลุ่มก็มีมากขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้เชื้อชาติก็อาจมีส่วนเกี่ยวข้องด้วยในสังคม เช่น คนอเมริกา คนผิวขาวบางกลุ่มยังมีความคิดเห็นที่ไม่ดีต่อคนผิวดำ

วิเชียร เกตุสิงห์ (2529 : 15) ได้กล่าวว่าปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งได้แก่

(1) การอบรมของครอบครัว อิทธิพลของครอบครัวมีมากกว่าปัจจัยอื่นๆ เพราะครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกของบุคคล

(2) กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง บุคคลเมื่ออยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็มีความคิดเห็นไปทางเดียวกับกลุ่มสังคมนั้นๆ กลุ่มเป็นส่วนผลักดันให้บุคคลมีการเรียนรู้โดยตรง

(3) วัฒนธรรมและประเพณี บุคคลเมื่อได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมประเพณีใด ย่อมปฏิบัติไปตามวัฒนธรรมและประเพณีนั้นๆ และมักจะมีความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมและประเพณีของตนเองไปในทางที่ดี

(4) การศึกษา ระดับการศึกษามีอิทธิพลมากต่อความคิดเห็น เพราะเป็นการจัดประสบการณ์ให้กับบุคคล

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นแตกต่าง หมายถึง บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับการอบรมและเลี้ยงดู ครอบครัวกลุ่มสังคมใดสังคมหนึ่งที่แตกต่างกัน วัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนการศึกษา มีผลต่อความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

1.4 การวัดความคิดเห็น

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2535 : 3) กล่าวถึงการสร้างมาตราวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นมีด้วยกันหลายวิธี ที่แพร่หลายว่ามี 4 วิธีคือ

1. วิธีของของเทอร์สโตน (Turston's method) เป็นวิธีการสร้างมาตราวัดออกเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็นหรือทัศนคติไปทางเดียวกัน และเสมือนว่าเป็นสเกลที่มีช่วงห่างกัน

2. วิธีกัตต์แมน (Guttman's scale) เป็นวิธีการสร้างทัศนคติหรือความคิดเห็นในทางเดียวกัน และสามารถจัดอันดับทัศนคติสูงต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกัน ได้จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุดได้ และแสดงถึงการสะสมของข้อแสดงความคิดเห็น

3. วิธีจำแนก S-D Scale (semantic differential scale) เป็นวิธีการทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี-เลว ชัยน-จี๋เกียด

4. วิธีวัดแบบลิเคอร์ท (Likert's method) เป็นวิธีการสร้างมาตราวัดทัศนคติที่นิยมแพร่หลายเพราะเป็นวิธีสร้างมาตราวัดที่ง่ายและประหยัดเวลา ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 หรือ +2, +1, 0, -1, -2 ตามลำดับ การให้คะแนนทางบวกหรือทางลบ

สรุปได้ว่า การวัดความคิดเห็น หมายถึง การกำหนดหรือวิธีการที่เป็นการวัดความคิดเห็นของแต่ละบุคคลว่า มีความคิดเห็นที่เหมือน หรือแตกต่างกัน ทั้งพยายามขจัดปัญหาปรับเปลี่ยนทัศนคติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการทำงาน

2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวนสาธารณะ

สวนสาธารณะนับว่ามีความจำเป็นพื้นฐานของประชาชนในเขตเมือง เช่น กรุงเทพมหานคร เนื่องจากประชาชนในเมืองต้องประสบปัญหาต่างๆมากมาย ทั้งด้านการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเมืองตลอดเวลา จึงมีการพักผ่อนทั้งร่างกายและจิตใจ การพักผ่อนอีกประการหนึ่งคือการใช้เวลาว่างให้เป็นของตนเอง เช่น การพักผ่อนในสวนสาธารณะที่มีลักษณะใกล้เคียงกับธรรมชาติ เพื่อบำบัดและเพิ่มพูนสุขภาพจิตใจให้ดีขึ้น

2.1 ความเป็นมาในการจัดสวนของไทย

พรรณเพ็ญ ฉายปริษา (2538 : 9) ได้อธิบายว่าในอดีตจากบันทึกเรื่องราวสมัยสุโขทัย พระเจ้ารามาแห่งมหาราชได้ทรงปลูกป่าไม้ตาล ป่าหมาก ป่าพลู ป่าพร้าว จนเห็นได้ว่ามีการรู้จักทำสวนผลไม้ไว้เป็นอาหารและให้ประโยชน์ในการให้ร่มเงา

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ยุคสร้างราชธานีลพบุรี ได้มีการเจริญสัมพันธไมตรีกับฝรั่งเศส สมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทางฝรั่งเศสได้ส่งแบบแปลนสวนพระราชวังแวร์ซายส์มาให้เป็นแบบในการวางแผนการจัดสวน ที่พระราชวังลพบุรี นอกจากนี้ได้รับอิทธิพลจากยุโรปแล้ว ยังมีอิทธิพลจีนและญี่ปุ่น สำหรับอิทธิพลจากจีน จะเห็นได้จากการนำด้วยโออิซาม เจคีย์ เขามอ ต้นไม้ที่ใช้แต่งในยุคนั้นจะเป็นไม้ตัด ไม้แคระ และไม้ตัดแต่งพุ่ม เช่น พวงตะโก ข่อย มะขามไทย สำหรับอิทธิพลจากญี่ปุ่นในยุคนั้น จะเป็นอุปกรณ์ตกแต่งสวน เช่น ตะเกียงหิน สะพาน ชุม ประติมากรรมญี่ปุ่น

ในสมัยรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 2 ได้รับอิทธิพลจากจีนต่อเนื่องจากสมัยอยุธยา ลักษณะเป็นสวนภูเขา (สวนภูเขาจำลอง) ซึ่งเรียกกันว่า เขามอหรือดะมอ เป็นการนำหินมาจัดประกอบเป็นภูเขา อาจมีน้ำตก บ่อน้ำ ลำธาร ประกอบด้วยสะพาน เก๋งจีน ตุ๊กตาคาหินและต้นไม้ ต้นไม้ส่วนใหญ่จะเป็นไม้ตัด เช่น ตะโก ข่อย มะลิ้ง ในรัชกาลที่ 3 ลักษณะสวนภูเขาในสมัยนั้นมีการขยายพระราชฐานโดยสร้างพระตำหนักเพิ่มขึ้น มีการซื้อและปรับปรุงสวนเดิม ตลอดจนสร้างขึ้นมาใหม่ ในรัชกาลที่ 4 มีวัดพระปฐมเจดีย์ที่นครปฐม นำไม้ตัดมาปลูกลงดินแทนการปลูกในกระถาง ในรัชกาลที่ 5 การจัดสวนได้รับอิทธิพลจากประเทศต่างๆมากมาย ทั้งจีน อินเดีย ลังกา และยุโรป ในต้นรัชกาลมีการบูรณะวัดพระแก้ว ได้นำกล้วยพัดจากลังกามาปลูก และพระราชวังบางปะอินที่สร้างสวนและอาคารมีทั้งอิทธิพลจีน อินเดีย และยุโรป ที่สวนอัมพร จากรูปลักษณะของกระถางต้นไม้ กระถางบัว รูปปั้นก็เป็นอิทธิพลยุโรป เช่นกัน

2.2 ความหมายของสวนสาธารณะ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 780-798) ได้ให้ความหมายของคำว่า “สวน” หมายถึง บริเวณที่ปลูกต้นไม้เป็นจำนวนมาก ซึ่งกันเป็นขอบเขตไว้เป็นคำกล่าวทั่วไป ถ้าต้องการกล่าวว่า เป็นสวนชนิดใด ลักษณะใด ก็มีคำอื่นประกอบหลังบอกให้ทราบ โดยเฉพาะ เช่น สวนครัว สวนดอกไม้ และคำว่า “สาธารณะ” หมายถึง เพื่อประชาชนทั่วไป เมื่อรวมคำว่า “สวนสาธารณะ” เข้าด้วยกันแล้ว ทำให้มีความหมายรวมกันว่า สวนเพื่อประชาชนทั่วไป

อมรรัตน์ กฤตยานวัช (2525 : 7) กล่าวว่า สวนสาธารณะ คือ พื้นที่โล่งที่มีการจัดภูมิทัศน์ (landscape) ให้เกิดความสวยงามเท่าที่จะทำได้ เช่น มีสนามหญ้า สระน้ำ ที่นั่งพักผ่อน ต้นไม้มากมายหลายชนิด และตั้งใจให้เป็นที่พักผ่อนคลายความเมื่อยล้า เป็นที่เพิ่มความสดชื่น ใช้เป็นที่วิ่งออกกำลังกาย สร้างสรรค์ความคิด และเป็นที่ยอกกำลังกายเล่นกีฬา การเดินเที่ยวเล่นสำหรับประชาชนทุกเพศทุกวัย โดยไม่คิดค่าตอบแทน สวนสาธารณะในที่นี้ไม่รวมสนามกีฬาที่มีการแข่งขัน เช่น สนามกีฬาแห่งชาติ สนามกีฬาหัวหมาก เป็นต้น

เอื้อมพร วิสมหมาย (2525 : 30-32) สวนสาธารณะ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นสถานที่ช่วยให้เกิดความสมดุลระหว่างสิ่งก่อสร้างและธรรมชาติ โดยให้แนวคิดหาพื้นที่ได้ออกกำลังกายและพักผ่อนทางด้านจิตใจ หลังจากภารกิจประจำวันสถานที่เหล่านี้อาจเป็นสวนสาธารณะ สวนอุทยาน สวนสัตว์ สนามกีฬา บริเวณถนน โดยจัดทางเดินที่ร่มรื่นอาจประดับด้วยน้ำพุ เก้าอี้นั่ง แสงไฟ เพื่อให้ผู้ใช้เกิดความพึงพอใจ และปลอดภัย

วัชร น้อยพิทักษ์ (2536 : 15) สวนสาธารณะ หมายถึง สถานที่จัด โดยรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดสร้างเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนทั่วไป ไม่มีการเก็บค่าบริการใดๆทั้งสิ้น มีการจัดบริเวณไว้อย่างสวยงาม ประกอบไปด้วยต้นไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ สระน้ำ สนามหญ้า มีสิ่งบริการอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้ความสะดวกสบายและตอบสนองความต้องการของประชาชนที่มาใช้บริการในพื้นที่

ตมจิต โยระคง (2537 : 15) ได้กล่าวถึงสวนสาธารณะว่า เป็นพื้นที่ที่สงวนไว้เพื่อสร้างสถานที่อันเกดประสงค์ บริการชุมชน สังคม หรือเป็นบริเวณพื้นที่ดินที่ประกอบด้วยสนามหญ้า พื้นที่ที่เป็นป่า หุ่นหญ้า สภาพภูมิประเทศ ที่พัก เพื่อใช้ประโยชน์ในการพักผ่อนออกกำลังกาย ต้องเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้ชุมชน หรือใกล้ตัวเมือง ทั้งสวนสาธารณะและพื้นที่นันทนาการ ซึ่งมีความแตกต่างกันบนพื้นฐานของขนาด และการใช้ประโยชน์

สรุปความหมายของสวนสาธารณะ หมายถึง พื้นที่ที่จัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ในการเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีการจัดภูมิทัศน์ที่สวยงาม สงบร่มรื่น เพื่อให้ผ่อนคลายความตึงเครียด โดยใช้ประโยชน์เท่าเทียมกัน ภายในสวนสาธารณะ จัดตกแต่งบริเวณเพื่อ

ความสวยงามประกอบด้วย ไม้ดอก ไม้ประดับ สระน้ำ สนามหญ้า นอกจากนี้ยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมทั้งการจัดกิจกรรมภายในสวนสาธารณะ เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสวนสาธารณะ

ศุภเศรษฐ์ เชนฐมาศ (2526 : 8) แนวความคิดพื้นฐานของการจัดพื้นที่นันทนาการ โดยทั่วไปอาจถือได้ว่าเป็นปรัชญาของการจัดการพื้นที่นันทนาการที่สำคัญมีสองประการ คือ ประการที่หนึ่ง การให้บริการและอำนวยความสะดวกจนให้ความรู้และความเข้าใจแก่ผู้ใช้ประโยชน์ ประการที่สอง การสงวนและรักษาไว้ซึ่งธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ให้คงอยู่ไม่เสื่อมสลายและมีไว้ใช้เพื่อการนั้นตลอดไป

แนวคิดนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการจัดพื้นที่นันทนาการได้ทุกประเภท ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จูรี จันท์ทรัพย์ (2529 : 9) โดยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดสวนไว้ดังนี้

1. เพื่อจัดให้เป็นสถานที่ในลักษณะสภาพแวดล้อมธรรมชาติ
2. เพื่อกันพื้นที่ส่วนหนึ่งให้มีลักษณะเป็นธรรมชาติเพื่อให้มีต้นไม้และเป็นที่ว่างเพื่อลดอากาศเป็นพิษ
3. เพื่อเป็นส่วนที่สำคัญในการช่วยอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยเฉพาะในเรื่องพืชพันธุ์ที่หายากหรือกำลังจะสูญพันธุ์และจะได้รับการดูแลให้ปลอดภัยในสวนสาธารณะ
4. เป็นสถานศึกษาในเรื่องธรรมชาติให้แก่ประชาชน โดยทางอ้อม
5. เป็นสถานที่แสดงถึงความเจริญของคนในประเทศนั้น ในเรื่องความรู้ความเข้าใจในวิทยาการธรรมชาติเป็นที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อยและวินัยอันดีของประชาชนที่เข้าใช้บริการในสวนสาธารณะ

ธนจิต โยระคง (2537 : 8-9) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ทั่วไปของการจัดสวนไว้พอจะสรุปได้ว่าประกอบด้วย 3 วัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การจัดสวนเพื่อประชาชน ซึ่งเป็นงานจัดสวนเพื่อสนองตอบความต้องการและกิจกรรมที่พึงประสงค์ของประชาชน-บุคคล ความสะดวกสบายต่างๆภายในสวน เช่น ทางเดิน ศาลาพักผ่อน สระว่ายน้ำ ม้านั่ง และอื่นๆ โดยธรรมชาติของบุคคลต้องการสวนที่มีรั้วรอบเป็นขอบเขต มีพืชพรรณทั้งไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และองค์ประกอบในการจัด ในกรณีของพืชพรรณ บุคคลต้องการพืชพรรณหลายๆชนิด อาทิ ไม้ยืนต้น เพื่อเป็นร่มเงาตามทางเดินเท้า ไม้พุ่ม พืชคลุมดินเพื่อเป็นความอิสระ ชีวทัศน์ทางควบคุมทิศทางจราจร การจัดสวนเพื่อประชาชนจึงมุ่งเน้นการจัดเพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์สุขทางร่างกายแก่ประชาชนผู้เข้าใช้ประโยชน์

2. การจัดสวนเพื่อความสวยงาม การจัดมุ่งเน้นด้านความงามเพื่อให้ประชาชนผู้เข้าใช้ประโยชน์ทำให้เกิดความสุขทางด้านจิตใจและอารมณ์ การจัดจึงมีหลากหลายบรรยากาศ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสุขและคุณค่าทางความคิด เช่น การจัดสวนที่มีบรรยากาศทุ่ง ไร่ มีสระน้ำ ลำธาร หิน น้ำตก น้ำพุ และมวลดอกไม้ ลักษณะการจัดสวนแบบนี้เอื้อต่อประโยชน์ทำให้เกิดความสุขทางด้านจิตใจและอารมณ์ของประชาชนผู้เข้าใช้ประโยชน์

3. การจัดสวนเพื่อการทดลองในการศึกษาพืชพรรณใหม่ เป็นการจัดสวนโดยมุ่งเน้นการศึกษาทดลอง เพื่อการคัดเลือกพืชพันธุ์ใหม่ แสวงหาพืชพรรณที่เหมาะสมสำหรับการประกอบในการจัดสวนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง การจัดสวนลักษณะนี้มุ่งเน้นการศึกษาค้นคว้าทดลองและวิจัย

สรุปได้ว่า แนวคิดในการจัดการสวนสาธารณะนั้น ควรคำนึงถึง คือ ภูมิหลังของผู้เข้ามาใช้บริการ วัตถุประสงค์ที่เข้ามาใช้ รูปแบบของกิจกรรมต่างๆที่ผู้เข้ามาพักผ่อนให้ความสนใจประเภทของกลุ่มและในการจัดนั้นต้องพิจารณาถึงความสวยงามทางทัศนียภาพ รวมทั้งต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษในด้านอื่นๆ สามารถดูแลรักษาง่าย และที่สำคัญสามารถอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของผู้มาใช้บริการมากที่สุด

2.4 ประโยชน์ของการจัดสวน

เอ็ดมุนด์ วิธมมัย (2525 : 29-30) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดสวนดังนี้

1. จัดสวนขึ้นเพื่อจะกันเสียงรบกวนจากถนนหรือเพื่อนบ้าน มักจะใช้พุ่มหนาหรือไม้ยืนต้น เช่น อโศกอินเดีย, ชบา, เข็ม, ผกากรอง ฯลฯ
2. เพื่อกรองฝุ่นละอองที่กระจายทั่วไปในอากาศ โดยเลือกใช้พรรณไม้ที่สามารถเก็บฝุ่นละอองได้มาก เช่น สนปฏิพัทธ์, สนทะเล
3. จัดแต่งบางตำแหน่งของสวนเพื่อปิดบังสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมของบริเวณใกล้เคียง เช่น บริเวณใกล้บ้านที่มีกองขยะ สวน และต้นไม้จะช่วยกรองเชื้อโรคและปิดบังภาพไม่น่าดูได้
4. เพื่อให้เกิดความเป็นส่วนตัว ป้องกันการลอบมองจากเพื่อนบ้าน เช่น ภายในบ้านมีสระว่ายน้ำ หรือมีมุมสงบส่วนตัว
5. เพื่อความสุขทางด้านจิตใจ เมื่อสภาพของสวนในบ้านมีสีเขียวสดใสมีร่มเงาของต้นไม้ มีบ่อน้ำ ลำธาร หรือน้ำตกจำลอง และทำให้ได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติมากขึ้น
6. เพื่อประโยชน์ใช้สอย เช่น ปลูกสวนครัวหรือปลูกไม้ผล
7. เพื่อการออกกำลังกายโดยการวิ่งหรือเล่นเกมต่างๆ ฝึกการปลูกเลี้ยงและดูแลต้นไม้

त्मจิต โยชะคง (2537 : 9) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดสวนไว้พอสรูปได้ดังนี้

1. ทำให้มีรั้วรอบขอบเขตที่ชัดเจน ช่วยให้เกิดความปลอดภัย
  2. การปลูกพันธุ์ไม้ยืนต้น จะช่วยให้เกิดร่มเงา เกิดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สำหรับใช้เป็นที่สำหรับนั่งได้พักผ่อนหย่อนใจได้
  3. ช่วยลดมลภาวะทางเสียง ผู้คนละออง เนื่องจากต้นไม้สามารถที่จะช่วยในการกรองเสียง ผู้คนละอองที่เกิดบนถนน จากบริเวณภายนอกได้
  4. ทำให้บริเวณจัดสวนมีอากาศบริสุทธิ์ รู้สึกเย็นสบาย หายใจได้อย่างปลอดโปร่ง เวลาเราพักผ่อน
  5. ทำให้พื้นที่ถูกจัดสรรเป็นสัดส่วน ก่อให้เกิดความอิสระในการประกอบกิจกรรมต่างๆ
  6. เพิ่มพื้นที่ในการออกกำลังกาย โดยเฉพาะสวนที่มีบริเวณกว้าง เช่น สวนสาธารณะที่มีการให้บริการ สระว่ายน้ำ สวนสุขภาพ สนามเด็กเล่น สนามสำหรับเล่นเกม
  7. เป็นการเพิ่มคุณค่าแก่บ้านพักที่อยู่อาศัย โรงแรมและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ให้มีความน่าอยู่ สวยงามมากยิ่งขึ้น
  8. ทำให้พื้นที่ประกอบกิจกรรมที่เป็นงานอดิเรกได้ เช่น การปลูกผักสวนครัวเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและเรือนเพาะชำ
  9. ช่วยในการปิดบังบริเวณที่ไม่พึงประสงค์ หรือสถานที่ที่ไม่ต้องการให้บุคคลอื่นพบเห็น และก่อให้เกิดมลพิษทางสายตา เช่น บริเวณที่ทิ้งขยะ หรือพื้นที่สกปรก
- สรุป ประโยชน์ของการจัดสวน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมนุษย์ ทั้งทางด้านสภาพจิตใจ ด้านร่างกายมีการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ให้คุ้มค่า รักษาสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น

2.5 การแบ่งพื้นที่ในการจัดสวนสาธารณะ

การจัดแบ่งพื้นที่สวนสาธารณะ มีลักษณะการจัดพื้นที่ที่ต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประชาชนในชุมชนใกล้เคียง

นันทนา แนนโส (2545 : 11) ได้กล่าวถึงปัจจัยในการนำมาพิจารณาเพื่อให้การจัดสวนสาธารณะเป็นไปโดยสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานในการจัดสวน คือ การประเมินความต้องการของคนในชุมชนสรุปได้ดังนี้

1. รายการ (program) คือ การจัดรายการในพื้นที่ของสวนสาธารณะจะต้องสนองต่อความต้องการ โดยครอบคลุมแก่บุคคลทุกเพศทุกวัยอย่างทั่วถึง
2. ธรรมชาติประโยชน์ คือ สิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างขึ้น ต้องสร้างจากความพอใจและสามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มาใช้บริการ ได้อย่างสูงสุด

3. ความปลอดภัย คือ มีมาตรการและแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่บุคคลที่มาใช้บริการเป็นสำคัญ

4. ความสวยงาม คือ ต้องมีการออกแบบ ตกแต่งบริเวณให้สวยงามอย่างสม่ำเสมอ

5. สามารถปรับเปลี่ยนได้ คือ สามารถที่จะคิดแปลงแก้ไขสิ่งก่อสร้างบางอย่างเพื่อเพิ่มความเหมาะสมให้กับพื้นที่และเพื่อความต้องการของประชาชน

6. การพักผ่อนหย่อนใจ คือ การใช้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น การนั่งพักผ่อนใต้ต้นไม้ การศึกษาธรรมชาติ เป็นต้น

7. หลักการด้านเศรษฐศาสตร์ คือ ถือหลักความประหยัด และคุ้มค่าต่อการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการมากที่สุด ในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆในพื้นที่

8. การวางแผนจัดการ ควรเกิดจากความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายเพื่อให้การวางแผนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ศุภเชษฐ์ เศษฐมาศ (2526 : 8-11) กล่าวว่า การจัดการสวนสาธารณะได้นำหลักการของการจัดการด้านอุทยานแห่งชาติ เป็นแนวทางในการแบ่งเขตการจัดการสวนสาธารณะ ดังนี้

1. เขตบริการ (Service Zone) เป็นเขตที่จัดไว้เพื่อรองรับการพัฒนาสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทต่างๆแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการสวน และเพื่อบริการแก่ผู้มาใช้บริการในสวนสาธารณะ เช่น อาคารในส่วนของบริหาร ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ห้องน้ำ ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ที่จอดรถ เป็นต้น

2. เขตนันทนาการสงบเงียบ (Passive recreation Zone) เป็นเขตพักผ่อนหย่อนใจที่ไม่ใช่การใช้แรงหรือออกกำลังกาย แต่เป็นบริเวณพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งใกล้ชิดธรรมชาติให้ความสงบร่มรื่น ผ่อนคลายความตึงเครียดและความเหน็ดเหนื่อย เช่น ปิกนิก การนั่งเล่น ฉะนั้นรูปแบบการพัฒนาหรือจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก และการให้บริการ ซึ่งพบว่าบริเวณนี้จะต้องมีความสวยงาม มีการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ สนามหญ้า สระน้ำ ม้านั่ง มีการจำลองภูมิทัศน์ ทางธรรมชาติที่สวยงาม เช่น น้ำตก น้ำพุ สวนสัตว์ เป็นต้น

3. เขตนันทนาการแบบใช้พลังกำลัง (Active recreation Zone) เป็นเขตพักผ่อนหย่อนใจที่ต้องการออกแรง ออกกำลังกาย กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การเดิน การวิ่ง การขี่จักรยาน การเล่นฟุตบอล การพายเรือ การว่ายน้ำ การขับรถเล่น จึงต้องมีการจัดบริเวณเพื่อเป็นเขตในการจัดการให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการ ได้อย่างเหมาะสม เช่น สนามกีฬา โรงยิมเนเซียม สระว่ายน้ำ ทางเดินเท้า เป็นต้น

สรุป การแข่งขันที่ในการจัดสวนสาธารณะ คำนึงถึง การเข้ามาใช้บริการของประชาชนมีการจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นเขตต่างๆ มีหลายรูปแบบตามกิจกรรมต่างๆของผู้ใช้บริการ มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย ตลอดจนมีการตกแต่งบริเวณให้สวยงาม ดูแลรักษาง่าย และสนองต่อความต้องการ

2.6 มาตรฐานและขนาดเนื้อที่สวนสาธารณะ

มาตรฐานและขนาดเนื้อที่สวนสาธารณะนั้น มีผู้ระบุถึงมาตรฐานและขนาดเนื้อที่สวนสาธารณะไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. ที่เด็กเล่น เป็นที่ที่มีขนาดเล็กประมาณ 225-720 ตารางเมตร จัดสร้างขึ้นเพื่อให้เด็กเล็กๆก่อนเข้าโรงเรียน โดยของที่มีอยู่ในพื้นที่จะมากน้อยก็แล้วแต่พื้นที่นั้นๆทั้งนี้ส่วนใหญ่ภายในประกอบด้วย พื้นที่ว่างสำหรับเล่นเกม กองทราย ลานจักรยาน เป็นต้น ซึ่งจะต้องมีการกันรั้วรอบมิดชิดเพื่อป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นได้

2. สวนเด็กเล่นละแวกบ้าน มีขนาดใหญ่กว่าสวนในพื้นที่แรก (ประมาณ 7.5-15 ไร่) ภายในจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ที่เล่นเกม เล่นกีฬา ที่ว่างสำหรับวิ่งเล่น สนามหญ้า ธารน้ำเล็กๆ สามารถเดินทางไปตามสะดวก

3. สวนสาธารณะละแวกบ้าน เป็นที่พักผ่อนของผู้ที่อยู่อาศัยในเมือง เพราะสามารถใช้ได้ทุกเพศทุกวัย และที่สำคัญคือ ตั้งอยู่ใกล้บ้าน ใช้เวลาในการเดินทางน้อยมีพื้นที่ใหญ่กว่าสวนเด็กเล่นละแวกบ้าน (ประมาณ 10-75 ไร่) ภายในประกอบด้วยสนามหญ้า ไม้ดอกไม้ประดับบริเวณที่ปิกนิก ที่ออกกำลังกาย สนามเด็กเล่น เป็นต้น

4. สนามเพื่อเล่นเกมกีฬา ได้จัดสร้างและออกแบบเพื่อตอบสนองความต้องการพักผ่อนของคนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีขนาดพื้นที่ 30-75 ไร่ ภายในประกอบด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งกลางแจ้งและภายในอาคาร เช่น สนามบาสเกตบอล สนามวอลเลย์บอล สนามหญ้า บริเวณปิกนิก สโมสรชุมชน สระว่ายน้ำ เป็นต้น

5. สวนสาธารณะขนาดใหญ่ มีขนาดตั้งแต่ 250 ไร่ขึ้นไป มีความเหมาะสมกับทุกเพศทุกวัย เป็นที่สามารถอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของเมือง และเป็นที่ทำให้ประชาชนในเมืองสามารถสัมผัสธรรมชาติได้

6. พื้นที่สวนรักษา เป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ ตั้งแต่ 1,250-2,50 ไร่ เป็นที่ห่างจากชุมชนเมือง ยังมีสภาพธรรมชาติที่สวยงาม ประกอบด้วยพันธุ์ไม้โบราณชนิด หอนง บึง แม่น้ำ ที่สภาพธรรมชาติ ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการจะตั้งแคมป์ ตกปลา ดำน้ำ ศึกษาสภาพธรรมชาติ

เอื้อมพร วิสมหมาย (2527 : 20) ได้กล่าว การกำหนดพื้นที่ที่เพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ โดยให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งหมด ถ้าประเมิน

อย่างหยาบๆ ใช้พื้นที่ประมาณร้อยละ 10 ของพื้นที่ทั้งหมด เพื่อจัดเป็นสวนสาธารณะและควรมีการสำรวจพื้นที่เพื่อการเจริญเติบโตและความหนาแน่นของประชากรด้วยถ้าคิดเป็นจำนวนพื้นที่ต่อคน จะต้องจัดเป็นสวนสาธารณะประมาณ 10 เอเคอร์ต่อประชาชน 1,000 คน หรือ 25 ไร่ต่อประชากร 1,000 คน

สำนักงานสวนสาธารณะ (2544 : 7-8) ได้จำแนกสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานครตามลักษณะของพื้นที่ วัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์ และตามลำดับชั้นออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. สวนหย่อมขนาดเล็กย่านชุมชน ขนาดพื้นที่ไม่เกิน 2 ไร่ รัศมีให้บริการในวงรอบประมาณ 1 กม. ให้บริการในระยะเดินเข้าถึง ใช้เวลา 5-10 นาที อาจอยู่ระหว่างอาคารใช้เป็นสนามเด็กเล่น สถานที่ออกกำลังกายและพบปะสังสรรค์ของประชาชนทุกวัย
2. สวนหมู่บ้านหรือสวนละแวกบ้าน ขนาดพื้นที่ 2-25 ไร่ รัศมีให้บริการในวงรอบประมาณ 1-3 กม. เป็นสวนสำหรับผู้อาศัยละแวกนั้น มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าสวนระดับที่ 1
3. สวนชุมชน ขนาดพื้นที่ไม่เกิน 25-125 ไร่ รัศมีให้บริการในวงรอบประมาณ 3-8 กม. มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นมากกว่าสวนระดับที่ 1 และ 2 มีที่เล่นกีฬา พื้นที่พักผ่อนชมธรรมชาติสวยงาม
4. สวนสาธารณะขนาดกลาง หรือสวนสาธารณะระดับเขต ขนาดพื้นที่ไม่เกิน 125-500 ไร่ รัศมีให้บริการในวงรอบมากกว่า 8 กม. ให้บริการทั้งผู้เดินเท้าเข้าถึงและผู้ที่อยู่ในระยะไกล เดินทางเข้าถึงด้วยระบบขนส่งมวลชนหรือรถยนต์ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่มีในสวนระดับที่ 1 ระดับ 2 และ 3 เช่น ที่ปิกนิก ลานเอนกประสงค์ และบริเวณที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น บึงน้ำ ลำธาร สวนดอกไม้ขนาดใหญ่
5. สวนสาธารณะขนาดใหญ่ หรือสวนสาธารณะระดับเมือง ขนาดพื้นที่มากกว่า 500 ไร่ รัศมีให้บริการในวงรอบแก่คนทั้งเมือง และพื้นที่ใกล้เคียงในเขตอิทธิพลของเมือง มีลานกว้างเพื่อจัดงาน ผู้ใช้บริการเดินทางมาจากทั่วกรุงเทพฯ และใช้เวลาพักผ่อนมากกว่าครึ่งวัน มีกิจกรรมหลากหลายดึงดูดความสนใจ นอกเหนือจากสวนระดับล่าง
6. สวนถนน ความกว้างพื้นที่เกินกว่า 3 เมตร ไม่จำกัดความยาว ปลุกต้นไม้ 2 ข้างทาง เว้นที่ตรงกลางเป็นทางเดินแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ สวนไหล่ทาง หรือทางจักรยาน สวนไหล่ทาง หรือทางจักรยาน สวนเกาะกลาง และสวนทางแยก
7. สวนเฉพาะทาง หรือ สวนเอนกประสงค์ ไม่จำกัดขนาดพื้นที่ เช่น สวนประวัติศาสตร์ สวนวัฒนธรรม และสวนกีฬา

สรุป มาตรฐานและขนาดเนื้อที่สวนสาธารณะ เป็นการกำหนดตามลักษณะของพื้นที่นั้น และขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดสวน คำนี้ถึงการ ใช้ประโยชน์ที่อำนวยความสะดวกในการใช้บริการของประชาชน ชุมชน และเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการมากที่สุด ตลอดจนต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

2.7 หลักการออกแบบสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

สำหรับการออกแบบวางผังรูปแบบต่างๆของสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ จะต้องคำนึงถึงหลักการที่สำคัญ โดยเอ็ดมุนด์ วิสมหมาย (2527 : 40) ได้กล่าวไว้เพื่อจะสรุปได้ดังนี้

1. การออกแบบทุกอย่างต้องมีจุดมุ่งหมาย
2. การออกแบบต้องทำเพื่อประชาชน
3. การออกแบบให้ใช้ได้ดีและสวยงาม
4. มีการหาข้อมูลจากประสบการณ์
5. มีการสร้างสภาพสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม
6. มีสิ่งที่ต้องการทางด้านเทคนิคที่เพียงพอ
7. การออกแบบต้องให้ประหยัดที่สุด
8. การจัดและออกแบบให้ดูแลรักษาง่าย

นอกจากนี้ สมจิต โยชะคง (2537 : 160) ได้กล่าวถึงหลักในการออกแบบสวนสาธารณะในเมืองไว้ว่า ควรมีองค์ประกอบดังนี้คือ

1. ส่วนที่เป็นองค์ประกอบของธรรมชาติ ได้แก่ ส่วนที่เป็นพื้นน้ำ และพืชพรรณ ส่วนสำหรับใช้ประโยชน์ ได้แก่ สถานที่ออกกำลังกาย
2. ส่วนที่เป็นโครงสร้างหลัก ได้แก่ สิ่งก่อสร้างที่เป็นอาคาร ศาลา สะพาน ส่วนที่เป็นโครงสร้างขนาดย่อมหรือสนับสนุน ได้แก่ ระบบระบายน้ำ ระบบไฟฟ้า ระบบสาธารณูปโภค รั้วภายนอกบริเวณ ม้านั่ง น้ำพุ เครื่องหมายแสดงแผนที่และสัญลักษณ์
3. องค์ประกอบอื่นๆ เช่น คน สัตว์เลี้ยง โดยที่องค์ประกอบแต่ละส่วนของสวนสาธารณะต่างๆ ได้รับอิทธิพลกดดัน ได้แก่ ลม แสงแดด ปริมาณน้ำ

สรุป หลักการออกแบบสวนสาธารณะควรมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วน มีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า มีมิตិความงามที่หลากหลาย สวยงาม กลมกลืน ดูแลรักษาง่าย และสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการทุกเพศทุกวัย

2.8 ลักษณะที่ดีของสวนสาธารณะ

การศึกษาของเอ็ดมุนด์ วิสมทมาย (2527 : 34-37) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของสวนสาธารณะ ดังนี้

2.8.1 ให้ความสะดวกแก่ผู้มาใช้บริการ

- 1) มีป้ายบอกชื่อสวนสาธารณะบริเวณประตูทางเข้าทั่วไป
- 2) มีแผนที่และแผนผังแสดงขอบเขตและตำแหน่งต่างๆของสวนสาธารณะ
- 3) ถนนภายในสวนสาธารณะควรมีขนาดกว้าง ส่วนโค้งมีสัดส่วนต่างๆตามมาตรฐานทั่วไป เพื่อให้ความปลอดภัยในการขับขี่ มีที่จอดรถ และต้นไม้ที่ร่มรื่นสองข้างทาง
- 4) มีถังขยะถูกหลักสุขาภิบาล เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้
- 5) มีศูนย์ให้คำแนะนำและบริการ

2.8.2 ให้ความปลอดภัย

- 1) มียามรักษาการณ์
- 2) มีแสงสว่างเพียงพอในเวลากลางคืน
- 3) มีประตูเข้าออกไม่มากนัก ในเวลากลางคืนควรเปิดเพียงประตูเดียว
- 4) ที่จอดรถควรอยู่ทางใกล้ทางเข้าออก แยกถนนออกจากทางเดินอย่างเด็ดขาด
- 5) ตำรวจและซ่อมแซมสถานที่และอุปกรณ์ต่างๆอยู่เสมอ เช่น เครื่องเล่นในสนามเด็กเล่น สะพาน เก้าอี้
- 6) ตรวจสอบสายไฟและปลั๊กไฟเสมอ
- 7) ตัดแต่งต้นไม้ที่มีกิ่งแห้งตาย หรือแตกพุ่มไม้เสมอ ไม่ให้มีค้ำทับไป
- 8) ควรมีหน่วยปฐมพยาบาล
- 9) มีป้ายบอกการจราจรและป้ายบอกเตือนอันตราย เช่น ถนนลื่น

2.8.3 มีการดูแลรักษาอย่างดี

- 1) ทำความสะอาดสม่ำเสมอ เช่น เก็บขยะ กวาดถนน กวาดสนาม เป็นต้น
- 2) ตัดหญ้า ตัดแต่งทรงพุ่มของต้นไม้ให้สวยงามอยู่เสมอ
- 3) ให้น้ำ รดน้ำ พรุนดินและฉีดยากันโรคแมลง
- 4) มีการปลูกต้นไม้ทดแทนไม้เดิมที่ตายไปหรือกำลังตาย
- 5) ซ่อมแซมอุปกรณ์ เช่น ทาสีเก้าอี้ ตีค้ำป้าย หรือทำรั้วใหม่
- 6) ชักชวนให้ประชาชนรู้จักช่วยกันรักษาความสะอาด
- 7) อนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่สวยงามตามธรรมชาติไว้ให้ดียิ่งขึ้น

จรี อันทรรพทย์ (2529 : 76-77) ได้ให้ข้อเสนอแนะ ลักษณะของสวนสาธารณะที่ดีดังนี้

1. จากลักษณะการปฏิบัติงานของลูกจ้างประจำและเจ้าหน้าที่ยามรักษาความปลอดภัย ซึ่งสามารถที่จะพบปะพูดคุยกับประชาชน ด้านงานทางสวนสาธารณะต้องการที่จะอาศัยบุคคลเหล่านี้เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดข่าวสารหรือเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน ก็ควรที่จะทำการฝึกอบรมเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารกับประชาชน เพื่อให้บุคคลเหล่านี้มีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่

2. ทุกสวนสาธารณะควรมีการติดตั้งเครื่องขยายเสียงตามสาย ตลอดจนมีการใช้สื่อที่เป็นภาพสะดุดตากับผู้พบเห็น แทนการเขียนแผ่นป้ายประกาศด้วยตัวหนังสือเพียงอย่างเดียว เพราะการประชาสัมพันธ์ที่ดีของสวนสาธารณะจะทำให้ได้รับความร่วมมือจากประชาชนที่มาใช้สวนสาธารณะ ปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาทิ้งขยะ ปัญหาการทำลายต้นไม้ ก็จะลดน้อยลงและสิ่งหนึ่งที่ดีควรจะทำคือ การอบรมและสร้างนิสัยให้เยาวชนเป็นคนที่มึระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ ต่อสาธารณะสมบัติของส่วนรวมอีกทางหนึ่งด้วย

3. สวนสาธารณะที่ดีควรมีประตูทางเข้า-ออก ให้น้อยที่สุดเพียงประตูเดียวเท่านั้น เพื่อความสะดวกในเรื่องการรักษาความปลอดภัย และการจัดระเบียบต่างๆ ของสวนสาธารณะ

4. ทุกสวนสาธารณะควรจัดทำแผนที่จำลองตรงบริเวณทางเข้า เพื่อแสดงที่ตั้งของสถานที่ต่างๆภายในสวนสาธารณะ ตลอดจนทำป้ายบอกทิศทางไปยังบริเวณต่างๆด้วยเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะ

5. ทุกสวนสาธารณะควรมีร้านขายอาหารและเครื่องดื่มที่สะอาดและถูกหลักอนามัย และราคาไม่แพง อย่างน้อย 1 แห่ง เพื่อที่จะช่วยลดปัญหาบุคคลภายนอกลักลอบนำสิ่งของเข้ามาขายภายในสวน และช่วยให้ประชาชนได้รับประทานอาหารที่สะอาด ราคาข่อมเยา

6. อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานควรจะมีชื่อของคิมิคุณภาพ ไม่เสียง่ายและงานสวนสาธารณะควรจะทำการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านเครื่องยนต์ ตลอดจนวิธีการดูแลรักษาเครื่องยนต์และอุปกรณ์ต่างๆ ให้กับผู้ใช้เครื่องมือเหล่านั้นด้วย เพื่อเป็นการยืดอายุการใช้งานของเครื่องมือต่างๆ ไม่ให้เสียเร็วหรือเสียหายมาก

3. การจัดภูมิทัศน์ สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร

3.1 ความเป็นมาของการจัดภูมิทัศน์

เดชา บุญค้ำ (2539 : 202-209) ได้กล่าวถึง ความเป็นมาของการจัดภูมิทัศน์ แบ่งออกได้เป็นยุคต่างๆ ดังนี้

1) ยุคแรกเริ่ม ยุคแรก ๆ มนุษย์ทำสวนเพื่อปลูกพืชไว้กิน ต่อมารู้จักปลูกสมุนไพรไว้รักษาโรค และเมื่ออารยธรรมเจริญขึ้น มนุษย์เริ่มมีเวลาว่างก็เริ่มรู้จักการปลูกต้นไม้ไว้ดูความงาม ในโลกซีกตะวันออกเริ่มมีการจัดภูมิทัศน์เพื่อเป็นสัญลักษณ์ทางปรัชญา เช่น สวนจีนและสวนญี่ปุ่น ต่อมางานภูมิทัศน์ได้มุ่งเน้นวัตถุประสงค์ด้านสุนทรียะมากขึ้นกว่าการบริโภคและการรักษาโรค

2) ยุคฟื้นฟู (renaissance period) เนื่องจากยังไม่มีภาษาไทยที่มีความหมายชัดเจนสำหรับยุค Renaissance จึงขอใช้คำว่ายุคฟื้นฟูไปก่อน หมายถึงยุคที่ยุโรปเปลี่ยนจากยุคมืดหรือยุคกลาง (dark age หรือ middle age) สู่ยุคใหม่ซึ่งไม่อาจบ่งเวลาได้ชัดเจน แต่อาจกำหนดได้ว่าเริ่มเมื่อประมาณ พ.ศ. 2000 เป็นต้นมาเป็นยุคที่ยุโรปหลุดพ้นจากยุคที่ถูกครอบงำโดยศาสนาโบราณเข้าสู่ยุคศิลปะและวิทยาศาสตร์ ยุโรปมีความรุ่งเรืองมาก การจัดภูมิทัศน์เริ่มมีการผสมผสานแบบอย่างระหว่างตะวันตกและตะวันออก โดยเฉพาะอารยธรรมเปอร์เซียในตะวันออกกลางซึ่งมีการใช้ลวดลาย ใช้น้ำและกระเบื้องสีเพื่อสร้างสีสันและความเคลื่อนไหววัตถุประสงค์ของการจัดภูมิทัศน์จึงเน้นให้เกิดความสวยงาม ต่อมา มีการจัดภูมิทัศน์ขนาดใหญ่มากขึ้น สวนแบบแวร์ซายของฝรั่งเศส เน้นการสร้างแกนนำสายตาเพื่อเสริมสร้างความโดดเด่นแก่ตัวอาคาร ยุคฟื้นฟูถือว่ามนุษย์เป็นศูนย์กลางแห่งจักรวาลและศิลปะเป็นสิ่งสำคัญสุดยอด จึงมีการเน้นแกนและลวดลายรูปแบบเรขาคณิต วัตถุประสงค์จึงเป็นการสร้างความสง่างามและความยิ่งใหญ่ งานภูมิทัศน์ส่วนใหญ่จึงเป็นของกษัตริย์และขุนนาง สวนอังกฤษมีความโน้มเอียงเข้าสู่ธรรมชาติ มีการนำปรัชญาตะวันออกมาใช้ เน้นในความเป็นธรรมชาติมากกว่าทรงเรขาคณิต สวนยุคฟื้นฟูเกือบทั้งหมดจึงเน้นด้านความยิ่งใหญ่ของมนุษย์และความหรูหราและความงามเป็นหลัก

3) ยุคปัจจุบัน ประมาณ พ.ศ. 2400 ถึงปัจจุบัน ด้วยสภาวะทางเศรษฐกิจสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การจัดภูมิทัศน์ในยุคนี้จึงเพิ่มความหลากหลายมากขึ้นกว่ายุคก่อนๆ ผู้อุปถัมภ์งานภูมิทัศน์ได้เปลี่ยนจากราชวงศ์หรือขุนนางมาเป็นหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และประชาชนเปลี่ยนอาชีพจากเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรมและอพยพมาอยู่ในเมืองมากขึ้น รัฐบาลและเทศบาลจึงกลายเป็นผู้มีหน้าที่จัดภูมิทัศน์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนตามที่กำหนดในกฎหมายการปกครอง องค์กรอื่นๆ ของรัฐก็จัด

ภูมิทัศน์เพื่อการศึกษาและการอนามัย เช่น สวนพฤกษศาสตร์ สวนสัตว์ หรือสวนนกกีฬา บริษัทค้าอสังหาริมทรัพย์จัดภูมิทัศน์เพื่อส่งเสริมการขาย หรือราษฎรร่วมมือกันสร้างสวนเพื่อเทิดพระเกียรติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชวงศ์ เช่น สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ สวนหลวง ร.9 และสวนสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ

3.2 วัตถุประสงค์ทั่วไปของการจัดภูมิทัศน์

เดชา บุญค้ำ (2539: 209) ได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์พื้นฐานทั่วไป ของการจัดภูมิทัศน์ มีดังนี้

3.2.1 เพื่อความปิติและชื่นชมวิวหรือทิวทัศน์ ความงามของบริเวณและพรรณไม้ที่จัดวางไว้ตามรูปแบบต่างๆ ของยุคสมัย

3.2.2 เพื่อให้เกิดประโยชน์ใช้สอยสูงสุดแก่บริเวณที่จัด ทั้งด้านธุรกิจและด้านประโยชน์ของสังคม

3.2.3 เพื่อเป็นที่ระลึก อนุสรณ์ หรือการเฉลิมพระเกียรติ

3.2.4 เพื่อการอนุรักษ์และพิทักษ์สิ่งแวดล้อม

3.3 ความสำคัญและประโยชน์ของภูมิทัศน์

เดชา บุญค้ำ (2539 : 209) ได้อธิบายประโยชน์ในการจัดภูมิทัศน์ ดังนี้

3.3.1 เป็นการยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้น จากการที่ได้แลเห็นและได้ชื่นชมความงามและพรรณไม้ที่ได้วางไว้อย่างงดงาม

3.3.2 ทำให้บริเวณต่างๆ โดยเฉพาะมีขนาดจำกัด หรือมีปัญหาเกิดประโยชน์นำได้สูงสุดเต็มตามศักยภาพ

3.3.3 ทำให้ประชาชนระลึกถึงวีรกรรม คุณงามความดีของบุคคลสำคัญหรือระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์

3.3.4 ทำให้ดินแดนดินและสภาพแวดล้อมฟื้นตัวดีขึ้นหรือไม่เสื่อมสลายมากไปกว่าเดิม

3.4 ขอบเขตของงานภูมิทัศน์แบ่งได้ 5 ขอบเขตงาน รายละเอียดดังนี้

3.4.1 งานจัดภูมิทัศน์ โดยนัยแล้วจะโยงไปถึงการลงมือทำ จึงเป็นงานที่ค่อนข้างไปทางงานภาคสนามที่มีขนาดไม่ใหญ่มาก เช่นสวนตามที่พักอาศัย โดยทั่วไปผู้จัดและผู้ออกแบบจะเป็นคนเดียวกัน

3.4.2 งานออกแบบภูมิทัศน์ ได้แก่การออกแบบภูมิทัศน์ให้เจ้าของงานได้ทราบในด้านประโยชน์ใช้สอยและด้านความงาม เช่นที่พักอาศัย พระตำหนัก พระราชวัง เมื่อเห็นชอบ

แล้วผู้ออกแบบจึงจะออกแบบรายละเอียด และรายการก่อสร้างและนำไปดำเนินการก่อสร้างต่อไป งานออกแบบภูมิทัศน์แต่ละงานจะมีขนาดและขอบเขตชัดเจน

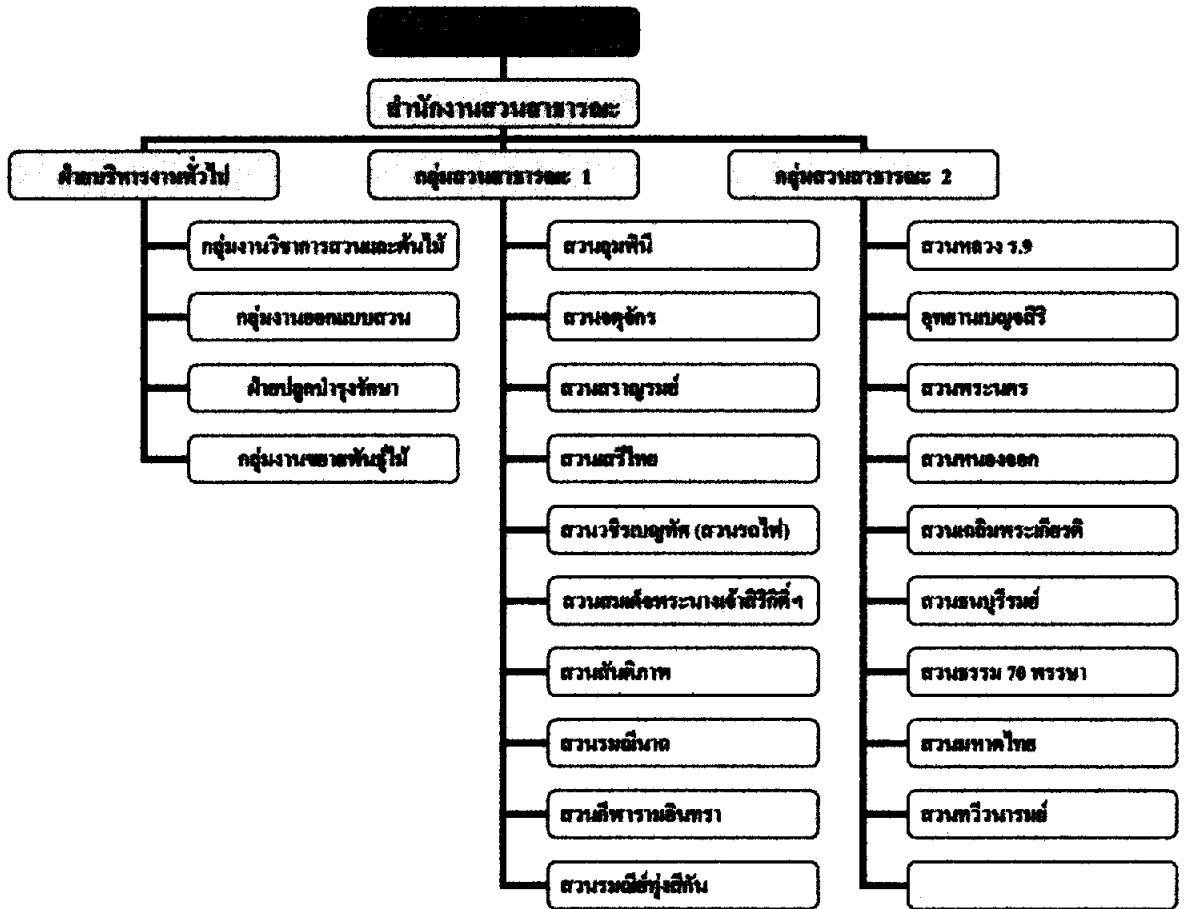
3.4.3 งานวางภูมิทัศน์ หมายถึงความเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์กำหนดแนวทางพัฒนาและวางผังพื้นที่ขนาดใหญ่โดยพิจารณาจากลักษณะภูมิประเทศ สิ่งแวดล้อมและปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การวางแผนครอบคลุมถึงการวางนโยบายการใช้ที่ดิน การสงวนพื้นที่และการจัดแบ่งย่านการวางแผนภูมิทัศน์มีขอบเขตไม่แน่นอนชัดเจน

3.4.4 งานจัดการภูมิทัศน์ หมายถึง การจัดการเพื่อให้งานออกแบบภูมิทัศน์เป็นจริง หรือเพื่อให้งานภูมิทัศน์ที่สร้างเสร็จแล้วคงสภาพและดูดีอยู่ตลอดเวลา

3.4.5 อุตสาหกรรมภูมิทัศน์ หมายถึง การผลิต การจำหน่ายตลอดจนการให้บริการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางภูมิทัศน์ เช่น กิจการเรือนเพาะชำเพื่อผลิตต้นไม้หรือวัสดุพืชพรรณทุกประเภท และ การจำหน่ายปุ๋ย สารฆ่าแมลง การผลิตและการเช่าเครื่องจักรและอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนการออกแบบและรับเหมาก่อสร้าง

3.5 ข้าราชการกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้องกับงานภูมิทัศน์ สวนสาธารณะ

3.5.1 สำนักงานสวนสาธารณะ (2548 : 6) ได้กล่าวว่า สำนักสิ่งแวดล้อมได้รับอนุมัติโครงสร้าง ตามมติ ก.ก. ครั้งที่ 12/2547 โดยกำหนดให้ สำนักงานสวนสาธารณะ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนและพัฒนาพื้นที่สีเขียวในกรุงเทพมหานครการปลูกบำรุงรักษาด้านไม้ สนามหญ้าในสวนสาธารณะ สวนหย่อม เกาะกลางทางเท้าในถนนสายสำคัญต่างๆ และสถานที่ที่ต้องการดูแลเป็นพิเศษ การตัดแต่ง ขุดย้าย ศัลยกรรมต้นไม้ การขยายพันธุ์ การประดับตกแต่งต้นไม้ การตกแต่งเมือง กำหนดแนวทางวางแผนการเพิ่มพื้นที่สีเขียว การบริหารงานสวนสาธารณะ การเพิ่มบริการต่างๆ ในสวนสาธารณะ เป็นศูนย์กลางความรู้ ด้านวิชาการเกษตร การให้การศึกษาด้านพฤกษศาสตร์ และวิชาการเกษตรส่วนราชการอื่น เยาวชน และประชาชนทั่วไป การสำรวจรังวัด ประมาณการ จัดหาข้อมูลเพื่อออกแบบ ประมาณการงบประมาณในการจัดสร้างสวนแหล่งนันทนาการและกีฬาของสำนักงานสวนสาธารณะการวางแผน กำหนดนโยบายแนวทางดำเนินการปลูกบำรุงรักษาด้านไม้แก่สำนักงานเขต ให้คำแนะนำด้านวิชาการวิชาการเกษตรและการออกแบบสวนและต้นไม้ สนับสนุนพันธุ์ไม้และอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆตลอดจนแก้ไขปัญหาให้กับสำนักงานเขต และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งงานภายในส่วนราชการ ดังนี้

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างสำนักงานสวนสาธารณะ

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2548) สวนและต้นไม้ประจำปี โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว หน้า 5

3.5.2 สำนักงานเขต (ฝ่ายรักษาความสะอาด และสวนสาธารณะ) มีหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่เกี่ยวกับ การรักษาความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย การลดมลพิษและรักษาสิ่งแวดล้อม การบริการขนถ่ายสิ่งปฏิกูล การดูแลรักษาต้นไม้ให้สวยงามและร่มรื่น งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้

3.6 สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

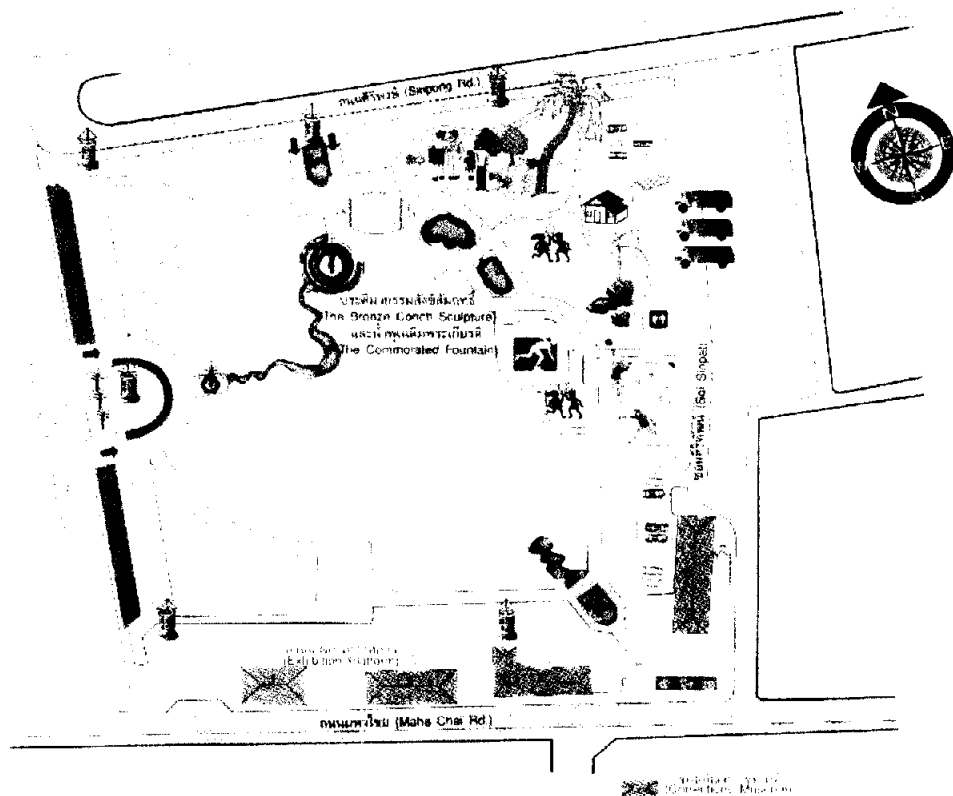
สำนักงานสวนสาธารณะ (2548 : 9-11) ได้อธิบายว่า สวนสาธารณะหลักที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงาน สวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม มีทั้งหมดจำนวน 20 สวน รายละเอียดดังนี้

3.6.1 สวนรมณีนาถ

- 1) ประเภทของสวน : สวนหมู่บ้าน หรือสวนละแวกบ้าน
- 2) แนวคิดของสวน : สวนสุขภาพ

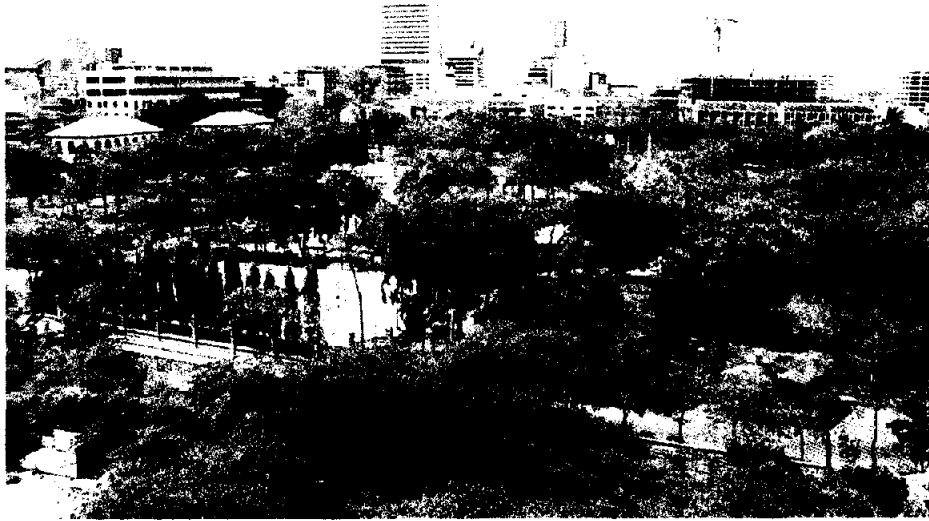
3) ความเป็นมา

สวนรมณีนาถ หมายความถึง “สวนแห่งพระนางผู้เป็นที่พึง” เป็นนามพระราชทานจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ บริเวณนี้เดิมเป็นเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ในอดีตเรียก “คุก กองมหันต์โทษ” สร้างสมัยรัชกาลที่ 5 โดยทรงส่งเจ้ากรมไปคูรูปแบบที่สิงคโปร์ มีอายุเก่าแก่มากถึง 103 ปี สวนแห่งนี้มีที่มาจากโครงการของกระทรวงมหาดไทย เพื่อน้อมเกล้าฯถวายเทิดพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถในวโรกาสที่ทรงมีพระชนมายุ 60 พรรษาในวันที่ 12 สิงหาคม 2535 โดยย้ายเรือนจำฯ ออกไป ณ ท้องที่สถานวัยหนุ่มบางเขนในปี 2534 เพราะสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม และปรับปรุงเรือดอนอาคาร จัดสร้างเป็นสวนสาธารณะกลางเมืองหลวง เพื่อสนองพระราชประสงค์ขององค์พระราชมารดาในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และบรรเทาปัญหาสิ่งแวดล้อมในเมือง กระทรวงมหาดไทยมอบให้กรุงเทพมหานครจัดสร้างพร้อมดูแลบำรุงรักษา ซึ่งแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2536 แผนผังบริเวณสวนและภูมิทัศน์ภายในสวนรมณีนาถ ดังภาพที่ 2.2 และ 2.3

ภาพที่ 2.2 แผนผังบริเวณสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี กรุงเทพมหานคร อาร์ตฟาร์ม
หน้า 15

ภาพที่ 2.3 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 17

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน

สวนรมณีนาถ รวมคุณลักษณะเด่น 2 ประการ คือ เป็นสถานที่พักผ่อน ออกกำลังกาย จัดกิจกรรมเพื่อประชาชนในเขตพระนคร และเป็นสถานที่เพื่อการอนุรักษ์โบราณสถาน ซึ่งเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์แสดงรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยที่ได้รับอิทธิพลจากยุโรปในสมัยรัชกาลที่ 5 การออกแบบคงเอกลักษณ์เดิมไว้ คือ สถานที่คุมขังลงทัณฑ์ให้เป็นเอกลักษณ์ของสวน ประกอบด้วยความพิเศษในการอนุรักษ์โบราณสถานและสุขภาพสิ่งแวดล้อม โดยติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียจากคลองสะพานด้าน เพื่อนำน้ำผ่านการบำบัดมาใช้รดน้ำต้นไม้ เป็นการประชาสัมพันธ์คุณค่าของน้ำ และประหยัดค่าใช้จ่าย สวนรมณีนาถจึงแสดงถึงความร่วมมือในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีตามแนวพระราชเสาวนีย์

ส่วนพื้นที่อนุรักษ์ กรมศิลปากร ได้ขึ้นทะเบียนที่ดินและอาคารเรือนจำพิเศษฯ เป็น โบราณสถานเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2530 บริเวณหน้าถนนมหาไชยตลอดแนวกำแพงเรือนจำ ด้านหน้าตั้งแต่ป้อมริมคลองสะพานด้าน ทางทิศตะวันตกถึงแนวป้อมร้านนายเหมือน ทางด้านทิศตะวันออกถึงกำแพงเข้าไป 8 เมตร เป็นพื้นที่โบราณสถานรวม 4 ไร่ 11 ตารางวา รายละเอียดดังนี้

(1) ประติมากรรมสังข์สัมฤทธิ์ อยู่บริเวณสูงสุดของสวนกลางสระ มีน้ำพุเฉลิมพระเกียรติ แสดงความหมายแทนน้ำพระทัยของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

ที่บริสุทธิ์ดุจสีของน้ำ และแปลงดอกไม้ รูปร่างคล้ายในลักษณะธารน้ำที่เชื่อมน้ำพุเฉลิมพระเกียรติ กับบ่อน้ำพุด้านล่างนั้น แสดงถึงน้ำพระทัยที่ทรงประทานแก่ชาวไทย โดยบ่อน้ำพุด้านล่างเทียบได้กับพสกนิกรที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณพร้อมใจกันสรรเสริญ ส่วนบ่อน้ำพุที่เป็นสิ่งก่อสร้างเดิมกลางน้ำพุ เป็นตัวแทนเหล่าผู้กระทำผิด ซึ่งยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณเช่นกัน

ประติมากรรมสร้างเป็นสังข์เวียนซ้ายวางบนพานหล่อด้วยโลหะผิวสัมฤทธิ์ ภายในสังข์บรรจุแผ่นยันต์มหาโสฬสมงคลและสังข์องค์จริง ออกแบบส่งน้ำในสระไหลจากปากสังข์ลงสู่สระ ปากสังข์หันสู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

(2) สวนสุขภาพ จัดอุปกรณ์ออกกำลังกายเป็นจุดพร้อมคำแนะนำ มีลานกีฬา เช่น สนามบาสเก็ตบอล และลานตีกอล์ฟ โดยจัดตำแหน่งไม่ให้เกิดการรบกวนระหว่างกิจกรรม สอดคล้องกับแนวคิด “สวนสุขภาพ” อย่างแท้จริง

(3) พิพิธภัณฑ์ราชทัณฑ์ เป็นอาคารโบราณสถาน 4 หลัง ที่ปรับปรุงเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงประวัติศาสตร์การคุมขังลงทัณฑ์ และความเป็นมาของกิจการกรมราชทัณฑ์ แบ่งเป็น

ก. อาคารหลังที่ 1 แสดงเครื่องมือลงทัณฑ์ วิธีประหารชีวิตสมัยโบราณ และการประหารชีวิตในปัจจุบัน อุปกรณ์เกี่ยวกับเรือนจำและการหลบหนีของนักโทษ

ข. อาคารหลังที่ 2 แสดงภาพประวัติและอุปกรณ์เครื่องใช้ของเรือนจำพิเศษๆ ในสมัยต่างๆ และเอกสารเกี่ยวกับประวัติการราชทัณฑ์ในอดีต

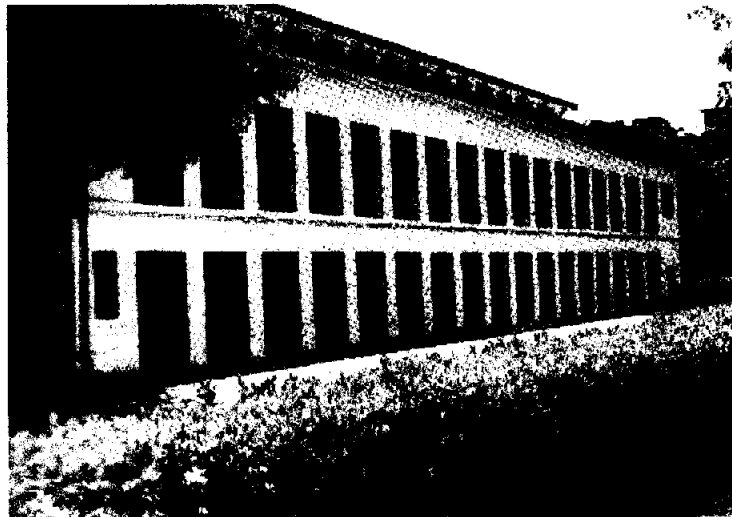
ค. อาคารหลังที่ 3 จำหน่ายสินค้าราชทัณฑ์และของที่ระลึก

ง. อาคารหลังที่ 4 (อาคารแดน 9) เป็นเรือนนอนผู้ต้องขังในอดีต แสดงสภาพชีวิตประจำวันของนักโทษระบบการคุมขังและลักษณะอาคารตามแบบตะวันตกที่น่าสนใจ ศึกษาจุดน่าสนใจภายในสวนรมณีนาถ ดังภาพที่ 2.4 และ 2.5

ภาพที่ 2.4 ประติมากรรมสังข์สัมฤทธิ์

ที่มา : สำนักสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
 อาร์ตฟาร์ม หน้า 17

ภาพที่ 2.5 พิพิธภัณฑ์ราชทัณฑ์

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี กรุงเทพมหานคร
 อาร์ตฟาร์ม หน้า 17

3.6.2 สวนสราญรมย์

- 1) ประเภทของสวน : สวนหมู่บ้านหรือสวนละแวกบ้าน
- 2) แนวคิดของสวน : สวนศิลปวัฒนธรรม
- 3) ความเป็นมา

พระราชอุทยานเก่าแก่คู่พระนครมานับศตวรรษ คือ นิยามของสวนสราญรมย์ในอดีต ซึ่งเคยเป็นส่วนหนึ่งของพระราชวังสราญรมย์ ตั้งอยู่นอกกำแพงพระบรมมหาราชวัง ด้านทิศตะวันออก พระราชวังแห่งนี้รัชกาลที่ 4 ทรงโปรดให้สร้างในปี 2409 ตรงบริเวณตึกดินเก่า เพื่อเป็นที่ประทับหลังทรงสละราชสมบัติให้พระราชโอรสแล้ว แต่ยังสร้างไม่เสร็จก็ทรงเสด็จสวรรคตเสียก่อน จนมาแล้วเสร็จในรัชกาลที่ 5 ซึ่งพระราชทานให้ใช้เป็นที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอหลายพระองค์ เมื่อแรกเสด็จจากวังหลวงก่อนที่วังส่วนพระองค์จะสร้างเสร็จ ต่อมาใช้เป็นสถานที่รับพระราชอาคันตุกะจากต่างประเทศ เช่น เจ้าชายออสการ์ พระราชโอรสแห่งกษัตริย์สวีเดนในปี 2427 ซึ่งเจ้าชายพระองค์นี้ทรงบันทึกไว้ถึงความงดงามของพระราชอุทยานสราญรมย์ว่า “งดงามแปลกตา มีสถานที่เลี้ยงสัตว์และนก” รัชกาลที่ 5 ทรงโปรดให้ตกแต่งราชอุทยานให้สวยงามร่มรื่น โดยให้นายเฮนรี อาลาบาสเตอร์ ซึ่งรอบรู้ด้านพฤกษศาสตร์เป็นผู้ดูแลจัดการสวนหลวงจนพระราชอุทยานเป็นที่ล่ำลือว่า “งามน่าชมมาก เป็นที่เสด็จประพาสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเจ้านายฝ่ายในเสมอๆ” มีการตกแต่งด้วยสระน้ำพุ สวนไม้ดอกกล้วยไม้ ไม้ยืนต้น โดยเฉพาะ “กุหลาบแดง” ไม้ดอกที่ทรงโปรดปราน มีกรงสัตว์ กรงนก สระจระเข้ เลี้ยงไว้ดูเล่น ต่อมาในปี 2447 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช (รัชกาลที่ 6) ทรงโปรดให้พระราชอุทยาน เป็นที่ฝึกซ้อมวิชาทหารแก่มหาดเล็กรักษาพระองค์ และเป็นศูนย์กลางขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม และแนวความคิดใหม่ ๆ ในนาม “ทวีปัญญาสโมสร” และเมื่อทรงขึ้นครองราชย์ทรงใช้เป็นที่จัดงานฤดูหนาวประจำปี

ในรัชกาลที่ 7 หลังเปลี่ยนแปลงการปกครองได้เป็นที่ตั้งของสโมสรคณะราษฎรสราญรมย์ ต่อมาสมาคมนักเรียนเก่าวิชาวุฒิชัย และกรมประชาสัมพันธ์เคยใช้เป็นที่ทำการ และเคยเป็นตลาดนัด ตลาดขายสุนัขอัลเซเชียนในยามบ่ายเมื่อครั้งอดีต ต่อมา ณ วันที่ 3 มิถุนายน 2503 รัฐบาลจึงมอบให้กรุงเทพมหานครดูแลและปรับปรุงเป็นสวนสาธารณะตั้งแต่นั้นมา แพนผังบริเวณสวนและภูมิทัศน์ภายในสวนสราญรมย์ ดังภาพที่ 2.6 และ 2.7

ภาพที่ 2.7 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 21

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน

ควมมีชีวิตชีวาของสวนสาธารณะจะเริ่มแต่เช้ามีคของทุกวัน

ภาพกระแสดของผู้คนในย่านเกาะรัตน โกสินทร์หลังไหลกันมาออกกำลังกายตามความพอใจ แม้แต่รูปแบบที่แฝงด้วยศิลปวัฒนธรรม เช่น รำมวยจีน รำกระบี่ ควงกระบอง ลีลาศ ก็มีให้เห็นทั้งเช้าและเย็น ส่วนสถานที่พบปะสังสรรค์ทำกิจกรรมกลางแจ้ง ห้องเรียนธรรมชาติแห่งวิชาศิลปะและนิเวศวิทยาของเด็กๆ คือ บทบาทในเวลากลางวันของสวนสาธารณะเช่นกัน ภาพดังกล่าวสะท้อนคุณค่า และบทบาทต่อชุมชนของสวนสาธารณะ ใจกลางเมือง ได้เป็นอย่างดี และด้วยประวัติศาสตร์อันยาวนานผ่านกาลเวลามานับศตวรรษ ทำให้ทุกหนแห่งในสวนสามารถสะท้อนลักษณะสวนไทยสมัยรัตน โกสินทร์ที่ได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมตะวันตก เห็นได้ชัดจากโบราณวัตถุสถานประกอบสวน และแฝงไว้ด้วยตำนานแห่งความรัก ความอาลัยของพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ในอดีต และ พระอัครมเหสี เหล่านี้ล้วนเป็นเสน่ห์ที่สร้างให้พระราชอุทยานในอดีตกลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง ในรูป “สวนศิลปวัฒนธรรม”

(1) อนุสาวรีย์พระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ฯ รัชกาลที่ 5 ทรงมีพระบรมราชโองการให้สร้างเมื่อปี 2426 เป็นอนุสรณ์สถานแห่งความรัก อาลัยที่พระองค์มีต่อพระอัครมเหสี และพระราชธิดาผู้สิ้นพระชนม์ในอุบัติเหตุเรือพระที่นั่งล่ม สร้าง ณ บริเวณที่พระนางเคยทรงพระสําราญ เมื่อครั้งทรงมีพระชนม์ชีพ อนุสาวรีย์ทำด้วยหินอ่อน บอกเล่า คำจารึกแสดงความทุกข์โศกของพระองค์จากการสูญเสียในครั้งนั้น

(2) อาคารเรือนกระจก ตั้งโถงชั้นเดียวกรงกระจก มีคานฟ้า ตกแต่งด้วยไม้ฉลุวอลลายวิจิตร ในปี 2447 เป็นที่ตั้งของทวีปัญญาสโมสร และโรงละครทวีปัญญาเป็นสโมสรแบบตะวันตกของเจ้านาย และข้าราชการชั้นสูง มีการออกหนังสือทวีปัญญารายเดือน กีฬาในร่ม กลางแจ้ง ละครพูด และห้องอ่านหนังสือ ปัจจุบันเป็นที่ตั้งโรงเรียนต้นไม้ กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา

(3) ศาลากระโจมแดง งดงามด้วยรูปแบบสถาปัตยกรรม ใช้บรรเลงแตรวงทหารเรือและดนตรีอื่นในสมัยรัชกาลที่ 5

(4) ศาลาแปดเหลี่ยม แสดงลักษณะสถาปัตยกรรมที่นิยมในสมัยรัชกาลที่ 5

(5) ศาลเจ้าแม่ตะเคียนทอง คือ เก๋งจีน ในอดีตเมื่อครั้งสร้างสวน

(6) ประติมากรรมพันธุพฤกษา ได้รับการอนุรักษ์ขึ้นทะเบียนจากกรมศิลปากรเช่นเดียวกัน สิ่งก่อสร้างอื่นในสวนมีลวดลายประณีต อ่อนช้อย

(7) น้ำพุพานโลหะ โบราณวัตถุอายุนับศตวรรษ เป็นองค์ประกอบตกแต่งพระราชอุทยานในอดีต

(8) ต้นจำปาเทศ พันธุ์ไม้หายากของไทยที่อนุรักษ์ไว้ปลูกข้างอาคารเรือนกระจก ดอกมีลักษณะแปลก สวย สะดุดตา มีกลิ่นหอม

(9) ดนตรีในสวน การแสดงดนตรีไทย สากล สลับหมุนเวียนกับสวนสาธารณะอื่นของกรุงเทพมหานครแสดงในตอนเย็น

(10) นันทนาการในสวน จัดให้มีการนำเดินแอโรบิกทุกวันตอนเย็น ซึ่งมีประชาชนสนใจมาก จุดที่น่าสนใจภายในสวนสาธารณะ ดังภาพที่ 2.8 - 2.10

ภาพที่ 2.8 ศาลเจ้าแม่ตะเคียนทอง

ที่มา : ภาพถ่าย 13 มีนาคม 2551

ภาพที่ 2.9 ลานออกกำลังกาย

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 20

ภาพที่ 2.10 น้ำพุพานโลหะ

ที่มา : ภาพถ่าย 29 พฤษภาคม 2551

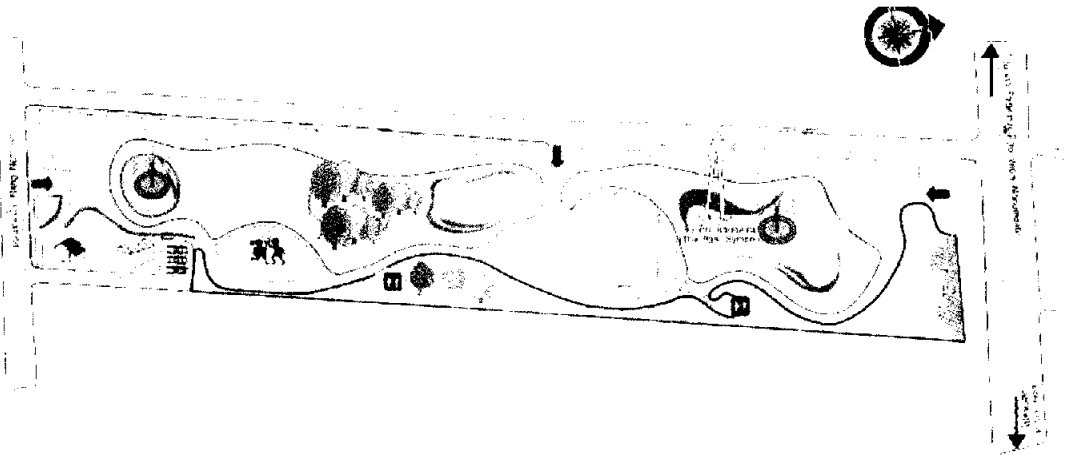
3.6.3 สวนสันติภาพ

- 1) ประเภทของสวน : สวนหมู่บ้านหรือสวนละแวกบ้าน
- 2) แนวคิดของสวน : อุทยานคนตรี
- 3) ความเป็นมา

“สวนสันติภาพ” สร้างขึ้นบนที่ดินซึ่งกรุงเทพมหานครเช่าจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ หลังจากผู้เช่าเดิมคือ การเคหะแห่งชาติ ที่จัดสรรเป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนมานาน ได้หมดสัญญาเช่าลง ด้วยที่ตั้งของที่ดินผืนกว้างแห่งนี้อยู่ในศูนย์กลางธุรกิจใจกลางเมือง ซึ่งพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่เพื่อสาธารณะประโยชน์ และสิ่งแวดล้อมหาได้ยากยิ่ง กรุงเทพมหานครเล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงนำมาจัดสร้างเป็นสวนสาธารณะ โดยมีสัญญาเช่า 30 ปี ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2533 เป็นต้นมา และเริ่มก่อสร้างสวนในปี 2540 หลังการย้ายสิ่งปลูกสร้างผู้ครอบครองและผู้บุกรุกออกจากพื้นที่ สวนสันติภาพเปิดบริการเป็นทางการเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม

2541 ชื่อสวนแห่งนี้ตั้งขึ้นเพื่อระลึกถึงวันสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ตรงกับวันที่ 16 สิงหาคม 2488 เป็นวันยุติความโหดร้ายของสงคราม และวันเริ่มต้นของสันติภาพความสงบสุขแห่งมวลมนุษยชาติอีกครั้ง แผนผังบริเวณสวน และภูมิทัศน์ภายในสวนสันติภาพ ดังภาพที่ 2.11 และ 2.12

ภาพที่ 2.11 แผนผังบริเวณสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 23

ภาพที่ 2.12 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้าที่ 22

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจ

สวนสันติภาพ มีความโดดเด่นจากการออกแบบให้เป็นสวนป่าใจกลางเมืองที่ให้ความร่มรื่น ด้วยธรรมชาติเขียวขจี เพิ่มจุดสนใจด้วยสระน้ำกลางสวน ดัดดั่งน้ำพุเพิ่มความสดชื่น กำหนดให้มีสิ่งก่อสร้างเท่าที่จำเป็น จึงสร้างบรรยากาศให้สงบร่มเย็น ปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก และแนวป่ารอบสวน ยังช่วยดูดซับฝุ่นละออง สร้างอากาศบริสุทธิ์ภายในสวน ดูไม่น่าแปลกใจหากผู้มาใช้บริการสวนแห่งนี้ จะสัมผัสได้ถึงความแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับความแออัด สับสน ท่ามกลางไอแดดร้อนระอุของบรรยากาศภายนอก เพียงก้าวแรกที่เข้าสู่สวนจะรู้สึกเสมือนอย่างเข้าสู่โลกสีเขียวขจีร่มเย็น ซึ่งแฝงตัวอยู่ระหว่างตึกสูง นับเป็นส่วนที่มีคุณค่าเพื่อชาวเมืองอย่างแท้จริง นอกจากนี้การเพิ่มกิจกรรมนันทนาการ โดยการแสดงดนตรีในสวน สามารถสร้างบทบาทในการเป็นที่พบปะสังสรรค์ของคนในครอบครัวที่งอมืองอเท้า ฟังเพลง โปรดและปิกนิกในยามเย็น เป็นที่มาของการเป็น “อุทยานดนตรี” ของกรุงเทพมหานคร “นครแห่งดนตรีกาล” รายละเอียดดังนี้

(1) สัญลักษณ์ของสวน ตั้งอยู่ในสระน้ำเป็น “รูปนกพิราบคาบช่อดอกมะกอก 5 ดอก” ทำจากทองเหลือง รมดำแทนความหมาย “สื่อสันติภาพของโลก” จำลองจากผลงานของปีกัสโซ ศิลปินวาดภาพชื่อก้องโลก

(2) ป้ายชื่อสวน จำลองแบบจากลายมือของท่านพุทธทาสภิกขุ พระภิกษุที่ชาวไทยเคารพนับถือ และท่านเป็นพระภิกษุที่ตระหนักและให้ความสำคัญกับสันติภาพของโลก ตลอดจนมาจุดที่น่าสนใจภายในสวนสันติภาพ ดังภาพที่ 2.13 และ 2.14

ภาพที่ 2.13 สัญลักษณ์ของสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 13 พฤศจิกายน 2550

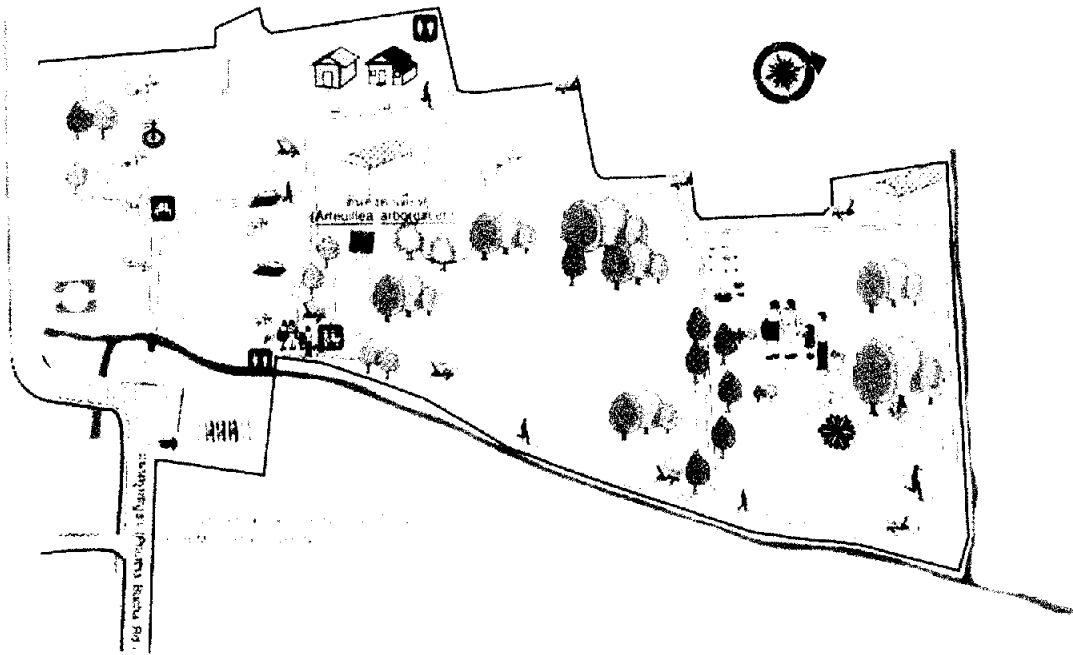
ภาพที่ 2.14 ป้ายชื่อสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 13 พฤศจิกายน 2550

3.6.4 สวนชนบุรีรัมย์

- 1) ประเภทของสวน : สวนชนบุรี
- 2) แนวคิดของสวน : สวนสมุนไพรเมืองร้อน
- 3) ความเป็นมา

บริเวณที่ตั้งสวนสาธารณะแห่งนี้เคยเป็นสวนผลไม้และทุ่งหญ้ามาก่อน โดยเฉพาะสวนส้มบางมดที่ขึ้นชื่อสำหรับที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ แต่กรุงเทพมหานครเป็นผู้เช่าทำประโยชน์ โดยในปี 2503 ผู้บริหารกรุงเทพมหานครขณะนั้น คือ นายชำนาญ ชูบุรณ์ ได้มีนโยบายปรับปรุงสถานที่แห่งนี้เป็น “สถานที่เพาะชำต้น ไม้บางมด” เพราะความเหมาะสมในด้านที่ตั้ง และความอุดมสมบูรณ์ของดิน และน้ำ จนในปี 2511 พระยามโหศวรรย์ นายกเทศมนตรี นครชนบุรี ได้เห็นความเหมาะสมของพื้นที่ จึงดำเนินการปรับปรุงให้เป็นสวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อนของประชาชน ในย่านฝั่งชนบุรี และเปลี่ยนชื่อเป็น “สวนชนบุรีรัมย์” แผนผังบริเวณสวนและภูมิทัศน์ภายในสวนชนบุรีรัมย์ ดังภาพที่ 2.15 และ 2.16

ภาพที่ 2.15 แผนผังบริเวณสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
 อาร์ตฟาร์ม หน้า 25

ภาพที่ 2.16 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 7 ธันวาคม 2550

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจ

สวนธนบุรีรมย์ มีเอกลักษณ์ที่มีความร่มรื่นในบรรยากาศสวนเมืองที่สัมผัสได้ถึงกลิ่นไอแห่งธรรมชาติ แม้ปัจจุบันขบวนการแห่งความเจริญของเมืองจะบีบคองบริเวณโดยรอบ ให้เปลี่ยนการใช้ที่ดินจากเกษตรกรรมเข้าสู่การพักอาศัยในรูปตึกแถว อาคารชุด แต่บรรยากาศความสงบ ร่มเย็น เขียวขจีด้วยกลุ่มไม้ยืนต้น และสวยสดด้วยสีทันของดงไม้ดอก ตกแต่งด้วยพุ่มไม้เลื้อยอ่อนหวาน ตามทางเดินที่ลัดเลาะตามริมสระน้ำที่ทอดตัวคดเคี้ยว ปลูกบัววิกตอเรีย และบัวหลายพันธุ์ไว้ให้ชม รวมทั้งเสียงนกร้องที่สร้างชีวิตชีวา ยังคงอยู่คู่สวนสาธารณะเก่าแก่ของฝั่งธนบุรีแห่งนี้ไม่เปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะในยามเช้าครุที่อากาศบริสุทธิ์สดชื่น ภาพของผู้เดินทางมาออกกำลังกายอย่างเนืองแน่นจะมีให้เห็นเป็นกิจวัตรทุกวัน แสดงถึงความต้องการใช้ส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันเพื่อกลับสู่ธรรมชาติของประชาชน ในอนาคตสวนธนบุรีรมย์จะพัฒนาเป็น “สวนสมุนไพรเมืองร้อน” พืชพันธุ์ที่เป็นมรดกจากภูมิปัญญาพื้นบ้านของคนไทยที่น่าสนใจศึกษารายละเอียดดังนี้

(1) พันธุ์ไม้แปลกตาหายากภายในสวน สามารถพบไม้ท้องถิ่นหายากในเมือง เช่น กงคาเคียด

(2) ศาลาชมวิว ศาลาทรงสูง เป็นจุดชมนกชมไม้ วิถีธรรมชาติเหนือระดับสายตาได้กว้างไกล เพิ่มเสน่ห์ในการชมสวน

(3) สวนจรรยาพรเขาวงกตธนบุรีรมย์ จัดเป็นเส้นทางจักรยาน ดิคป่าย เครื่องหมายจรรยา นำเสนอกิจกรรมนันทนาการ ผักตักชะในการขี่จักรยาน และปฏิบัติตามกฎจรรยาอย่างถูกต้องให้เด็กและเขาวงกต เพื่อสร้างสำนึกที่ดีในการใช้รถใช้ถนนให้เหล่านักของชาติ ผ่านความสนุกตื่นเต้นในบรรยากาศธรรมชาติ

(4) กิจกรรมดูนก คุณค่าของพื้นที่สีเขียวผืนใหญ่แห่งนี้คือระบบนิเวศน์ของเมือง ดูได้จากการแสดงบทบาทในการเป็นแหล่งอาศัยของสรรพชีวิตเล็กๆ โดยสามารถอนุรักษ์ระบบนิเวศน์ธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ไว้ได้ส่วนหนึ่งภายในสวนแห่งนี้ ณ ที่นี้จึงเป็นจุดนัดพบของผู้รักการดูนกทั้งหลายที่พบนกได้กว่า 30 ชนิด จุดที่น่าสนใจของสวนธนบุรีรมย์ ดังภาพที่ 2.17

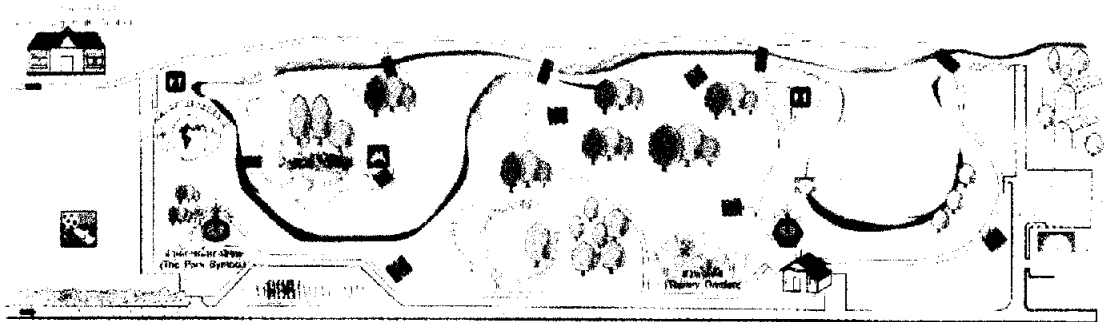
ภาพที่ 2.17 พื้นที่สีเขียวผืนใหญ่

ที่มา : ภาพถ่าย 12 มกราคม 2549

3.6.5 สวนพระนคร

- 1) ประเภทของสวน : สวนชุมชน
- 2) แนวคิดของสวน : สวนไม้ดัด
- 3) ความเป็นมา

สวนพระนคร ระยะเวลาอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขต
ลาดกระบัง ในปี 2517 สมัยนายชานาญ บุวรณ เป็นผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ได้โอนสวนแห่งนี้
มาอยู่ในความดูแลของกองสวนสาธารณะ พื้นที่เดิมมีสภาพทั่วไปเป็นที่ลุ่มต่ำสร้างปัญหาน้ำท่วมขัง
ในฤดูฝนให้แก่สวนพระนครทุกปี ทำให้การบำรุงรักษาพบอุปสรรคมาก และได้มีการปรับปรุง
พื้นที่ให้พ้นปัญหาน้ำท่วม พัฒนาเป็นสวนสาธารณะที่สมบูรณ์แบบ และสถานที่พักผ่อนของ
ประชาชนในย่านชานเมืองต่อมา แคนผังบริเวณสวน และภูมิทัศน์ ภายในสวนพระนคร ดังภาพที่
2.18 และ 2.19

ภาพที่ 2.18 แผนผังบริเวณสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์คฟาร์ม หน้า 34

ภาพที่ 2.19 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 7 ตุลาคม 2550

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจ

พื้นที่สีเขียวกว้างใหญ่ประกอบด้วยพื้นที่โล่งของผืนหญ้าเขียวชอุ่มสบายตา เปิดให้เห็นทิวทัศน์ของท้องฟ้าตัดกับสีเขียวของธรรมชาติรอบตัวได้อย่างงดงาม รายล้อมด้วยความร่มรื่นของกลุ่มพรรณไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ และ กลางสวนมีสระน้ำเลียนแบบธารน้ำธรรมชาติที่ไหลต่อเนื่อง สร้างแนวโค้งที่นุ่มนวลไปตามคดงไม้ดอกไม้ประดับหลากสี มีทางเดินในเงาไม้ นำเดินเล่นชมธรรมชาติ หรือวิ่งออกกำลังกายลัดเลาะไปทั่วสวน และเอกลักษณ์โดดเด่น แปลกตาต่างจากสวนสาธารณะแห่งอื่น เห็นจะเป็น “สวนไม้คัด” ซึ่งเป็นการนำแนวคิดในการตกแต่งรูปทรงต้นไม้ ศิลปะที่ถ่ายทอดมาแต่โบราณมาสร้างความน่าสนใจให้สวน โดยตัดทรงพุ่มของต้นไม้เป็นรูปสัตว์ปลุกกรรมร่วมกัน คล้ายฝูงสัตว์สีเขียวนานาชนิดกำลังเดินเล่น หากินในสวน กลายเป็นวัสดุแต่งสวนที่สื่อถึงควมมีชีวิตชีวาของฝูงสัตว์ ในอิริยาบถต่างๆ เพิ่มเสน่ห์ให้สวนพระนคร โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่ดูจะให้ความสนใจเป็นพิเศษกับ “เจ้าฝูงสัตว์ไม้คัด” กันมาก รายละเอียดดังนี้

- (1) สัญลักษณ์ของสวน ติดตั้งกลางสระน้ำ มีน้ำพุประกอบเพิ่มความน่าสนใจ
- (2) ลานเอนกประสงค์ เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมตามโอกาสสำคัญ และประชาชนนิยมใช้เป็นลานออกกำลังกายประเภทแอโรบิก รำมวยจีน ในเวลาปกติ
- (3) ศูนย์เยาวชนลาดกระบัง ให้บริการฝึกสอนและจัดกิจกรรม นันทนาการด้านกีฬาสำหรับเด็ก และเยาวชน ให้บริการด้านสถานที่และอุปกรณ์กีฬาแก่สมาชิก
- (4) สวนห่อมเกาะลอย สร้างไว้กลางสระน้ำ ตกแต่งเลียนแบบสภาพธรรมชาติของเกาะกลาง น้ำที่ร่มรื่นด้วยไม้ใหญ่น้อยสลับสีต้นสะดูดตา มีศาลาพักผ่อนยื่นไปกลางน้ำ เพื่อให้ผู้ใช้สวนได้สัมผัสความชุ่มชื้นจากธรรมชาติอย่างใกล้ชิด จุดนี้เป็นจุดที่ชมทัศนียภาพได้รอบสวน จุดที่น่าสนใจของสวนพระนคร ดังภาพที่ 2.20 , 2.21 และ 2.22

ภาพที่ 2.20 น้ำพุ

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 31

ภาพที่ 2.21 สวนไม้ตัด

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
ฮาร์ดฟาร์ม หน้า 31

ภาพที่ 2.22 ลานเอนกประสงคี

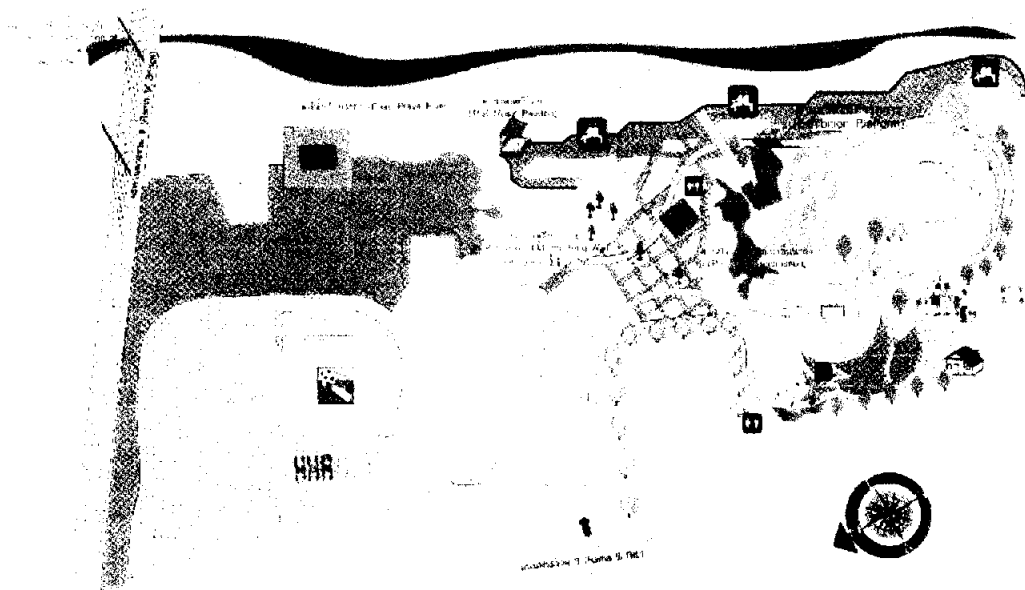
ที่มา : ภาพถ่าย 2 พฤศจิกายน 2550

3.6.6 สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา

- 1) ประเภทของสวน : สวนชุมชน
- 2) แนวคิดของสวน : สวนสุนทรีย์วิถีไทย
- 3) ความเป็นมา

สวนสาธารณะแห่งนี้ เกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างกระทรวงมหาดไทย การทางพิเศษแห่งประเทศไทย และกรุงเทพมหานคร เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ 5 ธันวาคม

2542 โดยการทางพิเศษแห่งประเทศไทยมอบที่ดิน และส่วนประกอบอื่นในบริเวณเชิงสะพานพระราม 9 ฟุ้งพระนครและฟุ้งธนบุรี รวม 52 ไร่ ให้แก่กรุงเทพมหานคร เพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะ โดยได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งสร้างเสร็จพร้อมเปิดบริการเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2543 ได้รับพระราชทานชื่อว่า “สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา” แผนผังบริเวณสวนและภูมิทัศน์ภายในสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา ดังภาพที่ 2.23 และ 2.24

ภาพที่ 2.23 แผนผังบริเวณสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 33

ภาพที่ 2.24 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 30 พฤศจิกายน 2550

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจ

สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติฯ ได้รับการออกแบบอย่างน่าสนใจ สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวริมแม่น้ำเจ้าพระยา โดยการนำปรากฏการณ์ธรรมชาติเข้ามาเป็นองค์ประกอบของสวนได้อย่างลงตัวในลักษณะ Waterfront park ภาพรวมของสวนแบ่งเป็น 2 ส่วน โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแนวกั้นกลางตามธรรมชาติช่วยเพิ่มทิวทัศน์ที่งดงาม จึงกลายเป็นจุดชมวิวยุทธศาสตร์ของแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีเสน่ห์ในแบบโลกตะวันออก ซึ่งพื้นที่บางส่วนความเจริญทางวัตถุยังเอื้อมมาไม่ถึง บริเวณริมน้ำของสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติฯ จัดไว้เพื่อการพักผ่อนในบรรยากาศธรรมชาติที่ผ่อนคลาย สงบนิ่ง ท่ามกลางความร่มรื่น งดงามของพันธุ์ไม้เขียวชอุ่ม และสายลมเย็นพัดพาดถิ่น ไอศรรมชาติที่สดชื่นสร้างความรู้สึกลงใจในการกลับเข้าสู่ธรรมชาติที่เป็นความต้องการอย่างแท้จริงของชีวิตคนเมืองปัจจุบัน

การออกแบบโดยนำปรากฏการณ์น้ำขึ้น-น้ำลงในธรรมชาติใกล้ตัว มานำเสนอภายในสวนสาธารณะ สอดคล้องกับแนวคิด “สวนสุนทรีย์วิถีไทย” เพราะวิถีชีวิตของชาวไทยนับแต่อดีตกาลมักเกี่ยวพันกับสายน้ำอย่างแยกไม่ออก ไม่ว่าจะเป็นการคมนาคมขนส่งหรือการดำรงชีวิตประจำวัน ดังนั้นประเด็นการกลับสู่ธรรมชาติเพื่อสัมผัส ชื่นชมความงดงามของสายน้ำด้วยความสุนทรีย์และเรียนรู้ถึงปรากฏการณ์ธรรมชาติเบื้องต้น ใกล้ตัว จึงเป็นลักษณะเด่นและแนวคิดที่สอดคล้องในสวนสาธารณะแห่งนี้ รวมทั้งใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรม รมรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมที่

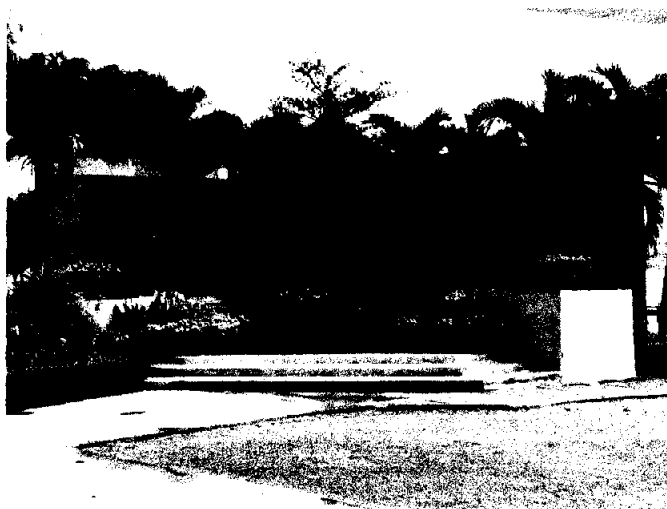
เกี่ยวกับการรักษา และปกป้องสายน้ำ ซึ่งเป็นของขวัญทรงคุณค่าที่ธรรมชาติมอบให้มนุษย์อีกด้วย สำหรับจุดที่น่าสนใจของสวนฯ ฝั่งพระนคร รายละเอียดดังนี้

(1) กำแพงราชสุคติมหาราชฯ แสดงพระบรมฉายาลักษณ์ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวาระต่างๆ ตั้งแต่ทรงขึ้นครองราชย์ และพระราชกรณียกิจที่ทรง บำเพ็ญในด้านต่างๆ

(2) ศาลาคนตรีไทย ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ใช้พักผ่อน ชมทัศนียภาพ ริมฝั่งแม่น้ำ และบรรเลงดนตรีไทยในโอกาสสำคัญ

(3) ประติมากรรม ตั้งประดับอยู่ตามจุดต่างๆ ในสวน ส่วนใหญ่เป็นที่ ระลึกในการก่อสร้างสะพานพระราม 9

(4) จุดชมวิว บริเวณชายน้ำถูกจัดสรรไว้เป็นทางเดินริมน้ำ ชมความงาม ของสายน้ำในมุมมองที่มีองค์ประกอบภาพเป็นผลงานสถาปัตยกรรมยิ่งใหญ่ ที่อยู่คู่แม่น้ำเจ้าพระยา นั่นคือ สะพานแขวน หรือสะพานพระราม 9 เป็นจุดที่มีทิวทัศน์สวยที่สุดแห่งหนึ่งของกรุงเทพฯ ซึ่ง สัมผัสได้ถึงความรู้สึกสงบ ร่มเย็น และงดงามเป็นพิเศษในยามเช้าตรู่ และยามเย็น จุดที่น่าสนใจของสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติฯ ดังภาพที่ 2.25 และ 2.26

ภาพที่ 2.25 กำแพงราชสุคติมหาราชฯ

ที่มา : ภาพถ่าย 30 พฤศจิกายน 2550

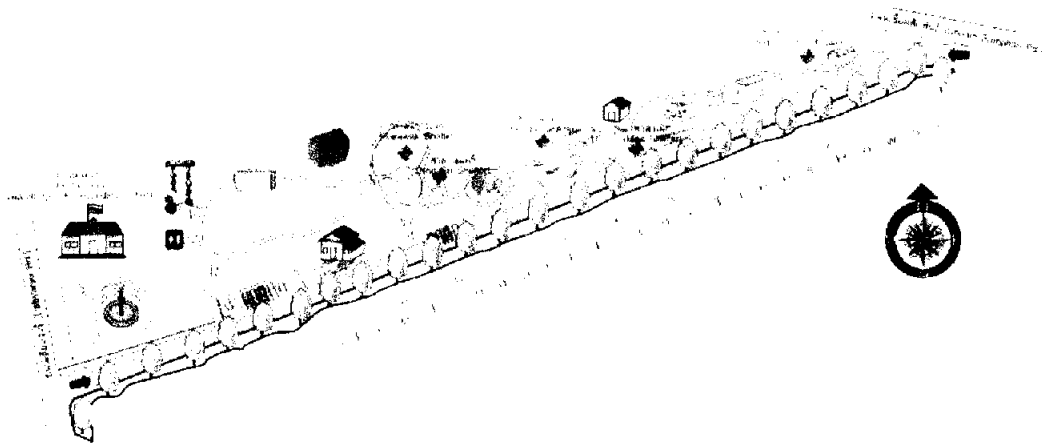
ภาพที่ 2.26 จุดชมวิว

ที่มา : ภาพถ่าย 16 มิถุนายน 2550

3.6.7 สวนหนองจอก

- 1) ประเภทของสวน : สวนชุมชน
- 2) แนวคิดของสวน : สวนโครงการ
- 3) ความเป็นมา

ที่ดินบริเวณนี้เดิมใช้เป็นสถานที่เลี้ยงไก่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร ต่อมาโอนให้กรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 สำนักงานเขตหนองจอกในฐานะเจ้าของพื้นที่เข้าพัฒนาพื้นที่รกร้างแห่งนี้ สร้างเป็นสวนหนองจอก น้อมเกล้าฯ ถวายเป็นราชสักการะเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 60 พรรษาในวันที่ 5 ธันวาคม 2530 โดยใช้เป็นพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนของประชาชนท้องถิ่นและใกล้เคียง รวมทั้งใช้เป็นสถานที่เล่นกีฬาของเด็กและเยาวชน และใช้จัดงานเทศกาลงานประเพณีต่างๆ สวนหนองจอกเปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2530 ต่อมามอบให้กองสวนสาธารณะดูแลตั้งแต่วันที่ 2 พฤศจิกายน 2532 เป็นต้นมา แผนผังบริเวณสวนและภูมิทัศน์ภายในสวนหนองจอก ดังภาพที่ 2.27 และ 2.28

ภาพที่ 2.27 แผนผังบริเวณสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
 อาร์ทฟาร์ม หน้า 39

ภาพที่ 2.28 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
 อาร์ทฟาร์ม หน้า 39

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจ

สวนหนองจอก โคดเด่นด้วยลักษณะของ “สวนไทรงาม” ซึ่งได้จัด ภูมิทัศน์เป็นแนวต้นไม้ที่มีทรงพุ่มงดงามยาวนานตลอดแนวถนนหลักของสวน กลายเป็นเอกลักษณ์ของสวนด้วยความสง่างามของพันธุ์ไม้ชนิดนี้ ภายในสวนตกแต่งด้วยสระน้ำขนาดใหญ่ปลูกบัวหลากหลาย มีปลาใหญ่น้อยหลายชนิดแหวกว่ายให้ชมเพลินตา ทำให้กิจกรรมให้อาหารปลา กลายเป็นที่นิยมในหมู่เด็กๆ มีทางเดินลัดเตาะไปตามจุดต่างๆ ทั่วบริเวณเพื่อชมธรรมชาติอย่างใกล้ชิด หรือเพื่อวิ่งออกกำลังกายและจัดให้มีศาลาพักผ่อนไว้หลบร้อน ชมวิวทิวทัศน์กระจายตามจุดรายละเอียดดังนี้

(1) เวทีกลางแจ้ง ใช้เพื่อกิจกรรมการแสดงกลางแจ้งในการจัดงานเนื่องในวันสำคัญต่างๆ เพิ่มบทบาทให้สวนสาธารณะ เป็นแหล่งพบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของชุมชน

(2) สนามกีฬา ให้บริการแก่ประชาชนที่ชื่นชอบการเล่นกีฬาออกกำลังกาย แต่บริเวณบ้านมีที่จำกัด ได้แก่ สนามฟุตบอล สนามบาสเก็ตบอล
จุดที่น่าสนใจของสวนหนองจอก ดังภาพที่ 2.29 และ 2.30

ภาพที่ 2.29 ต้นไทรสัญลักษณ์สวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 39

ภาพที่ 2.30 น้ำพุกลางสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 4 พฤศจิกายน 2550

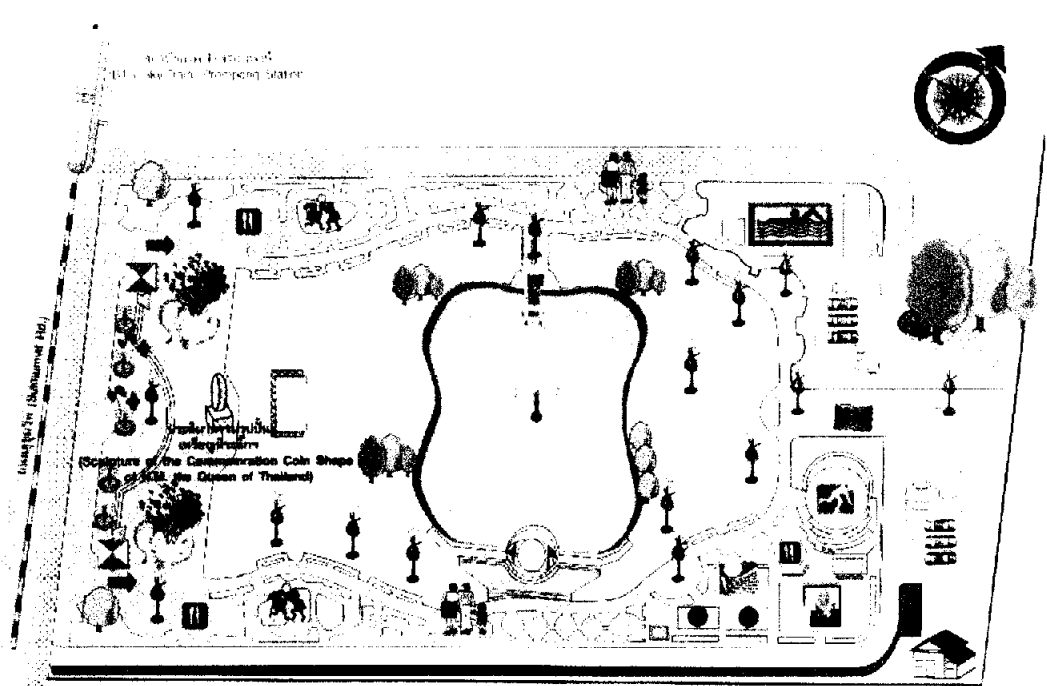
3.6.8 อุทยานเบญจสิริ

- 1) ประเภทของสวน : สวนชุมชน
- 2) แนวคิดของสวน : สวนประดิษฐกรรม
- 3) ความเป็นมา

“อุทยานเบญจสิริ” เป็นนามพระราชทานของสวนสาธารณะแห่งนี้ ซึ่งกระทรวงการคลัง โดยกรมธนารักษ์ จัดสร้างขึ้นตามที่ได้รับมอบหมายจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2532 อนุมัติให้กรมอุตุนิยมวิทยา ย้ายที่ทำการจากที่ดินราชพัสดุไปสร้างใหม่ ณ ถนนบางนา-ตราด ด้วยเหตุที่ดั้งเดิมเป็นเขตที่มีปัญหามลภาวะทางอากาศ ส่งผลให้การตรวจอากาศทำได้ไม่เที่ยงตรง พร้อมให้สร้างสวนสาธารณะในบริเวณดังกล่าวแทน เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายในวันมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ครบ 5 รอบ วันที่ 12 สิงหาคม 2535 และเพื่อเป็นการระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณอันใหญ่หลวงต่อพระราชกรณียกิจของพระองค์เกี่ยวกับการเสริมสร้างสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและลดจนคุณภาพชีวิตของพสกนิกรชาวไทย กรมธนารักษ์เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปี 2533 โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานหลายหน่วยที่มีจุดประสงค์ร่วมกันในการเฉลิมพระเกียรติ และเล็งเห็นประโยชน์รวมทั้งคุณค่ามหาศาลของพื้นที่สีเขียวใจกลางเมืองย่านธุรกิจการค้าสำคัญที่มีมูลค่าที่ดินแปลงนี้สูงถึง

4,000 ล้านบาทในขณะนั้น นับเป็นเพราะพระบรมมัยโดยแท้ จึงเกิดแหล่งธรรมชาติแห่งนี้ขึ้น
 ตอบสนองความต้องการด้านจิตใจที่อ่อนล้าจากความเครียดในชีวิตประจำวันที่ไม่อาจทดแทนด้วย
 ความเจริญด้านวัตถุ แผนผังบริเวณสวนและภูมิทัศน์ภายในสวนอุทยานเบญจสิริ ดังภาพที่ 2.31
 และ 2.32

ภาพที่ 2.31 แผนผังบริเวณสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
 อาร์ตฟาร์ม หน้า 41

ภาพที่ 2.32 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 13 ธันวาคม 2550

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน

สวนสาธารณะแห่งนี้สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของ

ผู้ใช้บริการเป็นหลัก จึงออกแบบโดยนำผลสำรวจความต้องการผู้ใช้ที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงมาพิจารณา เพื่อสร้างสวนที่สมบูรณ์แบบในจินตนาการของประชาชน ภาพรวมของสวนจึงเน้นให้มีพื้นที่โล่งเขียวขจีเปิดให้เห็นความงามของท้องฟ้าถึงร้อยละ 70 เพื่อผู้อาศัยในย่านนี้ที่เคยพบแต่สภาพแออัดและตึกสูงเสียดฟ้ารอบตัวและสร้างสีสันธรรมชาติและความสะดวกสบายด้วยแนวไม้ใหญ่รอบสวนให้ร่มเงา ดังนั้นผู้มาเยือนจึงได้สัมผัสดินแดนแห่งธรรมชาติที่สงบนิ่งให้ความรู้สึกกลับสู่ธรรมชาติต่างจากความสับสนวุ่นวายที่อยู่ภายนอกแค่เอื้อม รวมทั้งมีเอกลักษณ์แห่งการเฉลิมพระเกียรติฯ นั่นคือ ประติมากรรมรูปปั้นเหรียญที่ระลึกเฉลิมพระเกียรติพระบรมรูปสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ประทับยืนเต็มพระองค์ ขนาด 3 เมตร เป็นที่มาของ “สวนประติมากรรม” ซึ่งนำเสนอประติมากรรมหลากหลายที่ถ่ายทอดความงามทางศิลปะ แนวคิดลึกซึ้ง และปรัชญา เป็นผลงานของศิลปินมีชื่อเสียงชั้นนำหลายท่าน สิ่งเหล่านี้กลายเป็นองค์ประกอบสวนอย่างลงตัว บางชิ้นนำเอาน้ำพุมาประกอบเพิ่มชีวิตชีวา สร้างสุนทรีย์สัมผัสแก่ผู้มาเยือนอย่างน่าประทับใจ และยังมีศาลานิทรรศการพระราชกรณียกิจทรงไทย 2 หลังตั้งอยู่หน้าสวน นอกจากนี้ด้วยสภาพภูมิทัศน์ที่ประกอบด้วยสวนน้ำ ร้อยละ 20 ของพื้นที่ ทำให้อุทยานเบญจสิริสามารถเพิ่มบทบาทต่อสาธารณะ

ในการเป็นที่รองรับน้ำฝนก่อนระบายสู่ระบบระบายน้ำปกติ ให้ประโยชน์ในการป้องกันน้ำท่วมบริเวณนี้อีกด้วย รายละเอียดดังนี้

(1) การแสดงน้ำพุคนตรี เป็นจุดดึงดูดสายตาที่สวยงาม โดยการจัดแสดงประติมากรรม “हरรษา” ผลงานของมีเชียม ชิบอินซอย ประกอบด้วยน้ำพุกระโดด น้ำพุหมอก และน้ำพุคนตรี ซึ่งเป็นม่านน้ำพุเคลื่อนไหวในลีลาอันสวยงามตระการตา บริเวณนี้เปิดแสดง 3 รอบ คือ เวลา 06.00-07.00 นาฬิกา เวลา 12.00-13.00 นาฬิกา และเวลา 18.00-20.00 นาฬิกา ทุกวัน

(2) ประติมากรรมประดับสวน มีให้เลือกชมถึง 16 ชิ้น ได้แก่ “เกิด” “วันเด็ก” “รามณะนา” “ชีวิตและศรัทธา” “รอยศรัทธา” “เด็ก” “เติบโต” “งอกงาม” “พื้นพิภพและจักรวาล” “วิว” “ยอดสูงส่งฐานมั่นคง” “สัญลักษณ์แห่งเสรีภาพ” “สัญลักษณ์แห่งชีวิต” “มนุษย์” “สัมพันธภาพในโครงสร้าง” “ลีลาแห่งสัมพันธภาพ” เมื่อรวมกับ “हरรษา” และประติมากรรมเหรียญที่ระลึกๆ จึงเป็น 18 ชิ้น

(3) ลานกีฬา จัดพื้นที่รอบนอกเพื่อประชาชนที่ชื่นชอบการออกกำลังกาย และกีฬากลางแจ้ง เช่น สนามตระกร้อ สนามวอลเลย์บอล สนามบาสเก็ตบอล และสวนสุขภาพให้เลือกใช้บริการ

(4) ลานสเก็ต แหล่งชุมนุมของเด็กวัยรุ่นที่รักกีฬาผาดโผน ผู้ที่ไม่ถนัดสามารถนั่งชมลีลาโหดโผน พิสดารได้ในบริเวณโดยรอบ สร้างความเพลิดเพลินอีกแบบหนึ่ง

(5) สระว่ายน้ำ ขนาด 12.5 x 25 เมตร มีที่มาจากผลสำรวจความต้องการของผู้อยู่สวน พบว่าสระว่ายน้ำเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่ประชาชนย่านนี้ขาดแคลน เพื่อนำบุตรหลานมาใช้บริการ

(6) สนามเด็กเล่น มีชุดเครื่องเล่นในจินตนาการไว้เรียกความสนใจของเด็ก โดยการเสนอรูปแบบการผจญภัย ค้นหา ปีนป่าย เป็นสถานที่ที่นิยมในวันหยุดของทั้งเด็กไทยและต่างชาติ

(7) ธรรมะในสวน อภิบาลบาทของสวนสาธารณะสถานที่เพื่อจัดกิจกรรมทางพุทธศาสนา จัดให้มีการทำบุญตักบาตร และฟังธรรมเทศนา ทุกวันอาทิตย์สัปดาห์ที่ 2 ของเดือน เวลา 06.30-08.30 น.

(8) คนตรีในสวน หนึ่งในกิจกรรมหลากหลายในสวนเพื่อพักผ่อนคลายความเครียด โดยชวนกันมาฟังเพลงโปรดในแนวไทย หรือสากล ตามโปรแกรมการแสดง คนตรีวันเสาร์-อาทิตย์ในช่วงเย็นที่จัดหมุนเวียนไปตามสวนสาธารณะหลายแห่งทั่วกรุง จุดที่น่าสนใจภายในสวนอุทยานเบญจสิริ ดังภาพที่ 2.33 , 2.34 และ 2.35

ภาพที่ 2.33 การแสดงน้ำพุดนตรี

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
 อาร์ตฟาร์ม หน้า 42

ภาพที่ 2.34 ประติมากรรมประดับสวนที่มาจาก : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้
 ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานครอาร์ตฟาร์ม หน้า 41

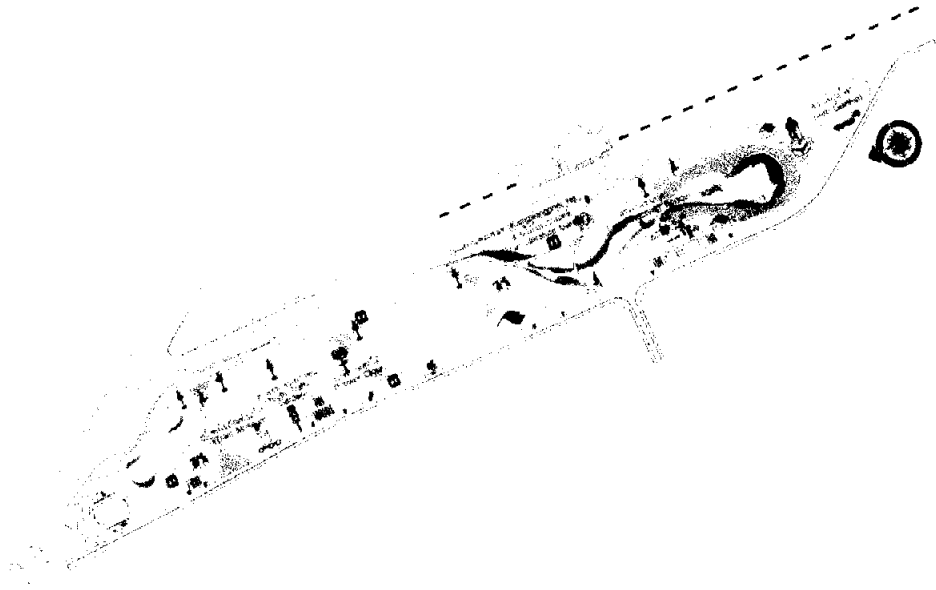
ภาพที่ 2.35 สนามเด็กเล่น

ที่มา : ภาพถ่าย 17 กันยายน 2550

3.6.9 สวนจตุจักร

- 1) ประเภทของสวน : สวนสาธารณะขนาดกลางหรือสวนสาธารณะระดับเขต
- 2) แนวคิดของสวน : สวนไม้ในวรรณคดี
- 3) ความเป็นมา

สวนสาธารณะแห่งนี้เปิดเป็นทางการมาตั้งแต่วันที่ 4 ธันวาคม 2523 โดยมีจุดเริ่มต้นในปี 2518 ซึ่งการรถไฟแห่งประเทศไทยได้น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดิน เพื่อสร้างสวนสาธารณะ ตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 4 รอบ ในวันที่ 5 ธันวาคม 2518 กรุงเทพมหานคร เข้าร่วมดำเนินการก่อสร้าง และได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล หน่วยงานภาคเอกชนหลายหน่วย ต่อมาขยายพื้นที่โครงการอีก 90 ไร่ ในที่ดินซึ่งการรถไฟฯ มอบให้เพิ่มเติม แผนผังบริเวณสวนและภูมิทัศน์ภายในสวนจตุจักร ดังภาพที่ 2.36 และ 2.37

ภาพที่ 2.36 แผนผังบริเวณสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี กรุงเทพมหานคร
 อาร์ตฟาร์ม หน้า 47

ภาพที่ 2.37 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี กรุงเทพมหานคร
 อาร์ตฟาร์ม หน้า 47

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน

สวนจตุจักร เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของหน่วยงาน พ่อค้า ประชาชน ทั้งหลาย ประชาชนทั้งหลายที่ตระหนักถึงคุณค่าของพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนและสิ่งแวดล้อม ยังคงมีอนุสรณ์เป็นประจักษ์พยานแห่งความร่วมมือในครั้งนั้นที่ยังคงตกแต่งเพิ่มความงามเป็น สัญลักษณ์ของสวนสาธารณะเก่าแก่คู่เมืองหลวง ได้แก่ หอนาฬิกา นาฬิกาดอกไม้ ประติมากรรม อาเซียน 6 ประเทศ ณ วันนี้ สวนจตุจักรคือสวรรค์ของประชาชน ผู้รักสุขภาพในย่านมุมเมืองด้านเหนือโดยสามารถเดิน วิ่ง ลัดเลาะเงาไม้ร่มครึ้มตามทางเดินที่จัดไว้แะเวียนชมธรรมชาติในบริเวณสวนไม้ในวรรณคดี สวนสมุนไพร แวะพักท่ายปลาหลากหลายชนิดที่สะพานชมปลา หรือจะคลายเครียดด้วยการพายเรือ ถีบจักรยานน้ำในสระน้ำกลางสวน รวมทั้งสามารถเลือกใช้บริการออกกำลังกายตามฐานต่างๆ ใน “สวนสุขภาพเฉลิมพระเกียรติ 36 พรรษา พลตรีหญิงสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” รายละเอียดดังนี้

(1) พิพิธภัณฑ์รถไฟ ในอาคารหอเกียรติภูมิรถไฟเป็นหนึ่งในกิจกรรมของอุทยานการเรียนรู้จตุจักร คูแตรรับผิชอบ โดยชมรมเรารักรถไฟ จัดแสดงนิทรรศการ ประวัติศาสตร์ การเดินรถไฟไทย และยานยนต์ เปิดบริการเวลา 07.00-16.00 น. วันเสาร์-อาทิตย์

(2) สวนจรรยาเวชชวน จัดเส้นทางจักรยาน ดูป้ายเครื่องหมายจราจร ให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้วินัยการจราจรด้วยความเพลิดเพลินในบรรยากาศร่มรื่น สวยงาม ด้วยพรรณ ไม้ในสวนจุดที่น่าสนใจของสวนจตุจักร ดังภาพที่ 2.38, 2.39 และ 2.40

ภาพที่ 2.38 ประติมากรรมอาเซียน 6 ประเทศ

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 46

ภาพที่ 2.39 หอนาฬิกา

ที่มา : ภาพถ่าย 15 พฤศจิกายน 2550

ภาพที่ 2.40 กิจกรรมออกกำลังกาย

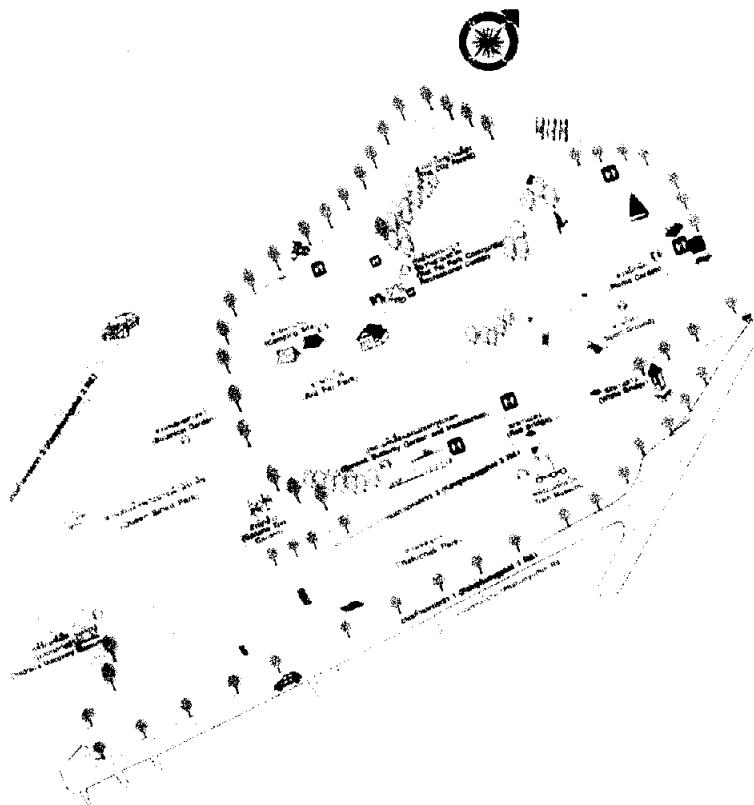
ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 47

3.6.10 สวนวชิรเบญจทัศ (สวนรถไฟ)

- 1) ประเภทของสวน : สวนสาธารณะขนาดกลางหรือสวนสาธารณะระดับเขต
- 2) แนวคิดของสวน : สวนแห่งครอบครัว
- 3) ความเป็นมา

ด้วยการตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาสภาพแวดล้อมในรูปการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเมือง เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของชาวกรุงเทพฯ ให้ทัดเทียมมหานครใหญ่ในภูมิภาค จึงเป็นที่มาของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2534 และวันที่ 29 มกราคม 2534 สมัยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีให้จัดสร้างสวนสาธารณะบนพื้นที่ “สนามกอล์ฟรถไฟ” ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม ส่วนแรก 140 ไร่ให้สร้างเป็นสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ ส่วนที่เหลือ 375 ไร่ กรุงเทพมหานครรับมอบที่ดินจากกระทรวงคมนาคมเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2541 และจ่ายค่าชดเชยให้การรถไฟฯ จำนวน 555 ล้านบาท และเริ่มเข้าปรับปรุงพื้นที่สนามกอล์ฟเดิมเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2542 แผนผังบริเวณสวน และภูมิทัศน์ภายในสวนวชิรเบญจทัศ ดังภาพที่ 2.41 และ 2.42

ภาพที่ 2.41 แผนผังบริเวณสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ กรุงเทพมหานคร อาร์ตฟาร์ม หน้า 49

ภาพที่ 2.42 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 48

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจ

ท่ามกลางตึกสูงระฟ้าย่านพหลโยธินที่สื่อถึงความเจริญด้านวัตถุ และการพัฒนาสู่ความเป็นเมือง อาคารคอนกรีต ซึ่งขนานยาวไปสองฝั่งถนนสร้างผิวสัมผัสมหาศาลที่เป็นตัวสะสมความร้อนให้วนเวียนอยู่ในตัวเมือง ขณะที่พื้นผิวละเอียดอ่อนนุ่มของใบหญ้าลดปริมาณลง เพื่อเปิดทางให้ความเจริญเหล่านี้มาแทนที่ นั่นคือสาเหตุของอากาศร้อนรุนแรงภายในเมือง และพื้นที่สีเขียว จะสามารถบรรเทาปัญหานี้ได้ รายละเอียดดังนี้

(1) สวนรถไฟ จึงเป็นบทพิสูจน์ที่ชัดเจนถึงบทบาทของสวนสาธารณะ และพื้นที่สีเขียวที่มีคุณค่าต่อสิ่งแวดล้อมและชีวิตคนกรุง เพราะเพียงก้าวแรกสู่สวนรถจะรู้สึกผ่อนคลาย ร่มรื่น เย็นสบาย ต่างจากความร้อนระอุที่แผดเผา อยู่ภายนอกและบรรยากาศที่ปะปนด้วยไอเสีย ฝุ่นควันจากยานยนต์ซึ่งวนเวียนบนผิวจราจรที่คับคั่ง ราวกับได้มาเยี่ยมโลกสีเขียวในวงล้อมป่าคอนกรีต สวนสาธารณะแห่งนี้ถูกสร้างในแนวคิด “สวนแห่งครอบครัว” ที่เตรียมกิจกรรมหลากหลายไว้ดึงดูดความสนใจของสมาชิกทุกวัยในครอบครัวแทรกอยู่ตามจุดต่างๆในพื้นที่เปิดโล่งกว้าง ไทศาลและเขี้ยวจิ สดชื่น นุ่มนวล สบายตา ให้ความรู้สึกอิสระ มีเนินหญ้าสลับกับพื้นราบกว้าง มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานสำหรับสวนสาธารณะครบครัน และเป็น “สวนสาธารณะในฝันของนักปั่นจักรยานเสือภูเขา” ด้วยเส้นทางจักรยานวิบากยาวถึง 3,020 เมตร ลัดเลาะดงไม้ไผ่เนินไปรอบนอกสวน หรือจะเลือกเดินชมธรรมชาติ วิ่งออกกำลังก็ทำได้ในเส้นทางใหญ่ พร้อมไปกับ

กิจกรรมศึกษาธรรมชาติจากประสบการณ์ตรงในห้องเรียนกลางแจ้ง นั่นคือ ความโดดเด่นที่สุดของสวนรถไฟในนาม “อุทยานการเรียนรู้จตุจักร”

(2) สวนปิกนิก “ฟ้าใส ไม้สวน ด้วยแรงใจ บริษัท ปตท.สำรวจ และผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)” พื้นที่ 4 ไร่ ส่วนหนึ่งในสวนรถไฟจัดไว้เพื่อปิกนิก ณ ลานบาร์บีคิว ได้ร่มไม้ร่มบึงน้ำ ท่ามกลางทุ่งดอกไม้ป่า มีเตาปิ้งไว้ให้บริการ ได้รับการสนับสนุนจัดสร้างจากบริษัท ปตท.สำรวจ และผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (ปตท.สผ.) ปัจจุบันกลายเป็นที่ชุมนุมของครอบครัวในวันหยุด เปิดบริการเวลา 07.00-21.00 นาฬิกา ทุกวัน บริเวณริมบึงน้ำมีบริการเช่าจักรยานน้ำและเรือพาย อัตรา 30 บาท/1 ชั่วโมง

(3) ลานกีฬา ที่ตั้งของศูนย์ฝึกกีฬาประชาชนเวิศน์ ให้บริการด้านสถานที่ และอุปกรณ์กีฬาแก่สมาชิก มีสนามฟุตบอล 5 สนาม สนามฟุตบอล 4 สนาม สนามสควิทบอล ลานเปตอง อุปกรณ์ยกน้ำหนัก เปิดบริการเวลา 10.00-18.00 นาฬิกา ทุกวัน

(4) อุทยานผีเสื้อและแมลงกรุงเทพฯ สร้างในพื้นที่ 4 ไร่ด้านตะวันออกเฉียงใต้ของสวนรถไฟ เป็นอาคารรูปโดมขนาด 1 ไร่ ภายในแสดงนิทรรศการ ห้องวิดิทัศน์ให้ความรู้ และกรณีเสื้อแบบ Walk in ที่จัดภูมิทัศน์งดงามด้วยน้ำตก ชาร์น้ำ และมวลดไม้ดอก นำเสนอโอกาสชื่นชมผีเสื้อสีสันสวยงามนับพันตัวในสภาพเป็นอยู่จริง มีใช้ในกล่องสะสมแมลงอีกต่อไป

(5) ศูนย์นันทนาการชุมชนสวนรถไฟ ให้บริการด้านกิจกรรมนันทนาการรูปแบบต่างๆ มีสระว่ายน้ำสำหรับเด็กที่ตกแต่งด้วยน้ำพุ ล่อใจสร้างความเพลิดเพลิน มีบริการขี่จักรยาน และสนามเด็กเล่นที่มีชุดเครื่องเล่นสำหรับเด็กหลายวัยถึง 15 ชุด ติดตั้งจุดพ่นละอองน้ำเป็นระยะสร้างไอเย็นดับร้อนและนำต้นเต้าน เรียกว่าความสนใจจากเด็กได้ดี เปิดบริการเวลา 06.00 - 20.00 น. วันจันทร์-เสาร์

(6) ค่ายพักแรม สถานที่จัดกิจกรรมผจญภัยกลางแจ้งในบรรยากาศธรรมชาติของสวนรถไฟ เปิดโอกาสให้ครอบครัว เด็กและเยาวชนเข้าร่วมฝึกทักษะการช่วยเหลือตนเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่น

(7) สวนป่าใหญ่ในเมือง รวบรวมพันธุ์ไม้ในพื้นที่ 10 ไร่ของสวนรถไฟ เกิดจากโครงการต่อชีวิตต้นไม้สร้างป่าใหญ่ในเมือง เพื่ออนุรักษ์ต้นไม้ขนาดใหญ่อายุนับร้อยปีที่ถูกรุกรานจากการพัฒนาเมือง ให้มีชีวิตใหม่ใน “ป่าสาธิต” แห่งนี้ นำเสนอกิจกรรมศึกษาธรรมชาติจำลองระบบนิเวศน์ของป่าไว้ให้เรียนรู้ จุดที่น่าสนใจภายในสวนวชิรเบญจทัศ ดังภาพที่ 2.43 และ 2.44

ภาพที่ 2.43 กิจกรรมภายในสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 48

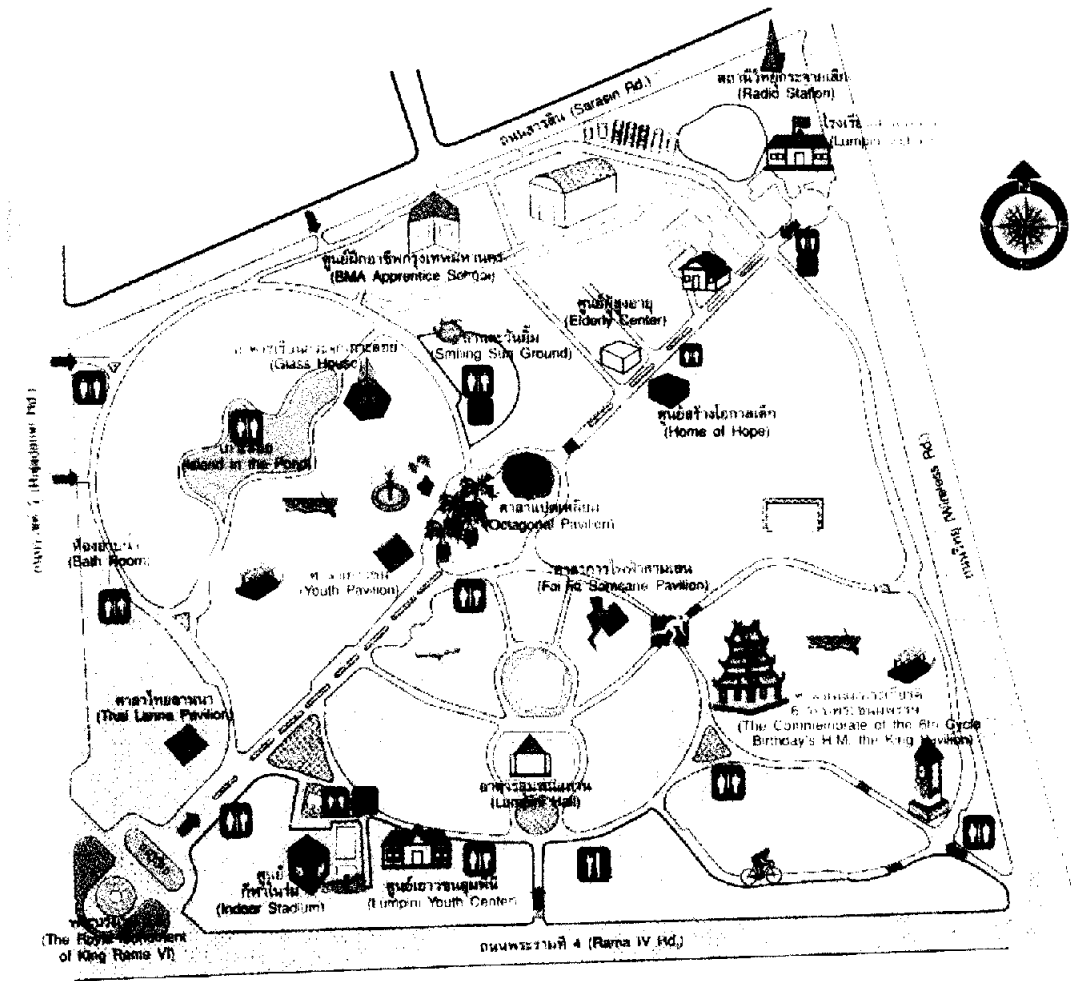
ภาพที่ 2.44 ศูนย์นันทนาการ

ที่มา : ภาพถ่าย 15 พฤศจิกายน 2550

3.6.11 สวนลุมพินี

- 1) ประเภทของสวน : สวนสาธารณะขนาดกลางหรือสวนสาธารณะระดับเขต
- 2) แนวคิดของสวน : สวนเอนกประสงค์
- 3) ความเป็นมา

เป็นสวนสาธารณะแห่งแรกของกรุงเทพมหานคร และพระราชมรดกที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานไว้แก่ชาวพระนคร โดยมีจุดเริ่มต้นในปี 2468 ซึ่งทรงครองราชย์สมบัติครบ 15 ปี ประกอบกับเศรษฐกิจตกต่ำหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 จึงทรงมีพระราชดำริจะจัดงานแสดงพิพิธภัณฑ์สรรพสินค้าและทรัพยากรธรรมชาติ ดังเช่น ประเทศตะวันตกทำได้ผลมาแล้ว โดยกำหนดจัดในฤดูหนาวปลายปี 2468 และมีพระราชดำริว่าเมื่อเลิกการจัดงานแล้ว สถานที่นั้นควรจัดทำเป็นสวนพฤกษชาติ เพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาและใช้พักผ่อนทรงเลือกบริเวณทุ่งศาลาแดงที่ดินส่วนพระองค์ที่เหลือจากแบ่งเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปแล้วเป็นที่จัดงานและทรงสละพระราชทรัพย์เป็นทุนประเดิมในการเตรียมสถานที่ ครั้งนั้นมีการขุดสระกว้างสร้างเกาะลอยกลางน้ำ ตัดถนน และสร้างถาวรวัตถุ เช่น หอนาฬิกา ตึกแบบกรีก ทรงพระราชทานชื่อว่า สวนลุมพินี หมายถึง สถานที่ประสูติแห่งพระพุทธเจ้า ณ ตำบลลุมพินีวัน ประเทศเนปาล แต่ด้วยทรงเสด็จสวรรคตก่อนกำหนดเปิดงานจึงต้องล้มเลิกงานไป ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 7 โครงการนี้จึงถูกรื้อฟื้นอีกครั้ง โดยทรงให้เช่าที่ดินด้านใต้ของสวนลุมพินี 90 ไร่ จัดเป็น “วนาเรจรมย์” คล้ายสวนสนุก และนำค่าเช่ามาปรับปรุงที่ดิน ส่วนที่เหลือเปิดเป็นสวนสาธารณะ นับแต่นั้นสวนลุมพินีจึงเป็นสถานที่ให้ความเพลิดเพลินสนุกสนานแก่ประชาชน มีทั้งการละเล่น แข่งว่าว วิ่งวัว ชิงช้า ม้าหมุน โดยทรงพระราชทานที่ดินให้รัฐบาลดูแล และมีพระราชกระแสรับสั่งให้ใช้เพื่อสวนสาธารณะเท่านั้น ต่อมาสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 สวนลุมพินี กลายเป็นที่ตั้งค่ายทหารญี่ปุ่น สวนแห่งนี้จึงลดบทบาทลง จนสงครามสิ้นสุดในปี 2495-2497 จึงถูกใช้เป็นที่จัดงานฉลองรัฐธรรมนูญ และมีการประกวดนางสาวสยาม บริเวณเกาะลอย แพนผังบริเวณสวนและภูมิทัศน์ภายในสวนลุมพินี ดังภาพที่ 2.45 และ 2.46

ภาพที่ 2.45 แผนผังบริเวณสวน
ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 55

ภาพที่ 2.46 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 3 ตุลาคม 2550

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน

มีลักษณะเป็น “สวนเอนกประสงค์” โดยเป็นสวนสาธารณะที่รวมไว้ด้วยประโยชน์ใช้สอย เพื่อกิจกรรมนันทนาการหลากหลายจัดเตรียมไว้บริการประชาชน โดยเป็นที่ตั้งของศูนย์นันทนาการ สมาคม ชมรมต่างๆภายใต้ภาพรวมของการเป็นพื้นที่สีเขียวซึ่งมีเอกลักษณ์ที่ความร่มรื่น ด้วยต้นไม้ขนาดใหญ่เก่าแก่ ปลูกรายล้อมอยู่มาก และกระจายอยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่จัดแต่งด้วย สระน้ำกว้างใหญ่ กลุ่มพรรณไม้ดอกไม้ใบต่างสีสัน ไม่ว่าจะเป็นสวนป่าเขียวชอุ่ม สวนปาล์มที่สง่างาม หรือสวนไม้ซึ่งให้ความรู้สึกนุ่มนวล พลิวไหว และด้วยเหตุที่เป็นพื้นที่สีเขียวกว้างใหญ่ท่ามกลางตึกอาคาร จึงมีหน้าที่ต่อระบบนิเวศน์โดยเป็นที่พักพิง และแหล่งอาหารของสรรพชีวิต รายละเอียดดังนี้

(1) พระบรมรูปรัชกาลที่ 6 สร้างในปี 2485 เพื่อระลึกถึงมหากรุณาธิคุณขององค์ผู้ให้กำเนิดสวนลุมพินี

(2) กิจกรรมคนกโนเมือง เพราะเป็นแหล่งอาหารในธรรมชาติ และอุดมด้วยต้นไม้ขนาดใหญ่ สวนแห่งนี้จึงกลายเป็นบ้านของนกหลากหลายที่พากันมาพั้งพึงมากกว่า 30 ชนิด เป็นที่มาของการจัดอบรมหลักสูตร คนกโนเมือง ณ สวนลุมพินี ทุกปี

(3) ลานตะวันยิ้ม ลานเพื่อกิจกรรมนันทนาการที่ออกแบบเพื่อคนพิการ โดยเฉพาะ เช่น มีทางลาดแทนขั้นบันได สนามเด็กเล่นชนิดพิเศษ ที่จอดรถคนพิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนด้อยโอกาสครบครัน

(4) สโมสรพลเมืองอาวุโสแห่งเมืองกรุงเทพฯ ตั้งอยู่ ณ อาคารลุมพินี สถานที่พบปะสังสรรค์ พักผ่อน ออกกำลังกายและฝึกอาชีพของผู้สูงอายุ เปิดบริการเวลา 08.00-18.00 นาฬิกา ทุกวัน และในอาคารยังมีเวทีลีลาศหมุนได้ใช้เป็นที่จัดกิจกรรมลีลาศและฝึกสอนในวันเสาร์-อาทิตย์

(5) ศูนย์สร้างโอกาสเด็กสวนลุมพินี ให้บริการแนะนำ ปรีกษา ช่วยเหลือ สอนหนังสือแก่เด็กเร่ร่อน เปิดบริการ 10.00-19.00 นาฬิกา ทุกวัน

(6) ศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ให้บริการฝึกอาชีพสาขาต่างๆแก่ ประชาชนทั่วไป เช่น คอมพิวเตอร์ ตัดเย็บ เสื้อผ้า เสริมสวย ทำอาหาร

(7) ห้องสมุดประชาชนสวนลุมพินี เสนอบริการในรูปแบบแหล่งค้นคว้า ความรู้จากหนังสือและวีดิทัศน์ เปิดบริการเวลา 08.00-20.00 นาฬิกา วันอังคาร-อาทิตย์

(8) ศูนย์เยาวชนลุมพินี นำเสนอกิจกรรมกีฬา และฝึกสอนแก่เด็กและ เยาวชน จัดสถานที่และอุปกรณ์กีฬาไว้ให้บริการสมาชิก เช่น ฟุตบอล วัยน้ำ บาสเก็ตบอล ฝึกสอน ลีลาศ เปิดบริการ วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 18.00-20.00 นาฬิกา และวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 10.00-18.00 นาฬิกา

(9) ศูนย์อาหารศรีไทยเดิม จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม เปิดบริการ เวลา 04.30-10.00 นาฬิกา ทุกวัน

(10) จักรยานน้ำและเรือพาย เป็นจุดบริการของเอกชน อยู่รอบเกาะลอย อัตราค่าบริการ 30 บาท /30 นาที

(11) ธรรมะในสวน กิจกรรมทางพุทธศาสนา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีการทำบุญตักบาตร และแสดงธรรมะ โดยพระสงฆ์ ทุกวันอาทิตย์สุดท้ายของเดือน เวลา 07.00-09.00 นาฬิกา

(12) คนตรีในสวน กิจกรรมแห่งความเพลิดเพลินที่พบได้ใน สวนสาธารณะ มีการจัดแสดงดนตรีไทยหรือสากล ณ สวนป่าส้ม จัดในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน ทุกวันอาทิตย์ เวลา 16.30-20.00 นาฬิกา จุดที่น่าสนใจในสวนลุมพินี ดังภาพที่ 2.47 และ 2.48

ภาพที่ 2.47 พระบรมรูปรัชกาลที่ 6

ที่มา : ภาพถ่าย 25 เมษายน 2550

ภาพที่ 2.48 กิจกรรมธรรมะในสวน

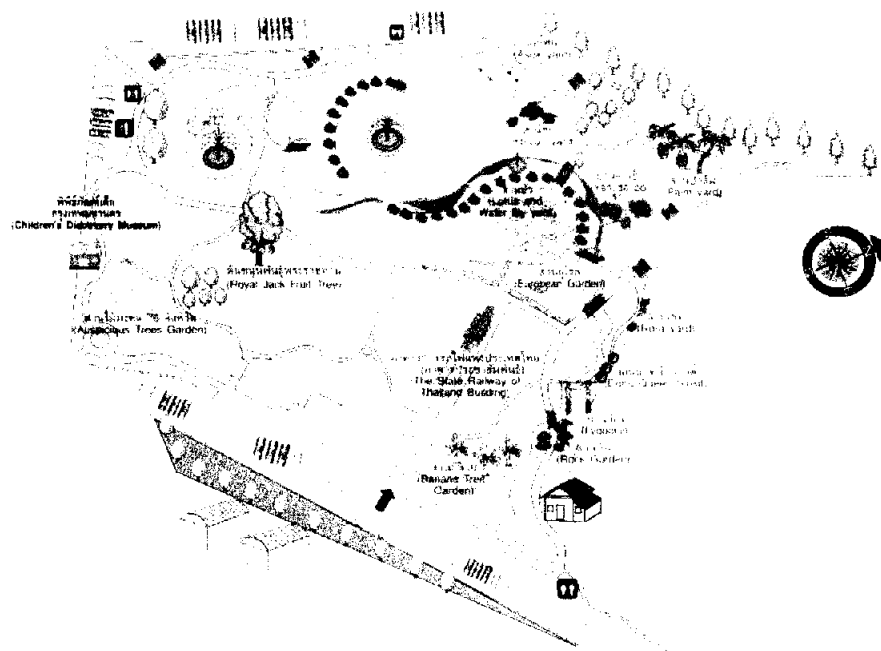
ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 57

3.6.12 สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ

- 1) ประเภทของสวน : สวนสาธารณะขนาดกลางหรือสวนสาธารณะระดับเขต
- 2) แนวคิดของสวน : สวนพฤกษศาสตร์
- 3) ความเป็นมา

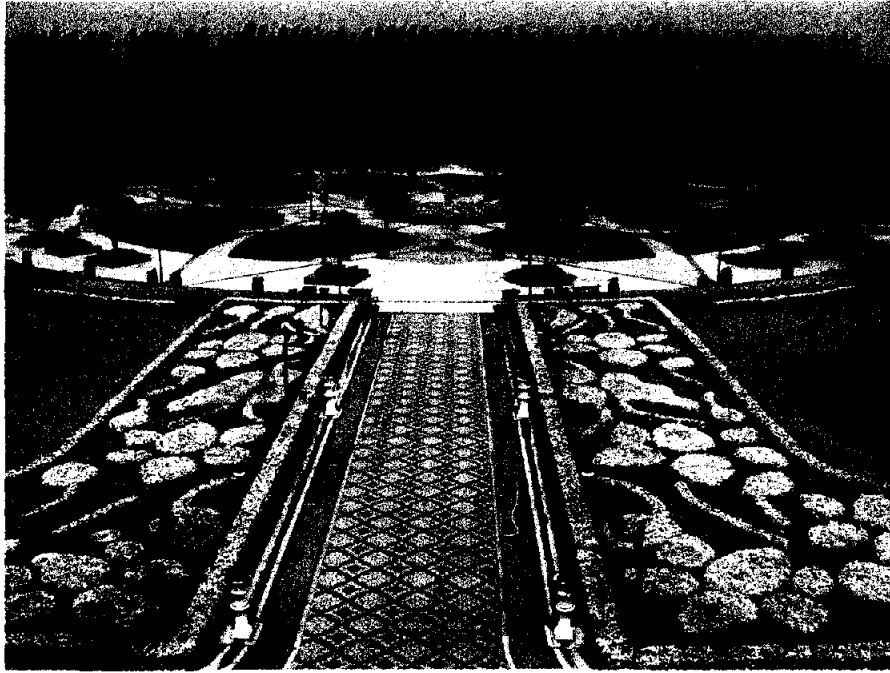
สวนสาธารณะแห่งนี้ยังเกิดขึ้นตามมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรีในปี 2534 โดยมอบให้กระทรวงคมนาคมจัดสร้างบนที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทยด้านทิศใต้ของสนามกอล์ฟรถไฟ เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ครบ 5 รอบในวันที่ 12 สิงหาคม 2535 ในส่วนของการหาทุนสมทบและทุนในการดูแลสวนระยะยาว มูลนิธิสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ เป็นผู้รับไปดำเนินการ โดยได้รับการสนับสนุนจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงคมนาคม และหน่วยงานเอกชน ซึ่งโครงการระยะที่ 1 ในพื้นที่ 140 ไร่แล้วเสร็จมีพิธีเปิดเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2539 ต่อมาส่งมอบให้กรุงเทพมหานครดูแลตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2538

แผนผังบริเวณสวน และภูมิทัศน์ภายในสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ ดังภาพที่ 2.49 และ 2.50

ภาพที่ 2.49 แผนผังบริเวณสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 60

ภาพที่ 2.50 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 5 เมษายน 2550

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน

“สวนป่า” คือ ลักษณะที่กำหนดสำหรับสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ เพื่อพัฒนาให้เชื่อมโยงต่อเนื่องทั้งลักษณะทางกายภาพและสุนทรียสัมพันธ์กับสวนรถไฟ และสวนจตุจักรที่อยู่ติดกัน นำมาซึ่งพื้นที่สีเขียวในเมืองที่กว้าง ไพศาลคตินธรรมชาติสู่สิ่งมีชีวิต และสร้างคุณค่าต่อสิ่งแวดล้อมในนามของ “อุทยานการเรียนรู้จตุจักร” โดยนำเสนอแนวคิดหลักในการเป็น “สวนพฤกษศาสตร์” ที่สมบูรณ์แห่งหนึ่งในประเทศไทย รายละเอียดดังนี้

(1) สระน้ำ สร้างเป็นจุดเด่นของสวนที่สื่อความหมายการเฉลิมพระเกียรติด้วยสระน้ำคดเคี้ยวเป็นรูปอักษร “ส” และ “ส” ผสานกัน สื่อถึงพระนามาภิไธยของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ แนวขอบสระเลือกปลูกพืชพันธุ์สร้างสีสันเน้นลักษณะอักษร “ส” ให้โดดเด่นด้วยสีเหลืองของดอกราชพฤกษ์ และ “ส” เน้นด้วยสีม่วงชมพูของดอกอินทนิลน้ำ

(2) สวนพฤกษศาสตร์ เป็นกิจกรรมหนึ่งในอุทยานการเรียนรู้จตุจักร โดยเป็นแหล่งปลูกรวบรวมพันธุ์พืชท้องถิ่นพันธุ์ไม้ในพระนาม พันธุ์ไม้จากพระตำหนักต่างๆ และพันธุ์ไม้ต่างประเทศที่น่าสนใจไว้มาก นำเสนอแหล่งความรู้ให้ศึกษาในรูปแบบเส้นทางชมธรรมชาติแวะชมตามจุดต่างๆ เช่น “สวนกล้วยที่รวมไว้กว่า 70 ชนิด” “ลานลั่นทม แหล่งรวมพลแห่งดอกลั่นทม

หลากหลาย” ลานอโศกแหล่งชุมนุมของไม้ดอกขึ้นต้นที่ลือชื่อถึงความสวย นุ่มนวลสะดูดตา” “ลานเข็ม
อวดดอกละเอียดสีสันสดสวนตลอดปี” “ลานชบา รวมพันธุ์แปลกตามากมายไว้ให้ชม”

(3) ลานบัว ลานพักผ่อนตกแต่งด้วยบ่อน้ำรูปดอกบัวขนาดยักษ์ เป็นที่รวม
พันธุ์บัวทั้งไทยและต่างประเทศ มีกระถางโบราณเก่าแก่ประดับลานและปลูกบัวชนิดต่างๆและสวน
ยุโรป ซึ่งอวดสวนแบบสวนประดิษฐ์ ด้วยแปลงไทรทองตัดแต่งลายบัวก้านขดอันวิจิตร สร้างเส้นนำ
สายตาเข้าสู่ลานบัว เกิดภาพเอกลักษณะสง่างามเป็นหนึ่งเดียว

(4) ย่านดาโอ๊ะ หรือต้นเตาใบสีทอง เป็นพันธุ์ไม้หายากของไทยที่ค้นพบ
ว่าเป็นพืชชนิดใหม่ของโลก พบได้เฉพาะน้ำตกบาโจ ในอุทยานแห่งชาติเทือกเขาภูโคสุโขงป่าดี
จ.นราธิวาส ซึ่งปลูกไว้ให้ชมความมหัศจรรย์แห่งธรรมชาติ นั่นคือใบที่มีขนปกคลุมคล้ายกำมะหยี่
เปลี่ยนเป็นสีทองแดงเหลืองรุ่งในเดือนสิงหาคม-กันยายน และเป็นสีเงินในเดือนตุลาคม

(5) ย่านลิเภา ไม้เถาซึ่งจัดเป็นเฟิร์นเลื้อย พบตามป่าเปิดหรือป่ากึ่งโปร่ง
เขตร้อน ที่มาของวัตถุดิบสำหรับศิลปหัตถกรรมงาช้างเครื่องชื่อของไทย มีปลูกไว้ให้ชมเช่นกัน

(6) พิพิธภัณฑสถานเด็กกรุงเทพมหานคร อาคารพิพิธภัณฑสถานกิจกรรมหนึ่งใน
อุทยานการเรียนรู้จตุจักร จัดเตรียมนิทรรศการ กิจกรรม ให้ความรู้และนันทนาการผ่านขบวนการ
เรียนรู้เพื่อเด็ก แบ่งเป็น 8 ภาค

(7) สวนไม้มงคลพระราชทาน 76 จังหวัด ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงพิพิธภัณฑ
สถาน โดยจำลองแผนที่ประเทศไทยขนาดย่อม ไว้ในพื้นที่ 4.8 ไร่และปลูกไม้มงคลพระราชทาน
ประจำจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด ตามตำแหน่งภูมิภาคของแต่ละจังหวัดอย่างสอดคล้องกับความเป็นจริง
พร้อมคิปป้ายแสดงชื่อ วิทยาศาสตร์ ชื่อสามัญของต้นไม้ และชื่อจังหวัด ทางเดินชมจัดไว้เป็น
เส้นทางสมมุติของถนนสายหลัก ได้แก่ ถนนพหลโยธิน ถนนมิตรภาพ ถนนสุขุมวิท ที่เชื่อมต่อ
ระหว่างเหนือ ใต้ อีสาน และตะวันออก สถานที่แห่งนี้เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งพรรณพืชและภูมิศาสตร์
ได้เป็นอย่างดีในคราวเดียวกัน ซึ่งได้มีพิธีเปิดเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2544 โดยผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร (นายสมัคร สุนทรเวช) เป็นประธานทั้งได้ร่วมปลูกไม้มงคลประจำจังหวัด
กรุงเทพฯ คือ ต้นไทรช้อยใบแหลม จุดนำสนใจภายในสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ ดังภาพที่
2.51 และ 2.52

ภาพที่ 2.51 สระน้ำ

ที่มา : ภาพถ่าย 11 สิงหาคม 2550

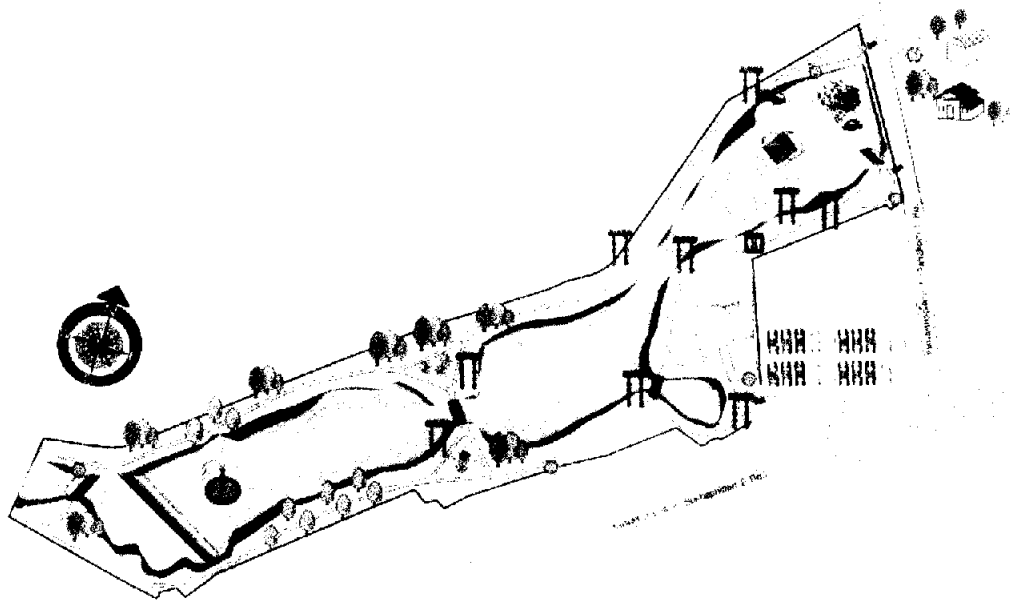
ภาพที่ 2.52 สวนไม้มงคลพระราชทาน 76 จังหวัด

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 100 61

3.6.13 สวนเสรีไทย

- 1) ประเภทของสวน : สวนสาธารณะขนาดกลาง
- 2) แนวคิดของสวน : สวนน้ำ
- 3) ความเป็นมา

สวนน้ำกว้างใหญ่แห่งนี้มีที่มาจากโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อจุดประสงค์หลักในการเป็นบึงรับน้ำฝนขนาดใหญ่ด้านตะวันออกของกรุงเทพฯ เพื่อใช้ป้องกันแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ในขณะนั้นดำเนินการโดยสำนักงานเขตบางกะปิ ฃบริเวณบึงกุ่ม หรือบึงคาทอง ซึ่งเป็นบึงสาธารณะเก่าแก่ขนาดใหญ่ แต่ได้ถูกรุกล้ำจนมีสภาพตื้นเขิน จึงได้ปรับปรุงบึงเดิมตามแนวธรรมชาติ พร้อมประคูละบายน้ำเพื่อควบคุมระดับน้ำ และระบายสู่คลองบึงกุ่มต่อเนื่องสู่คลองแสนแสบต่อไป รวมทั้งพัฒนาพื้นที่ 90 ไร่รอบบึงด้วย ต่อมาได้มอบให้กองสวนสาธารณะเป็นผู้ดูแลเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2530 จนในปี 2539 มีการพัฒนาขยายพื้นที่ส่วนที่เหลืออีก 260 ไร่ สร้างเป็นสวนป่า 1 ใน 9 แห่งตามโครงการสวนป่า กทม. เฉลิมพระเกียรติในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ในชื่อว่า “สวนน้ำบึงกุ่ม” ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สวนเสรีไทย” เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ขบวนการเสรีไทย ผู้ทำคุณประโยชน์แก่ประเทศ และมีพิธีเปิดเป็นทางการเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2540 ซึ่งตรงกับวันครบรอบ 52 ปี แห่งวันสันติภาพไทย แผนผังบริเวณสวน และภูมิทัศน์ภายในสวนเสรีไทย ดังภาพที่ 2.53 และ 2.54

ภาพที่ 2.53 แผนผังบริเวณสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 64

ภาพที่ 2.54 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 4 มิถุนายน 2551

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน

“สวนน้ำ” คือ ลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของสวนเสรีไทย จากการพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพซึ่งเป็นบึงน้ำขนาดใหญ่ การสร้างทัศนียภาพโดยรวมให้ดูคล้ายแหล่งน้ำในธรรมชาติจริง ที่เต็มไปด้วยพันธุ์ไม้ชายน้ำประดับตามขอบบึง และร่วมเงาไม้ใหญ่เรียงรายเป็นทิวแถว สร้างความสงบร่มเย็นเหมาะแก่การนั่งชมทิวทัศน์ธรรมชาติริมบึง เหล่านี้เป็นแนวคิดหลักที่ผู้ออกแบบสวนสาธารณะต้องการถ่ายทอดออกมาเป็นภาพ เพื่อความพึงพอใจแก่ผู้ใช้สวน พร้อมตกแต่งเพิ่มจุดสนใจในแนวคิดสวนน้ำด้วยมุมน้ำตก และม่านน้ำพุดกลางสระ สร้างเส้นสายที่เคลื่อนไหวและเสียงธรรมชาติ ให้เกิดในสวนน้ำ จึงดูไม่หยุดนิ่งจนน่าเบื่อเกินไป นำมาซึ่งจินตนาการกว้างไกลแก่ผู้มาพักผ่อนในสวนได้อย่างดี รายละเอียดดังนี้

(1) เกาะกลางน้ำ บริเวณกลางบึงสร้างเป็นเกาะธรรมชาติ ปลูกด้วยไม้ดอกไม้ประดับอวดสีอันสวยงาม มีศาลาชมวิว ให้แวะพักคลายร้อน

(2) หออนุสรณ์เสรีไทย แสดงนิทรรศการเกี่ยวกับขบวนการเสรีไทย ที่มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์ จุดน่าสนใจภายในสวนเสรีไทย ดังภาพที่ 2.55

ภาพที่ 2.55 เกาะกลางน้ำ

ที่มา : ภาพถ่าย 4 มิถุนายน 2551

3.6.14 สวนหลวง ร.9

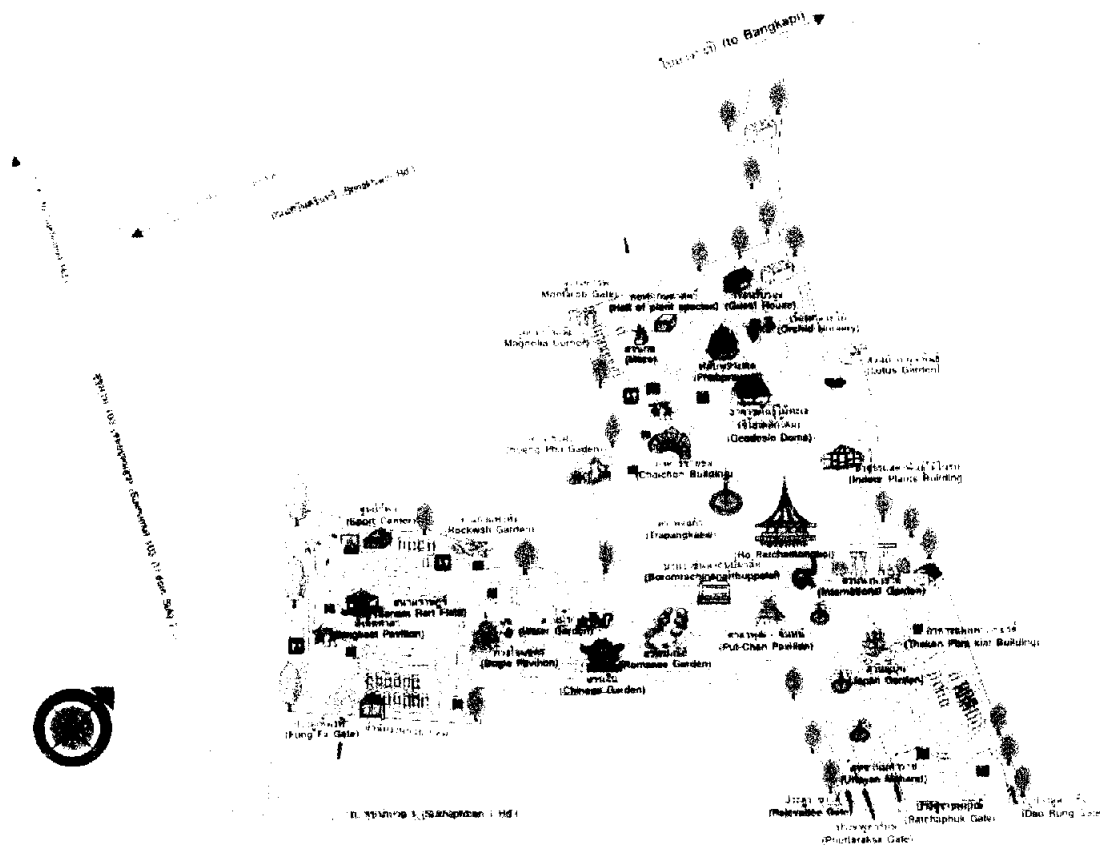
- 1) ประเภทของสวน : สวนสาธารณะขนาดใหญ่หรือสวนสาธารณะระดับเมือง
- 2) แนวคิดของสวน : สวนพฤกษศาสตร์
- 3) ความเป็นมา

สวนหลวง ร.9 สร้างขึ้นด้วยความร่วมมือร่วมใจของกรุงเทพมหานคร มูลนิธิสวนหลวง ร.9 องค์การภาครัฐและเอกชน รวมถึงปวงชนชาวไทย เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในศุภมงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ ในปี 2530 โดยสร้างบนที่ดินของกรุงเทพมหานครบริเวณบางบอนที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ แต่มีศักยภาพในการเป็นพื้นที่รับน้ำก่อนระบายสู่แหล่งธรรมชาติ ซึ่งเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมตามพระราชดำริโครงการเริ่มต้นตั้งแต่ปี 2527 ตามความมุ่งหวังร่วมกันที่จะสร้างสวนสาธารณะระดับนครให้เป็นหน้าตาของประเทศ และสร้างพื้นที่สีเขียวเพื่อประชาชนได้มาเที่ยวพักผ่อน ด้วยที่ดินผืนนี้ไม่ได้ต่อเนื่องเป็นผืนเดียว แต่มีหลายสิบ โฉนด และมีหลายแปลงปะปนในที่ดินเอกชน จึงต้องแลกที่ดินกับเอกชน และได้รับบริจาคเพิ่ม ทำให้มีพื้นที่รวมถึง 500 ไร่ เหมาะสมกับการเป็นสวนระดับนคร และการแปรสภาพจากพื้นที่ลุ่ม รกร้าง เต็มไปด้วยหลุมบ่อและทุ่งนา คงหญ้าสูงท่วม กลายเป็นสวนสาธารณะสมบูรณ์แบบที่งามสง่าจับตาเคียงเนรมิต แสดงถึงพลังศรัทธา ความสมานสามัคคี และ

ความจงรักภักดีต่อองค์พระประมุขของชาติ และเป็นอนุสรณ์แห่งสายสัมพันธ์อันลึกซึ้งระหว่างพระมหากษัตริย์ และราษฎรชาวไทย ผลงานยิ่งใหญ่นี้จะสืบทอดเป็นมรดกล้ำค่าสู่ชนรุ่นต่อไป

แผนผังบริเวณสวน และภูมิทัศน์ภายในสวนหลวง ร.9 ดังภาพที่ 2.56 และ 2.57

ภาพที่ 2.56 แผนผังบริเวณสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 66

ภาพที่ 2.57 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 20 พฤศจิกายน 2550

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน

โครงสร้างหลักของสวนหลวง ร.9 ได้รับการกำหนดให้สอดคล้องกับหลัก 5 ประการ คือ เถลิงพระเกียรติ ส่งเสริมวิชาการ รวบรวมพันธุ์ไม้ท้องถิ่น อนุรักษ์สิ่งมีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจแฝงด้วยการปลูกฝังทัศนคติ การจัดภูมิทัศน์ภายในสวนจึงสอดคล้องกับหลักดังกล่าว และลักษณะของสวนระดับเมือง ซึ่งแบ่งเป็น 6 บริเวณ รายละเอียด ดังนี้

(1) บริเวณที่ 1 บริเวณเถลิงพระเกียรติ 21 ไร่ ส่วนนี้เรียก “อุทยานมหาราช” มีหอรัชมงคล ซึ่งเป็นอาคาร 9 เหลี่ยมศิลปปะไทยประยุกต์ ตั้งอยู่กลางพื้นที่ล้อมรอบ 3 ด้านด้วย “ตระพังแก้ว” มีสวนราชพฤกษ์ ที่เป็น ไม้มงคล และสีของดอกเป็นสีประจำวันพระบรมราชสมภพ มีการตกแต่งบริเวณด้วยสระน้ำพุ 3 สระเพิ่มความสวยงาม

(2) บริเวณที่ 2 “สวนพฤกษศาสตร์” สมบูรณ์แบบ 150 ไร่ ตามหลักอนุกรมวิธานและนิเวศวิทยาแห่งแรกของไทย แบ่งเป็น 4 เกาะมีน้ำล้อมรอบ มีอาคารแสดงพันธุ์ไม้ในร่มและในทะเลทราย สวนสมุนไพร ห้องสมุด หอพรรณไม้ และห้องปฏิบัติการ

(3) บริเวณที่ 3 “ตระพังแก้ว” 40 ไร่ เป็นที่รับน้ำจากเมืองตามแนวพระราชดำริ ใช้จัดกิจกรรมทางน้ำ มีบริการเช่าเรือพาย จักรยานน้ำ

(4) บริเวณที่ 4 “สวนรมณี” 50 ไร่ เป็นสวนเลียนแบบธรรมชาติท้องถิ่น แต่ละภาคของประเทศ จำลองป่าเขา ลำธาร น้ำตก ตกแต่งด้วยหินธรรมชาติจากภูมิภาค เป็นการนำความงามชนบทมาให้ชมในเมือง

(5) บริเวณที่ 5 “สวนน้ำ” 40 ไร่ จำลองธรรมชาติจากป่าพรุใน จ.นราธิวาส เป็นแหล่งอนุรักษ์สัตว์น้ำ สร้างธรรมชาติที่เงียบสงบ ชุ่มชื้นร่มเย็น

(6) บริเวณที่ 6 “สนามราษฎร์” 70 ไร่ เป็นลานอเนกประสงค์ใช้เป็นสนามกีฬา หรือจัดกิจกรรมตามเทศกาล มีศูนย์กีฬาเอกชนให้บริการ และมีบริการเช่าสถานที่จัดประชุม สัมมนา นอกจากนี้ยังมีจุดที่น่าสนใจแทรกในบริเวณหลักของสวน เช่น

(7) สวนนานาชาติ สวนขนาดเล็กแสดงเอกลักษณ์การจัดภูมิทัศน์ของสวน 7 ชาติ คือ จีน ญี่ปุ่น สเปน อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี และอเมริกา มีที่มาจากความร่วมมือของสถานเอกอัครราชทูตแต่ละประเทศ

(8) สวนเชิงผา ตกแต่งจากหินสีชมพูในลักษณะเชิงชั้น แทรกด้วยไม้ดอกสวยงามน่าชม

(9) สวนบัวเบญจพันธุ์ รวบรวมบัวหลากหลายพันธุ์ให้ศึกษา

(10) มุมแมกโนเลีย รวบรวมพันธุ์ไม้ตระกูล Magnolia ที่มีเสน่ห์ด้วยความหอมของดอกไม้ให้ชม

(11) สวนไม้เมืองหนาวน้อมเกล้าฯ ถวายพ่อหลวง ในช่วงวันที่ 1-31 ธันวาคม ทุกปีสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานครจะงดงามไปด้วยการจัดภูมิทัศน์แปลงไม้ดอกเมืองหนาวสีส้มสะดุดตา

(12) เทศกาลปทุมมาเฉลิมพระเกียรติ ในช่วงวันที่ 1-31 สิงหาคมของทุกปี “ปทุมมา” ไม้ดอกท้องถิ่นสีม่วงอมชมพูอ่อนหวานของไทย จะปรากฏความงามสะพรั่งให้ชมได้ในสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคมหาราชินี

(13) งานพรรณไม้งามอร่ามสวนหลวง ร.9 จัดร่วมกับมูลนิธิสวนหลวง ร.9 มีกิจกรรมมากมาย เช่น ประกวดพันธุ์ไม้ นิทรรศการ การแสดงดนตรี การแสดงวัฒนธรรม งานออกร้าน ตลาดน้ำ และดึงดูดผู้มาเที่ยวงานด้วยการตกแต่งสวนให้สวยงามเป็นพิเศษ สร้างบรรยากาศที่ตื่นตาตื่นใจ จุดที่น่าสนใจภายในสวนหลวง ร.9 ดังภาพที่ 2.58 และ 2.59

ภาพที่ 2.58 สวนพฤกษศาสตร์

ที่มา : ภาพถ่าย 20 พฤศจิกายน 2550

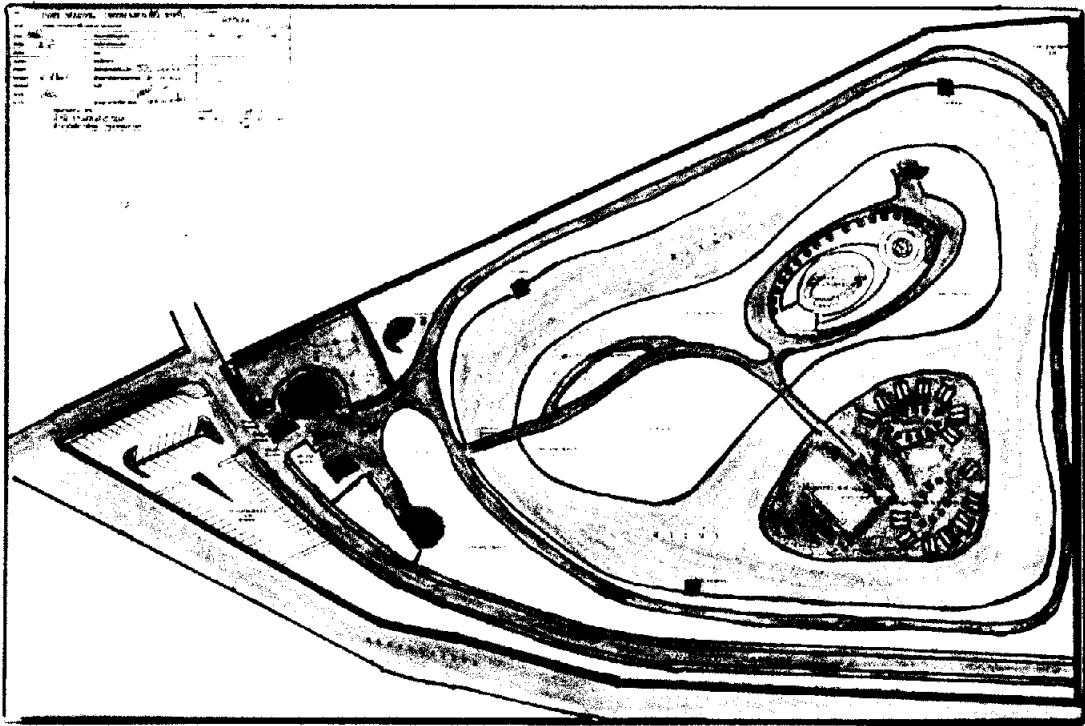
ภาพที่ 2.59 สวนเชิงผา

ที่มา : ภาพถ่าย 20 พฤศจิกายน 2550

3.6.15 สวนธรรม 70 พรรษา มหาราชนิ

1) ประวัติความเป็นมา

กรุงเทพมหานครในสมัยนายขำนาถ ยวบูรณ์ ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (ระหว่างปี พ.ศ. 2513-2516) ได้จัดซื้อที่ดินจำนวน 53 ไร่ บริเวณด้านสวนหลวง ร.9 แขวงหนองบอน เขตประเวศ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่กรุงเทพมหานครยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ ต่อมาสมัยนายสมัคร สุนทรเวช ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้จัดให้มีการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าว แผนผังสวนและภูมิทัศน์ภายในสวนธรรม 70 พรรษา มหาราชนิ ดังภาพที่ 2.60 และ 2.61

ภาพที่ 2.60 แผนผังบริเวณสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2550)

ภาพที่ 2.61 ภาพภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2546) สวนและต้นไม้ประจำปี 2546 กรุงเทพมหานคร
องค์การรับ - ส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ หน้า 6 - 7

2) ลักษณะเด่นและจุดน่าสนใจ

มุ่งหวังให้เป็นสถานที่พักผ่อนทางจิตใจ ซึ่งนอกเหนือจากธรรมชาติที่สวยงามลงแล้ว ยังมีธรรมชาติเป็นเครื่องชี้แนะและโน้มน้าวจิตใจให้เกิดความสงบ การออกแบบจึงแบ่งพื้นที่สวนออกเป็น 3 โซน

โซนที่ 1 โซนรอบนอกมีพื้นที่ 14 ไร่ กิจกรรมภายในโซนนี้เน้นในด้านของการเตรียมความพร้อม และโน้มน้าวจิตใจของผู้เข้ามาใช้สวนแห่งนี้ ให้เห็นถึงความสำคัญของธรรมชาติแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ อาคารที่ทำการ คลังปัญญา ลานปฐมธรรม โรงเรียนต้นไม้ และเรือนเพาะชำ

โซนที่ 2 มีพื้นที่ 9 ไร่ เป็นบริเวณที่เน้นกิจกรรมเกี่ยวกับชุมชน และส่วนรวม มุ่งเน้นการเสวนาสละ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ลานเจริญสติ ลานศรัทธาชุมชน หุบเขาแห่งปัญญา

โซนที่ 3 มีพื้นที่รวมประมาณ 3.5 ไร่ เป็นบริเวณที่มีความสงบและความเป็นส่วนตัวสูงสุด ภายในบริเวณนี้จะเน้นกิจกรรมทางศาสนา การศึกษาธรรมชาติอย่างลึกซึ้ง และการปฏิบัติธรรม

สำนักงานสวนสาธารณะ (2548 : 28-31) ได้จัดสร้างสวนสาธารณะแห่งใหม่เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2551 มีสวนสาธารณะแห่งใหม่เพิ่มขึ้นหลายแห่ง ดังนี้

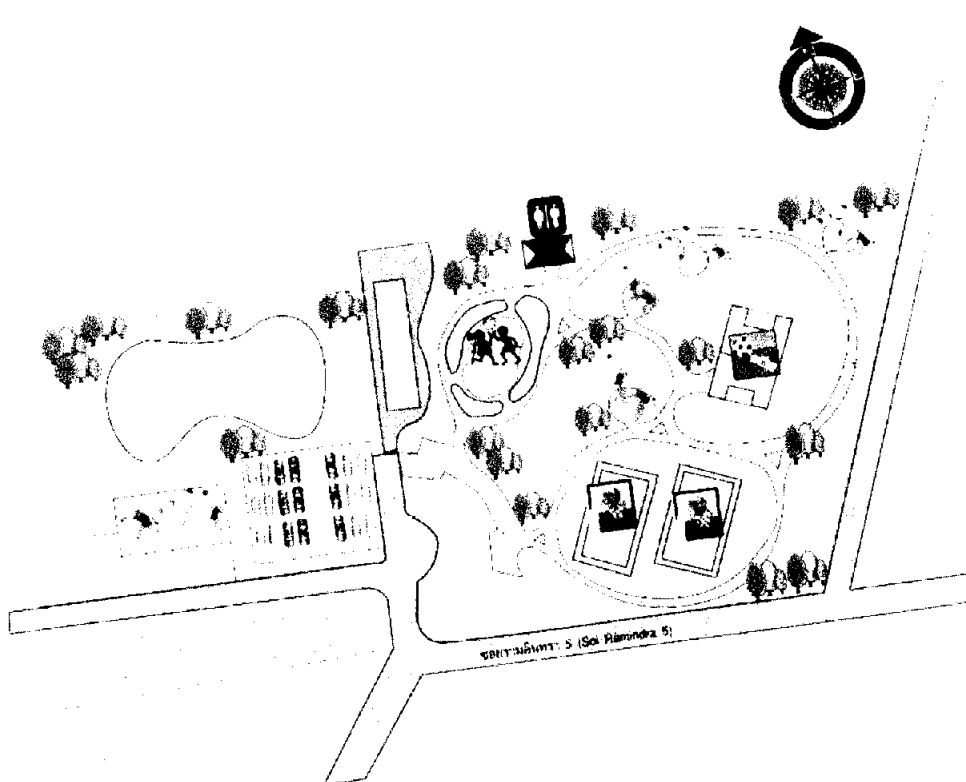
3.6.16 สวนกีฬารามอินทรา

- 1) ประเภทของสวน : สวนเฉพาะทาง หรือสวนอเนกประสงค์
- 2) แนวคิดของสวน : สวนกีฬา
- 3) ความเป็นมา

สวนกีฬารามอินทรา เดิมรู้จักกันในนามสวนกุหลาบรามอินทรา พื้นที่เดิมเป็นที่ตั้งของโรงงานกำจัดขยะมูลฝอยรามอินทราของสำนักงานรักษาความสะอาด มีพื้นที่ประมาณ 59 ไร่ ตั้งอยู่ถนนรามอินทรา เขตบางเขน

หลังจากที่สำนักรักษาความสะอาดเลิกใช้พื้นที่ดังกล่าว สำนักงานสวนสาธารณะได้เข้าทำการปรับปรุงพื้นที่ และเริ่มปลูกต้นไม้เมื่อ ปี 2535 พร้อมทั้งพัฒนาให้เป็นสวนสาธารณะที่มีลักษณะเป็นสวนภูเขา และลานกีฬา ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนทั้งในด้านการพักผ่อนหย่อนใจ และด้านการออกกำลังกาย

แผนผังบริเวณสวน และภูมิทัศน์ภายในสวนกีฬารามอินทรา ดังภาพที่ 2.62 และ 2.63

ภาพที่ 2.62 แผนผังบริเวณสวน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2544) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
อาร์ตฟาร์ม หน้า 100

ภาพที่ 2.63 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 16 พฤศจิกายน 2550

4) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน

ด้วยสภาพพื้นที่เดิมเป็นที่ทิ้งขยะทำให้มีลักษณะเป็นเนินเขา จึงได้รับการออกแบบให้มีลักษณะเป็นสวนป่า โดยเน้นความร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่เป็นหลัก ผสมผสานกับพื้นที่อีกส่วนหนึ่งซึ่งได้ออกแบบให้สามารถที่จะรองรับประชาชนที่สนใจการเล่นกีฬา มีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

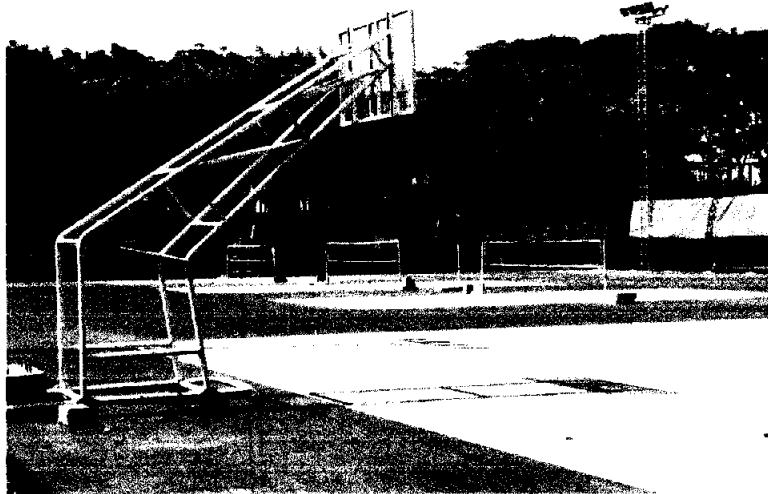
(1) สวนป่า พื้นที่ประมาณ 37 ไร่ มีลักษณะเป็นเนินเขา ซึ่งเกิดจากการทับถมกันของขยะเป็นเวลานาน ได้ปรับปรุงด้วยการถมดินและปลูกต้นไม้ภายในสวนป่า ประกอบด้วย ทางเดิน ทางจักรยาน และม้านั่งสำหรับพักผ่อน

(2) สนามกีฬา ซึ่งประกอบด้วยสนามฟุตบอล สนามฟุตบอล สนามเทนนิส สนามบาสเกตบอล สนามตะกร้อ สนามเปตอง และสระว่ายน้ำด้วยความหลากหลายของกีฬา จึงทำให้ประชาชนมีทางเลือกที่จะเลือกเล่นกีฬาที่ตนเองถนัดหรือชอบได้มากยิ่งขึ้น

(3) สวนสุขภาพ เป็นสถานที่ออกกำลังกายพร้อมรูปภาพแสดงท่าประกอบ ทำให้ง่ายแก่การเข้าใจ ประกอบด้วยสถานที่ออกกำลังกาย จำนวน 12 รูปาน

(4) สนามเด็กเล่น สถานที่ออกกำลังกายสำหรับเด็กๆ ซึ่งจะช่วยพัฒนาเด็ก ทั้งด้านร่างกายและสติปัญญา จุดที่น่าสนใจภายในสวนกีฬารามอินทรา ดังภาพที่ 2.64 และ 2.65

ภาพที่ 2.64 สนามกีฬา

ที่มา : ภาพถ่าย 16 พฤศจิกายน 2550

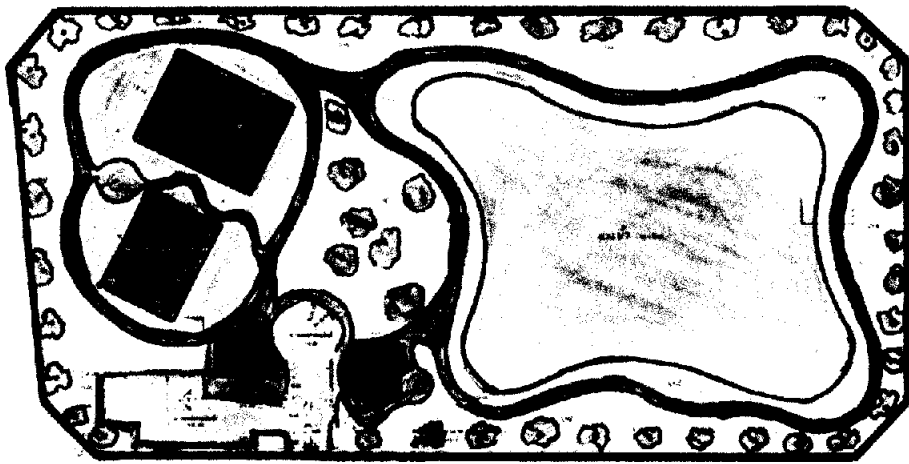
ภาพที่ 2.65 สนามเด็กเล่น

ที่มา : ภาพถ่าย 16 พฤศจิกายน 2550

3.6.17 สวนมหาดไทย (สวน 50 พรรษา มหจักรีสิรินธร)

1) ประวัติความเป็นมา

สวนมหาดไทยตั้งอยู่บริเวณหมู่บ้านมหาดไทย แขวงคอกไม้ เขตประเวศ มีเนื้อที่ขนาด 20 ไร่ 49 ตารางวา กรุงเทพมหานครได้รับมอบจากกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2542 ต่อมากรุงเทพมหานครได้ทำการสำรวจรายละเอียดพื้นที่พร้อมทั้งออกแบบจัดสร้างสวนสาธารณะมหาดไทย เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี ในวันที่ 2 เมษายน 2548 แพนผังบริเวณสวนและภูมิทัศน์ภายในสวน ดังภาพที่ 2.66 และ 2.67

ภาพที่ 2.66 แพนผังบริเวณสวน

ภาพที่ 2.67 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 20 พฤศจิกายน 2550

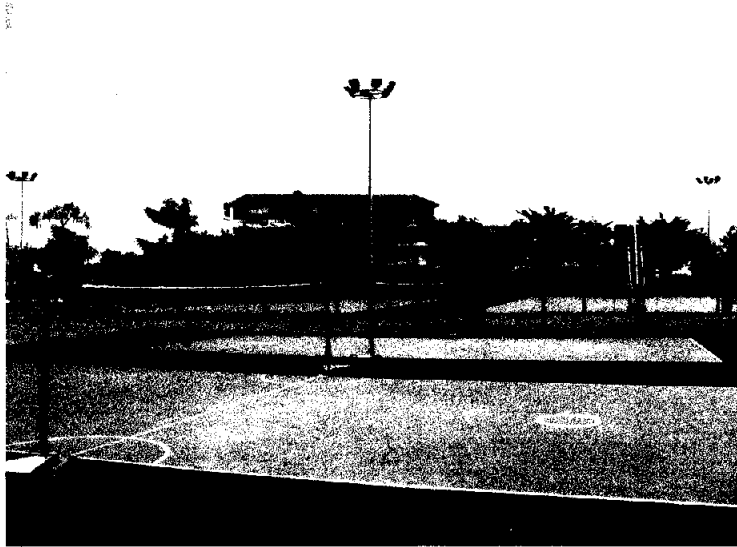
2) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน

- (1) สระน้ำ บริเวณกลางสวน เป็นที่รองรับน้ำ และรอบสระน้ำเป็นรูปปลา
- (2) ลานเอนกประสงค์ เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมตามโอกาสสำคัญ และประชาชนนิยมใช้เป็นลานออกกำลังกาย ประเภทแอโรบิค สนามบาสเกตบอล สนามฟุตบอล
- (3) สนามเด็กเล่น แหล่งรวมความสนุกสนานของเด็กๆ ประกอบด้วย เครื่องเล่นหลากหลายชนิด
- (4) ไม้ทนเค็ม ที่เจริญเติบโตได้ดี และเป็นแหล่งศึกษาความรู้ เช่น แก้วทะเล ตะบูนขาว ตะบูนดำ ดินเป็ดทะเล เป็นต้น จุดที่น่าสนใจภายในสวนมหาดไทย ดังภาพที่ 2.68 และ 2.69

ภาพที่ 2.68 สระน้ำ

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2548) สวนและต้นไม้ประจำปี 2548 กรุงเทพมหานคร
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หน้า 27

ภาพที่ 2.69 สนามกีฬา

ที่มา : ภาพถ่าย 20 พฤศจิกายน 2550

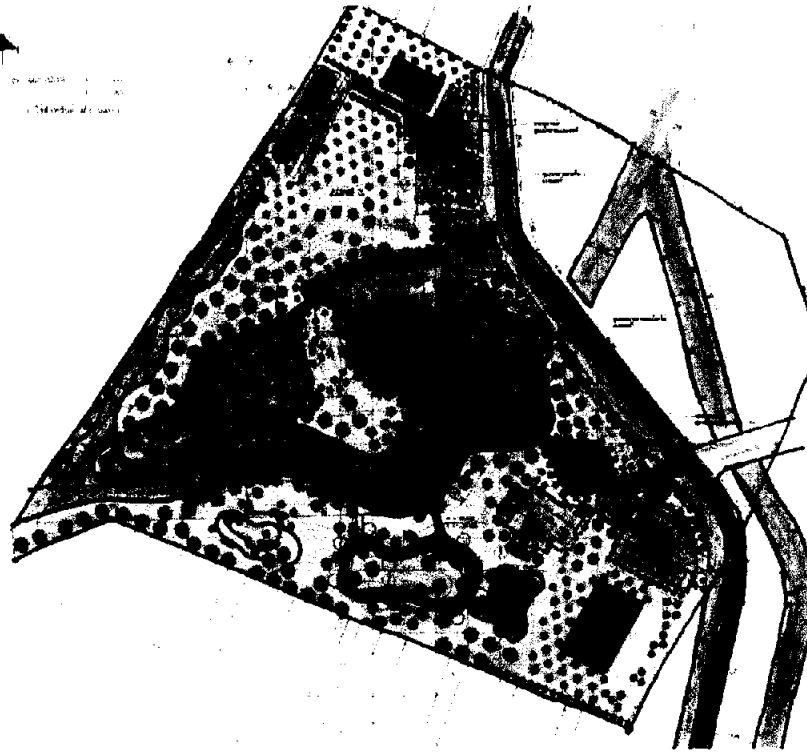
3.6.18 สวนรมณีย์ทุ่งสีกัน

1) ประวัติความเป็นมา

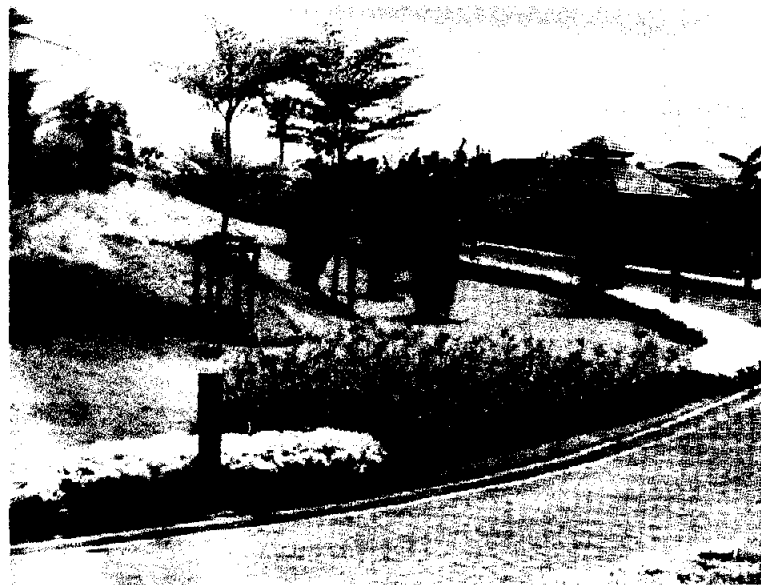
สวนรมณีย์ทุ่งสีกันเป็นชื่อที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระราชทานให้ มีความหมายว่า “สวนที่ให้ความรื่นรมย์ใจประจำทุ่งสีกัน” พื้นที่บริเวณนี้กระทรวงมหาดไทยได้มอบที่สาธารณประโยชน์ พื้นที่ประมาณ 15 ไร่ บริเวณถนนเวฬุวนาราม แขวงทุ่งสีกัน เขตดอนเมือง ให้กับกรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานเขตดอนเมือง เป็นผู้รับมอบตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ที่ 51518 ออกให้ ณ วันที่ 14 กรกฎาคม 2540

ต่อมาในปีงบประมาณ 2546 กรุงเทพมหานครได้รับการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เพื่อปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์สวนป่าสีกันให้เป็นสวนสาธารณะที่ใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและนันทนาการให้กับประชาชนชาวไทยและชาวต่างประเทศทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ รวมทั้งบริเวณใกล้เคียงด้วย

แผนผังบริเวณสวนและภูมิทัศน์ภายในสวน ดังภาพที่ 2.70 และ 2.71

ภาพที่ 2.70 แผนผังบริเวณสวน

ภาพที่ 2.71 ภูมิทัศน์ภายในสวน

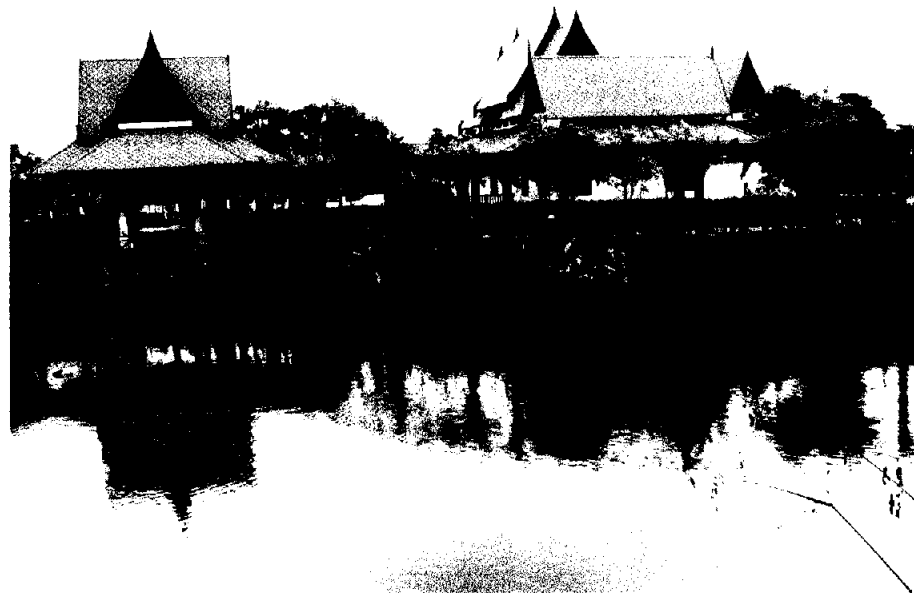
ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2548) สวนและต้นไม้ประจำปี 2544 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ทฤษฎีสถาปัตย์ หน้า 18

2) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจในสวน

มีลักษณะเป็นสวนสาธารณะกึ่งอเนกประสงค์ที่มีความหลากหลายของกิจกรรมในการใช้ประโยชน์ โดยเน้นถึงบรรยากาศในการพักผ่อนหย่อนใจ และการศึกษาหาความรู้ นอกห้องเรียนแก่ประชาชนทั่วไป มีองค์ประกอบส่วนต่างๆ ดังนี้ รายละเอียดดังนี้

(1) กลุ่มอาคารทรงไทย 3 หลัง ใช้ประโยชน์เพื่อเป็นอาคารศูนย์บริการ ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของเขตดอนเมืองและกรุงเทพมหานคร รวมทั้งแหล่งค้นคว้าข้อมูลข่าวสารขนาดเล็ก (ห้องสมุด) สำหรับประชาชน

(2) ศาลาอเนกประสงค์และระเบียบน้ำ ใช้ประโยชน์เพื่อเป็นศาลาดำเนินรับ และจุดชมทัศนียภาพและการแสดงบริเวณลานประชาสัมพันธ์รวมทั้งลานบริเวณอนุสาวรีย์น้ำ จุดที่น่าสนใจภายในสวน ดังภาพที่ 2.72

ภาพที่ 2.72 กลุ่มศาลาทรงไทย

ที่มา : ภาพถ่าย 15 พฤศจิกายน 2550

3.6.19 สวนทวีวนารมย์

1) ความเป็นมา

สวนทวีวนารมย์ ตั้งอยู่บนถนนเลียบคลองทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา อยู่ติดกับตลาดนัดธนบุรีหรือรู้จักกันในนาม สนามหลวง 2 สวนแห่งนี้เข้าพื้นที่จากห้างหุ้นส่วนจำกัด สวนพฤกษศาสตร์กรุงเทพฯ จำนวน 110 ไร่ โดยทำสัญญาเช่าระยะเวลา 30 ปี คิดอัตราค่าเช่าทั้งสิ้น 100 - บาท กรุงเทพมหานคร ได้ทำสัญญาเช่าพร้อมทั้งจดทะเบียนที่ดินในเดือนกุมภาพันธ์ 2545

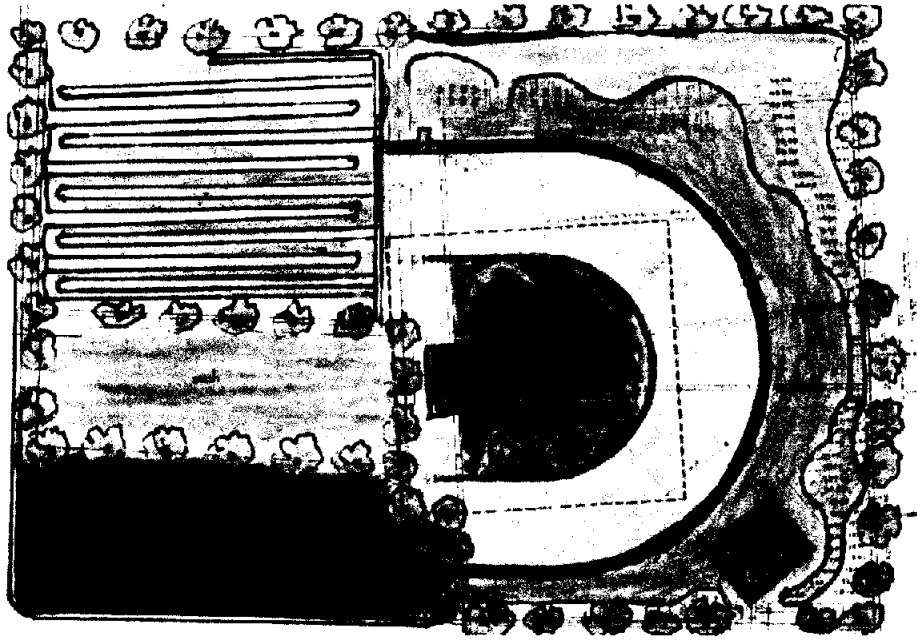
สำนักงานสวนสาธารณะได้เข้าดำเนินการปรับปรุงพื้นที่จำนวน 94 ไร่ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ปรับปรุงพื้นที่เป็นตลาดนัดธนบุรี จำนวน 40 ไร่ แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2545

ส่วนที่ 2 ปรับปรุงเป็นสวนสาธารณะ จำนวน 54 ไร่ โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ
ระยะที่ 1 ปรับปรุงสวนมะพร้าวเดิมแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2545

ระยะที่ 2 ปรับปรุงพื้นที่ส่วนที่เหลือแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2548 ส่วนพื้นที่ที่เหลืออีกจำนวน 16 ไร่ สำนักงานตลาด กรุงเทพมหานคร ใช้เป็นที่ทำการฝ่ายอำนวยการตลาดนัดและศูนย์ IT (ไอที)

สวนทวีวนารมย์เปิดให้บริการอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2548 นับเป็นสวนสาธารณะแห่งที่ 2 ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ฝั่งธนบุรี โดยมีสวนธนบุรีรมย์เป็นสวนสาธารณะแห่งแรกของฝั่งธนบุรี แผนผังบริเวณสวน และภูมิทัศน์ภายในสวน ดังภาพที่ 2.73 และ 2.74

ภาพที่ 2.73 แผนผังบริเวณสวน

ภาพที่ 2.74 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 2 ธันวาคม 2550

2) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจ

ด้วยทำเลที่ตั้งที่อยู่ใกล้กับตลาดนัดสนามหลวง 2 จึงเป็นเสน่ห์อีกอย่างหนึ่งนอกจากความร่มรื่นและสวยงามของพรรณไม้ที่ดึงดูดให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการ ซึ่งส่วนหนึ่งใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ หรือเป็นสถานที่ออกกำลังกาย กับอีกส่วนหนึ่งใช้เป็นศูนย์กลางจำหน่ายสินค้า ภายในเมืองค้ประกอบที่น่าสนใจ ดังนี้ รายละเอียดดังนี้

(1) สวนมะพร้าว ซึ่งยังคงสภาพเดิมของสวนมะพร้าวที่มีห้องร้อง อันเป็นการจำลองวิถีชีวิตชาวสวนมะพร้าวเดิมเอาไว้ ซึ่งภายในสวนมะพร้าวมีสะพานข้ามไปมาระหว่างห้องร้องได้ สามารถที่จะเดินชมความร่มรื่นของต้นมะพร้าวท่ามกลางบรรยากาศที่เย็นสบายจากสายน้ำ เหมาะเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

(2) สวนสุขภาพ ติดตั้งเครื่องออกกำลังกายพร้อมป้ายแสดงประกอบจำนวน 10 สถานี ใช้เป็นสถานที่บริหารร่างกายในส่วนต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

(3) ลานศิลปะกลางแจ้ง ใช้เป็นลานสำหรับทำกิจกรรมทางด้านศิลปะ หรือใช้เป็นสถานที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ

(4) สนามบาสเกตบอล สถานที่ออกกำลังกายสำหรับผู้ชื่นชอบกีฬาประเภทนี้โดยเฉพาะ

(5) สนามเด็กเล่น แหล่งรวมความสนุกของเด็กๆ ประกอบด้วยเครื่องเล่นหลากหลายชนิด จุดที่น่าสนใจภายในสวน ดังภาพที่ 2.75 และ 2.76

ภาพที่ 2.75 สวนมะพร้าว

ที่มา : ภาพถ่าย 2 ธันวาคม 2550

ภาพที่ 2.76 สนามเด็กเล่น

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2548) สวนและต้นไม้ประจำปี 2548 กรุงเทพมหานคร หน้า 28

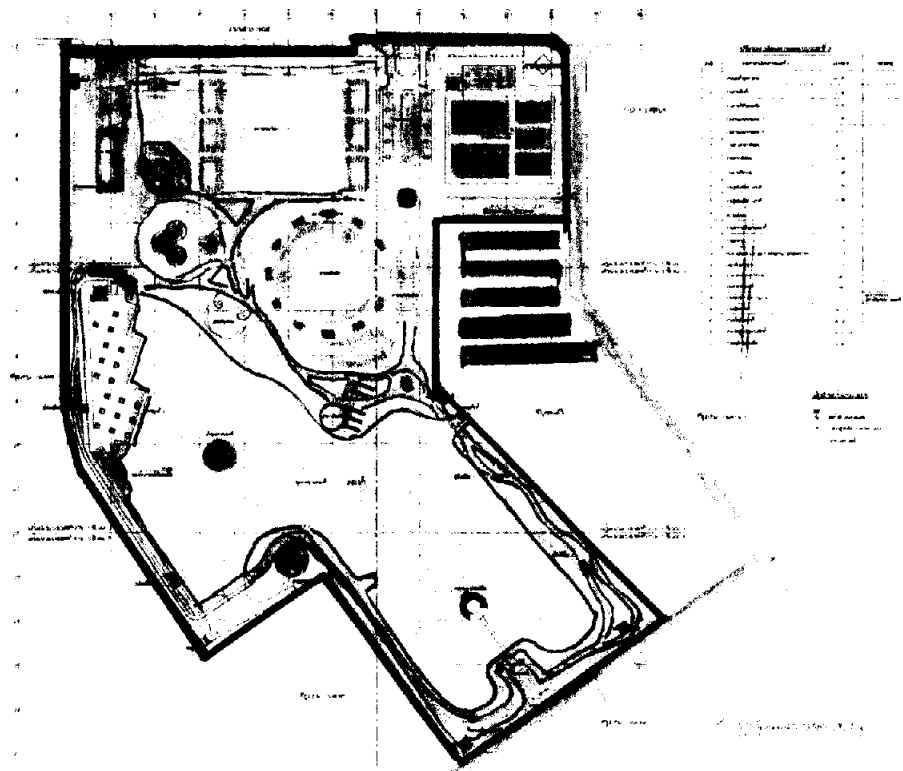
3.6.20 สวน 60 พรรษา สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

1) ความเป็นมา

สวนแห่งนี้เกิดจากการทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง

กรุงเทพมหานครกับการเคหะแห่งชาติ โดยการเคหะได้มอบสวนสาธารณะ สนามกีฬาและสนามเด็กเล่นบริเวณการเคหะร่มเกล้า ถ.ร่มเกล้า เขตลาดกระบัง พื้นที่ประมาณ 52 ไร่ ให้กับกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2541 เพื่อปรับปรุงเป็นสวนสาธารณะสำหรับเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกายของประชาชนในพื้นที่ และพื้นที่บริเวณใกล้เคียง

ต่อมากรุงเทพมหานครได้ดำเนินการออกแบบจัดสวนเพื่อให้เกิดความสวยงามและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ แผนผังบริเวณสวนและภูมิทัศน์ภายใน ดังภาพที่ 2.77 และ 2.78

ภาพที่ 2.77 แผนผังบริเวณสวน

ภาพที่ 2.78 ภูมิทัศน์ภายในสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 5 พฤษภาคม 2551

2) ลักษณะเด่นและจุดที่น่าสนใจภายในสวน

(1) สนามกีฬา ให้บริการแก่ประชาชนที่ชื่นชอบการเล่นกีฬาออกกำลังกาย ได้แก่ สนามบาสเก็ตบอล สนามฟุตบอล

(2) สนามเด็กเล่น แหล่งรวมความสนุกของเด็กๆประกอบด้วยเครื่องเล่นหลากหลายชนิด

(3) ลานกิจกรรม เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมตามโอกาสสำคัญ และประชาชนนิยมใช้เป็นลานออกกำลังกาย

(4) น้ำพุ ซึ่งติดตั้งกลางสระน้ำ และกลางสวน

(5) ลานแอโรบิก เป็นลานนันทนาการในสวนจัดให้มีการนำเต้นแอโรบิกทุกวันตอนเย็น และมีสถานีออกกำลังกาย รอบๆมีเครื่องออกกำลังกายครบครัน

(6) อาคารอเนกประสงค์ เป็นสถานที่ที่ใช้เพื่อกิจกรรมการแสดงในร่ม ในการจัดงานเนื่องในวันสำคัญต่างๆเพิ่มบทบาทให้สวนสาธารณะเป็นแหล่งพบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของชุมชน จุดที่น่าสนใจภายในสวน คือ ภาพที่ 2.79 และ 2.80

ภาพที่ 2.79 น้ำพุกลางสวน

ที่มา : ภาพถ่าย 5 พฤษภาคม 2551

ภาพที่ 2.80 สนามเด็กเล่น

ที่มา : ภาพถ่าย 5 พฤษภาคม 2551

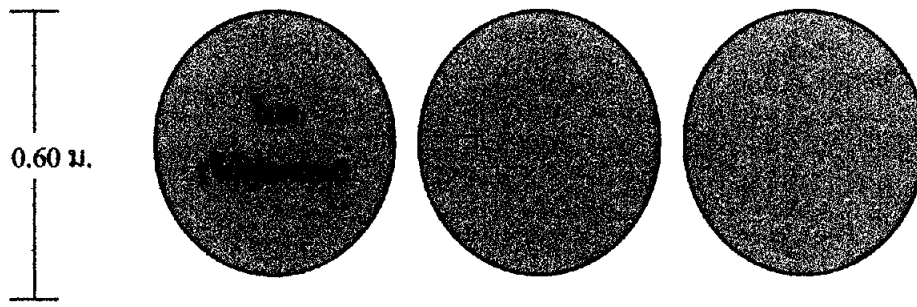
สรุป การจัดสวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร มีการแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนตามลักษณะการใช้งาน กล่าวคือ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วยส่วนการบริหารงาน สวนสาธารณะ และส่วนบริการ มีความหลากหลายของกิจกรรมให้เลือกใช้บริการ สามารถสนองต่อความต้องการของผู้มาใช้บริการทุกเพศ ทุกวัย

3.7 การจัดสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร

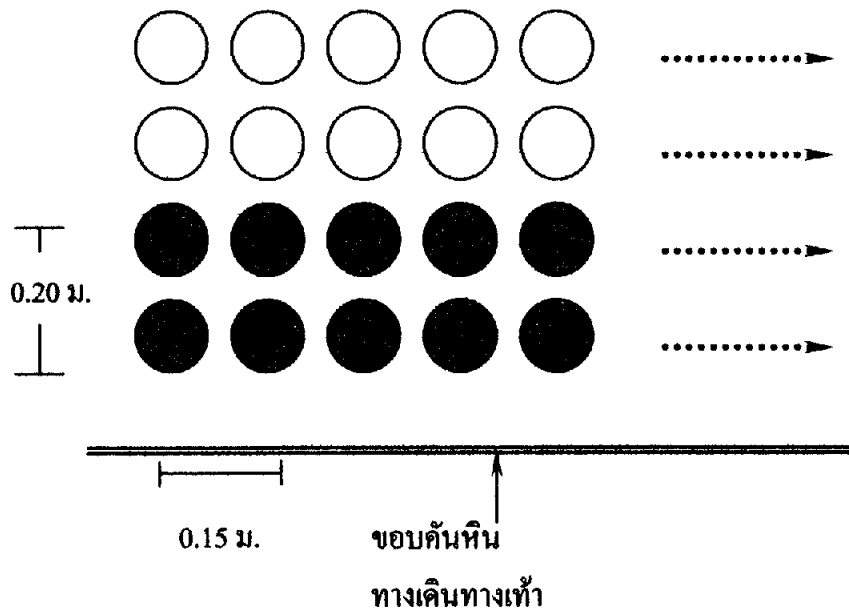
สำนักงานสวนสาธารณะ (2547 : 162-164) ได้กำหนดการจัดสร้างสวนสาธารณะ และสวนหย่อม ตามรายละเอียด ดังนี้

ประเภทของสวน	รูปแบบการจัดสร้าง
1.สวนสาธารณะ	พื้นที่สวนแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามลักษณะการใช้งานคือ ส่วนการบริหารสวนสาธารณะ ประกอบด้วย กลุ่มอาคารที่ทำการเรือนเพาะชำ โรงเก็บพัสดุ และระบบงานต่างๆ ส่วนบริการ ได้แก่ งานภูมิสถาปัตยกรรม (สวนป่า ไม้ประดับ สวนสุขภาพ) ตานอนเอนกประสงค์ ถนน ทางเดิน-วิ่ง ไฟฟ้าส่องสว่าง ระบบรดน้ำ อาคารสุขา เป็นต้น

ประเภทของสวน	รูปแบบการจัดสร้าง
2. สวนกีฬา	เป็นสวนสาธารณะที่เป็นการส่งเสริมการกีฬา ภายในสวน จัดให้มีสนามกีฬาต่างๆ เช่น สนามฟุตบอล สนามบาสเกตบอล สนามตะกร้อ เป็นต้น และส่วนหนึ่งตกแต่งเป็นส่วนพักผ่อน มีองค์ประกอบคือ ส่วนบริหารสวนประกอบด้วย กลุ่มอาคารที่ทำการเรือนเพาะชำ โรงเก็บพืชผล และงานระบบต่างๆ และส่วนบริการ ได้แก่ งานภูมิสถาปัตย์ (สวนไม้ประดับ) ลานอเนกประสงค์ ไฟฟ้าส่องสว่าง ระบบรดน้ำ อาคารสุขา เป็นต้น
3. สวนป่า	
3.1) สวนป่า	ปลูกเฉพาะต้นไม้ เน้นการปลูกต้นไม้เต็มพื้นที่ เพื่อให้ร่มเงา ไม่มีสิ่งก่อสร้างและองค์ประกอบอื่นๆของสวน
3.2) สวนป่าสำหรับพักผ่อน	ปรับพื้นที่ถมดิน ปลูกต้นไม้เต็มพื้นที่ มีองค์ประกอบเช่น ทางเดิน สวนพักผ่อน ม้านั่ง ไฟฟ้าส่องสว่างบางส่วน ประชาชนสามารถเข้าไปนั่งพักผ่อนหย่อนใจ
4. สวนหย่อมปลูกเฉพาะต้นไม้	
4.1) สวนหย่อม ปลูกเฉพาะต้นไม้	ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ประดับ และปูหญ้าสวยงาม ไม่มีสิ่งก่อสร้าง
4.2) สวนหย่อมสำหรับพักผ่อน	ปลูกไม้ยืนต้น ไม้ประดับ และปูหญ้าสวยงาม ทำทางเดิน ติดตั้งม้านั่ง ไฟฟ้าส่องสว่าง ถึงขณะประชาชนสามารถเข้าไปนั่งพักผ่อนหย่อนใจ

ไทรทองหรือชาดัด

ภาพที่ 2.81 รูปแบบสวนถนน

ที่มา : สำนักงานสวนสาธารณะ (2547) คู่มือการปฏิบัติงานปลูกและดูแลรักษาต้นไม้
กรุงเทพมหานคร หน้า 164

ขนาดความกว้างของแปลงไม้ริมทางเท้า

1. น้อยกว่า 0.60 เมตร ให้ปลูกต้นไม้ได้ 1 ชั้น
2. ความกว้างเกิน 0.60 เมตร แต่ไม่เกิน 1.20 เมตร ปลูกต้นไม้ได้ 2 ชั้น
3. กว้างเกิน 1.20 เมตร แต่ไม่เกิน 1.70 เมตร ปลูกต้นไม้ได้ 3 ชั้น
4. กว้างเกิน 1.70 เมตร ขึ้นไป ให้สำนักงานสวนสาธารณะพิจารณา

ความเหมาะสมของรูปแบบ

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทั่วไป ดังนี้

จური จันทรทรัพย์ (2529 : 72-76) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของลูกจ้างประจำเพื่อการส่งเสริมงานสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร โดยเก็บข้อมูลจากลูกจ้างประจำจำนวน 198 คน ผลการศึกษาพบว่า ลูกจ้างประจำเกือบทั้งหมดมีความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมงานสวนสาธารณะ ลูกจ้างประจำส่วนใหญ่ต้องการความรู้เพิ่มเติมสำหรับการปฏิบัติงาน และความรู้ที่ลูกจ้างประจำต้องการมากที่สุด คือ ความรู้เกี่ยวกับการดูแลบำรุงรักษาต้นไม้ การปฏิบัติงานของลูกจ้างประจำส่วนใหญ่จะได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานเป็นอย่างดี ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาขอขยับขย่ะลงสนาม รองลงมาคือ ปัญหาการเดินลัดสนามทำให้หญ้าเสียหาย จากการพิสูจน์สมมติฐานพบว่า ลูกจ้างประจำที่มีเพศ ประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน มีความต้องการเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เพื่อการส่งเสริมสวนสาธารณะไม่แตกต่างกัน แต่อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อความต้องการความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

วัชร น้อยพิทักษ์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการและรูปแบบการใช้ประโยชน์ในสวนสาธารณะ กรณีศึกษาผู้เข้ามาใช้สวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้พักผ่อนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการที่มีปริมาณเพียงพอ และมีคุณภาพที่เหมาะสมแล้ว ได้แก่ สนามหญ้า ต้นไม้ ถนน ทางเท้า สวนหย่อม และถังขยะ เป็นต้น ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริหารที่มีปริมาณ ไม่เพียงพอ และมีคุณภาพที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ การฉายวีดิทัศน์ และสไลด์ประกอบคำบรรยาย ร้านจำหน่ายของที่ระลึก สิ่งพิมพ์ เอกสารพับ การแสดงนิทรรศการ โทรศัพท์ เป็นต้น สำหรับรูปแบบการใช้ประโยชน์พบว่า การนั่งพักผ่อน การเดินเล่น การชมทิวทัศน์ การอ่านหนังสือ วิ่ง และออกกำลังกาย รูปแบบการใช้ประโยชน์ที่มีผู้มาพักผ่อนที่มีลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นในด้านปริมาณ และคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการและรูปแบบการใช้ประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รัชชัย ชาติทิพย์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการการฝึกอบรมของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สถานศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา และกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน 80 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความต้องการด้านองค์ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สถานศึกษาในระดับมาก โดยมี

ความต้องการด้านองค์ความรู้มากที่สุดคือ ด้านแนวคิดการจัดภูมิทัศน์ ความต้องการด้านทักษะมากที่สุด คือ ด้านวิธีการและเทคนิคเกี่ยวกับการก่อสร้างงานภูมิทัศน์ มีข้อเสนอแนะคือ การจัดฝึกอบรมด้านทักษะ ผลการทดสอบความต้องการด้านองค์ความรู้ และทักษะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ 0.05

นันทนา แนนมิส (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์'84 ความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาล นครศรีธรรมราช โดยเก็บข้อมูลจากประชาชน กลุ่มออกกำลังกาย กลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มครอบครัว จำนวน 300 คน ผลการศึกษาพบว่า สถานที่ชอบมากที่สุดคือกลุ่มวัยรุ่นส่วนใหญ่ชอบบริเวณศาลาพักผ่อนริมน้ำ กลุ่มออกกำลังกายชอบบริเวณสวนสุขภาพ และหมู่เกาะสำราญ ส่วนกลุ่มครอบครัว ชอบบริเวณหมู่เกาะสำราญ การใช้บริการสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์'84 ทุกคนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประเชิญ ร่วมกระโทก (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการความรู้และทักษะเกี่ยวกับการดูแลบำรุงรักษาด้านไม้ของข้าราชการกรุงเทพมหานคร โดยเก็บข้อมูลจากข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลบำรุงรักษาด้านไม้ จำนวน 100 คน ผลการศึกษาพบว่า มีความต้องการความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาด้านไม้ โดยต้องการความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน กำจัดศัตรูพืช และทักษะเกี่ยวกับการดูแลบำรุงรักษาด้านไม้ ซึ่งต่อเนื่องกับวิธีการและเทคนิคการเลือกต้นไม้ มีปัญหาด้านความรู้ และทักษะการดูแลบำรุงรักษาด้านไม้ และมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดฝึกอบรมความรู้ การดูแลบำรุงรักษาด้านไม้ ให้จัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอและเหมาะสม

คณิณีนิง เสกสรรสุคติกุล (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและการใช้บริการมีความคิดเห็นต่อสิ่งอำนวยความสะดวก และการใช้บริการในสวนพฤกษชาติ คลองจั่น กรุงเทพมหานคร ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ อยู่ในระดับพอใช้ ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และแหล่งของการรับข่าวสารต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสิ่งอำนวยความสะดวก และการให้บริการด้านปริมาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปริญญา สมเชื่อน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัยที่มีผลต่อการจัดการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ผลการศึกษาพบว่าคณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอุทยานประวัติศาสตร์ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นต่อการจัดการอุทยานประวัติศาสตร์ในภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาพบว่ามีความคิดเห็นในระดับมากต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เส้นทางเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยว การจัดงานประเพณี และการประชาสัมพันธ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร มีวิธีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้คือ ข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ สวนสาธารณะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จากสำนักงานสวนสาธารณะ 2 กลุ่ม และสำนักงานเขต 50 เขต รายละเอียดดังนี้

1.1.1 ผู้บริหารสวน (หัวหน้าสวน, หัวหน้ากลุ่มสวน) จำนวน 70 ประกอบด้วย

- 1) สำนักสิ่งแวดล้อม (สำนักงานสวนสาธารณะ) จำนวน 20 คน
- 2) สำนักงานเขตทั้ง 50 เขต (ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ) จำนวน 50 คน

1.1.2 ผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 84 คน ประกอบด้วย

- 1) สำนักสิ่งแวดล้อม (สำนักงานสวนสาธารณะ) จำนวน 34 คน
- 2) สำนักงานเขตทั้ง 50 เขต (ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ) จำนวน 50 คน

รวมทั้ง 2 กลุ่มประชากร จำนวน 154 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยการจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสวนสาธารณะ จำนวน 64 คน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจำนวน 69 คน รวมจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 86.36 ของประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (survey research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งมีแบบคำถามปลายปิด (closed-end question) และคำถามแบบปลายเปิด (opened - end question) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มประชากร ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด มีคำตอบให้เลือก แบบให้เลือกคำตอบเดียว และเติมคำในช่องว่าง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ เป็นคำถามแบบปลายปิด มีคำตอบให้เลือกเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) กำหนดให้แต่ละข้อมีคะแนน 3 ระดับ คือ ระดับความรู้มาก 3 คะแนน ระดับความรู้ปานกลาง 2 คะแนน และระดับความรู้น้อย 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร เป็นคำถามแบบปลายปิด มีคำตอบให้เลือกเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) กำหนดให้แต่ละข้อมีคะแนน 3 ระดับคือ ระดับความคิดเห็นมาก 3 คะแนน ระดับความคิดเห็นปานกลาง 2 คะแนน และระดับความคิดเห็นน้อย 1 คะแนน

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาข้อเสนอแนะและความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานลักษณะคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบสามารถตอบคำถามได้โดยเสรี (Free response)

จากตอนที่ 2 และตอนที่ 3 กำหนดค่าเฉลี่ยคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34-3.00 คะแนน หมายถึง ระดับความรู้ / ความคิดเห็นมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.67-2.33 คะแนน หมายถึง ระดับความรู้ / ความคิดเห็นปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.66 คะแนน หมายถึง ระดับความรู้ / ความคิดเห็นน้อย

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามและพัฒนาขึ้นมา โดยศึกษาจากเอกสารวิชาการบทความ ตำรา ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ และความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ สวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอข้อเสนอแนะร่วมกันปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามไปตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยการนำแบบสอบถามไปทำการทดลอง (pre-test) กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณะที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 15 คน แล้วนำผลที่

ได้ในส่วนของคำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ และความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์ สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานครของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มาหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้วิธี Conbach's alpha สำหรับหาความเชื่อมั่นด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ สวนสาธารณะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้ความเชื่อมั่น = 0.9505 และด้านความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์ สวนสาธารณะกรุงเทพมหานครของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้ความเชื่อมั่น = 0.9288 และได้ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ขออนุญาตปลัดกรุงเทพมหานครในการเก็บข้อมูล

3.2 ขอความร่วมมือจากหัวหน้าสวนสาธารณะ / หัวหน้ากลุ่มงาน สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม และจากหัวหน้ากลุ่มสวน ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ทั้ง 50 เขต

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม โดยสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 133 คน ด้วยการส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง และส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เริ่มส่งแบบสอบถาม 15 ธันวาคม 2550 โดยกำหนดให้ส่งคืนภายในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2551 ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 68 วัน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 133 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถามที่ได้จากการตอบกลับของกลุ่มตัวอย่างมา ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ตรวจสอบให้คะแนน จัดทำรหัสข้อมูล แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (minimum) ค่าสูงสุดของข้อมูล (maximum) การจัดอันดับ (ranking) และวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ t-test

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะด้วยค่าเฉลี่ย
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร
และภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ ด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาข้อเสนอแนะและความต้องการของเจ้าหน้าที่
ผู้ปฏิบัติงานด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ t-test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อการจัด
ภูมิทัศน์ สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ สวนสาธารณะ

ตอนย่อยที่ 2.1 ความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์

ตอนย่อยที่ 2.2 ความรู้ด้านสวนสาธารณะ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร

ตอนย่อยที่ 3.1 รูปแบบของสวนและการดำเนินงาน

ตอนย่อยที่ 3.2 ภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ

ตอนที่ 4 ปัญหา ข้อเสนอแนะ และความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

4.1 ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ

4.2 ความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

n = 133

ข้อมูลพื้นฐานของ กลุ่มตัวอย่าง	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	46	34.6	45	33.8	91	68.4
หญิง	23	17.3	19	14.3	42	31.6
รวม	69	51.9	64	48.1	133	100.00
อายุ						
น้อยกว่า 35 ปี	37	27.8	3	2.3	40	30.1
35 – 49 ปี	31	23.3	44	33.0	75	56.4
มากกว่า 50 ปี	1	0.8	17	12.8	18	13.5
รวม	69	51.9	64	48.1	133	100.00
อายุน้อยที่สุด (ปี)	25		33		25	
อายุมากที่สุด (ปี)	51		59		59	
อายุเฉลี่ย (ปี) ($\bar{X}$)	34.95		45.81		42.21	
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ปี) (S.D.)	6.40		6.05		8.27	
สถานภาพการสมรส						
โสด	43	32.3	7	5.3	50	37.6
สมรส	25	18.8	54	40.6	79	59.4
หม้ายหรือหย่าร้าง	1	0.8	3	2.2	4	3.0
รวม	69	51.9	64	48.1	133	100.00
วุฒิการศึกษา						
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	0	0.4	1	0.8	1	0.8
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	5	3.8	4	3.0	9	6.8
ปริญญาตรี	64	48.1	55	41.4	119	89.5
ปริญญาโท	0	0	4	3.0	4	3.0
รวม	69	52.3	64	48.2	133	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 133

ข้อมูลพื้นฐานของ กลุ่มตัวอย่าง	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง						
เจ้าหน้าที่การเกษตร ระดับ 1-5	60	45.1	1	0.8	61	45.9
เจ้าหน้าที่งานการเกษตร ระดับ 2-6	7	5.3	43	32.3	50	37.6
นักวิชาการเกษตร ระดับ 3-7	2	1.5	6	4.5	8	6.0
เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร ระดับ 6-7	0	0	14	10.5	14	10.5
รวม	69	51.9	64	48.1	133	100.00
ประสบการณ์ในการทำงานด้าน						
สวนสาธารณะ						
น้อยกว่า 6 ปี	31	23.3	1	0.8	32	24.1
6-10 ปี	18	13.5	4	3.0	22	16.5
11-15 ปี	18	13.6	21	15.7	39	29.3
16-20 ปี	2	1.5	23	17.3	25	18.8
มากกว่า 21 ปี	0	0	15	11.3	15	11.3
รวม	69	51.9	64	48.1	133	100.00
ประสบการณ์น้อยที่สุด (ปี)	1		1		1	
ประสบการณ์มากที่สุด (ปี)	20		38		38	
ประสบการณ์เฉลี่ย (ปี) ($\bar{X}$)	7.06		18.14		12.17	
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ปี) (S.D.)	4.90		6.90		8.12	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของ กลุ่มตัวอย่าง	n = 133					
	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ (บาท / เดือน)						
น้อยกว่า 12,701	56	42.1	1	0.7	57	42.8
12,701 – 18,700	12	9.0	19	14.3	31	23.3
18,701 – 24,700	0	0	17	12.8	17	12.8
มากกว่า 24,700	1	0.8	27	20.3	28	21.1
รวม	69	51.9	64	48.1	133	100.00
รายได้น้อยที่สุด	7,700		12,820		7,700	
รายได้มากที่สุด	26,000		33,540		33,540	
รายได้เฉลี่ย ($\bar{X}$)	9,953		22,119.69		15,626.34	
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ปี)(S.D.)	2,689		5,876.86		7,519.94	
รายได้พิเศษ (บาท / เดือน)						
ไม่มีรายได้พิเศษ	46	34.6	34	25.6	80	60.2
รายได้พิเศษน้อยกว่า 1,001	3	2.3	0	0	3	2.3
1,001 – 3,000	2	1.5	2	1.5	4	3.0
3,001 – 5,000	18	13.5	28	21.0	46	34.5
รวม	69	51.9	64	48.1	133	100.00
รายได้พิเศษน้อยที่สุด	300		2,000		300	
รายได้พิเศษมากที่สุด	25,000		25,000		25,000	
รายได้พิเศษเฉลี่ย ($\bar{X}$)	7,831.57		8,517.24		8,090.57	
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	5,380		5,288.94		5,489.68	

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นสภาพข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

เพศ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 68.4 โดยแยกเป็นผู้ปฏิบัติงานร้อยละ 34.6 เป็นชาย และร้อยละ 17.3 เป็นหญิง ส่วนผู้บริหารสวนร้อยละ 33.8 เป็นชาย และร้อยละ 14.3 เป็นหญิง

อายุ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีอายุเฉลี่ย 42.21 ปี โดยแยกเป็นผู้บริหารสวนร้อยละ 33.0 มีอายุระหว่าง 35-49 ปี รองลงไปมีอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 12.8 และมีอายุเฉลี่ย 45.81 ปี ส่วนผู้ปฏิบัติงาน ร้อยละ 27.8 มีอายุน้อยกว่า 35 ปี รองลงไปมีอายุระหว่าง 35 – 49 ปี ร้อยละ 23.33 และมีอายุเฉลี่ย 34.95 ปี

สถานภาพสมรส โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเกินกว่ากึ่งหนึ่งสมรสแล้วคิดเป็นร้อยละ 59.4 โดยแยกเป็นผู้บริหารสวนร้อยละ 40.6 สมรสแล้ว และรองลงไปเป็น โสดร้อยละ 5.3 ส่วนผู้ปฏิบัติงานร้อยละ 32.3 เป็นโสด และรองลงไปสมรสแล้วร้อยละ 18.8

วุฒิการศึกษา โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มส่วนมากมีการศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 89.5 โดยแยกเป็นผู้ปฏิบัติงานร้อยละ 48.1 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและรองลงไปมีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงร้อยละ 3.8 ส่วนผู้บริหารสวนร้อยละ 41.4 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและรองลงไปมีการศึกษาระดับปริญญาโทและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงร้อยละ 3.0 เท่ากัน

ตำแหน่ง โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มส่วนมากดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเกษตรระดับ 1 – 5 คิดเป็นร้อยละ 45.9 โดยแยกเป็นผู้ปฏิบัติงานร้อยละ 45.1 ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเกษตรระดับ 1-5 รองลงไป ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่พนักงานการเกษตรระดับ 2 – 6 ร้อยละ 5.3 ส่วนผู้บริหารสวนร้อยละ 32.3 ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่พนักงานการเกษตรระดับ 2-6 รองลงไปดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร 6-7 ร้อยละ 10.5

ประสบการณ์ในการทำงานด้านสวนสาธารณะ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีประสบการณ์ในการทำงานด้านสวนสาธารณะเฉลี่ย 12.17 ปี โดยแยกเป็นผู้บริหารสวนร้อยละ 17.3 มีประสบการณ์ 16 – 20 ปี รองลงไปมีประสบการณ์ 11-15 ปี ร้อยละ 15.7 ปี และมีประสบการณ์เฉลี่ย 12.17 ปี ส่วนผู้ปฏิบัติงานร้อยละ 23.3 มีประสบการณ์น้อยกว่า 6 ปี รองลงไปมีประสบการณ์ 11 – 15 ปี และมีประสบการณ์เฉลี่ย 7.06 ปี 21 ปี เป็นผู้บริหารสวนร้อยละ 11.3 โดยผู้ปฏิบัติงานมีประสบการณ์เฉลี่ย 7.06 ปี และผู้บริหารมีประสบการณ์เฉลี่ย 18.14 ปี โดยทั้งสองกลุ่มมีประสบการณ์เฉลี่ย 12.17 ปี

รายได้ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีรายได้เฉลี่ย 15,626.34 บาท / เดือน โดยแยกเป็นผู้ปฏิบัติงานร้อยละ 42.1 มีรายได้น้อยกว่า 12,701 บาท รองลงไปที่มีรายได้ 12,701-18,700 บาท / เดือน ร้อยละ 9.0 และมีรายได้เฉลี่ย 9,953 บาท / เดือน ส่วนผู้บริหารสวนร้อยละ 20.3 มีรายได้มากกว่า 24,700 บาท / เดือน รองลงไปที่มีรายได้ 12,701 – 18,700 บาท / เดือน และมีรายได้เฉลี่ย 22,119.69 บาท / เดือน

รายได้พิเศษ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีรายได้พิเศษเฉลี่ย 8,090.57 บาท / เดือน โดยแยกเป็นผู้บริหารสวนร้อยละ 21.1 มีรายได้พิเศษมากกว่า 3,000 บาท / เดือน รองลงไปที่มีรายได้พิเศษน้อยกว่า 1,001 – 3,000 บาท / เดือน ร้อยละ 1.5 และมีรายได้พิเศษเฉลี่ย 8,517.24 บาท / เดือน ส่วนผู้ปฏิบัติงานร้อยละ 13.5 มีรายได้พิเศษมากกว่า 3,000 บาท / เดือน รองลงไปที่มีรายได้พิเศษน้อยกว่า 1,001 บาท / เดือน ร้อยละ 2.3 และมีรายได้พิเศษเฉลี่ย 7,831.57 บาท / เดือน ขณะที่ผู้ไม่มีรายได้พิเศษร้อยละ 62.2 โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานร้อยละ 34.6 ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวนร้อยละ 25.6

ตอนที่ 2 ระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ สวนสาธารณะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ สวนสาธารณะของกลุ่มตัวอย่างด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

2.1 ระดับความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ระดับความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน				ผู้บริหารสวน				รวม	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.		
	n = 69				n = 64				n = 133	
1. ประวัติความเป็นมา	1.60	0.44	น้อย	1.83	0.38	ปานกลาง	1.71	0.43	ปานกลาง	6
1.1 ยุคแรกเริ่มของอารยธรรมของประเทศไทยไปต่างๆ	1.49	0.53	น้อย	1.77	0.46	ปานกลาง	1.62	0.51	น้อย	3
1.2 ยุคฟื้นฟู (Renaissance Period)	1.49	0.53	น้อย	1.78	0.45	ปานกลาง	1.63	0.51	น้อย	2
1.3 ยุคปัจจุบันประมาณ พ.ศ. 2400 ถึงปัจจุบัน	1.83	0.48	ปานกลาง	1.95	0.37	ปานกลาง	1.89	0.43	ปานกลาง	1
2. แนวคิดการจัดภูมิทัศน์	1.87	0.38	ปานกลาง	2.08	0.36	ปานกลาง	1.97	0.38	ปานกลาง	5
2.1 การจัดภูมิทัศน์ด้านประโยชน์ใช้สอยพื้นที่	2.06	0.48	ปานกลาง	2.11	0.44	ปานกลาง	2.08	0.46	ปานกลาง	2
2.2 การจัดภูมิทัศน์ด้านสวยงาม	2.10	0.48	ปานกลาง	2.13	0.37	ปานกลาง	2.11	0.43	ปานกลาง	1
2.3 การจัดภูมิทัศน์ด้านการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม	1.96	0.47	ปานกลาง	2.11	0.44	ปานกลาง	2.03	0.46	ปานกลาง	4
2.4 การจัดภูมิทัศน์ด้านการอนุรักษ์พลังงาน	1.61	0.57	น้อย	2.03	0.47	ปานกลาง	1.81	0.56	ปานกลาง	7
2.5 การจัดภูมิทัศน์ด้านนิเวศวิทยา	1.64	0.59	น้อย	2.06	0.39	ปานกลาง	1.84	0.54	ปานกลาง	6
2.6 การจัดภูมิทัศน์เพื่อความยั่งยืน	1.88	0.40	ปานกลาง	2.05	0.45	ปานกลาง	1.96	0.43	ปานกลาง	5
2.7 การจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะแต่ละแห่ง	1.97	0.49	ปานกลาง	2.11	0.44	ปานกลาง	2.04	0.47	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน			ผู้บริหารสวน			รวม	อันดับ	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ			
			n = 69			n = 64		n = 133	
3. ความรู้พื้นฐานของการออกแบบภูมิทัศน์									
3.1 ความรู้ด้านการออกแบบ	1.87	0.39	ปานกลาง	2.11	0.41	ปานกลาง	1.98	0.42	ปานกลาง
3.1 ความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์	1.84	0.49	ปานกลาง	2.07	0.49	ปานกลาง	1.95	0.48	ปานกลาง
1) ความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์	1.81	0.55	ปานกลาง	2.06	0.50	ปานกลาง	1.93	0.53	ปานกลาง
2) ความรู้พื้นฐานทางด้านศิลป์	1.87	0.51	ปานกลาง	2.09	0.46	ปานกลาง	1.98	0.49	ปานกลาง
3.2 ทฤษฎีและเทคนิคแห่งการออกแบบภูมิทัศน์									
1) ขั้นตอนวิเคราะห์	1.74	0.55	ปานกลาง	2.05	0.47	ปานกลาง	1.89	0.53	ปานกลาง
(1) การวิเคราะห์ความต้องการ	1.94	0.50	ปานกลาง	2.10	0.48	ปานกลาง	2.02	0.49	ปานกลาง
(2) การวิเคราะห์บริเวณ	1.93	0.52	ปานกลาง	2.11	0.47	ปานกลาง	2.02	0.50	ปานกลาง
2) ขั้นตอนการออกแบบ	1.97	0.54	ปานกลาง	2.11	0.50	ปานกลาง	2.04	0.53	ปานกลาง
3.3 หลักการในงานออกแบบ	1.86	0.57	ปานกลาง	2.12	0.52	ปานกลาง	2.00	0.56	ปานกลาง
1) ลักษณะเฉพาะของบริเวณ	1.94	0.45	ปานกลาง	2.20	0.51	ปานกลาง	2.07	0.49	ปานกลาง
2) การขจัดความน่าเกลียด	1.96	0.53	ปานกลาง	2.16	0.57	ปานกลาง	2.05	0.55	ปานกลาง
3) การเน้นจุดเด่น	1.93	0.52	ปานกลาง	2.17	0.52	ปานกลาง	2.05	0.53	ปานกลาง
	1.99	0.50	ปานกลาง	2.30	0.55	ปานกลาง	2.14	0.54	ปานกลาง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน			ผู้บริหารสวน			รวม	อันดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ				
		n = 69			n = 64		n = 133			
3.4 หลักการจัดการพรรณไม้ในงานภูมิทัศน์	2.11	0.41	ปานกลาง	2.25	0.45	ปานกลาง	2.18	0.44	ปานกลาง	1
1) ใช้หลักการใช้สอยเป็นต้นวนะการจัด	2.10	0.51	ปานกลาง	2.19	0.50	ปานกลาง	2.14	0.51	ปานกลาง	
2) ควรแยกการพิจารณาเพื่อเลือกพรรณไม้ออกเป็นประเด็น	2.07	0.46	ปานกลาง	2.22	0.54	ปานกลาง	2.14	0.51	ปานกลาง	
3) การเลือกชนิดพรรณไม้มาใช้	2.16	0.44	ปานกลาง	2.39	0.49	ปานกลาง	2.27	0.47	ปานกลาง	
3.5 สถิติทัศนในงานออกแบบภูมิทัศน์	1.73	0.59	ปานกลาง	1.99	0.50	ปานกลาง	1.85	0.56	ปานกลาง	5
1) สถิติทัศนในชั้นแบบแนวคิด	1.72	0.59	ปานกลาง	2.02	0.51	ปานกลาง	1.86	0.57	ปานกลาง	
2) สถิติทัศนในชั้นแบบก่อสร้าง (ภูมิทัศน์แข็ง, ภูมิทัศน์เขียว)	1.74	0.65	ปานกลาง	1.97	0.53	ปานกลาง	1.85	0.60	ปานกลาง	
4. ด้านความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการออกแบบและจัดภูมิทัศน์	1.91	0.44	ปานกลาง	2.19	0.43	ปานกลาง	2.05	0.45	ปานกลาง	3
4.1 การเขียนแบบก่อสร้างและข้อกำหนด	1.80	0.47	ปานกลาง	2.00	0.44	ปานกลาง	1.90	0.46	ปานกลาง	3
1) มาตรฐาน	1.85	0.56	ปานกลาง	2.09	0.49	ปานกลาง	1.97	0.54	ปานกลาง	
2) ผังหรือแปลน	1.85	0.52	ปานกลาง	2.03	0.53	ปานกลาง	1.94	0.53	ปานกลาง	
3) การรวมและแยกผังโมแบบก่อสร้าง	1.63	0.62	น้อย	1.94	0.56	ปานกลาง	1.78	0.60	ปานกลาง	
4) รูปตั้งและรูปตัด	1.79	0.50	ปานกลาง	1.95	0.48	ปานกลาง	1.87	0.50	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน			ผู้บริหารสวน			รวม	อันดับ	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ			
				$n = 69$			$n = 133$		
5) แบบขยาย	1.79	0.56	ปานกลาง	1.94	0.50	ปานกลาง	1.86	0.53	ปานกลาง
6) ทศนิยมภาพ (Perspective)	1.90	0.52	ปานกลาง	2.00	0.43	ปานกลาง	1.95	0.48	ปานกลาง
7) ข้อกำหนดต่างๆในการออกแบบ	1.87	0.48	ปานกลาง	1.95	0.51	ปานกลาง	1.91	0.51	ปานกลาง
8) การประมาณราคา	1.82	0.51	ปานกลาง	2.16	0.51	ปานกลาง	1.98	0.53	ปานกลาง
4.2 การเตรียมการทำแบบแปลนให้เป็นจริง	1.90	0.54	ปานกลาง	2.19	0.53	ปานกลาง	2.04	0.55	ปานกลาง
1) ขั้นตอนการก่อสร้าง	1.85	0.58	ปานกลาง	2.13	0.54	ปานกลาง	1.98	0.57	ปานกลาง
2) ขั้นตอนการควบคุมดูแลงาน	1.96	0.55	ปานกลาง	2.27	0.57	ปานกลาง	2.11	0.58	ปานกลาง
4.3 การก่อสร้างงานภูมิทัศน์	2.04	0.42	ปานกลาง	2.38	0.44	มาก	2.20	0.46	ปานกลาง
1) การเตรียมพื้นที่และการปักผัง	2.00	0.54	ปานกลาง	2.16	0.54	ปานกลาง	2.08	0.54	ปานกลาง
2) งานดิน	2.07	0.49	ปานกลาง	2.04	0.58	ปานกลาง	2.23	0.56	ปานกลาง
3) งานโครงสร้างและสาธารณูปโภค	1.84	0.48	ปานกลาง	2.11	0.59	ปานกลาง	1.97	0.55	ปานกลาง
4) งานปลูกพืชพันธุ์	2.13	0.54	ปานกลาง	2.59	0.49	มาก	2.36	0.56	มาก
5) ระบบรดน้ำต้นไม้	2.12	0.50	ปานกลาง	2.47	0.50	มาก	2.29	0.53	ปานกลาง
6) การปฏิบัติดูแลรักษา	2.20	0.50	ปานกลาง	2.59	0.49	มาก	2.39	0.53	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน			ผู้บริหารสวน			รวม	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
							n = 133	
							n = 64	
5. ความรู้เกี่ยวกับวัสดุพืชพรรณในการจัดภูมิทัศน์	2.00	0.44	ปานกลาง	2.46	0.49	มาก	2.22	ปานกลาง
5.1 ความสำคัญและประโยชน์ของวัสดุพืชพรรณ	2.08	0.44	ปานกลาง	2.47	0.53	มาก	2.27	ปานกลาง
5.2 หน้าที่ของวัสดุพืชพรรณ	2.06	0.45	ปานกลาง	2.47	0.56	มาก	2.26	ปานกลาง
5.3 วัตถุประสงค์หลักในการนำวัสดุพืชพรรณมาใช้	2.10	0.46	ปานกลาง	2.47	0.53	มาก	2.28	ปานกลาง
5.4 การกำหนดพื้นระนาบและที่ว่างโดยใช้วัสดุพืชพรรณ	1.96	0.50	ปานกลาง	2.39	0.58	มาก	2.17	ปานกลาง
5.5 ลักษณะพิเศษของวัสดุพืชพรรณที่มองเห็นได้	2.01	0.47	ปานกลาง	2.47	0.56	มาก	2.23	ปานกลาง
1) ขนาดและประเภทของวัสดุพืชพรรณ	2.01	0.47	ปานกลาง	2.47	0.56	มาก	2.23	ปานกลาง
2) ลักษณะนิสัยของพืช	2.15	0.46	ปานกลาง	2.53	0.56	มาก	2.33	ปานกลาง
3) รูปทรงหรือรูปลักษณะของพืชพรรณ	2.12	0.50	ปานกลาง	2.52	0.50	มาก	2.31	ปานกลาง
4) ลักษณะสีของพืชพรรณ	2.15	0.49	ปานกลาง	2.55	0.50	มาก	2.34	มาก
5) ลักษณะผิวสัมผัสของพืชพรรณ	2.00	0.48	ปานกลาง	2.37	0.51	มาก	2.19	ปานกลาง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน			ผู้บริหารสถาน			รวม	อันดับ	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ			
							n = 133		
							n = 64		
(7) การใส่ปุ๋ย	2.32	0.46	ปานกลาง	2.83	0.38	มาก	2.53	0.49	มาก
(8) การให้น้ำและการระบายน้ำ	2.29	0.45	ปานกลาง	2.80	0.40	มาก	2.56	0.50	มาก
6.4 การดูแลรักษาและซ่อมบำรุงงานภูมิทัศน์แข็ง	1.83	0.45	ปานกลาง	2.01	0.43	ปานกลาง	1.92	0.45	ปานกลาง
1) งานภูมิทัศน์แข็งได้ระดับพื้นผิว	1.84	0.47	ปานกลาง	2.02	0.51	ปานกลาง	1.92	0.50	ปานกลาง
(ระบบการให้น้ำ, ระบบแสง, เสียง)									
2) งานภูมิทัศน์แข็งระดับพื้นผิว	1.86	0.49	ปานกลาง	2.02	0.45	มาก	1.93	0.48	ปานกลาง
(ถนน, ทางเดิน, ลานพัก, ลานจอดรถ)									
3) งานภูมิทัศน์แข็งหม้อระดับพื้นผิว	1.86	0.49	ปานกลาง	2.06	0.46	ปานกลาง	1.95	0.49	ปานกลาง
(รั้ว, ประตู, กำแพง, เรือนต้นไม้, เวกิ, ม้านั่งศาลาพัก, ป้ายชื่อ, ป้ายบอกทาง)									
4) งานภูมิทัศน์แข็งลักษณะพิเศษ	1.78	0.51	ปานกลาง	1.98	0.51	ปานกลาง	1.88	0.52	ปานกลาง
(ลำธารน้ำ, น้ำตก, น้ำพุ, บ่อกรอง และงานระบบ)									

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสถาน		รวม	อันดับ				
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	S.D.			$\bar{X}$	ระดับ		
		n = 69		n = 64		n = 133				
6.5 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานดูแลบำรุงรักษาและซ่อมบำรุงภูมิทัศน์	2.03	0.39	ปานกลาง	2.53	0.51	ปานกลาง	2.28	0.52	ปานกลาง	4
1) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับงานทำความสะอาดและงานคีน	2.01	0.46	ปานกลาง	2.42	0.61	ปานกลาง	2.21	0.57	ปานกลาง	
2) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับงานให้น้ำ	1.97	0.48	ปานกลาง	2.42	0.61	ปานกลาง	2.19	0.59	ปานกลาง	
3) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับงานใส่ปุ๋ย	2.03	0.45	ปานกลาง	2.47	0.59	ปานกลาง	2.24	0.56	ปานกลาง	
4) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับงานกำจัดศัตรูพืช	2.06	0.37	ปานกลาง	2.62	0.57	ปานกลาง	2.33	0.56	ปานกลาง	
5) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับงานตัดสนามหญ้า	2.13	0.45	ปานกลาง	2.66	0.54	ปานกลาง	2.38	0.56	ปานกลาง	
6) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับงานตัดแต่งพืชพรรณ	2.09	0.44	ปานกลาง	2.69	0.53	ปานกลาง	2.38	0.57	ปานกลาง	
7) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกและซ่อมบำรุง	1.97	0.45	ปานกลาง	2.58	0.63	ปานกลาง	2.27	0.62	ปานกลาง	
รวมเฉลี่ยระดับความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์	1.88	0.32	ปานกลาง	2.21	0.33	ปานกลาง	2.04	0.36	ปานกลาง	

เกณฑ์การประเมินค่า

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.00 คะแนน	หมายถึง	มีระดับความรู้มาก
ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.67 – 2.33 คะแนน	หมายถึง	มีระดับความรู้ปานกลาง
ช่วงคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.66 คะแนน	หมายถึง	มีระดับความรู้น้อย

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นระดับความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ **ความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์** โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งผู้บริหารสวนและผู้ปฏิบัติงาน ต่างก็มีความรู้การจัดภูมิทัศน์ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.21$ และ 1.88) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงระดับความรู้ในด้านหลักๆ พบว่าต่างก็มีความรู้ระดับปานกลางในทุกด้านเรียงลำดับดังนี้ ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการงานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์ ความรู้เกี่ยวกับวัสดุพืชพรรณในการจัดภูมิทัศน์ ด้านความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการออกแบบและจัดภูมิทัศน์ ความรู้พื้นฐานของการออกแบบภูมิทัศน์ แนวคิดการจัดภูมิทัศน์ และประวัติความเป็นมา ($\bar{x} = 2.31, 2.22, 2.05, 1.98, 1.97$ และ 1.71) ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการงานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.31$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.57$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.08$) ซึ่งมีรายละเอียดเปรียบเทียบระดับความรู้ในแต่ละประเด็นย่อยตามการจัดอันดับได้ดังนี้

การดูแลรักษาสนามหญ้า ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.49$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.77$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.23$)

การดูแลบำรุงรักษาพืชพรรณ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.46$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.76$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.19$)

แนวคิดในการดูแลรักษาภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.29$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.55$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.04$)

เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานดูแลบำรุงรักษาและซ่อมบำรุงภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.28$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.53$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.03$)

การดูแลรักษาและซ่อมบำรุงงานภูมิทัศน์แข็ง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.92$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.01$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.83$)

ความรู้เกี่ยวกับวัสดุพืชพรรณในงานจัดภูมิทัศน์ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.22$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.46$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.00$) ซึ่งมีรายละเอียดเปรียบเทียบระดับความรู้ในแต่ละประเด็นย่อยตามการจัดอันดับได้ดังนี้

วัตถุประสงค์หลักในการนำวัสดุพืชพรรณมาใช้ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.28$) โดยกลุ่มผู้บริหารมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.47$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.10$)

ความสำคัญและประโยชน์ของวัสดุพืชพรรณ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.27$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.47$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.08$)

หน้าที่ของวัสดุพืชพรรณ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.26$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.47$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.06$)

ลักษณะพิเศษของวัสดุพืชพรรณที่มองเห็นได้ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.23$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.47$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.01$)

การกำหนดพื้นระนาบและที่ว่างโดยใช้วัสดุพืชพรรณ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.17$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.39$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.96$)

ด้านความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการออกแบบและจัดภูมิทัศน์ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.05$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.19$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.91$) ซึ่งมีรายละเอียดเปรียบเทียบระดับความรู้ในแต่ละประเด็นย่อยตามการจัดอันดับได้ดังนี้

การก่อสร้างงานภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.20$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.38$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.04$)

การเตรียมการทำแบบแปลนให้เป็นจริง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.04$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.19$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.90$)

การเขียนแบบก่อสร้างและข้อกำหนด ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.90$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.00$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.90$)

ความรู้พื้นฐานของการออกแบบภูมิทัศน์ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.98$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.11$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.87$) ซึ่งมีรายละเอียดเปรียบเทียบระดับความรู้ในแต่ละประเด็นย่อยตามการจัดอันดับได้ดังนี้

หลักการจัดพรรณไม้ในงานภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.18$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.25$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.11$)

หลักการในงานออกแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.07$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.20$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.94$)

ความรู้ด้านการออกแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.95$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.07$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.84$)

ทฤษฎีและเทคนิคแห่งการออกแบบภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.89$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.05$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.74$)

สัญลักษณ์ในงานออกแบบภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.85$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.99$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.73$)

แนวคิดการจัดภูมิทัศน์ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.97$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.08$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.87$) ซึ่งมีรายละเอียดเปรียบเทียบระดับความรู้ในแต่ละประเด็นย่อยตามการจัดอันดับได้ดังนี้

การจัดภูมิทัศน์ด้านสวยงาม ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.11$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.13$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.10$)

การจัดภูมิทัศน์ด้านประโยชน์ใช้สอยพื้นที่ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.08$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.11$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.06$)

การจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะแต่ละแห่ง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.04$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.11$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.97$)

การจัดภูมิทัศน์ด้านการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.03$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.11$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.96$)

การจัดภูมิทัศน์เพื่อความยั่งยืน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.96$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.05$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.88$)

การจัดภูมิทัศน์ด้านนิเวศวิทยา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.84$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.06$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.64$)

การจัดภูมิทัศน์ด้านการอนุรักษ์พลังงาน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.81$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.03$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.61$)

ประวัติความเป็นมา กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.71$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน มีระดับความรู้ปานกลาง ($\bar{x} = 1.83$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในน้อย ($\bar{x} = 1.60$) ซึ่งมีรายละเอียดเปรียบเทียบระดับความรู้ในแต่ละประเด็นย่อยตามการจัดอันดับได้ดังนี้

ยุคปัจจุบัน ประมาณ พ.ศ. 2400 ถึงปัจจุบัน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.89$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.95$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.83$)

ยุคฟื้นฟู (Renaissance Period) ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในน้อย ($\bar{x} = 1.63$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.78$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.49$)

ยุคแรกเริ่มของของอารยประเทศในทวีปต่างๆ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับน้อย โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.77$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.49$)

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้ด้านสวนสาธารณะของกลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง

ที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ระดับความรู้ด้านสวนสาธารณะ

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		รวม	อันดับ	
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$			S.D.
			n = 69	n = 64	n = 133		
1. แนวคิดการจัดสวนสาธารณะ	2.05	0.37	ปานกลาง	2.33	0.47	ปานกลาง	1
1.1 ลักษณะและรูปแบบของสวนสาธารณะ	2.03	0.45	ปานกลาง	2.21	0.48	ปานกลาง	3
1.2 ประโยชน์ของสวนสาธารณะ	2.10	0.42	ปานกลาง	2.41	0.52	มาก	1
1.3 ลักษณะที่ดีของสวนสาธารณะ	2.07	0.39	ปานกลาง	2.44	0.53	มาก	1
2. หลักการออกแบบสวนสาธารณะ	1.98	0.36	ปานกลาง	2.18	0.41	ปานกลาง	2
2.1 ออกแบบให้ทุกอย่างมีจุดมุ่งหมาย	1.97	0.38	ปานกลาง	2.15	0.48	ปานกลาง	7
1) ความสัมพันธ์ระหว่างสวนสาธารณะและสิ่งแวดล้อม	2.03	0.48	ปานกลาง	2.17	0.52	ปานกลาง	
2) ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งของพื้นที่ที่ใช้กับสภาพพื้นที่เดิม	1.99	0.40	ปานกลาง	2.17	0.52	ปานกลาง	
3) ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ที่จะใช้ให้เป็นประโยชน์	2.03	0.42	ปานกลาง	2.20	0.54	ปานกลาง	
4) ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งก่อสร้างและพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์อื่นๆ	1.96	0.46	ปานกลาง	2.12	0.51	ปานกลาง	
5) ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งก่อสร้างต่างๆ	1.91	0.44	ปานกลาง	2.09	0.49	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน			ผู้บริหารสวน			รวม	อันดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ				
							n = 133			
							n = 64			
2.2 การออกแบบต้องทำเพื่อประชาชน	2.06	0.51	ปานกลาง	2.44	0.58	ปานกลาง	2.44	0.57	มาก	1
2.3 การออกแบบให้ใช้ได้และสวยงาม	2.06	0.48	ปานกลาง	2.23	0.55	ปานกลาง	2.14	0.52	ปานกลาง	2
2.4 การหาข้อมูลจากประสบการณ์	1.90	0.45	ปานกลาง	2.08	0.45	ปานกลาง	1.99	0.46	ปานกลาง	8
1) เส้น รูปร่าง ผิวสัมผัส และสี	1.94	0.48	ปานกลาง	2.09	0.46	ปานกลาง	2.02	0.47	ปานกลาง	
2) การเน้นสิ่งสำคัญ	1.96	0.48	ปานกลาง	2.12	0.48	ปานกลาง	2.04	0.49	ปานกลาง	
3) การใช้ผนังกัน	1.81	0.55	ปานกลาง	2.05	0.48	ปานกลาง	1.92	0.53	ปานกลาง	
2.5 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	1.96	0.45	ปานกลาง	2.19	0.45	ปานกลาง	2.07	0.46	ปานกลาง	6
1) ออกแบบให้เข้ากับสถานที่นั้นๆ	1.96	0.49	ปานกลาง	2.17	0.45	ปานกลาง	2.06	0.48	ปานกลาง	
2) ออกแบบให้เหมาะสมกับผู้ใช้งาน	1.99	0.50	ปานกลาง	2.19	0.50	ปานกลาง	2.08	0.50	ปานกลาง	
3) ออกแบบให้เหมาะสมกับการใช้งาน	1.96	0.49	ปานกลาง	2.20	0.47	ปานกลาง	2.08	0.50	ปานกลาง	
4) ออกแบบให้สัดส่วนพอเหมาะ	1.97	0.48	ปานกลาง	2.20	0.47	ปานกลาง	2.08	0.49	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน				ผู้บริหารส่วน				รวม	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ระดับ		
			n = 69				n = 64			n = 133
2.6 มีสิ่งที่ต้องการทางด้านเทคนิคเพียงพอ	1.91	0.38	ปานกลาง	2.04	0.45	ปานกลาง	1.97	0.42	ปานกลาง	9
1) ขนาด	1.96	0.46	ปานกลาง	2.08	0.48	ปานกลาง	2.02	0.47	ปานกลาง	
2) ปริมาณ	1.94	0.51	ปานกลาง	2.09	0.49	ปานกลาง	2.02	0.50	ปานกลาง	
3) ผลเนื่องมาจากธรรมชาติ	1.91	0.37	ปานกลาง	2.02	0.45	ปานกลาง	1.96	0.41	ปานกลาง	
4) สิ่งอื่นที่จำเป็น	1.88	0.40	ปานกลาง	2.02	0.49	ปานกลาง	1.95	0.45	ปานกลาง	
2.7 ออกแบบให้ประหยัดที่สุด	2.07	0.45	ปานกลาง	2.27	0.49	ปานกลาง	2.17	0.48	ปานกลาง	4
1) ความต้องการงบประมาณ	2.03	0.51	ปานกลาง	2.20	0.51	ปานกลาง	2.11	0.51	ปานกลาง	
2) การใช้สภาพพื้นที่ที่เป็นประโยชน์	2.07	0.49	ปานกลาง	2.30	0.52	ปานกลาง	2.18	0.52	ปานกลาง	
3) จัดหาวัสดุที่เหมาะสมในการก่อสร้างต่างๆ	2.04	0.52	ปานกลาง	2.17	0.57	ปานกลาง	2.11	0.55	ปานกลาง	
4) จัดหาต้นไม้ให้เหมาะสม	2.16	0.50	ปานกลาง	2.44	0.56	ปานกลาง	2.29	0.54	ปานกลาง	
2.8 การจัดและออกแบบให้ดูแลรักษาง่าย	2.06	0.51	ปานกลาง	2.36	0.54	มาก	2.20	0.54	ปานกลาง	3
2.9 การออกแบบและจัดให้เกิดความยั่งยืน	1.99	0.40	ปานกลาง	2.38	0.60	มาก	2.17	0.54	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน				ผู้บริหารสวน				รวม	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.		
				$n = 69$			$n = 64$		$n = 133$	
3. การจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะพิเศษ	1.88	0.45	ปานกลาง	2.10	0.40	ปานกลาง	1.98	0.44	ปานกลาง	3
3.1 การจัดสวนคาคัท้า	1.77	0.59	ปานกลาง	2.06	0.43	ปานกลาง	1.91	0.54	ปานกลาง	4
3.2 การจัดสวนแนวตั้ง	1.81	0.52	ปานกลาง	2.06	0.43	ปานกลาง	1.93	0.49	ปานกลาง	3
3.3 การจัดสวนพอเพียง	1.97	0.48	ปานกลาง	2.06	0.50	ปานกลาง	2.02	0.49	ปานกลาง	2
3.4 การจัดตั้งประดับต้นไม้	1.97	0.56	ปานกลาง	2.23	0.49	ปานกลาง	2.10	0.54	ปานกลาง	1
รวมเฉลี่ยระดับความรู้ด้านสวนสาธารณะ	1.97	0.33	ปานกลาง	2.21	0.39	ปานกลาง	2.08	0.37	ปานกลาง	

เกณฑ์การประเมินค่า

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.00	คะแนน	หมายถึง	มีระดับความรู้มาก
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.67 – 2.33	คะแนน	หมายถึง	มีระดับความรู้ปานกลาง
ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.66	คะแนน	หมายถึง	มีระดับความรู้น้อย

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นระดับความรู้ด้านสวนสาธารณะของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้
 ความรู้ด้านสวนสาธารณะ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ทั้งผู้บริหารสวนและ
 ผู้ปฏิบัติงานต่างก็มีความรู้ด้านสวนสาธารณะในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.21 และ 1.97) ตามลำดับ
 เมื่อพิจารณาถึงระดับความรู้ในด้านหลัก ๆ พบว่า ต่างก็มีความรู้ระดับปานกลางในทุกด้าน
 เรียงลำดับดังนี้ ด้านแนวทางการจัดสวนสาธารณะ ด้านหลักการออกแบบสวนสาธารณะ และการ
 จัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะพิเศษ ($\bar{x}$ = 2.19 , 2.08 และ 1.98) ตามลำดับโดยมีรายละเอียดในแต่ละ
 ด้านดังนี้

แนวทางการจัดสวนสาธารณะ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปาน
 กลาง ($\bar{x}$ = 2.19) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}$ = 2.33) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 2.05) ซึ่งมี
 รายละเอียดเปรียบเทียบระดับความรู้ในแต่ละประเด็นย่อยตามการจัดอันดับ ได้ดังนี้

ลักษณะที่ดีของสวนสาธารณะ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ =
 2.25) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 2.44) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับ
 ความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.07)

ประโยชน์ของสวนสาธารณะ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.25)
 โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 2.41) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้
 ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.10)

ลักษณะและรูปแบบของสวน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ =
 2.11) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}$ = 2.33) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 2.03)

หลักการออกแบบสวนสาธารณะ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ =
 2.08) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}$ = 2.18) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 1.98) ซึ่งมีรายละเอียด
 เปรียบเทียบระดับความรู้ในแต่ละประเด็นย่อยตามการจัดอันดับ ได้ดังนี้

การออกแบบต้องทำเพื่อประชาชน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ =
 2.24) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 2.44) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มีระดับ
 ความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.06)

การจัดและออกแบบให้ดูแลรักษาง่าย ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง
 ($\bar{x}$ = 2.20) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 2.36) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมี
 ระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.06)

การออกแบบและจัดให้เกิดความยั่งยืน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง
 ($\bar{x}$ = 2.17) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}$ = 2.27) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 2.07)

การออกแบบให้ใช้ได้ดีและสวยงาม ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.14$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.23$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.06$)

การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.07$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.19$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.96$)

การออกแบบให้ทุกอย่างมีจุดมุ่งหมาย ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.06$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.15$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.97$)

การหาข้อมูลจากประสบการณ์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.99$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.08$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.90$)

มีสิ่งที่ต้องการทางด้านเทคนิคเพียงพอ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.97$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.04$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.91$)

การจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะพิเศษ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.98$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.10$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.88$) ซึ่งมีรายละเอียดเปรียบเทียบระดับความรู้ในแต่ละประเด็นย่อยตามการจัดอันดับได้ดังนี้

การจัดตั้งประดับต้นไม้ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.10$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.23$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.97$)

การจัดสวนพอเพียง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.02$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.06$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.97$)

การจัดสวนแนวตั้ง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.93$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.06$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.81$)

การจัดสวนศาลฟ้า ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.91$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.06$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.77$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานครของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ ดังต่อไปนี้

3.1 ความคิดเห็นต่อรูปแบบของสวนและการดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่

ตารางที่ 4.4 ระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบของสวนและการดำเนินงาน

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน			ผู้บริหารสวน			รวม	อันดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ				
			n = 69			n = 64	n = 133			
1. การเลือกพื้นที่จัดสร้างสวนสาธารณะ	1.92	0.33	ปานกลาง	2.10	0.41	ปานกลาง	2.01	0.38	ปานกลาง	6
1.1 ลักษณะของพื้นที่มีความเหมาะสม	2.01	0.36	ปานกลาง	2.17	0.45	ปานกลาง	2.09	0.41	ปานกลาง	1
1.2 ขนาดของพื้นที่มีความเหมาะสม	1.91	0.53	ปานกลาง	2.11	0.44	ปานกลาง	2.01	0.50	ปานกลาง	3
1.3 ความสอดคล้องกับจำนวนความหนาแน่นของประชากร	1.75	0.49	ปานกลาง	2.05	0.48	ปานกลาง	1.89	0.51	ปานกลาง	5
1.4 สภาพแวดล้อมข้างเคียง	1.91	0.41	ปานกลาง	2.08	0.51	ปานกลาง	1.99	0.46	ปานกลาง	4
1.5 ความสะดวกของการคมนาคม	2.01	0.40	ปานกลาง	2.13	0.48	ปานกลาง	2.07	0.44	ปานกลาง	2
2. การวิเคราะห์พื้นที่ที่เสนอชุมชน	1.67	0.48	ปานกลาง	1.94	0.46	ปานกลาง	1.80	0.49	ปานกลาง	11
2.1 มีการวิเคราะห์พื้นที่และชุมชน	1.70	0.49	ปานกลาง	2.02	0.45	ปานกลาง	1.85	0.50	ปานกลาง	1
2.2 มีการวิเคราะห์ที่ความต้องการของชุมชนและผู้ใช้ในทุกระดับ	1.67	0.53	ปานกลาง	1.95	0.48	ปานกลาง	1.80	0.52	ปานกลาง	2
2.3 มีการทำประชาพิจารณ์ถึงผลกระทบ	1.67	0.56	ปานกลาง	1.92	0.55	ปานกลาง	1.79	0.56	ปานกลาง	3
3. รูปแบบ / ผลพวงที่เกิดขึ้นจากการออกแบบ	1.88	0.44	ปานกลาง	2.21	0.39	ปานกลาง	2.04	0.45	ปานกลาง	4
3.1 การแบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วน	1.81	0.55	ปานกลาง	2.12	0.48	ปานกลาง	1.96	0.54	ปานกลาง	11
3.2 การใช้ประโยชน์จากพื้นที่	1.94	0.63	ปานกลาง	2.33	0.53	ปานกลาง	2.13	0.62	ปานกลาง	2
3.3 พื้นที่การใช้ประโยชน์	1.90	0.64	ปานกลาง	2.25	0.50	ปานกลาง	2.07	0.60	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		รวม	อันดับ				
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$			S.D.	ระดับ		
	n = 69		n = 64		n = 133					
3.4 มีความงามที่หลากหลาย	1.84	0.53	ปานกลาง	2.14	0.53	ปานกลาง	1.98	0.55	ปานกลาง	10
3.5 เหมาะสมเป็นแหล่งการศึกษาเรียนรู้	1.88	0.53	ปานกลาง	2.30	0.49	ปานกลาง	2.08	0.55	ปานกลาง	3
3.6 รูปแบบหรือประเภทของสวนหลากหลาย	1.87	0.54	ปานกลาง	2.20	0.47	ปานกลาง	2.03	0.53	ปานกลาง	8
3.7 มีความเชื่อมโยงของเส้นทางสัญจร	1.96	0.43	ปานกลาง	2.19	0.53	ปานกลาง	2.07	0.49	ปานกลาง	4
3.8 มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม	2.09	0.41	ปานกลาง	2.20	0.47	ปานกลาง	2.14	0.44	ปานกลาง	1
3.9 มีการสร้างระบบนิเวศหรือความร่มรื่น	1.85	0.58	ปานกลาง	2.23	0.52	ปานกลาง	2.04	0.58	ปานกลาง	7
3.10 ครอบคลุมงานระบบทั้งหมด มีงานระบบที่สมบูรณ์ (ระบบการให้น้ำ / ระบายน้ำ / ไฟ / น้ำพุ / น้ำตก และอื่นๆ)	1.81	0.60	ปานกลาง	2.08	0.41	ปานกลาง	1.94	0.53	ปานกลาง	12
3.11 การดูแลรักษาและซ่อมบำรุงง่าย	1.87	0.59	ปานกลาง	2.20	0.47	ปานกลาง	2.03	0.56	ปานกลาง	8
3.12 ปังบอถึงความมั่นคงและยั่งยืน	1.83	0.54	ปานกลาง	2.33	0.56	ปานกลาง	2.07	0.60	ปานกลาง	4
4. การเลือกวัสดุในการก่อสร้าง (แบ่งออกถึงการใช้ประโยชน์ / ปลอคภัย / มั่นคง / ยั่งยืน / การจัดการง่าย / วัสดุที่หลากหลาย / ประหยัดงบประมาณ)	1.93	0.45	ปานกลาง	2.23	0.41	ปานกลาง	2.08	0.45	ปานกลาง	1
4.1 งานภูมิทัศน์เขียว (สนามหญ้า / พืชพรรณ)	2.01	0.65	ปานกลาง	2.38	0.51	มาก	2.19	0.61	ปานกลาง	1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน				ผู้บริหารสถาน				รวม	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.		
	n = 69				n = 64				n = 133	
5.9 ถนน / ทางเดินเท้าเพื่อศึกษาและท่องเที่ยวในสวนสาธารณะ	2.12	0.44	ปานกลาง	2.22	0.54	ปานกลาง	2.17	0.49	ปานกลาง	8
5.10 เครื่องหมาย / แผ่นป้าย / สัญลักษณ์	1.99	0.58	ปานกลาง	2.03	0.47	ปานกลาง	2.01	0.52	ปานกลาง	14
5.11 แผ่นผังแสดงตำแหน่งการคมนาคมในสวนสาธารณะ	1.84	0.63	ปานกลาง	1.97	0.50	ปานกลาง	1.90	0.57	ปานกลาง	21
5.12 ร้านจำหน่ายของที่ระลึก	1.43	0.52	น้อย	1.47	0.53	น้อย	1.45	0.52	น้อย	34
5.13 เจ้าหน้าที่ของสวนสาธารณะในการให้คำแนะนำ	1.90	0.54	ปานกลาง	2.08	0.54	ปานกลาง	1.98	0.55	ปานกลาง	18
5.14 บริการสิ่งพิมพ์เอกสาร แผ่นพับ ไปรษณีย์	1.61	0.54	น้อย	1.88	0.54	ปานกลาง	1.74	0.56	ปานกลาง	28
5.15 ห้องน้ำ / ห้องสุขา	1.88	0.63	ปานกลาง	2.08	0.54	ปานกลาง	1.98	0.59	ปานกลาง	18
5.16 ร้านจำหน่ายอาหาร / เครื่องดื่ม	1.54	0.55	น้อย	1.64	0.51	น้อย	1.59	0.53	น้อย	32
5.17 ศาลาที่พัก	1.97	0.54	ปานกลาง	2.08	0.44	ปานกลาง	2.02	0.49	ปานกลาง	15
5.18 ต้นไม้ (ชนิด / ประเภท / ความหลากหลาย)	2.23	0.51	ปานกลาง	2.73	0.49	มาก	2.47	0.55	มาก	1
5.19 การจัดแสดงนิทรรศการ	1.72	0.56	ปานกลาง	1.50	0.50	น้อย	1.62	0.54	น้อย	30
5.20 วิดีทัศน์ / ซี ดีร็อกซ์ ประกอบคำบรรยาย	1.59	0.55	น้อย	1.48	0.56	น้อย	1.54	0.55	น้อย	33
5.21 สนามหญ้าสำหรับพักผ่อน	2.23	0.54	ปานกลาง	2.72	0.45	มาก	2.47	0.55	มาก	1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน				ผู้บริหารสวน				รวม	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.		
				n = 69				n = 64		n = 133
5.22 การติดตั้งเครื่องกระจายเสียง	1.99	0.60	ปานกลาง	2.22	0.54	ปานกลาง	2.10	0.58	ปานกลาง	10
5.23 อุปกรณ์กีฬา	1.80	0.55	ปานกลาง	1.92	0.51	ปานกลาง	1.86	0.53	ปานกลาง	24
5.24 สถานอนามัยประสงฆ์	1.97	0.51	ปานกลาง	2.11	0.44	ปานกลาง	2.04	0.48	ปานกลาง	14
5.25 อาคารอเนกประสงค์	1.70	0.55	ปานกลาง	1.89	0.44	ปานกลาง	1.79	0.50	ปานกลาง	25
5.26 เรือพาย / จักรยานน้ำ	1.59	0.64	น้อย	1.88	0.48	ปานกลาง	1.73	0.59	ปานกลาง	29
5.27 สวนสุขภาพ	1.87	0.66	ปานกลาง	2.11	0.53	ปานกลาง	1.98	0.61	ปานกลาง	18
5.28 การให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ	1.78	0.66	ปานกลาง	2.03	0.56	ปานกลาง	1.90	0.62	ปานกลาง	21
5.29 แปลงไม้ดอก ไม้ประดับ	2.14	0.46	ปานกลาง	2.55	0.50	มาก	2.34	0.52	มาก	4
5.30 ไฟฟ้า, แสงสว่าง	2.04	0.49	ปานกลาง	2.62	0.57	มาก	2.32	0.61	ปานกลาง	6
5.31 ต้นไม้ประดับชนิดอื่นที่พร้อมง่ากับพื้นที่	2.14	0.52	ปานกลาง	2.72	0.48	มาก	2.42	0.58	มาก	3
5.32 มุมพื้นที่ของไม้พุ่ม และไม้คลุมดินที่มีกลิ่น มีใบและดอกสีส้ม	2.00	0.57	ปานกลาง	2.27	0.47	ปานกลาง	2.13	0.54	ปานกลาง	9
สวยงาม										
5.33 เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	2.01	0.53	ปานกลาง	2.03	0.50	ปานกลาง	2.02	0.51	ปานกลาง	15
5.34 ห้องน้ำ ห้องสุขา สำหรับคนชรา ผู้พิการ	1.65	0.53	น้อย	1.56	0.58	น้อย	1.61	0.56	น้อย	31

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		รวม	อันดับ				
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$			S.D.	ระดับ		
						n = 133				
						n = 69				
6. การจัดการเกี่ยวกับการดูแลรักษาและซ่อมบำรุง	1.90	0.39	ปานกลาง	2.18	0.47	ปานกลาง	2.03	0.45	ปานกลาง	5
6.1 การดูแลบำรุงรักษางานภูมิทัศน์เขียว	2.10	0.43	ปานกลาง	2.31	0.51	ปานกลาง	2.20	0.48	ปานกลาง	1
1) สนามหญ้า และหญ้าสนาม	2.15	0.46	ปานกลาง	2.31	0.53	ปานกลาง	2.23	0.50	ปานกลาง	
2) พืชพรรณ	2.13	0.48	ปานกลาง	2.31	0.53	ปานกลาง	2.22	0.51	ปานกลาง	
6.2 การซ่อมบำรุงภูมิทัศน์แข็ง	1.84	0.50	ปานกลาง	2.12	0.51	ปานกลาง	1.98	0.52	ปานกลาง	2
6.3 การซ่อมบำรุงงานระบบ	1.81	0.49	ปานกลาง	2.11	0.53	ปานกลาง	1.95	0.55	ปานกลาง	3
6.4 วัสดุเครื่องมืออุปกรณ์สนับสนุน	1.64	0.59	น้อย	2.11	0.51	ปานกลาง	1.86	0.60	ปานกลาง	4
7. ความปลอดภัยของผู้ใช้และผู้ปฏิบัติงาน	1.81	0.57	ปานกลาง	2.19	0.55	ปานกลาง	1.99	0.59	ปานกลาง	7
7.1 การใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวก	1.83	0.61	ปานกลาง	2.14	0.56	ปานกลาง	1.98	0.60	ปานกลาง	2
7.2 ความปลอดภัยด้านทรัพย์สิน	1.80	0.58	ปานกลาง	2.25	0.59	ปานกลาง	2.02	0.62	ปานกลาง	1
8. ภาวะเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะและการใช้	2.01	0.46	ปานกลาง	2.10	0.39	ปานกลาง	2.05	0.46	ปานกลาง	2
8.1 ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการก่อสร้างที่อาจทำให้ต้นไม้เสียหาย	2.00	0.48	ปานกลาง	2.09	0.42	ปานกลาง	2.05	0.45	ปานกลาง	3
8.2 ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการดำเนินงานสวนสาธารณะ	2.09	0.47	ปานกลาง	2.16	0.40	ปานกลาง	2.12	0.44	ปานกลาง	1
ว่าด้วยการกำหนดเวลาเปิด-ปิดสวนสาธารณะ										

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		รวม	อันดับ				
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ปานกลาง			$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
	n = 69		n = 64		n = 133					
10.4 การผลิตและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.09	0.44	ปานกลาง	2.09	0.38	ปานกลาง	2.09	0.41	ปานกลาง	3
10.5 การนำกลับมาใช้ใหม่ให้เหมาะสม	2.01	0.46	ปานกลาง	2.06	0.39	ปานกลาง	2.04	0.43	ปานกลาง	5
10.6 การทดแทนกันใช้กับสิ่งแวดล้อมประเภทที่ใกล้เคียงหมคหรือ	1.85	0.65	ปานกลาง	2.02	0.45	ปานกลาง	1.93	0.57	ปานกลาง	6
ศูนย์พันธุ์หายาก										
11. การวางแผนงานและการจัดการ	1.75	0.57	ปานกลาง	1.93	0.52	ปานกลาง	1.84	0.55	ปานกลาง	10
11.1 การสนับสนุนของผู้บังคับบัญชา	1.97	0.68	ปานกลาง	2.17	0.63	ปานกลาง	2.07	0.66	ปานกลาง	1
11.2 งบประมาณ	1.56	0.63	น้อย	1.70	0.42	ปานกลาง	1.94	0.54	ปานกลาง	2
รวมเฉลี่ยระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบของสวน และการดำเนินงาน	1.86	0.35	ปานกลาง	2.11	0.30	ปานกลาง	1.98	0.35	ปานกลาง	

เกณฑ์การประเมินค่า

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.00 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.67 – 2.33 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.66 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบของสวนและการดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

รูปแบบของสวนและการดำเนินงาน โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็น โดยกลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 2.21 และ 1.86) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงระดับความคิดเห็นในแต่ละกลุ่ม พบว่า มีระดับความคิดเห็นปานกลางในทุกเรื่องโดยจัดลำดับ และรายละเอียดดังนี้

การเลือกใช้วัสดุในการก่อสร้าง กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.08) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}$ = 2.23) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 1.93) สามารถจัดอันดับระดับความคิดเห็น โดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

งานภูมิทัศน์เขียว ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.19) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 2.38) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.01)

งานภูมิทัศน์แข็งหรืองาน โครงสร้าง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.08) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}$ = 2.19) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 1.97)

งานระบบ (ระบบการให้น้ำ / ระบายน้ำ / ไฟในสวน / เสียง / น้ำพุ / น้ำตก) ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 1.99) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}$ = 2.14) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 1.86)

ความยั่งยืนของสวนสาธารณะ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.05) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}$ = 2.09) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 2.10) สามารถจัดอันดับระดับความคิดเห็น โดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

การปรับปรุงให้มีสภาพดีกว่าเดิม ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.12) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}$ = 2.14) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 2.10)

การใช้ให้อยู่ในสภาพเดิม ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.10) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}$ = 2.16) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติ ($\bar{x}$ = 2.04)

การปรับปรุงให้คืนสภาพเดิม ทั้งสองกลุ่มระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.09) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}$ = 2.14) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}$ = 2.04)

การผลิตและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งสองกลุ่มคือกลุ่มตัวอย่างผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสวน มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลางเท่ากัน ($\bar{x} = 2.09$)

การนำกลับมาใช้ใหม่ให้เหมาะสม ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.04$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.06$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.01$)

การทดแทนกันใช้กับสิ่งแวดล้อมประเภทที่ใกล้จะหมดหรือสูญพันธุ์หายาก ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.93$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.02$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.85$)

กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะและการใช้ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.05$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.10$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.01$) สามารถจัดอันดับระดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการดำเนินงานสวนสาธารณะ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.12$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.16$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.09$)

ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิด ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.09$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.14$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.04$)

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการก่อสร้างที่อาจทำให้ต้นไม้เสียหาย ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.05$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.09$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.00$)

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.98$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.05$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.91$)

รูปแบบ / ผลพวงที่เกิดขึ้นจากการออกแบบ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.04$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.21$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.88$) สามารถจัดอันดับระดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.14$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.20$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.09$)

การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.13$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.33$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.94$)

- เหมาะสมเป็นแหล่งการศึกษาเรียนรู้ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.08$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.30$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.88$)
- มีความเชื่อมโยงของเส้นทางสัญจร ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.07$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.19$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.96$)
- พื้นที่การใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.07$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.25$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.90$)
- บ่งบอกถึงความมั่นคงและยั่งยืน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.07$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.33$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.83$)
- มีการสร้างระบบนิเวศหรือร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.04$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.20$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.85$)
- รูปแบบหรือประเภทของสวนหลากหลาย ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.03$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.20$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.85$)
- การดูแลรักษาและซ่อมบำรุงง่าย ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.03$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.20$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.87$)
- มิตินความงามที่หลากหลาย ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.98$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.14$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.84$)
- การแบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.96$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.12$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.81$)
- ครอบคลุมงานระบบทั้งหมดมีระบบที่สมบูรณ์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.94$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.08$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.81$)
- การจัดการเกี่ยวกับการดูแลรักษาและซ่อมบำรุง กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.03$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.18$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.90$) สามารถจัดอันดับระดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้
- การดูแลบำรุงรักษางานภูมิทัศน์เขียว ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.20$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.31$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.10$)
- การซ่อมบำรุงภูมิทัศน์แข็ง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.98$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.12$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.84$)
- การซ่อมบำรุงระบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.95$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.11$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.81$)

วัสดุเครื่องมืออุปกรณ์สนับสนุน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.86$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.11$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.64$)

การเลือกพื้นที่จัดสร้างสวนสาธารณะ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.01$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.01$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.92$) ซึ่งสามารถจัดอันดับระดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ลักษณะของพื้นที่ที่มีความเหมาะสม ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.09$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.17$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.01$)

ความสะดวกของคมนาคม ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.07$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.13$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.01$)

ขนาดของพื้นที่ที่มีความเหมาะสม ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.01$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.11$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.91$)

สภาพแวดล้อมข้างเคียง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.99$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.08$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.91$)

ความสอดคล้องกับจำนวนความหนาแน่นของประชากรทั้งสองกลุ่ม มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.89$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.05$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.75$)

ความปลอดภัยของผู้ใช้และผู้ปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.99$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.19$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.81$) ซึ่งสามารถจัดอันดับระดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ความปลอดภัยด้านทรัพย์สิน ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.02$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.25$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.80$)

การใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวก ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.98$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.14$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.83$)

ถึงอำนวยความสะดวกและการให้บริการ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.97$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.11$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.84$) ซึ่งสามารถจัดอันดับระดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ต้นไม้ (ชนิด / ประเภท / ความหลากหลาย) ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.47$) โดยผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.73$) ส่วนผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.23$)

สนามหญ้าสำหรับพักผ่อน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.47$) โดยผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.72$) ส่วนผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.23$)

ต้นไม้ประดับยืนต้นที่ให้ร่มเงากับพื้นที่ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.42$) โดยผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.72$) ส่วนผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.14$)

แปลงไม้ดอกไม้ประดับ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.34$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.34$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.14$)

บริเวณสำหรับการออกกำลังกายกลางแจ้ง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.34$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.62$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.06$)

ไฟฟ้า, แสงสว่าง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.31$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.62$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.04$)

เก้าอี้นั่งสำหรับพักผ่อน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.30$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.56$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.07$)

ถนน / ทางเดินเท้าเพื่อศึกษา และท่องเที่ยวในสวนสาธารณะ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.17$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.22$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.12$)

มุมพื้นที่ของไม้พุ่มและไม้คลุมดินที่มีกลิ่นใบ และดอกสีส้ม ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.13$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.27$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.00$)

การติดตั้งเครื่องกระจายเสียง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.10$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.22$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.99$)

บริเวณที่จอดรถ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.07$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.44$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.72$)

สนามเด็กเล่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.06$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.39$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.75$)

ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.06$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.48$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.70$)

ลานอเนกประสงค์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.04$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.11$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.97$)

ศาลาที่พัก ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.02$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.08$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.97$)

เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.02$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.03$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.01$)

เครื่องหมาย / แผ่นป้าย / สัญลักษณ์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.01$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.03$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.99$)

ห้องน้ำ / ห้องสุขา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.98$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.08$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.88$)

สวนสุขภาพ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.98$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.11$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.87$)

เจ้าหน้าที่ของสวนสาธารณะในการให้คำแนะนำ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.98$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.08$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.90$)

แผนผังแสดงตำแหน่งการคมนาคมในสวนสาธารณะ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.90$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.97$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.84$)

การให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.90$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.03$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.78$)

บริการนำดื่มสาธารณะ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.74$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.20$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.49$)

อุปกรณ์กีฬา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.86$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.92$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.80$)

ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.79$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.94$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.65$)

อาคารอเนกประสงค์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.79$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.89$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.70$)

การติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.77$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.77$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.65$)

บริการสิ่งพิมพ์ เอกสาร แผ่นพับ ไปสเตอร์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.74$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.88$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.61$)

เรือพาย / จักรยานน้ำ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.73$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.88$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.59$)

การจัดแสดงนิทรรศการ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.62$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.72$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.50$)

ห้องน้ำ ห้องสุขาสำหรับคนชรา ผู้พิการ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.61$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.56$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.65$)

ร้านจำหน่ายอาหาร / เครื่องดื่ม ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.59$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.64$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.54$)

วิดิทัศน์ / สไลด์ ประกอบคำบรรยาย ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.54$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.59$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.48$)

ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.45$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.47$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.43$)

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ทั้งสองกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.94$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.12$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.77$) สามารถจัดอันดับระดับความคิดเห็น โดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

โครงการหน้าบ้านนำมอง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.02$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.29$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.76$)

โครงการอบรมความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.99$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.23$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.76$)

โครงการแมกไม้เมือง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.92$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.03$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.81$)

โครงการสร้างเครือข่ายถ่ายทอดวิทยาการด้านสวนและต้นไม้ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.91$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.03$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.80$)

การวางแผนงานและการจัดการ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.84$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.93$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.75$) สามารถจัดอันดับระดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

การสนับสนุนของผู้บังคับบัญชา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.07$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.17$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.97$)

งบประมาณ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.94$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.70$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.56$)

การวิเคราะห์พื้นที่และชุมชน กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.80$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.94$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.67$) สามารถจัดอันดับระดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

มีการวิเคราะห์พื้นที่และชุมชน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.85$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.02$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.70$)

มีการวิเคราะห์ความต้องการของชุมชน และผู้ใช้ในทุกมิติ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.80$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.95$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.67$)

มีการทำประชาวิจารณ์ถึงผลกระทบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.79$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.92$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.67$)

3.2 ความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ระดับความคิดเห็นภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน				ผู้บริหารสวน				รวม	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ระดับ		
	n = 69				n = 64				n = 133	
1. สวนอุโมงค์	2.25	0.47	ปานกลาง	2.45	0.31	มาก	2.34	0.41	มาก	4
1.1 ด้านรูปแบบ	2.22	0.48	ปานกลาง	2.17	0.41	ปานกลาง	2.20	0.45	ปานกลาง	3
1.2 ด้านการใช้ประโยชน์	2.54	0.53	มาก	2.90	0.30	มาก	2.71	0.47	มาก	1
1.3 ด้านความสวยงามและร่มรื่น	2.27	0.47	ปานกลาง	2.43	0.53	มาก	2.35	0.51	มาก	2
1.4 ด้านการดูแลบำรุงรักษา	2.07	0.63	ปานกลาง	2.33	0.51	มาก	2.20	0.51	ปานกลาง	3
2. สวนจตุจักร	2.29	0.48	ปานกลาง	2.47	0.30	มาก	2.37	0.41	มาก	3
2.1 ด้านรูปแบบ	2.35	0.51	มาก	2.17	0.39	ปานกลาง	2.27	0.46	ปานกลาง	3
2.2 ด้านการใช้ประโยชน์	2.48	0.53	มาก	2.87	0.34	มาก	2.66	0.49	มาก	1
2.3 ด้านความสวยงามและร่มรื่น	2.37	0.51	มาก	2.45	0.50	มาก	2.41	0.51	มาก	2
2.4 ด้านการดูแลบำรุงรักษา	2.07	0.63	ปานกลาง	2.40	0.49	มาก	2.23	0.59	ปานกลาง	4
3. สวนสวนอู่ทอง	2.22	0.45	ปานกลาง	2.42	0.30	มาก	2.31	0.40	ปานกลาง	5
3.1 ด้านรูปแบบ	2.25	0.46	ปานกลาง	2.18	0.39	ปานกลาง	2.22	0.43	ปานกลาง	3
3.2 ด้านการใช้ประโยชน์	2.28	0.48	ปานกลาง	2.81	0.39	มาก	2.54	0.51	มาก	1
3.3 ด้านความสวยงามและร่มรื่น	2.39	0.52	มาก	2.41	0.49	มาก	2.40	0.51	มาก	2

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน			ผู้บริหารสวน			รวม	อันดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ				
	n = 69			n = 64			n = 133			
9.2 ด้านการใช้ประโยชน์	2.20	0.44	ปานกลาง	2.08	0.42	ปานกลาง	2.15	0.43	ปานกลาง	1
9.3 ด้านความสวยงามและร่มรื่น	2.11	0.40	ปานกลาง	2.02	0.34	ปานกลาง	2.06	0.37	ปานกลาง	2
9.4 ด้านการดูแลบำรุงรักษา	1.97	0.61	ปานกลาง	2.07	0.36	ปานกลาง	2.02	0.51	ปานกลาง	4
10. สวนรมณียังงัดกัน	2.08	0.45	ปานกลาง	2.06	0.31	ปานกลาง	2.07	0.39	ปานกลาง	15
10.1 ด้านรูปแบบ	2.17	0.45	ปานกลาง	2.07	0.37	ปานกลาง	2.12	0.41	ปานกลาง	1
10.2 ด้านการใช้ประโยชน์	2.17	0.45	ปานกลาง	2.05	0.39	ปานกลาง	2.12	0.13	ปานกลาง	1
10.3 ด้านความสวยงามและร่มรื่น	2.14	0.43	ปานกลาง	2.10	0.36	ปานกลาง	2.12	0.39	ปานกลาง	1
10.4 ด้านการดูแลบำรุงรักษา	1.97	0.61	ปานกลาง	2.12	0.38	ปานกลาง	2.04	0.52	ปานกลาง	4
11. สวนหลวง ร.9	2.50	0.56	มาก	2.72	0.29	มาก	2.60	0.46	มาก	1
11.1 ด้านรูปแบบ	2.69	0.49	มาก	2.90	0.35	มาก	2.79	0.44	มาก	1
11.2 ด้านการใช้ประโยชน์	2.60	0.52	มาก	2.90	0.30	มาก	2.74	0.45	มาก	2
11.3 ด้านความสวยงามและร่มรื่น	2.62	0.54	มาก	2.72	0.45	มาก	2.67	0.50	มาก	3
11.4 ด้านการดูแลบำรุงรักษา	2.25	0.74	ปานกลาง	2.40	0.52	มาก	2.32	0.65	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน			ผู้บริหารสถาน			รวม	อันดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ				
	n = 69			n = 64			n = 133			
12. อุทยานบุญจิติ	2.22	0.49	ปานกลาง	2.35	0.41	มาก	2.28	0.46	ปานกลาง	6
12.1 ด้านรูปแบบ	2.29	0.49	ปานกลาง	2.19	0.43	ปานกลาง	2.24	0.46	ปานกลาง	3
12.2 ด้านการใช้ประโยชน์	2.30	0.52	ปานกลาง	2.78	0.45	มาก	2.52	0.54	มาก	1
12.3 ด้านความสวยงามและร่มรื่น	2.30	0.52	ปานกลาง	2.31	0.50	ปานกลาง	2.30	0.54	ปานกลาง	2
12.4 ด้านการดูแลบำรุงรักษา	2.09	0.64	ปานกลาง	2.25	0.47	ปานกลาง	2.17	0.57	ปานกลาง	4
13. สวนพระนท	2.04	0.48	ปานกลาง	2.29	0.29	ปานกลาง	2.10	0.42	ปานกลาง	12
13.1 ด้านรูปแบบ	2.20	0.43	ปานกลาง	2.12	0.32	ปานกลาง	2.16	0.38	ปานกลาง	3
13.2 ด้านการใช้ประโยชน์	2.17	0.42	ปานกลาง	2.60	0.49	มาก	2.38	0.50	มาก	1
13.3 ด้านความสวยงามและร่มรื่น	2.13	0.45	ปานกลาง	2.23	0.42	ปานกลาง	2.18	0.44	ปานกลาง	2
13.4 ด้านการดูแลบำรุงรักษา	1.95	0.55	ปานกลาง	2.22	0.41	ปานกลาง	2.08	0.50	ปานกลาง	4
14. สวนหนองจอก	1.99	0.48	ปานกลาง	2.00	0.32	ปานกลาง	1.99	0.41	ปานกลาง	18
14.1 ด้านรูปแบบ	2.08	0.36	ปานกลาง	1.92	0.38	ปานกลาง	2.00	0.37	ปานกลาง	4
14.2 ด้านการใช้ประโยชน์	2.11	0.47	ปานกลาง	2.00	0.41	ปานกลาง	2.06	0.45	ปานกลาง	2
14.3 ด้านความสวยงามและร่มรื่น	2.14	0.50	ปานกลาง	2.03	0.36	ปานกลาง	2.09	0.44	ปานกลาง	1

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน			ผู้บริหารสวน			รวม	อันดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ				
							n = 64	n = 133		
14.4 ด้านการดูแลบำรุงรักษา	1.94	0.56	ปานกลาง	2.08	0.33	ปานกลาง	2.01	0.47	ปานกลาง	3
15. สถานการณ์และเดิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา	2.06	0.44	ปานกลาง	2.15	0.34	ปานกลาง	2.10	0.40	ปานกลาง	12
15.1 ด้านรูปแบบ	2.15	0.47	ปานกลาง	2.05	0.38	ปานกลาง	2.10	0.43	ปานกลาง	3
15.2 ด้านการใช้ประโยชน์	2.14	0.43	ปานกลาง	2.22	0.45	ปานกลาง	2.18	0.44	ปานกลาง	1
15.3 ด้านความสวยงามและร่มรื่น	2.11	0.40	ปานกลาง	2.15	0.40	ปานกลาง	2.13	0.40	ปานกลาง	2
15.4 ด้านการดูแลบำรุงรักษา	2.02	0.60	ปานกลาง	2.18	0.43	ปานกลาง	2.10	0.53	ปานกลาง	3
16. สถานทรมนุรีรมย์	2.15	0.48	ปานกลาง	2.29	0.34	ปานกลาง	2.21	0.42	ปานกลาง	7
16.1 ด้านรูปแบบ	2.18	0.43	ปานกลาง	2.10	0.43	ปานกลาง	2.14	0.43	ปานกลาง	4
16.2 ด้านการใช้ประโยชน์	2.27	0.51	ปานกลาง	2.61	0.52	มาก	2.44	0.54	มาก	1
16.3 ด้านความสวยงามและร่มรื่น	2.20	0.44	ปานกลาง	2.21	0.44	ปานกลาง	2.20	0.44	ปานกลาง	2
16.4 ด้านการดูแลบำรุงรักษา	2.09	0.65	ปานกลาง	2.24	0.46	ปานกลาง	2.17	0.57	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน			ผู้บริหารสวน			รวม	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
	n = 69			n = 64			n = 133	
19.4 ด้านการดูแลบำรุงรักษา	2.03	0.61	ปานกลาง	2.08	0.33	ปานกลาง	2.06	ปานกลาง
20. สวน 60 พรรษา สมเด็จพระบรมราชินีนาถ	1.99	0.47	ปานกลาง	1.93	0.41	ปานกลาง	1.96	ปานกลาง
20.1 ด้านรูปแบบ	2.10	0.46	ปานกลาง	2.00	0.43	ปานกลาง	2.05	ปานกลาง
20.2 ด้านการใช้ประโยชน์	2.03	0.54	ปานกลาง	1.85	0.55	ปานกลาง	1.95	ปานกลาง
20.3 ด้านความสวยงามและร่มรื่น	2.05	0.45	ปานกลาง	1.98	0.44	ปานกลาง	2.02	ปานกลาง
20.4 ด้านการดูแลบำรุงรักษา	1.92	0.60	ปานกลาง	1.98	0.44	ปานกลาง	1.95	ปานกลาง
รวมเฉลี่ยภาพรวมภูมิทัศน์สวนสาธารณะ	2.05	0.49	ปานกลาง	2.14	0.43	ปานกลาง	2.09	ปานกลาง

เกณฑ์การประเมินค่า

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.00 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.67 – 2.33 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.66 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นระดับความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์

สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานครของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.09$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.14$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.05$) เมื่อพิจารณาถึงระดับความคิดเห็นในแต่ละสวน พบว่า มีระดับความคิดเห็น โดยจัดลำดับ และรายละเอียดดังนี้

สวนหลวง ร.9 กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.60$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.72$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.50$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็น โดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.79$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.90$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.69$)

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.74$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.90$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.60$)

ด้านความสวยงามและร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.67$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.72$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.62$)

ด้านการดูแลบำรุงรักษา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.32$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.40$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.25$)

สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.39$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.53$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.26$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็น โดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ด้านความสวยงามและร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.47$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.57$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.38$)

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x} = 2.58$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.75$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.43$)

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.34$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.48$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.21$)

ด้านการดูแลบำรุงรักษา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.23$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.35$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.12$)

สวนจตุจักร กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.37$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.47$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.29$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.66$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.87$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.48$)

ด้านความสวยงามและร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.41$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.45$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.37$)

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.27$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.35$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.17$)

ด้านการดูแลบำรุงรักษา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.23$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.40$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.07$)

สวนลุมพินี กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.34$) กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.34$) กลุ่มตัวอย่างผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.25$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.20$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.22$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.17$)

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.71$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.90$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.54$)

สวนธนบุรีรมย์ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.21$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.29$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.15$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.44$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.61$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.27$)

ด้านความสวยงามและร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.20$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.21$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.20$)

ด้านการดูแลบำรุงรักษา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.17$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.24$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.09$)

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.14$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.18$) ส่วนผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.10$)

สวนรมณีนาถ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.18$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.21$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.16$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.37$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.43$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.32$)

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.22$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.30$) ส่วนผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.13$)

ด้านความสวยงามและร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.15$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.18$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.12$)

ด้านการดูแลบำรุงรักษา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.10$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.20$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.02$)

สวนสันติภาพ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.16$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.20$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.13$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.34$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.43$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.25$)

สวนพระนคร กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.10$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.29$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.04$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.38$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{x}=2.60$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.17$)

ด้านความสวยงามและร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.18$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.23$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.13$)

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.16$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.20$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.12$)

ด้านการดูแลบำรุงรักษา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.08$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.22$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=1.95$)

สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.10$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.15$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.06$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.18$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.22$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.14$)

ด้านความสวยงามและร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.13$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.15$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.11$)

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.10$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.15$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.05$)

ด้านการดูแลบำรุงรักษา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.10$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.18$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.02$)

สวนสนามหลวง 2 (ทิวนารมย์) กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.09$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.11$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.08$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.16$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.23$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.08$)

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.15$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.19$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.10$)

ด้านความสวยงามและร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.11$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.16$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.07$)

ด้านการดูแลบำรุงรักษา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.06$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.08$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.03$)

สวนรมณีย์ทุ่งสีกัน กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.07$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.08$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.06$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.12$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.17$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.07$)

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.12$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.17$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.05$)

ด้านความสวยงามและร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.12$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.14$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.10$)

ด้านการดูแลบำรุงรักษา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.04$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=1.97$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.12$)

สวนมหาดไทย กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.03$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.06$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.00$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.11$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.15$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.07$)

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.08$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.11$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.05$)

ด้านความสวยงามและร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.05$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.08$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.02$)

ด้านการดูแลบำรุงรักษา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=1.99$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.10$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=1.89$)

สวนกีฬารามอินทรา กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.03$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.07$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.00$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบ ได้ดังนี้

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.15$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.20$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.08$)

ด้านความสวยงามและร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.06$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.11$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.02$)

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.06$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.14$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=1.97$)

ด้านการดูแลบำรุงรักษา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.02$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.07$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=1.97$)

สวนหนองจอก กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=1.99$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.00$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=1.99$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบ ได้ดังนี้

ด้านความสวยงามและร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.09$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.14$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.03$)

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.06$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.11$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.00$)

ด้านการดูแลบำรุงรักษา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.01$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.08$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=1.94$)

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.00$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.08$) ส่วนกลุ่มผู้บริหาร ($\bar{x}=1.92$)

สวนธรรม “70 พรรษา มหาราชา” กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=1.98$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.03$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=1.95$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบ ได้ดังนี้

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.09$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.11$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=2.08$)

ด้านการดูแลบำรุงรักษา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x}=1.99$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x}=2.05$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x}=1.94$)

ด้านความสวยงามและร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.98$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.00$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.95$)

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.97$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.97$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.96$)

สวน 60 พรรษา สมเด็จพระบรมราชินีนาถ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.96$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.99$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.93$) สามารถจัดอันดับความคิดเห็นโดยการเปรียบเทียบได้ดังนี้

ด้านรูปแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.05$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.10$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 2.00$)

ด้านความสวยงามและร่มรื่น ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.02$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.05$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.98$)

ด้านการใช้ประโยชน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.95$) โดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 2.03$) ส่วนกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.85$)

ด้านการดูแลบำรุงรักษา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.95$) โดยกลุ่มผู้บริหารสวน ($\bar{x} = 1.98$) ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 1.92$)

ตอนที่ 4 ปัญหาข้อเสนอแนะและความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาข้อเสนอแนะและความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างด้วยร้อยละ

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ด้านปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง

n = 133

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	56	42.10	50	37.60	106	79.70
มีปัญหา	13	9.77	14	10.53	27	20.30
รวม	69	51.87	64	48.13	133	100.00
1. ด้านความรู้การจัดการภูมิทัศน์	80	52.63	72	47.37	152	100.00
1.1 เจ้าหน้าที่ขาดความรู้พื้นฐาน การจัดการภูมิทัศน์	13	8.55	14	9.21	27	17.76
1.2 ขาดความรู้ วิชาการใหม่ๆ	13	8.55	12	7.00	25	16.45
1.3 ขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดและออกแบบภูมิทัศน์	13	8.55	10	6.58	23	15.13
1.4 ขาดความรู้เกี่ยวกับพรรณไม้	11	7.24	10	6.58	21	13.82
1.5 ขาดความรู้เกี่ยวกับวัสดุแต่งผิวและ การประยุกต์ใช้	10	6.58	8	5.26	18	11.84
1.6 ขาดความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์สำหรับงานภูมิทัศน์	6	3.95	5	3.29	11	7.24
1.7 ขาดความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการจัดการ งานภูมิทัศน์	6	3.95	5	3.29	11	7.24
1.8 ขาดความรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีการจัดการ งานภูมิทัศน์แข็ง	8	5.26	8	5.26	16	10.52
2. ด้านทักษะการจัดการภูมิทัศน์	47	54.02	40	45.98	87	100.00
2.1 ขาดเทคนิคการออกแบบ	13	14.94	14	16.09	27	31.03
2.2 เทคนิคการเลือกวัสดุในงานก่อสร้างภูมิทัศน์แข็ง	10	11.49	10	11.49	20	22.99
2.3 เทคนิคการเลือกวัสดุพรรณ	8	9.19	5	5.75	13	14.94
2.4 เทคนิคเกี่ยวกับการก่อสร้างงานภูมิทัศน์	9	10.34	7	8.05	16	18.39
2.5 เทคนิคเกี่ยวกับการจัดการงานภูมิทัศน์	7	8.05	4	6.16	11	12.64
3. ด้านการบริหารงานการจัดการภูมิทัศน์	49	62.02	30	37.97	79	100.00
3.1 ขาดการบริหารงานภูมิทัศน์ที่ให้คงทน สวยงามและยั่งยืน	5	6.33	2	2.53	7	8.86
3.2 ขาดการวางแผนควบคุมงานภูมิทัศน์	8	10.13	6	7.59	14	17.72
3.3 ขาดงบประมาณการบริหาร	10	12.65	8	10.13	18	22.79
3.4 ขาดอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัย	13	16.45	7	8.86	20	25.32
3.5 ผู้บริหารขาดประสบการณ์ในการดำเนินงาน	5	6.33	4	5.06	9	11.39
3.6 เจ้าหน้าที่ขาดความรู้การบริหารงานภูมิทัศน์	8	10.13	3	3.80	11	13.92

หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่างมีปัญหามากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีปัญหาด้านต่างๆ ดังนี้

ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง 133 คน ตอบไม่มีปัญหาจำนวน 106 ราย ร้อยละ 79.70 มีปัญหา 27 ราย ร้อยละ 20.30 โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ปฏิบัติงานไม่มีปัญหา 56 ราย ร้อยละ 42.10 มีปัญหา 13 ราย ร้อยละ 9.77 ผู้บริหารสวนไม่มีปัญหา 50 ราย ร้อยละ 37.60 มีปัญหา 14 ราย ร้อยละ 10.53 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านความรู้การจัดการภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีปัญหา เรียงลำดับดังนี้คือ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้พื้นฐานการจัดการภูมิทัศน์ ขาดความรู้วิทยาการใหม่ๆ ขาดความรู้การจัดและการออกแบบภูมิทัศน์ ขาดความรู้เกี่ยวกับพรรณไม้ ขาดความรู้เกี่ยวกับวัสดุตกแต่งผิวและการประยุกต์ใช้ ขาดความรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีการจัดการงานภูมิทัศน์แข็ง ขาดความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์สำหรับงานภูมิทัศน์และความรู้เกี่ยวกับหลัก และวิธีการจัดการงานภูมิทัศน์ เท่ากัน

ด้านทักษะการจัดการภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีปัญหา เรียงลำดับได้ดังนี้ ขาดเทคนิคการออกแบบ ขาดเทคนิคการเลือกวัสดุในงานก่อสร้างภูมิทัศน์ ขาดเทคนิคเกี่ยวกับการก่อสร้างงานภูมิทัศน์ ขาดเทคนิคการเลือกวัสดุพรรณ ขาดเทคนิคเกี่ยวกับการจัดงานภูมิทัศน์ และขาดเทคนิคเกี่ยวกับการจัดการงานภูมิทัศน์

ด้านการบริหารงานการจัดการภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาเรียงลำดับดังนี้คือ ขาดอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัย ขาดงบประมาณการบริหาร ขาดการวางแผนควบคุมงานภูมิทัศน์ ขาดความรู้การบริหารงานภูมิทัศน์ ผู้บริหารขาดประสบการณ์ในการดำเนินงาน และขาดการบริหารงานการจัดการภูมิทัศน์ที่ให้คงทนสวยงามและยั่งยืน

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ด้านข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง

n = 133

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีข้อเสนอแนะ	56	42.10	50	37.60	106	79.79
มีข้อเสนอแนะ	13	9.77	14	10.53	27	20.30
รวม	69	51.87	64	48.13	133	100.00
1. ด้านความรู้การจัดการภูมิทัศน์	31	52.54	28	47.46	59	100.00
1.1 จัดฝึกอบรมความรู้ด้านการจัดการภูมิทัศน์ทุกปี	13	22.03	14	23.73	27	45.76
1.2 จัดฝึกอบรมความรู้ด้านการดูแลรักษาภูมิทัศน์	10	16.95	5	8.47	15	25.43
1.3 กำหนดวุฒิการศึกษาให้ตรงกับหน้าที่ที่ปฏิบัติ	3	5.09	3	5.09	6	10.17
1.4 ให้ทดสอบความรู้และอบรมก่อนเข้าปฏิบัติงาน	5	8.47	6	10.17	11	18.64
2. ด้านทักษะการจัดการภูมิทัศน์	32	52.46	29	47.54	61	100.00
2.1 จัดฝึกอบรมการจัดการภูมิทัศน์	13	21.31	14	22.95	27	44.26
2.2 ให้ฝึกปฏิบัติจริงในพื้นที่	8	13.11	6	9.84	14	22.95
2.3 จัดฝึกอบรมการจัดสวน	6	9.84	5	8.20	11	18.04
2.4 ฝึกทักษะที่ทันสมัย	5	8.20	4	6.55	9	14.75
3. ด้านการบริหารงานการจัดการภูมิทัศน์	21	48.84	22	51.16	43	100.00
3.1 จัดฝึกอบรมการบริหารงานเกี่ยวกับภูมิทัศน์	13	30.23	12	27.91	25	58.14
3.2 จัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอและเหมาะสม	8	18.61	10	23.25	18	41.86

หมายเหตุ กลุ่มตัวอย่างมีปัญหามากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะ มีรายละเอียดดังนี้
 ในภาพรวม กลุ่มประชากร 133 คน ตอบไม่มีข้อเสนอแนะ 106 ราย ร้อยละ 79.79 และ
 มีข้อเสนอแนะ 27 ราย ร้อยละ 20.30 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความรู้การจัดการภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มมีข้อเสนอแนะ โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ให้มีการ
 ฝึกอบรมความรู้ด้านการจัดการภูมิทัศน์ทุกปี ให้จัดฝึกอบรมความรู้ด้านการดูแลรักษาภูมิทัศน์ ให้
 ทดสอบความรู้และอบรมก่อนเข้าปฏิบัติงาน และกำหนดวุฒิการศึกษาให้ตรงกับหน้าที่ที่ปฏิบัติ

ด้านทักษะการจัดภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มมีข้อเสนอแนะเรียงลำดับได้ดังนี้คือ ให้จัดฝึกอบรมการจัดภูมิทัศน์ ให้ฝึกปฏิบัติจริงในพื้นที่ จัดฝึกอบรมการจัดสวน และฝึกทักษะที่ทันสมัย

ด้านการบริหารงานการจัดภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มมีข้อเสนอแนะเรียงลำดับได้ดังนี้คือ ให้จัดฝึกอบรมการบริหารงานเกี่ยวกับภูมิทัศน์ และจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอและเหมาะสม

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการความรู้ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ความต้องการความรู้ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดภูมิทัศน์ทั่วไปในสวนสาธารณะ	10	9.17	5	4.59	15	13.76
2. ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดศัตรูพืช	5	4.59	4	3.67	9	8.26
3. ความรู้เกี่ยวกับระบบการให้น้ำ	6	5.50	3	2.75	9	8.26
4. ความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษา	8	7.34	4	3.67	12	11.01
5. การเลือกใช้พืชพรรณให้เหมาะสม	6	5.50	3	2.75	9	8.26
6. ความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ	4	3.67	2	1.83	6	5.50
7. ความรู้เกี่ยวกับดิน-ปุ๋ย	5	4.59	3	2.75	8	7.34
8. การจัดภูมิทัศน์ให้เหมาะสมกับแต่ละสวน	8	7.34	6	5.50	14	12.84
9. ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนออกแบบ	10	9.17	8	7.35	18	16.51
10. ความรู้เกี่ยวกับการตัดแต่ง	5	4.59	4	3.67	9	8.26
รวม	67	61.47	42	38.53	109	100.00

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ ดังนี้

ภาพรวมความต้องการความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ เรียงลำดับได้ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการออกแบบ การจัดภูมิทัศน์ทั่วไปในสวนสาธารณะ การจัดภูมิทัศน์ให้เหมาะสมกับแต่ละสวน ความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษา ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดศัตรูพืช ความรู้เกี่ยวกับระบบการให้น้ำ การเลือกใช้พืชพรรณให้เหมาะสม ความรู้เกี่ยวกับการตัดแต่ง ความรู้เกี่ยวกับดิน ปุ๋ย และความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ผู้ปฏิบัติงานสวนสาธารณะ และผู้บริหารสวนสาธารณะมีความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ รูปแบบ และการดำเนินงานของการจัดสวนสาธารณะ และภาพรวมของสวนสาธารณะที่จัดสร้างแล้วในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ดังตารางที่ 4.9-4.12

ตารางที่ 4.9 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย (ด้านความรู้ การจัดภูมิทัศน์)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		t-test	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	t-value	p
1. ประวัติความเป็นมา	1.60	0.44	1.83	0.38	-4.506	0.000**
2. แนวคิดการจัดภูมิทัศน์	1.87	0.38	2.08	0.36	-4.534	0.000**
3. ความรู้พื้นฐานของการออกแบบและการจัดภูมิทัศน์	1.87	0.39	2.11	0.41	-4.997	0.000**
4. ด้านความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการออกแบบและการจัดภูมิทัศน์	1.91	0.44	2.19	0.43	-5.147	0.000**
5. ความรู้เกี่ยวกับวัสดุพืชพรรณในการจัดภูมิทัศน์	2.00	0.44	2.46	0.49	-7.907	0.000**
6. ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการงานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์	2.08	0.32	2.57	0.40	-11.019	0.000**
รวม	1.88	0.32	2.21	0.33	-7.979	0.000**

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์ของผู้ปฏิบัติงาน และผู้บริหารสวน พบว่า ระดับความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์ทั้ง 6 ประเด็น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 (t-value = -7.979, sig = 0.000) โดยผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์มากกว่าผู้ปฏิบัติงาน (ผู้บริหารสวน $\bar{X}$ = 2.21, ผู้ปฏิบัติงาน $\bar{X}$ = 1.88) สรุปได้ว่าผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสวน มีระดับความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.10 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย (ความรู้ด้านสวนสาธารณะ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		t-test	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	t-value	p
1. แนวคิดการจัดสวนสาธารณะ	2.05	0.37	2.33	0.47	-5.401	0.000**
2. หลักการออกแบบสวนสาธารณะ	1.98	0.36	2.18	0.41	-4.312	0.000**
3. การจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะพิเศษ	1.88	0.45	2.10	0.40	-4.252	0.000**
รวม	1.97	0.33	2.21	0.39	-5.354	0.000**

หมายเหตุ ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านสวนสาธารณะของผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสวน พบว่า ระดับความรู้ด้านสวนสาธารณะทั้ง 3 ประเด็น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (t-value = -5.354, sig = 0.000) โดยผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ด้านสวนสาธารณะมากกว่าผู้ปฏิบัติงาน (ผู้บริหารสวน $\bar{X} = 2.21$, ผู้ปฏิบัติงาน $\bar{X} = 1.97$)

สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ด้านสวนสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.11 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย (รูปแบบของสวนและการดำเนินงาน)

ประเด็น รูปแบบของสวนและการดำเนินงาน	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		t-test	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	t-value	p
1. การเลือกพื้นที่จัดสร้างสวนสาธารณะ	1.92	0.33	2.10	0.41	-4.017	0.000**
2. การวิเคราะห์พื้นที่และชุมชน	1.67	0.48	1.94	0.46	-4.578	0.000**
3. รูปแบบ / ผลพวงที่เกิดขึ้นจากการออกแบบ	1.88	0.44	2.21	0.39	-6.398	0.000**
4. การเลือกใช้วัสดุในการก่อสร้าง	1.93	0.45	2.23	0.41	-5.603	0.000**
5. สิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ	1.84	0.34	2.11	0.33	-6.587	0.000**
6. การจัดการเกี่ยวกับการดูแลรักษาและ ซ่อมบำรุง	1.90	0.39	2.18	0.47	-5.348	0.000**
7. ความปลอดภัยของผู้ใช้และผู้ปฏิบัติงาน	1.81	0.57	2.19	0.55	-5.553	0.000**
8. กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะ และการใช้	2.10	0.46	2.10	0.39	-1.876	0.062
9. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน	1.77	0.58	2.12	0.42	-5.696	0.000**
10. ความยั่งยืนของสวนสาธารณะ	2.01	0.42	2.09	0.35	-1.712	0.088
11. การวางแผนงานและการจัดการ	1.75	0.57	1.93	0.52	-2.737	0.007**
รวม	1.86	0.35	2.11	0.30	-6.206	0.000**

หมายเหตุ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบสวนและการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงาน และผู้บริหารสวนพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบของสวนและการดำเนินงาน ทั้ง 11 ประเด็น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 (t-value = -6.206, sig = 0.000) โดยผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นมากกว่าผู้ปฏิบัติงาน (ผู้บริหารสวน $\bar{X}$ = 2.11, ผู้ปฏิบัติงาน $\bar{X}$ = 1.86) เมื่อแยกเป็นประเด็นพบว่า ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบและการดำเนินงาน ประเด็นกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะ และการใช้ และความยั่งยืนของสวนสาธารณะ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ในประเด็นการเลือกพื้นที่จัดสร้างสวนสาธารณะ การวิเคราะห์พื้นที่และชุมชน รูปแบบ / ผลพวงที่เกิดขึ้นจากการออกแบบ การเลือกใช้วัสดุในการก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวกและการ

ให้บริการ การจัดการเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและซ่อมบำรุง ความปลอดภัยของผู้ใช้และผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและการวางแผนงานและการจัดการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเชิงทางสถิติที่ระดับ 0.01

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสวนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสวน และการดำเนินงานในประเด็นต่างๆ สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสวน มีระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบสวนและการดำเนินงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเชิงทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อแยกเป็นรายประเด็นพบว่า ประเด็นกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะและการใช้ และความยั่งยืนของสวนสาธารณะ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.12 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย (ภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		t-test	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	t-value	p
ภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ						
1. สวนลุมพินี	2.25	0.47	2.45	0.31	-4.126	0.000**
2. สวนจตุจักร	2.29	0.48	2.47	0.30	-3.449	0.001**
3. สวนสราญรมย์	2.22	0.45	2.42	0.30	-4.084	0.001**
4. สวนเสรีไทย	2.12	0.44	2.16	0.29	-0.778	0.437
5. สวนรมณีนาถ	2.16	0.50	2.21	0.31	-0.909	0.364
6. สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	2.26	0.53	2.53	0.41	-4.600	0.000**
7. สวนสันติภาพ	2.13	0.43	2.20	0.32	-1.508	0.133
8. สวนวชิรเบญจทัศ	2.14	0.48	2.16	0.35	-0.419	0.676
9. สวนกีฬารามอินทรา	2.07	0.42	2.00	0.31	1.515	0.131
10. สวนรมณีย์ทุ่งสีกัน	2.08	0.45	2.06	0.31	0.235	0.814
11. สวนหลวง ร.9	2.50	0.56	2.72	0.29	-3.953	0.000**
12. อุทยานเบญจสิริ	2.22	0.49	2.35	0.41	-2.237	0.026*
13. สวนพระนคร	2.04	0.48	2.29	0.29	-4.755	0.000**
14. สวนหนองจอก	1.99	0.48	2.00	0.32	-0.073	0.942
15. สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ	2.06	0.44	2.15	0.34	-1.667	0.097
พระชนมพรรษา						

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ประเด็น	ผู้ปฏิบัติงาน		ผู้บริหารสวน		t-test	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	t-value	p
16. สวนธนบุรีรมย์	2.15	0.48	2.29	0.34	-2.622	0.009**
17. สวนธรรม “70 พรรษามหाराชินี”	1.95	0.46	2.03	0.32	-1.495	0.136
18. สวนมหาดไทย	2.00	0.38	2.06	0.28	-1.389	0.166
19. สวนสนามหลวง 2 (ทิววนารมย์)	2.11	0.47	2.08	0.29	0.530	0.597
20. สวน 60 พรรษาสมเด็จพระบรมราชินีนาถ	1.99	0.67	1.93	0.41	0.941	0.348
รวม	2.05	0.49	2.14	0.43	-1.661	0.098

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **มีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะกรุงเทพมหานครของผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสวน พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (t-value = -1.661, sig = 0.098) โดยผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะมากกว่าผู้ปฏิบัติงาน (ผู้บริหารสวน $\bar{X}$ = 2.14, ผู้ปฏิบัติงาน $\bar{X}$ = 2.05) เมื่อแยกเป็นประเด็นพบว่า ผู้ปฏิบัติงานกับผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนเสรีไทย สวนรมณีนาถ สวนสันติภาพ สวนวชิรเบญจทัศ สวนเสรีไทย สวนรมณนาถ สวนสันติภาพ สวนวชิรเบญจทัศ สวนกีฬารามอินทรา สวนรมณีย์ทุ่งสีกัน สวนหนองจอก สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา สวนธรรม “70 พรรษามหाराชินี” สวนมหาดไทย สวนทิววนารมย์ และสวน 60 พรรษาสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ไม่แตกต่างกัน แต่ภาพรวมของภูมิทัศน์สวนลุมพินี สวนจตุจักร สวนสราญรมย์ สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ สวนหลวง ร.9 สวนพระนคร สวนธนบุรีรมย์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนอุทยานเบญจสิริ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (t-value = -2.37, sig = 0.026)

สรุปได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานกับผู้บริหารสวน มีระดับความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะโดยรวมทั้ง 20 สวน ไม่แตกต่างกัน แต่ภาพรวมภูมิทัศน์สวนลุมพินี สวนจตุจักร สวนสราญรมย์ สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ สวนหลวง ร.9 สวนพระนคร สวนธนบุรีรมย์

มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเชิง ทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนอุทยานเบญจสิริมีความแตกต่าง
กันมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้นำเสนอในประเด็นสำคัญ 3 ส่วน คือ สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ มีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร (2) ระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ด้านสวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร (3) ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร (4) เปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร (5) ปัญหาข้อเสนอแนะ และความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร และการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานสวนสาธารณะ และผู้บริหารสวนสาธารณะมีความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์รูปแบบ และการดำเนินงานของการจัดสวนสาธารณะ และภาพรวมของสวนสาธารณะที่จัดสร้างแล้วในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จากสำนักสิ่งแวดล้อม (สำนักงานสวนสาธารณะ) และสำนักงานเขต 50 เขต (ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ) และสำนักงานเขต 50 เขต (ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ) จำนวน 133 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้แบบสอบถาม ก่อนที่จะทำแบบสอบถามไปใช้ได้มีการทดสอบความถูกต้องของเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่จะศึกษาตรวจสอบแล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ จากนั้นไปทดลองใช้เก็บข้อมูลจากข้าราชการที่ไม่ใช่กลุ่มศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ

(percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (minimum) ค่าค่าสูงสุดของข้อมูล (maximum) และการจัดอันดับ (ranking) สถิติที่ใช้ พิสูจน์สมมติฐาน คือ t-test

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 42.21 ปี สถานภาพสมรสสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเกษตรระดับ 1-5 มากที่สุด มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสวนสาธารณะ เฉลี่ย 12.17 ปี มีรายได้เฉลี่ย 15,626.34 บาทต่อเดือน และมีรายได้พิเศษจากการนำความรู้ไปใช้ เช่น การจัดภูมิทัศน์ เฉลี่ย 8,090.57 บาทต่อเดือน

1.3.2 ระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ สวนสาธารณะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร

1) ความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์ ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม มีระดับความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์ในระดับปานกลาง โดยจัดลำดับและรายละเอียดดังนี้

ความรู้เกี่ยวกับการจัดการงานดูแลรักษาภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การดูแลรักษาสนามหญ้า การดูแลบำรุงรักษาพืชพรรณ แนวคิดในการดูแลรักษาภูมิทัศน์ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานดูแลบำรุงรักษาและซ่อมบำรุงภูมิทัศน์ การดูแลรักษาและซ่อมบำรุงงานภูมิทัศน์แข็ง

ความรู้เกี่ยวกับวัสดุพืชพรรณในการจัดภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ วัตถุประสงค์หลักในการนำวัสดุพืชพรรณมาใช้ ความสำคัญและประโยชน์ของวัสดุพืชพรรณ หน้าที่และวัสดุพืชพรรณ ลักษณะพิเศษของวัสดุพืชพรรณที่มองเห็นได้ การกำหนดพื้นที่ระนาบ และที่ว่าง โดยใช้วัสดุพืชพรรณ

ด้านความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการออกแบบและจัดภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ การก่อสร้างงานภูมิทัศน์ การเตรียมการนำแบบแปลนให้เป็นจริง การเขียนแบบก่อสร้างและข้อกำหนด

ความรู้พื้นฐานของการออกแบบภูมิทัศน์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ หลักการจัดพรรณไม้ในงานภูมิทัศน์ หลักการในงานออกแบบ ความรู้ด้านการออกแบบ ทฤษฎีและเทคนิคแห่งการออกแบบภูมิทัศน์ สัญลักษณ์ในงานออกแบบภูมิทัศน์

แนวคิดการจัดภูมิทัศน์ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดภูมิทัศน์ด้านสวยงาม การจัดภูมิทัศน์ด้านประโยชน์ใช้สอยพื้นที่ การจัดภูมิทัศน์

สวนสาธารณะแต่ละแห่ง การจัดภูมิทัศน์ด้านการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม การจัดภูมิทัศน์เพื่อความ
ยั่งยืน การจัดภูมิทัศน์ด้านนิเวศวิทยา การจัดภูมิทัศน์ด้านการอนุรักษ์พลังงาน

ประวัติความเป็นมา ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้เรียงจากมากไปหาน้อย
ดังนี้ ยุคปัจจุบันประมาณ พ.ศ. 2400 ถึงปัจจุบัน ยุคฟื้นฟู ยุคแรกเริ่มของอารยธรรมของประเทศใน
ทวีปต่างๆ

สรุปได้ว่าความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ทั้ง 6 ประเด็น กลุ่มผู้บริหาร
สวนมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับน้อย ใน
ประเด็นประวัติความเป็นมา ประเด็นย่อยยุคแรกเริ่มของอารยธรรมของประเทศในทวีปต่างๆ และ
ยุคฟื้นฟู ประเด็นแนวคิดการจัดภูมิทัศน์ ประเด็นย่อยการจัดภูมิทัศน์ด้านการอนุรักษ์พลังงาน และ
การจัดภูมิทัศน์ด้านนิเวศวิทยา ประเด็นด้านความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการออกแบบและการจัดภูมิ
ทัศน์ ประเด็นย่อยการรวมและแยกถึงในแบบก่อสร้าง

2) ความรู้ด้านสวนสาธารณะ ภาพรวมทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ด้านการจัด
สวนสาธารณะปานกลาง โดยจัดลำดับและรายละเอียดดังนี้

ด้านแนวคิดการจัดสวนสาธารณะ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้เรียงจากมาก
ไปหาน้อยดังนี้ ลักษณะที่ดีของสวนสาธารณะ ประโยชน์ของสวนสาธารณะ ลักษณะและรูปแบบ
ของสวนสาธารณะ

หลักการออกแบบสวนสาธารณะ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้เรียงจาก
ไปหาน้อยดังนี้ การออกแบบต้องทำเพื่อประชาชน การจัดและออกแบบให้ดูแลรักษาง่าย การ
ออกแบบและจัดให้เกิดความยั่งยืน การออกแบบให้ใช้ได้ดีและสวยงาม การสร้างสภาพแวดล้อมที่
เหมาะสม การออกแบบให้ทุกอย่างมีจุดมุ่งหมาย การหาข้อมูลจากประสบการณ์ มีสิ่งที่ต้องการ
ทางด้านเทคนิคเพียงพอ

การจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะพิเศษ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้เรียงจาก
มากไปหาน้อยดังนี้ การจัดตั้งประดับต้นไม้ การจัดสวนพอเพียง การจัดสวนแนวตั้ง การจัดสวน
คาดฟ้า

สรุปได้ว่าความรู้ด้านสวนสาธารณะทั้ง 3 ประเด็น กลุ่มผู้บริหารสวน
และกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มีระดับความรู้ที่ต่ำในประเด็นการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะพิเศษ ได้แก่
การจัดสวนคาดฟ้าและการจัดสวนแนวตั้ง

1.3.3 ความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์ สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร

1) ความคิดเห็นต่อรูปแบบของสวนและการดำเนินงานในระดับปานกลาง
โดยจัดลำดับและรายละเอียดดังนี้

การเลือกใช้วัสดุในการก่อสร้าง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นเรียง
 อันดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ งานภูมิทัศน์เขียว งานภูมิทัศน์แข็งหรืองานโครงสร้าง งานระบบ
 ความยั่งยืนของสวนสาธารณะ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นเรียง
 อันดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การปรับปรุงให้มีสภาพดีกว่าเดิม การให้อยู่ในสภาพเดิม การ
 ปรับปรุงให้คืนสภาพเดิม การผลิตและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ การนำกลับมาใช้ใหม่ที่เหมาะสม
 กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะและการใช้ทั้งสองกลุ่มมีระดับ
 ความคิดเห็นเรียงอันดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการดำเนินงาน
 สวนสาธารณะ ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยวิธปฏิบัติเกี่ยวกับการชดใช้ค่าเสียหายอันเกิดจาก
 การละเมิด ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการก่อสร้างที่อาจทำให้ต้นไม้เสียหาย พระราชบัญญัติรักษาความ
 สะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

รูปแบบ / ผลพวงที่เกิดขึ้นจากการออกแบบ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความ
 คิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การใช้ประโยชน์จากพื้นที่
 เหมาะสมเป็นแหล่งการศึกษาเรียนรู้ มีความเชื่อมโยงของเส้นทางสัญจร พื้นที่การใช้ประโยชน์
 บ่งบอกถึงความมั่นคงและยั่งยืน รูปแบบหรือประเภทของสวนสาธารณะ การดูแลรักษาและการ
 ซ่อมบำรุงง่าย มิตติความงามที่หลากหลาย ครอบคลุมงานระบบทั้งหมดมีระบบที่สมบูรณ์

การจัดการเกี่ยวกับการดูแลรักษาและซ่อมบำรุง ทั้งสองกลุ่มมีระดับความ
 คิดเห็น เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ การดูแลบำรุงรักษางานภูมิทัศน์เขียว การซ่อมบำรุงภูมิทัศน์
 เขียว การซ่อมบำรุงภูมิทัศน์แข็ง การซ่อมบำรุงงานระบบ

การเลือกพื้นที่จัดสร้างสวนสาธารณะ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็น
 เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ลักษณะของพื้นที่ที่มีความเหมาะสม ความสะดวกของคมนาคม ขนาด
 ของพื้นที่ที่มีความเหมาะสม สภาพแวดล้อมข้างเคียง ความสอดคล้องกับจำนวน ความหนาแน่นของ
 ประชากร

ความปลอดภัยของผู้ใช้และผู้ปฏิบัติงาน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็น
 เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ความปลอดภัยด้านทรัพย์สิน การใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวก

สิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความ
 คิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ดันไม้ สนามหญ้าสำหรับพักผ่อน ดันไม้ประดับขั้นบันไดให้ร่ม
 เงากับพื้นที่ แปลงไม้ดอก ไม้ประดับ บริเวณสำหรับการออกกำลังกายกลางแจ้ง ไฟฟ้า แสงสว่าง
 เก้าอี้นั่งสำหรับพักผ่อน ถนน / ทางเดินเท้าเพื่อการศึกษาและท่องเที่ยวในสวนสาธารณะ มุมพื้นที่
 ของไม้พุ่มและไม้คลุมดินที่มีกลิ่นใบและดอก สีสด การติดตั้งเครื่องกระจายเสียง บริเวณที่จอดรถ
 สนามเด็กเล่น ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย ลานอเนกประสงค์ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ศาลา ที่

พัก เครื่องหมาย / แผ่นป้าย / สัญลักษณ์ ห้องน้ำ / ห้องสุขา สวนสุขภาพ เจ้าหน้าที่ของ
สวนสาธารณะในการให้คำแนะนำ แผ่นผังแสดงตำแหน่งการคมนาคมในสวนสาธารณะ การให้
ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ บริการนำดื่มสาธารณะ อุปกรณ์กีฬา ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร ธนาคาร
อเนกประสงค์ การติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะ บริการสิ่งพิมพ์ เอกสารแผ่นพับ ไปสเตอร์ เรือพาย /
จักรยานน้ำ การจัดแสดงนิทรรศการ ห้องน้ำห้องสุขาสำหรับคนชราผู้พิการ ร้านจำหน่ายอาหาร /
เครื่องดื่ม วิดีทัศน์ / สไลด์ประกอบคำบรรยาย ร้านจำหน่ายของที่ระลึก

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นเรียงจาก
มากไปหาน้อยดังนี้ โครงการหน้าบ้านนำมอง โครงการอบรมความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม โครงการแมกไม้มีงเมือง โครงการสร้างเครือข่ายถ่ายทอดวิทยากรต้นสวนและต้นไม้

การวางแผนและการจัดการ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นเรียงจากมาก
ไปหาน้อยดังนี้ การสนับสนุนของผู้บังคับบัญชา งบประมาณ

การวิเคราะห์พื้นที่และชุมชน ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นเรียงจาก
มากไปหาน้อยดังนี้ มีการวิเคราะห์พื้นที่และชุมชน มีการวิเคราะห์ความต้องการของชุมชน มีการทำ
ประชาพิจารณ์ถึงผลกระทบ

สรุปได้ว่าความคิดเห็นต่อรูปแบบของสวนสาธารณะและการดำเนินงาน
ทั้ง 11 ประเด็น กลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง
ส่วนมีความคิดเห็นในระดับน้อยในประเด็นสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ ประเด็นย่อย
ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร บริการนำดื่มสาธารณะ การติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะ ร้านจำหน่ายของ
ที่ระลึก บริการสิ่งพิมพ์เอกสารแผ่นพับไปสเตอร์ ร้านจำหน่ายอาหารเครื่องดื่ม วิดีทัศน์/สไลด์
ประกอบคำบรรยาย เรือพาย และห้องน้ำ ห้องสุขาสำหรับคนชรา ผู้พิการ และประเด็นการ
จัดการเกี่ยวกับการดูแลรักษาและซ่อมบำรุง ประเด็นย่อยวัสดุเครื่องมืออุปกรณ์สนับสนุน

2) ความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร
ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม มีระดับความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์ สวนสาธารณะใน
ระดับปานกลาง โดยจัดลำดับและรายละเอียดดังนี้

สวนหลวง ร.9 ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อย
ดังนี้ ด้านรูปแบบ ด้านการใช้ประโยชน์ ด้านความสวยงามและร่มรื่น ด้านการดูแลบำรุงรักษา

สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นเรียงจาก
มากไปหาน้อยดังนี้ ด้านความสวยงาม ด้านรูปแบบด้านการใช้ประโยชน์ ด้านการดูแลบำรุงรักษา

สวนจตุจักร ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้
ด้านการใช้ประโยชน์ ด้านความสวยงามและร่มรื่น ด้านรูปแบบ ด้านการดูแลบำรุงรักษา

สวนธรรม “70 พรรษามหาราชาธิ” ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านรูปแบบ ด้านการดูแลบำรุงรักษา ด้านความสวยงามและร่มรื่น ด้านการใช้ประโยชน์

สวน 60 พรรษา สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทั้งสองกลุ่มมีระดับความคิดเห็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านรูปแบบ ด้านความสวยงามร่มรื่น ด้านการใช้ประโยชน์ ด้านการดูแลบำรุงรักษา

สรุปได้ว่าความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร ทั้ง 20 สวน โดยกลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นต่างกัน ได้แก่ สวนลุมพินี สวนจตุจักร สวนสราญรมย์ สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ สวนหลวง ร.9 สวนพระนคร และสวนธนบุรีรมย์

1.3.4 ปัญหาข้อเสนอแนะและความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

ปัญหาข้อเสนอแนะด้านความรู้การจัดการจัดภูมิทัศน์ ปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างมีปัญหา มาก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้พื้นฐานการจัดการจัดภูมิทัศน์ ควรมีการจัดฝึกอบรมความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์ทุกปี

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านทักษะการจัดการจัดภูมิทัศน์กลุ่มตัวอย่างมีปัญหา ได้แก่ ขาดเทคนิคการออกแบบข้อเสนอแนะควรมีการจัดฝึกอบรม การจัดภูมิทัศน์

ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการบริหารงานการจัดภูมิทัศน์ กลุ่มตัวอย่างมีปัญหา มาก ได้แก่ ขาดอุปกรณ์ เครื่องมือที่ทันสมัย รองลงมาได้แก่ ขาดงบประมาณการบริหาร ควรจัดฝึกอบรมการบริหารงานเกี่ยวกับภูมิทัศน์ และจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอและทันสมัย

ความต้องการองค์ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีด้านทักษะและองค์ความรู้อื่นๆ กลุ่มตัวอย่างต้องการองค์ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนออกแบบมาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ ความรู้การจัดการจัดภูมิทัศน์ทั่วไปในสวนสาธารณะ การจัดภูมิทัศน์ให้เหมาะสมกับแต่ละสวน ความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษา การเลือกใช้พืชพรรณให้เหมาะสม ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดศัตรูพืช ระบบการให้น้ำ การตัดแต่ง ความรู้เกี่ยวกับดิน-ปุ๋ย และความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ

1.4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ ด้านการจัดการจัดภูมิทัศน์ ด้านสวนสาธารณะ ความคิดเห็นต่อรูปแบบของสวนและการดำเนินงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์ สวนสาธารณะที่จัดสร้างเสร็จและเปิดให้บริการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. อภิปรายผล

2.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 42.21 ปี สถานภาพสมรส สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับ นายประเชษฐ ร่วมกระโทก (2545 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ส่วนมากเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 38.55 ปี สมรสแล้ว สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และ ชุบล บุญยประเสริฐ (2542 : 33 – 38) รายงานการวิจัยว่า เจ้าหน้าที่สวนสาธารณะ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ที่พบว่าดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเกษตรระดับ 1 – 5 มากที่สุด มีประสบการณ์ในการทำงานด้านสวนสาธารณะเฉลี่ย 12.17 ปี มีรายได้เฉลี่ย 15,626.34 บาทต่อเดือน และมีรายได้พิเศษจากการนำความรู้ไปใช้ เช่น การจัดภูมิทัศน์เฉลี่ย 8,090.57 บาทต่อเดือน ไม่สอดคล้องกับ ประเชษฐ ร่วมกระโทก (2548 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานการเกษตรระดับ 2 – 5 มากที่สุด มีประสบการณ์ในการดูแลบำรุงรักษาต้นไม้เฉลี่ย 7.39 ปี มีรายได้เฉลี่ย 10,714.37 บาทต่อเดือน มีรายได้พิเศษ 1,094.25 บาทต่อเดือน และ ชุบล บุญยประเสริฐ (2542 : 33 – 36) ที่กล่าวว่า เจ้าหน้าที่สวนสาธารณะ ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเกษตรระดับ 1 – 3 มากที่สุด มีประสบการณ์ด้านสวนสาธารณะเฉลี่ย 5.7 ปี มีเงินเดือนระหว่าง 4,001 – 6,000 บาทต่อเดือน

จากผลการวิจัยผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ (ข้าราชการกรุงเทพมหานคร) ส่วนมากเป็นเพศชาย อาจเนื่องมาจากผู้ที่ศึกษาในวิชาด้านการเกษตรสวนมากเป็นเพศชาย หรืออาจมาจากการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ ตลอดจนการดูแลบำรุงรักษา ภูมิทัศน์สวนสาธารณะ เป็นงานที่ค่อนข้างลำบาก ต้องปฏิบัติงานในภาคสนามเป็นส่วนมาก จึงทำให้มีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะเป็นเพศชาย

2.2 ระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร

1) ความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์ จากการศึกษาพบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง โดยมีระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการงาน ดูแลรักษาภูมิทัศน์มาเป็นอันดับหนึ่ง โดยผู้บริหารสวนมีระดับความรู้ในระดับมาก ส่วนผู้ปฏิบัติงานมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง ประเด็นย่อยที่มีระดับความรู้ในระดับมากคือ การดูแลรักษาสนามหญ้า การดูแลบำรุงรักษาพืชพรรณ ได้แก่ความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับพืชพรรณ การค้ำยันไม้ยืนต้น การคลุมดิน การตัดแต่งต้นไม้ การตัดเถา การเปลี่ยนดินปลูก การใส่ปุ๋ย การให้น้ำและการระบายน้ำ โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติเป็นประจำ ความรู้

เกี่ยวกับวัตถุประสงค์พรรณในการจัดภูมิทัศน์ โดยกลุ่มผู้บริหารสวนจะมีระดับความรู้ในระดับมาก เป็นเพราะกลุ่มผู้บริหารสวนมีประสบการณ์ในการทำงานด้านสวนสาธารณะเฉลี่ย 18.14 ปี ส่วน ผู้ปฏิบัติงานมีประสบการณ์เฉลี่ยเพียง 7.06 ปี มีการปฏิบัติเป็นประจำ เป็นผู้ควบคุมการ ปฏิบัติงานทั้งกลุ่มผู้ปฏิบัติงานและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร จึงอาจส่งผลให้ผู้บริหารสวนสาธารณะ มีระดับความรู้ในระดับมากกว่าผู้ปฏิบัติงาน ที่กล่าวว่าความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการออกแบบและจัด ภูมิทัศน์ ความรู้พื้นฐานของการออกแบบภูมิทัศน์ ทั้งกลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มี ระดับความรู้รองลงมา ซึ่งสอดคล้องกับ เศษ นุญคำ (2539 : 236) ที่กล่าวว่า การก่อสร้างงานภูมิ ทัศน์ ก็เช่นเดียวกับงานสถาปัตยกรรม คือ วิธีการดำเนินงานอยู่สองวิธีคือ เข้าของก่อสร้างเอง และจ้างผู้รับเหมา แต่ละวิธีก็มีข้อดีข้อเสียต่างกัน การก่อสร้างเองเหมาะสำหรับงานภูมิทัศน์ขนาดเล็กถึงปานกลาง ที่มีองค์ประกอบของงานไม่ซับซ้อน งานภูมิทัศน์ที่เป็นองค์กรหรือของราชการ ส่วนใหญ่จะจ้างผู้อื่นทำการก่อสร้าง งานออกแบบภูมิทัศน์ส่วนใหญ่จะเป็นงานของกลุ่มอาชีพด้าน การออกแบบภูมิทัศน์ ซึ่งเป็นงานอาชีพเฉพาะด้านมีทักษะสูง กลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่ม ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะมุ่งเน้นงานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์มากกว่าการออกแบบและการจัด ภูมิทัศน์ และแนวคิดการจัดภูมิทัศน์รองลงมา ส่วนระดับความรู้ภูมิทัศน์เป็นอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านประวัติความเป็นมา อาจเป็นเพราะกลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมุ่งเน้นที่สามารถ นำไปปฏิบัติได้โดยตรงมากกว่า

2) ความรู้ด้านสวนสาธารณะ จากการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้าน สวนสาธารณะมีระดับความรู้ในระดับปานกลาง โดยเรียงการจัดอันดับจากความรู้มากไปหาน้อยคือ แนวคิดการจัดสวนสาธารณะ หลักการออกแบบสวนสาธารณะ การจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะพิเศษ จากผลการวิจัย ทั้งกลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ มี ระดับความรู้ด้านสวนสาธารณะแตกต่างกัน อาจจะเป็นเนื่องมาจากผู้สำเร็จการศึกษา ในสาขาที่ เกี่ยวข้องน้อย แต่ทั้งกลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ได้ผ่านการฝึกอบรมที่ว ุกรุงเทพมหานคร ได้มีแนวทางการจัดฝึกอบรมหลักสูตรเทคนิคการออกแบบและจัดสวนเบื้องต้น (กองสวนสาธารณะ : 2542) การตัดแต่งต้นไม้ตามนโยบายกรุงเทพมหานคร (กองสวนสาธารณะ : 2542) การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ (กองสวนสาธารณะ : 2544) การปลูกและตกแต่งต้นไม้ (กอง สวนสาธารณะ : 2544) อยู่บ้างแล้ว จึงอาจส่งผลให้ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ในระดับ ปานกลาง ส่วนการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะพิเศษในประเด็นย่อย การจัดสวนแนวตั้ง และการจัด สวนคาเฟ่ในระดับที่รองลงมา เป็นเพราะกรุงเทพมหานครยังไม่มีแนวทางในการจัดฝึกอบรม หลักสูตรดังกล่าว จึงส่งผลให้ทั้งกลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ต่ำกว่าประเด็น อื่น ๆ

2.3 ระดับความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร

2.3.1 *ความคิดเห็นต่อรูปแบบสวนและการดำเนินงาน* พบว่า ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็น โดยมีความคิดเห็นการเลือกใช้วัสดุในการก่อสร้างมาเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด เศชา บุญคำ (2539 : 236). กล่าวว่า การก่อสร้างงานสวนสาธารณะก็เช่นเดียวกันกับงานสถาปัตยกรรม คือ วิธีการดำเนินการของราชการ ส่วนใหญ่จะจ้างผู้อื่นมาทำการก่อสร้าง กรุงเทพมหานครก็เช่นเดียวกัน จะใช้ผู้มีอาชีพเฉพาะด้านในการก่อสร้าง ใช้วัสดุที่หลากหลายมีความปลอดภัยมั่นคงและยั่งยืน รองลงมา ความยั่งยืนของสวนสาธารณะ กฏระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะและการใช้ รูปแบบ/ผลพวงที่เกิดขึ้นจากการออกแบบการจัดการเกี่ยวกับการดูแลรักษาและการซ่อมบำรุง การเลือกพื้นที่จัดสร้างสวนสาธารณะ ความปลอดภัยของผู้ใช้และผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และการวางแผนงานและการจัดการตามลำดับ เป็นเพราะทั้งกลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ได้ปฏิบัติเป็นประจำ ส่วนประเด็นสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ ประเด็นย่อย ทั้งกลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มีระดับความคิดเห็นน้อย ได้แก่ การจัดแสดงนิทรรศการ ห้องน้ำห้องสุขาสำหรับคนชราผู้พิการ ร้านจำหน่ายอาหาร/เครื่องดื่ม วิดีทัศน์/สไลด์ประกอบคำบรรยาย และร้านจำหน่ายของที่ระลึก ตามลำดับ ทั้งกลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน เห็นว่าทุกสวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร มีสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการน้อยหรือยังไม่มี ควรจะปรับปรุง จึงส่งผลให้ทั้งสองกลุ่ม มีความคิดเห็นในระดับน้อย ส่วนที่มีความคิดเห็นเป็นอันดับสุดท้าย ได้แก่ การวิเคราะห์พื้นที่และชุมชน อาจเพราะจะมุ่งเน้นการดูแลบำรุงรักษาสวนสาธารณะ หรือพื้นที่สีเขียวอื่นๆ ที่จัดสร้างเสร็จแล้ว การวิเคราะห์พื้นที่และชุมชนจะเป็นนโยบายผู้บริหารระดับสูงขึ้นไป

2.3.2 *ความคิดเห็นต่อภาพรวมภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร* พบว่า ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารสวนมีระดับความคิดเห็นสวนหลวง ร.9 เป็นอันดับหนึ่ง เนื่องจากเป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ หรือสวนสาธารณะระดับเมือง (สำนักงานสวนสาธารณะ 2544 : 65) ที่มีมูลนิธิสวนหลวง ร.9 สนับสนุนการดำเนินงาน มีเจ้าหน้าที่เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ที่พร้อมกว่าสวนอื่นๆ และจัดสร้างมาหลายปี

ความคิดเห็นที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณะ มีความคิดเห็นต่อภาพรวมภูมิทัศน์สวน 60 พรรษา สมเด็จพระบรมราชินีนาถ เนื่องจากเป็นสวนสาธารณะที่ดำเนินการจัดสร้างใหม่ และเปิดให้บริการภูมิทัศน์ภายในสวน จึงไม่ร่น

2.4 ปัญหาข้อเสนอแนะและความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

2.4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์

จากการศึกษาผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ มีปัญหาด้านความรู้การจัดภูมิทัศน์ มากที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้พื้นฐานการจัดภูมิทัศน์ซึ่งสอดคล้องกับประเชิญร่วมกระโทก (2545 : 116) ที่กล่าวว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานคร มีปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับการดูแลบำรุงรักษาต้นไม้ในระดับมาก ปัญหาด้านทักษะการจัดภูมิทัศน์ มากที่สุด ได้แก่ ขาดเทคนิคการออกแบบซึ่งสอดคล้องกับเนเวคิต เดชา บุญคำ (2539 : 223) นอกจากทฤษฎีและเทคนิคแห่งการออกแบบที่กล่าวมาแล้วในการออกแบบภูมิทัศน์ใดๆก็ตาม ถ้าจะให้งานออกมาดี มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์อย่างน้อยที่สุดผู้ออกแบบจะต้องรู้หลักการและแนวคิดบางประการที่สำคัญในการออกแบบ ปัญหาด้านการบริหารงานภูมิทัศน์ มากที่สุด ได้แก่ ขาดอุปกรณ์ เครื่องมือที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับประเชิญร่วมกระโทก (2545 : 93) ได้กล่าวว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานครมีปัญหาขาดวัสดุอุปกรณ์

2.4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์

จากการศึกษาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ มีข้อเสนอแนะด้านความรู้การจัดภูมิทัศน์ ด้านทักษะการจัดภูมิทัศน์ คือ การจัดฝึกอบรมการจัดภูมิทัศน์ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับประเชิญร่วมกระโทก (2545 : 112) ที่มีข้อเสนอแนะว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ให้จัดฝึกอบรม ความรู้การดูแลบำรุงรักษาต้นไม้มากที่สุด ในด้านการบริหารการจัดภูมิทัศน์ มีข้อเสนอแนะคือ จัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอและทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับประเชิญร่วมกระโทก (2545 : 94) ได้กล่าวถึง ข้อเสนอแนะควรจัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอและเหมาะสม

2.4.3 ความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

จากการศึกษาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ พบว่า ความต้องการความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดภูมิทัศน์ องค์ความรู้ด้านทักษะ คือ ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนออกแบบ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ธวัชชัย สายทิพย์ (2545 : 79) ได้ศึกษาความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครราชสีมาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการความรู้พื้นฐานของการออกแบบภูมิทัศน์ในระดับมาก

ความรู้ที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ มีความต้องการเป็นลำดับสุดท้ายได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งสอดคล้องกับกองสวนสาธารณะ (2544) ที่ว่ากรุงเทพมหานครมีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรการผลิต ไม้ดอกไม้ประดับอยู่บ้างแล้ว

2.5 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

กลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร ในด้านต่างๆ ดังนี้

2.5.1 ความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์ พบว่ากลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการ จิตรจักษ์นงศ์สุภาพ (2544 : 253) ได้กล่าวว่า ความรู้เป็นกระบวนการแห่งความจำ สามารถถ่ายทอดหรือแบ่งเฉลี่ยแก่กันและกันได้ เกิดจากการสั่งสอน การแนะนำ การถ่ายทอดข่าวสาร การบอกเล่า การโฆษณา ข้อเขียน คำชี้แจง คำอธิบาย การเรียนรู้จากผู้อื่น และตามแนวคิดของ ฮอสเปอร์ สมเกียรติ เสนา (2544 : 10-11) ได้จำแนกระดับความรู้ไว้ 6 ระดับ ได้แก่ 1) ความรู้เป็นขั้นแรก 2) ความเข้าใจสามารถใช้สมองและทักษะ ระดับสื่อความหมาย 3) การนำความรู้ไปใช้ 4) การวิเคราะห์ ช่วยให้สามารถแยกภาพรวมออกเป็นส่วนย่อย ๆ 5) สังเคราะห์ เป็นการนำเอาส่วนประกอบย่อยหลาย ๆ ส่วน มารวมกันเข้า เป็นโครงสร้างที่แน่นชัด 6) การประเมินผล ความสามารถในการประเมินผลเกี่ยวข้องกับให้ความรู้ หรือข้อเท็จจริงต่างๆ และ เดชา บุญคำ (2539 : 205 – 239) ได้กล่าวว่า ความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ มีดังนี้ 1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงานภูมิทัศน์ 2) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดและออกแบบภูมิทัศน์ 3) ขั้นตอนการออกแบบและการจัดภูมิทัศน์ ซึ่งอาจส่งผลให้ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความรู้ที่แตกต่างกัน ด้านการจัดภูมิทัศน์

2.5.2 ความรู้ด้านสวนสาธารณะ พบว่ากลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ด้านสวนสาธารณะที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างผู้ปฏิบัติงาน ยังไม่ได้รับความรู้ หรือผ่านการฝึกอบรม ที่ว่า กรุงเทพมหานครมีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรเทคนิคการออกแบบและการจัดสวนเบื้องต้น การผลิตไม้ดอกไม้ประดับ การปลูกและตกแต่งต้นไม้ ส่วนผู้บริหารสวนได้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ อยู่บ้างแล้ว จึงอาจส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม มีความรู้ด้านสวนสาธารณะ ที่แตกต่างกัน

2.5.3 รูปแบบของสวนและการดำเนินงาน พบว่า กลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบของสวนและการดำเนินงานที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักวิชาการหลายท่าน เช่น ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 65-70) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกันซึ่งได้แก่ 1) ตัวบุคคล โดยประสบการณ์การเลี้ยงดูหรือฝึกอบรม 2) ลักษณะทางประชากรบางอย่างก็มีผลต่อความคิดเห็น เช่น เพศ พบว่า เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงมากกว่าชาย 3) สัมพันธภาพระหว่างบุคคล คือความน่าเชื่อถือ ความสนใจและอำนาจ องค์ประกอบอื่น ๆ เช่น สื่อมวลชน 4) กลุ่มบุคคลย่อมมีส่วนร่วม 5)

สัมพันธภาพระหว่างกลุ่ม และ วิเชียร เกตุสิงห์ (2529 : 15) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ได้แก่ การอบรมของครอบครัว

2.5.4 *ภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ* กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มผู้บริหารสวนและกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มทราบถึง ภาพรวมการจัดภูมิทัศน์ ภายในสวนสาธารณะ ทั้งด้านรูปแบบ การใช้ประโยชน์ ความสวยงามและร่มรื่น และการดูแลบำรุงรักษาเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานสวนสาธารณะ (2547 : 162) ได้กำหนดรูปแบบการจัดสร้างสวนสาธารณะ แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วนตามลักษณะใช้งานคือ ส่วนการบริหารสวนสาธารณะ ประกอบด้วยอาคารที่ทำการ เรือนเพาะชำ โรงเก็บวัสดุและระบบงานต่าง ๆ ส่วนบริการได้แก่ งานภูมิสถาปัตย์ (สวนป่า ไม้ประดับ สวนสุขภาพ) ลานเอนกประสงค์ ถนนทางเดินวิ่ง ไฟฟ้าส่องสว่าง ระบบรดน้ำ อาคารสุขา เป็นต้น และ สุรเชษฐ์ เขษรมาศ (2526 : 8-11) กล่าวว่า การจัดการสวนสาธารณะ มีการแบ่งเขตการจัดบริการดังนี้ 1) เขตบริการ เพื่อรองรับการพัฒนาสิ่งก่อสร้าง และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการสวน และเพื่อบริการแก่ผู้มาใช้บริการในสวนสาธารณะ เช่น อาคารในส่วนของการ ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ห้องน้ำ 2) เขตนันทนาการสงบเงียบ เป็นเขตพักผ่อน ให้ความสวยงามร่มรื่น รูปแบบมีการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก และการให้บริการจะต้องมีความสวยงาม มีการปลูกไม้ดอก สนามหญ้า สระน้ำ 3) เขตนันทนาการแบบใช้พลกำลัง เป็นเขตพักผ่อนหย่อนใจที่ต้องออกแรง ออกกำลังกายได้แก่ การเดิน การวิ่ง การขี่จักรยาน การเล่นฟุตบอล ส่วนภาพรวมภูมิทัศน์ของสวนลุมพินี สวนจตุจักร สวนสราญรมย์ สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ สวนหลวง ร.9 สวนพระนคร และสวนธนบุรีรมย์ มีความแตกต่างกัน เป็นเพราะแต่ละสวน มีลักษณะจุดเด่นและจุดที่น่าสนใจภายในสวนที่ชัดเจน สำนักงานสวนสาธารณะ (2544 : 18-73) ได้กล่าวว่า 1) สวนหลวง ร.9 โครงสร้างหลักได้รับการกำหนดให้สอดคล้องกับหลัก 5 ประการ คือ เถลิงพระเกียรติ ส่งเสริมวิชาการ รวบรวมพันธุ์ไม้ อนุรักษ์สิ่งมีชีวิต และพักผ่อนหย่อนใจ แฝงด้วย การปลูกฝังทัศนคติ การจัดภูมิทัศน์ภายในสวนจึงสอดคล้องกับหลักดังกล่าว ลักษณะของสวนระดับเมือง แบ่งเป็น 6 บริเวณ บริเวณที่ 1 อุทยานมหาราช มีหอระฆังกลม ซึ่งเป็นอาคารเก่าเหลือม ศิลปะไทยประยุกต์ ตั้งอยู่กลางพื้นที่ ล้อมรอบ 3 ด้านด้วย “ตระพังแก้ว” มีราชพฤกษ์ที่เป็นไม้มงคล บริเวณที่ 2 สวนพฤกษศาสตร์ บริเวณที่ 3 ตระพังแก้ว เป็นที่รับน้ำขานเมือง ตามแนวพระราชดำริ บริเวณที่ 4 สวนรมณีย์ เป็นสวนเลียนแบบธรรมชาติท้องถิ่นแต่ละภาค บริเวณที่ 5 สวนน้ำ จำลองธรรมชาติจากป่าพรุ บริเวณที่ 6 สนามราช เป็นลานเอนกประสงค์ 2) สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ เป็นสวนพฤกษศาสตร์ ภายในสวนประกอบด้วยรูปแบบต่าง ๆ 2.1) สวน

พฤกษศาสตร์ เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ไม้ท้องถิ่น 2.2) ลานบัว 2.3) สวนยุโรป เป็นสวนประดิษฐ์ 2.4) สระน้ำ เป็นจุดเด่นของสวนที่สื่อความเฉลิมพระเกียรติ ด้วยสระน้ำที่คดเคี้ยวเป็นอักษร “ส” และ “ส” ผสานกัน 2.5) สวนไม้มงคลพระราชทาน 76 จังหวัด 3) สวนจตุจักร เป็นสวนสาธารณะระดับเขต มีอนุสรณ์เป็นสัญลักษณ์ที่เก่าแก่คู่กรุงเทพมหานคร ได้แก่ หอนาฬิกา หอประติมากรรมเอเชีย 6 ประเทศ เป็นสวนแห่งไม้หอม มีสวนไม้ในวรรณคดีสมุนไพรมีสวนจรรยาสำหรับเยาวชน มีพิพิธภัณฑ์รถไฟ 4) สวนลุมพินี เป็นสวนสาธารณะแห่งแรกของกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นสวนเอนกประสงค์ที่อำนวยความสะดวกและบริการด้านต่างๆ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย 5) สวนสราญรมย์ มีลักษณะเป็นสวนศิลปวัฒนธรรม มีจุดเด่นที่น่าสนใจคือ พระนางเจ้าสุวัทนาอมารัตน์ อาคารเรือนกระจก ศาลากระโจมแพ ศาลเจ้าแม่ตะเคียนทอง ประติมากรรมพญาคูบาว น้าพู่พานโลหะ เป็นต้น 6) สวนพระนคร เป็นสวนชุมชน มีลักษณะเป็นสวนไม้ตัด มีลักษณะเอกลักษณ์โดดเด่นแตกต่างจากสวนสาธารณะแห่งอื่น สวนไม้ตัด 7) สวนธนบุรี เป็นสวนชุมชน มีลักษณะเป็นสวนสมุนไพรเมืองร้อน พืชพรรณที่เป็นมรดกจากภูมิปัญญาพื้นบ้านของไทย ศาลาชมวิว และสวนจรรยาเยาวชน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อควรพิจารณา นำมาเสนอแนะ 2 ประเด็น

3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปปรับใช้

3.1.1 **ผู้บริหารสำนักสิ่งแวดล้อม** (สำนักงานสวนสาธารณะ), สำนักงานเขต (ฝ่ายรักษาความสะอาด และสวนสาธารณะ) ควรนำประเด็นระดับความรู้การจัดการภูมิทัศน์และระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบของสวนสาธารณะและการดำเนินงานของกรุงเทพมหานครดังรายละเอียด ดังนี้

1) ระดับความรู้ด้านการจัดการภูมิทัศน์ ควรนำระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการภูมิทัศน์ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับความรู้ต่ำ มาพิจารณาเพิ่มพูนด้านความรู้ ด้านทักษะและการบริหารงานภูมิทัศน์ โดยการจัดฝึกอบรม ความรู้ การฝึกปฏิบัติงานในสนามเป็นประจำทุกปี ในประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

(1) ประวัติความเป็นมา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ มีระดับความรู้น้อย ในประเด็นย่อย คือ ยุคเริ่มแรกของอารยธรรมของประเทศในทวีปต่างๆ และยุคฟื้นฟู

(2) แนวคิดการจัดการภูมิทัศน์ ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ระดับน้อย ในประเด็นย่อย คือ การจัดการภูมิทัศน์ด้านการอนุรักษ์พลังงานและการจัดการภูมิทัศน์ด้านนิเวศวิทยา

2) ระดับความรู้ด้านสวนสาธารณะ ควรนำระดับความรู้ด้านสวนสาธารณะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับความรู้ต่ำมาพิจารณา ในการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะพิเศษ คือการจัดสวนคาดฟ้าและการจัดสวนแนวตั้ง ในขณะที่นโยบายกรุงเทพมหานครให้เพิ่มพื้นที่สีเขียว มีการส่งเสริมให้มีการจัดสวนแนวตั้งและสวนคาดฟ้า ในเรื่องการจัดตกแต่งซึ่งเป็นวิธีการที่พิเศษมากกว่าการจัดสวนในพื้นที่ธรรมดา

3) ระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบของสวนและการดำเนินงาน ควรนำระดับความคิดเห็นน้อยของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะมาพิจารณาปรับปรุงและแก้ไขในประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

ถึงอำนาจความสะดวกและการให้บริการ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ มีความคิดเห็นระดับน้อยในประเด็นย่อยคือ

- (1) ร้านจำหน่ายของที่ระลึกและร้านจำหน่ายอาหารระดับน้อย เนื่องจากราคาค่าเช่าไม่คุ้มค่าใช้จ่าย สภาพแวดล้อมรอบ ๆ สวนสาธารณะมีร้านสะดวกซื้อ ซึ่งผู้ให้บริการสามารถเข้ามาในสวนได้ และปริมาณผู้มาใช้บริการในสวนไม่มากพอที่จะใช้บริการร้านค้า
- (2) การจัดแสดงนิทรรศการและวิดิทัศน์ / สไลด์ประกอบคำบรรยาย เห็นควรให้สวนสาธารณะจัดให้มีศูนย์หรือสถานที่ต้อนรับผู้มาเยี่ยม มีห้องประชุมเล็ก ๆ ในการจัดบรรยายความรู้
- (3) ห้องน้ำ – ห้องสุขาสำหรับคนชราและผู้พิการ เนื่องจากนโยบายของผู้บริหารกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญผู้พิการและคนชรา ดังนั้นเห็นควรให้สวนสาธารณะต่าง ๆ ปรับปรุงคิดแปลงและแก้ไขสุขาเดิมให้มีพอสำหรับให้บริการคนพิการและคนชรา หรือจัดสร้างขึ้นใหม่เพิ่ม
- 4) ระดับความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร ควรนำมาพิจารณาปรับปรุงในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้
  - (1) การจัดภูมิทัศน์ให้สอดคล้องความต้องการและความสนใจของประชาชน ในชุมชน จัดกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับเพศ วัย สถานภาพทางอาชีพ สังคม และเศรษฐกิจ
  - (2) มุ่งเน้นการพัฒนาสวนสาธารณะ ให้มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งแตกต่างกันของแต่ละสวน ควรประสานกันระหว่างสวนสาธารณะต่างๆ และเครือข่ายอื่นๆ ที่มีอยู่ในชุมชน
  - (3) การจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ ควรจัดให้มีความสนุกสนานรื่นรมย์ เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของสวนสาธารณะ

(4) มีการจัดนิทรรศการให้ความรู้ต่าง ๆ แก่ประชาชน ควรมีความน่าสนใจ ทันสมัย และสอดคล้องกับเอกลักษณ์ และสถานการณ์ของชุมชน สวนสาธารณะควรเป็นทางเลือกให้แก่ประชาชน ในการใช้เวลาว่างแทนการไปห้างสรรพสินค้าหรือสถานบันเทิง

(5) ควรมีการพัฒนาบุคลากรในสวนสาธารณะ ให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสวนสาธารณะแต่ละแห่งของกรุงเทพมหานคร เช่น การจัดดูงานสวนสาธารณะต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย ของแต่ละสวน และมาปรับปรุงพัฒนา

(6) ควรเพิ่มงบประมาณในการดูแลบำรุงรักษา ของแต่ละสวนสาธารณะให้มากขึ้น ให้เพียงพอต่อการพัฒนาภูมิทัศน์ภายในสวน

3.1.2 ข้อเสนอแนะในด้านปัญหาที่ผู้บริหารสำนักสิ่งแวดล้อม (สำนักงานสวนสาธารณะ), สำนักงานเขต (ฝ่ายรักษาความสะอาด และสวนสาธารณะ) ควรนำปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมาพิจารณาแก้ไขตามประเด็นหลักดังนี้

1) ด้านความรู้การจัดการภูมิทัศน์ มีปัญหาประเด็นย่อยคือ ขาดความรู้พื้นฐาน การจัดการภูมิทัศน์ ขาดความรู้วิทยาการใหม่ๆ ขาดความรู้เกี่ยวกับการจัดและออกแบบภูมิทัศน์ ขาดความรู้เกี่ยวกับพรรณไม้ ขาดความรู้เกี่ยวกับวัสดุแต่งผิวและการประยุกต์ใช้ ขาดความรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการจัดการงานภูมิทัศน์ และขาดความรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีการจัดการภูมิทัศน์แข็ง นั้น ผู้บริหารระดับสูงเห็นควรมีการจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะก่อนประจำการ และเป็นประจำทุกปี เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้มีความรู้ ที่สามารถนำมาพัฒนาสวนสาธารณะและถ่ายทอดความรู้สู่ประชาชน ผู้มาใช้บริการ

2) ด้านทักษะการจัดการภูมิทัศน์ มีปัญหาประเด็นย่อยคือ ขาดเทคนิคการออกแบบขาดเทคนิคการเลือกวัสดุในงานก่อสร้างภูมิทัศน์แข็ง ขาดเทคนิคเกี่ยวกับการก่อสร้างงานภูมิทัศน์ ขาดเทคนิคการเลือกวัสดุพรรณ และขาดเทคนิคเกี่ยวกับการจัดการงานภูมิทัศน์ ผู้บริหารระดับสูงเห็นควรมีการจัดฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติให้มีความชำนาญ เพื่อนำมาปฏิบัติในสวนสาธารณะ ให้สวนสาธารณะมีความร่มรื่น สวยงาม และยั่งยืน

3) ด้านการบริหารงานการจัดการภูมิทัศน์ มีปัญหาประเด็นย่อยคือ ขาดอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัย ขาดงบประมาณการบริหาร ขาดการวางแผนควบคุมงานภูมิทัศน์ ขาดความรู้การบริหารงานภูมิทัศน์ ผู้บริหารขาดประสบการณ์ในการดำเนินงานและขาดการบริหารงานภูมิทัศน์ที่ทงทนสวยงามและยั่งยืน สมควรที่จะเพิ่มพูนความรู้ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ ได้เข้าใจถึงการบริหารงานการจัดการภูมิทัศน์ และจัดให้มีเครื่องมือปฏิบัติงานที่ทันสมัยทุก ๆ สวน

3.1.3 ปัญหาประเด็นที่ผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้าน

สวนสาธารณะ ให้ความสำคัญและจัดให้มีในสวนสาธารณะทุก ๆ สวน

- 1) สวนสาธารณะขนาดใหญ่ จะมีเครื่องอำนวยความสะดวกและให้บริการมากเห็นควรส่งเสริมให้สวนขนาดเล็กพยายามจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวก ให้ทัดเทียมกับสวนสาธารณะขนาดใหญ่ เช่น สวนหลวงร. 9
- 2) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดให้มีสวนสาธารณะสำหรับผู้พิการทางสายตา เช่น การใช้เสียง การอักษรเบรลล์ จัดปลูกตกแต่งไม้ดอกไม้ประดับกลิ่นหอมภายในสวนต่าง ๆ
- 3) สวนสาธารณะควรให้ความสำคัญสำหรับคนพิการต่างๆ ให้ใช้ประโยชน์ในสวนสาธารณะสะดวก เช่น มีอุปกรณ์สำหรับคนพิการออกกำลังกาย ทางเดินและสะพาน
- 4) ทุกสวนสาธารณะมีปัญหาการซ่อมบำรุงภูมิทัศน์แข็ง เนื่องจากไม่มีงบประมาณในการซ่อมแซม ผู้บริหารกรุงเทพมหานครควรจัดงบประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารงาน
- 5) กรุงเทพมหานครมีงบประมาณในการจัดสวนสาธารณะ ควรมีการดำเนินการวิเคราะห์พื้นที่ / วิจัยความต้องการของชุมชน โดยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสวนสาธารณะ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างถูกต้อง
- 6) เมื่อมีการแข่งขันการจัดภูมิทัศน์ ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ได้เข้าประกวดและแข่งขันการจัดภูมิทัศน์ ทั้งระดับภูมิภาคและระดับประเทศ เพื่อเพิ่มทักษะให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสวนสาธารณะ
- 7) การจัดให้มีเครื่องอำนวยความสะดวกมาให้แต่ละสวนสาธารณะ เช่น เครื่องจักร , รถเข็น และเครื่องมือตกแต่งที่ทันสมัย

3.1.4 ผู้บริหารระดับสูง ควรนำประเด็นต่างๆของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้าน

สวนสาธารณะดังกล่าวไว้แล้วข้างต้นมาศึกษา เพื่อจะได้ปรับปรุงระบบการปฏิบัติงาน และมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และมีการปรับปรุงทัศนคติเพื่อการปฏิบัติงาน การแสวงหาความรู้ใหม่เสมอ เพื่อจะนำไปบริการแก่ผู้มาใช้บริการ และประชาชนทั่วไป

3.1.5 การส่งเสริมความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้าน

สวนสาธารณะ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้านความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยพัฒนาภูมิทัศน์สวนสาธารณะ ให้สวยงามร่มรื่น และคงทนยั่งยืน เช่น การจัดอบรมทางวิชาการในการจัดสวนสาธารณะ และการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะทุกชั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการออกแบบ การจัดปลูกตกแต่ง และการดูแลบำรุงรักษา รวมไปถึงขั้นตอนการจัดการให้บริการสำหรับผู้มาใช้บริการประชาชนทุกเพศ ทุกวัย เหล่านี้เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาถึงผลที่ได้รับว่าเป็นไปในแนวทางเดียวกันหรือไม่ ทั้งนี้ผลที่ได้ไปศึกษา จะปรับปรุงและพัฒนาการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะต่อไป

3.2.2 ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกของทุก ๆ สวนสาธารณะ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุง เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ

3.2.3 ควรทำการวิจัยถึงประโยชน์การจัดตกแต่งภูมิทัศน์เมือง ความรู้เกี่ยวกับต้นไม้แต่ละชนิดในการช่วยลดและแก้ปัญหามลพิษต่างๆ

3.2.4 ควรทำการวิจัยเน้นเกี่ยวกับการฝึกอบรม วิธีการถ่ายทอด ฝึกปฏิบัติ ความรู้ และทักษะ และสื่อที่เกี่ยวข้องด้านการจัดตกแต่ง และการดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์แก่ข้าราชการ ลูกจ้าง ประชาชน เพื่อนำความรู้และทักษะไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่กรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527) *จิตวิทยาสังคม* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- กันยา เหมพัฒน์ (2537) *การตกแต่งสถานที่* สงขลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ขวัญชัย จิตสำรวย (2536) *การออกแบบเขียนแบบสวน* กรุงเทพมหานคร รุ่งเรืองศาสน์การพิมพ์
- คณินิจ เสกสรรสุคติกุล (2546) “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการในสวนพฤกษชาติคลองจั่น กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารทรัพยากรป่าไม้ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- จินดา ขลิบทอง (2544) “กระบวนการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร” หน้า 19 ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการส่งเสริมการเกษตร* นนทบุรี หน่วยที่ 1 สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จรี จันททรัพย์ (2529) “ความคิดเห็นของลูกจ้างประจำเพื่อการส่งเสริมงานสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ฉลอง ภิรมย์รัตน์ (2521) *จิตวิทยาสังคม* กรุงเทพมหานคร
- เฉชา บุญคำ (2538) *การปฏิบัติวิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรม* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2543) *ต้นไม้ใหญ่ในงานก่อสร้างและพัฒนาเมือง* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2539) “หน่วยที่ 11 หลักการจัดและออกแบบภูมิทัศน์” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตและการจัดการพืชสวนประดับ* หน้า 205-240 นนทบุรี สาขาส่งเสริมการเกษตร และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ธวัชชัย สายทิพย์ (2545) “ความต้องการการฝึกอบรมของผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สถานศึกษา ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตรมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- นันทนา แนนไส (2545) “สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84” ความคิดเห็นของประชาชนในเขต
เทศบาลนครศรีธรรมราช” วิทยานิพนธ์ ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นวม สงวนทรัพย์ (2525) ศาสตราจารย์วิชาสังคม กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- ประเชิญ ร่วมกระโทก (2545) “ความต้องการความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการดูแลบำรุงรักษาต้นไม้
ของข้าราชการกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ประเวศ ไชยวงศ์ (2538) การจัดสวนประดับ กรุงเทพมหานคร 9119 เทคนิคพรีนติ้ง
- ปริญ วมเชื่อน (2547) “ความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า
อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ที่มีต่อการจัดการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พรรณเพ็ญ ฉายปรีชา (2538) การจัดสวน อมรินทร์ แอน พับลิชชิ่งการพิมพ์ กรุงเทพมหานคร
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2535) วัดทัศนคติ กรุงเทพมหานคร คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
อักษรเจริญทัศน์การพิมพ์
- ราชบัณฑิตยสถาน (2525) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์อักษร
เจริญทัศน์
- วัชร น้อยพิทักษ์ (2536) “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการ
และรูปแบบการใช้ประโยชน์ในสวนสาธารณะ” กรณีศึกษาผู้เข้ามาใช้สวนสาธารณะ
กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์
สิ่งแวดล้อม บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วิเชียร เกตุสิงห์ (2529) หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์เรียงอักษร

- เวทิกา กาญจนแก้ว (2544) “ความพึงพอใจประชาชนผู้มาใช้บริการต่อการจัดสวนสาธารณะ
กรณีศึกษาสวนสาธารณะหนองประจักษ์ จังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญา
สังคมศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
- สิน พันธุ์พินิจ (2533) *การจัดสนามหญ้า* กรุงเทพมหานคร รวมสาส์น
- สุชา จันทร์เอม (2524) *จิตวิทยาสังคม* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- _____ (2536) *จิตวิทยาทั่วไป พิมพ์ครั้งที่ 8* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- สุรเชษฐ์ เขษรุมาส (2525) *สิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกในการสื่อความหมาย*
กรุงเทพมหานคร ภาควิชาอนุรักษวิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- _____ (2526) *ทรัพยากรนันทนาการแบ่งชั้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการ* หน้า 88-90
รายงานการประชุมทางวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 21 31 มกราคม 2526
3 กุมภาพันธ์ 2526 ภาควิชาอนุรักษวิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สำนักงานสวนสาธารณะ (2547) *คู่มือการปฏิบัติงานปลูกและดูแลรักษาต้นไม้* กรุงเทพมหานคร
- _____ (2544) *สวนและต้นไม้ 44* กรุงเทพมหานคร อาร์ต ฟาร์ม
- _____ (2545) *สวนและต้นไม้ 45* กรุงเทพมหานคร อาร์ต ฟาร์ม
- _____ (2546) *สวนและต้นไม้ 46* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ องค์การรับ – ส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____ (2547) *สวนและต้นไม้ 47* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ องค์การรับ – ส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์
- สำนักงานสวนสาธารณะ (2548) *สวนและต้นไม้ 48* กรุงเทพมหานคร พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- _____ (2549) *สวนและต้นไม้ 49* กรุงเทพมหานคร พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- _____ (2550) *สวนและต้นไม้ 50* กรุงเทพมหานคร พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- สมจิต โยชะคง (2538) *การวางแผนตกแต่งบริเวณ* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร รวมสาส์น
(1977)
- _____ (2540) *วัสดุพืชพรรณในการจัดภูมิทัศน์* กรุงเทพมหานคร รวมสาส์น (1977)
- _____ (2541) *การจัดการงานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์* กรุงเทพมหานคร รวมสาส์น (1977)

- ..... (2539) “หน่วยที่ 13 การจัดการงานภูมิทัศน์” หน้า 287-335 ใน เอกสารการสอน
 ชุดวิชาการผลิตและการจัดการพืชสวนประดับ นนทบุรี สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
 และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อมรรัตน์ กฤตยานวัช (2529) “การศึกษาเพื่อการวางแผนทางการจัดหาสวนสาธารณะใน
 กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตศึกษา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เอี่ยมพร วิสมหมาย (2525) หลักการจัดสวนเบื้องต้น กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์อักษรพิทยา
- ..... (2527) หลักการจัดสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ กรุงเทพมหานคร
 สำนักพิมพ์อักษรพิทยา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการ

ที่ ศธ.0552.29/พิเศษ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

สำนักแจ้งวัฒนะ
เลขที่ 3699
นส. 18 ส.ก. 2550
เลข. 18.00

3 ธันวาคม 2550

19255
คำขอรับ...
วันที่ 25 ธ.ค. 2550

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์ให้หน่วยงานสะดวกนักศึกษากฎหมายโทสำหรับข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรียน ปลัดกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเรื่อง "ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานระดับการ จัดคู่มือที่สน สว.นส.สว.รณะกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายอสิราพงศ์ วงศ์สมิง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานระดับการ จัดคู่มือที่สน สว.นส.สว.รณะ กรุงเทพมหานคร" ซึ่งมีรองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต ไชระคง เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ บำเพ็ญ เขียวหวาน เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ซึ่งจำเป็นต้องทำการสอบถามข้อมูลจากข้าราชการสำนักงาน สว.นส.สว.รณะ สำนักงานสิ่งแวดล้อม และฝ่ายรักษาความสะอาด และสว.นส.สว.รณะ สำนักงานเขต ระหว่าง เดือนธันวาคม 2550 - มกราคม 2551

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์ ขอแจ้งโครงการขอลงความอนุเคราะห์ ยานวยความสะดวกแก่นักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

+ 7716

- 61 เบื้องหน้าตามแนบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต ไชระคง)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ปลัดกรุงเทพมหานคร (วิไลลักษณ์)

ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร (วิไลลักษณ์)

ผู้ช่วยปลัดกรุงเทพมหานคร (วิไลลักษณ์)

18 ส.ก. 2550

รายนาม ผู้บริหารสำนักงานเขต

ในเขตกรุงเทพมหานคร

สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

โทร. 0-2503-3578

(นายอภิรักษ์ สุวรรณดี)

รองอธิการบดี สำนักบริหารงาน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม.....□□□

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อการจัดภูมิทัศน์

สวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อทราบข้อมูลความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อการจัดภูมิทัศน์ สวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร 1) สำนักสิ่งแวดล้อม (สำนักงานสวนสาธารณะ) 2) สำนักงานเขต (ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ:กลุ่มงานสวนสาธารณะ) ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานครต่อไป

2. คำตอบในแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด ดังนั้นจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบคำถามทุกข้อตรงตามความจริง และตรงตามความคิดเห็นของท่าน

3. แบบสอบถามมี 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มประชากร

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ปัญหาข้อเสนอแนะและความต้องการเชิงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

4. ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณท่านที่กรุณากรอกแบบสอบถาม และให้ความมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้

นายอิสราพงศ์ วงศ์สมิง

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ( ) ตามที่ท่านพึงประสงค์และกรอกข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง A1
2. อายุ.....ปี A2
3. สถานภาพการสมรส ( ) 1. โสด ( ) 2. สมรส ( ) 3. หม้ายหรือหย่าร้าง A3
4. วุฒิการศึกษา ( ) 1. ปวช. A4
 ( ) 2. ปวท.
 ( ) 3. ปวส. และอนุปริญญา
 ( ) 4.ปริญญาตรี
 ( ) 5.ปริญญาโท
 ( ) 6. อื่นๆ ระบุ.....
5. ตำแหน่งและระดับที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน A5
 ( ) 1. เจ้าหน้าที่การเกษตร ระดับ.....
 ( ) 2. เจ้าหน้าที่พนักงานการเกษตร ระดับ.....
 ( ) 3. นักวิชาการเกษตร ระดับ.....
 ( ) 4. เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร ระดับ.....
6. ประสบการณ์ในการทำงานด้านสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร.....ปี A6
7. รายได้จากอาชีพหลัก.....บาท/เดือน A7
8. รายได้จากอาชีพรอง (ระบุ) (รายได้พิเศษจากการนำความรู้ไปใช้ เช่น
 การจัดภูมิทัศน์, การดูแลรักษาภูมิทัศน์ ฯลฯ.....บาท/เดือน A8

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ (ถูก) ลงในช่องว่าง เป็นการวัดระดับความรู้ที่ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์ทั่วไปและการจัดสวนสาธารณะในระดับใด

3 = ระดับความรู้มาก 2 = ระดับความรู้ปานกลาง 1 = ระดับรู้น้อย

ประเด็น	ระดับความรู้			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1. ความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์				
1. ประวัติความเป็นมา				
1) ยุคแรกเริ่มของอารยธรรมของประเทศในทวีปต่างๆ				☐ B1
2) ยุคฟื้นฟู (Renaissance Period)				☐ B2
3) ยุคปัจจุบันประมาณ พ.ศ. 2400 ถึงปัจจุบัน				☐ B3
2. แนวคิดการจัดภูมิทัศน์				
1) การจัดภูมิทัศน์ด้านประโยชน์ใช้สอยพื้นที่				☐ B4
2) การจัดภูมิทัศน์ด้านสวยงาม				☐ B5
3) การจัดภูมิทัศน์ด้านการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม				☐ B6
4) การจัดภูมิทัศน์ด้านการอนุรักษ์พลังงาน				☐ B7
5) การจัดภูมิทัศน์ด้านนิเวศวิทยา				☐ B8
6) การจัดภูมิทัศน์เพื่อความยั่งยืน				☐ B9
7) การจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะแต่ละแห่ง				☐ B10
3. ความรู้พื้นฐานของการออกแบบภูมิทัศน์				
3.1 ความรู้ด้านการออกแบบ				
1) ความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์				☐ B11
2) ความรู้พื้นฐานทางด้านศิลป์				☐ B12

ประเด็น	ระดับความรู้			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
3.2 ทฤษฎีและเทคนิคแห่งการออกแบบภูมิทัศน์				
1) ขั้นการวิเคราะห์				
(1) การวิเคราะห์ความต้องการ				☐ B13
(2) การวิเคราะห์บริเวณ				☐ B14
2) ขั้นตอนการออกแบบ				☐ B15
3.3 หลักการในงานออกแบบ				
1) ลักษณะเฉพาะของบริเวณ				☐ B16
2) การขจัดความน่าเกลียด				☐ B17
3) การเน้นจุดเด่น				☐ B18
3.4 หลักการจัดพรรณไม้มในงานภูมิทัศน์				
1) ใช้หลักการใช้สอยเป็นตัวเนะการจัด				☐ B19
2) ควรแยกการพิจารณาเพื่อเลือกพรรณไม้ออกเป็นประเด็น				☐ B20
3) การเลือกชนิดพรรณไม้ม่าใช้				☐ B21
3.5 สัญลักษณ์ในงานออกแบบภูมิทัศน์				
1) สัญลักษณ์ในชั้นแบบแนวคิด				☐ B22
2) สัญลักษณ์ในชั้นแบบก่อสร้าง (ภูมิทัศน์แข็ง , ภูมิทัศน์เขียว)				☐ B23
4. ด้านความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการออกแบบ และจัดภูมิทัศน์				
4.1 การเขียนแบบก่อสร้างและข้อกำหนด				
1) มาตรฐาน				☐ B24
2) ผังหรือแปลน				☐ B25
3) การรวมและแยกผังในแบบก่อสร้าง				☐ B26
4) รูปตั้งและรูปตัด				☐ B27
5) แบบขยาย				☐ B28
6) ทศนิยมภาพ (Perspective)				☐ B29

ประเด็น	ระดับความรู้			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
7) ข้อกำหนดต่างๆ ในการออกแบบ				☐ B30
8) การประมาณราคา				☐ B31
4.2 การเตรียมการทำแบบแปลนให้เป็นจริง				
1) ขั้นตอนการก่อสร้าง				☐ B32
2) ขั้นตอนการควบคุมดูแลงาน				☐ B33
4.3 การก่อสร้างงานภูมิทัศน์				
1) การเตรียมพื้นที่และการปักผัง				☐ B34
2) งานดิน				☐ B35
3) งานโครงสร้างและสาธารณูปโภค				☐ B36
4) งานปลูกพืชพันธุ์				☐ B37
5) ระบบรดน้ำต้นไม้				☐ B38
6) การปฏิบัติดูแลรักษา				☐ B39
5. ความรู้เกี่ยวกับวัสดุพืชพรรณในการจัดภูมิทัศน์				
5.1 ความสำคัญและประโยชน์ของวัสดุพืชพรรณ				☐ B40
5.2 หน้าที่ของวัสดุพืชพรรณ				☐ B41
5.3 วัตถุประสงค์หลักในการนำวัสดุพืชพรรณมาใช้				☐ B42
5.4 การกำหนดพื้นระนาบและที่ว่างโดยใช้วัสดุพืชพรรณ				☐ B43
5.5 ลักษณะพิเศษของวัสดุพืชพรรณที่มองเห็นได้				
1) ขนาดและประเภทของวัสดุพืชพรรณ				☐ B44
2) ลักษณะนิสัยของพืช				☐ B45
3) รูปทรงหรือรูปลักษณะของพืชพรรณ				☐ B46
4) ลักษณะสีของพืชพรรณ				☐ B47
5) ลักษณะผิวสัมผัสของพืชพรรณ				☐ B48

ประเด็น	ระดับความรู้		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
6. ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการงานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์			
6.1 แนวคิดในการดูแลรักษาภูมิทัศน์			☐ B49
6.2 การดูแลรักษาสนามหญ้า			☐ B50
6.3 การดูแลบำรุงรักษาพืชพรรณ			
1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับพืชพรรณ			☐ B51
2) การค้ำยันไม้ยืนต้นและไม้พุ่ม			☐ B52
3) การคลุมดิน และการป้องกันโคนต้น			☐ B53
4) การดูแลบำรุงรักษาพืชพรรณทางด้านกายภาพ			
(1) การตัดแต่งต้นไม้			☐ B54
(2) การตัดขริบหรือการเล็ม			☐ B55
(3) การตัดหรือการบังคับต้นไม้			☐ B56
(4) การทำศัลยกรรมต้นไม้			☐ B57
(5) การเปลี่ยนดินปลูก			☐ B58
(6) การป้องกันลำต้น			☐ B59
(7) การใส่ปุ๋ย			☐ B60
(8) การให้น้ำและการระบายน้ำ			☐ B61
6.4 การดูแลบำรุงรักษาและซ่อมบำรุงงานภูมิทัศน์แข็ง			
1) งานภูมิทัศน์แข็งได้ระดับพื้นผิว (ระบบการให้น้ำ, ระบบแสง, เสียง)			☐ B62
2) งานภูมิทัศน์แข็ง ระดับพื้นผิว (ถนน, ทางเดิน, ลานพัก, ลานจอดรถ)			☐ B63
3) งานภูมิทัศน์แข็งเหนือระดับพื้นผิว (รั้ว, ประตู่, กำแพง, เรือนต้นไม้, เเวที, ม้านั่ง, ศาลาพัก, ป้ายชื่อ, ป้ายบอกทาง)			☐ B64
4) งานภูมิทัศน์แข็งลักษณะพิเศษ (ลำธารน้ำ, น้ำตก, น้ำพุ, บ่อกรอง และงานระบบ)			☐ B65

ประเด็น	ระดับความรู้			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
6.5 เครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในงานดูแลบำรุงรักษาและซ่อมบำรุงภูมิทัศน์				
1) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับงานทำความสะอาดและงานดิน				☐ B66
2) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับงานให้น้ำ				☐ B67
3) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับงานใส่ปุ๋ย				☐ B68
4) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับงานกำจัดศัตรูพืช				☐ B69
5) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับงานตัดสนามหญ้า				☐ B70
6) เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้กับงานตัดแต่งพืชพรรณ				☐ B71
7) เครื่องมือและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกและซ่อมบำรุง				☐ B72
2. ความรู้ด้านการจัดสวนสาธารณะ				
1. แนวคิดการจัดสวนสาธารณะ				
1) ลักษณะและรูปแบบของสวนสาธารณะ				☐ B73
2) ประโยชน์ของสวนสาธารณะ				☐ B74
3) ลักษณะที่ดีของสวนสาธารณะ				☐ B75
2. หลักการออกแบบสวนสาธารณะ				
2.1 ออกแบบให้ทุกอย่างมีจุดมุ่งหมาย				
1) ความสัมพันธ์ระหว่างสวนสาธารณะและสิ่งแวดล้อม				☐ B76
2) ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งของพื้นที่ที่ใช้กับสภาพพื้นที่เดิม				☐ B77
3) ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ที่จะใช้ให้เป็นประโยชน์				☐ B78
4) ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งก่อสร้างและพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์อื่นๆ				☐ B79
5) ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งก่อสร้างต่างๆ				☐ B80
2.2 การออกแบบต้องทำเพื่อประชาชน				☐ B81
2.3 ออกแบบให้ใช้ได้ดีและสวยงาม				☐ B82
2.4 การหาข้อมูลจากประสบการณ์				
1) เส้น รูปร่าง สี สัมผัส และสี				☐ B83
2) การเน้นสิ่งสำคัญ				☐ B84
3) การใช้ผนังกัน				☐ B85

ประเด็น	ระดับความรู้			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
2.5 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม				
1) ออกแบบให้เข้ากับสถานที่นั้น ๆ				☐ B86
2) ออกแบบให้เหมาะสมกับผู้ใช้				☐ B87
3) ออกแบบให้เหมาะสมกับการใช้				☐ B88
4) ออกแบบให้สัดส่วนพอเหมาะ				☐ B89
2.6 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม				
1) ขนาด				☐ B90
2) ปริมาณ				☐ B91
3) ผลเนื่องมาจากธรรมชาติ				☐ B92
4) สิ่งอื่นที่จำเป็น				☐ B93
2.7 ออกแบบให้ประหยัดที่สุด				
1) ความต้องการและงบประมาณ				☐ B94
2) การใช้สภาพพื้นที่ที่เป็นอยู่ให้เป็นประโยชน์				☐ B95
3) จัดหาวัสดุที่เหมาะสมในการก่อสร้างต่างๆ				☐ B96
4) จัดหาต้นไม้ให้เหมาะสม				☐ B97
2.8 การจัดและออกแบบให้ดูแลรักษาง่าย				☐ B98
2.9 การออกแบบและจัดให้เกิดความยั่งยืน				☐ B99
3. การจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะพิเศษ				
1) การจัดสวนคาดฟ้า				☐ B100
2) การจัดสวนแนวตั้ง				☐ B101
3) การจัดสวนพอเพียง (ใช้วัสดุเหลือใช้)				☐ B102
4) การจัดตั้งประดับต้นไม้				☐ B103

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ (ถูก) ลงในช่องว่าง ที่ท่านมีความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ ท่านมีระดับความคิดเห็นต่อการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะในด้านต่างๆ อย่างไร ท่านมีความพึงพอใจต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะที่มีการจัดตกแต่งสมบูรณ์และเปิดให้บริการในระดับใด

3 = เห็นด้วย / พึงพอใจในระดับมาก   2 = เห็นด้วย / พึงพอใจในระดับปานกลาง

1 = เห็นด้วย / พึงพอใจในระดับน้อย

ตอนย่อยที่ 3.1 รูปแบบของสวนและการดำเนินงาน

ประเด็น	ระดับความรู้			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1. การเลือกพื้นที่จัดสร้างสวนสาธารณะ				
1) ลักษณะของพื้นที่ที่มีความเหมาะสม				☐ C1
2) ขนาดของพื้นที่ที่มีความเหมาะสม				☐ C2
3) ความสอดคล้องกับจำนวนความหนาแน่นของประชากร				☐ C3
4) สภาพแวดล้อมข้างเคียง				☐ C4
5) ความสะดวกของการคมนาคม				☐ C5
2. การวิเคราะห์พื้นที่และชุมชน				
1) มีการวิเคราะห์พื้นที่ในทุกมิติ				☐ C6
2) มีการวิเคราะห์ความต้องการของชุมชนและผู้ใช้ในทุกมิติ				☐ C7
3) มีการทำประชาวิจารณ์ถึงผลกระทบ				☐ C8
3. รูปแบบ / ผลพวงที่เกิดขึ้นจากการออกแบบ				
1) การแบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วน				☐ C9
2) การใช้ประโยชน์จากพื้นที่				☐ C10
3) พื้นที่การใช้ประโยชน์				☐ C11
4) มิตินความงามที่หลากหลาย				☐ C12
5) เหมาะสมเป็นการศึกษาเรียนรู้				☐ C13
6) รูปแบบหรือประเภทของสวนหลากหลาย				☐ C14
7) มีความเชื่อมโยงของเส้นทางสัญจร				☐ C15

ประเด็น	ระดับความรู้			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
8) มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม				☐ C16
9) มีการสร้างระบบนิเวศหรือความร่มรื่น				☐ C17
10) ครอบคลุมงานระบบทั้งหมด มีงานระบบที่สมบูรณ์ (ระบบการให้น้ำ / ระบายน้ำ / ไฟ / น้ำพุ / น้ำตกและอื่น ๆ)				☐ C18
11) การดูแลรักษาและซ่อมบำรุงง่าย				☐ C19
12) บ่งบอกถึงความมั่นคงและยั่งยืน				☐ C20
4. การเลือกใช้วัสดุในการก่อสร้าง (บ่งบอกถึงการใช้ประโยชน์ / ปลอดภัย / มั่นคง / ยั่งยืน / การจัดการง่าย / วัสดุที่หลากหลาย / ประหยัดงบประมาณ และอื่นๆ)				
1) งานภูมิทัศน์เขียว (สนามหญ้า / พืชพรรณ)				☐ C21
2) งานภูมิทัศน์แข็งหรืองานโครงสร้าง (อาคาร / ถนน / ลานจอดรถ และอื่นๆ)				☐ C22
3) งานระบบ (ระบบการให้น้ำ / ระบายน้ำ / ไฟในสวน / เสียง / น้ำพุ น้ำตก อื่นๆ)				☐ C23
5. สิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ				
1) ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร				☐ C24
2) บริเวณที่จอดรถ				☐ C25
3) เก้าอี้นั่งสำหรับพักผ่อน				☐ C26
4) บริการนำดื่มสาธารณะ				☐ C27
5) การติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะ				☐ C28
6) สนามเด็กเล่น				☐ C29
7) ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย				☐ C30
8) บริเวณสำหรับการออกกำลังกายกลางแจ้ง				☐ C31
9) ถนน / ทางเดินเท้าเพื่อศึกษาและท่องเที่ยวในสวนสาธารณะ				☐ C32
10) เครื่องหมาย / แผ่นป้าย / สัญลักษณ์				☐ C33

ประเด็น	ระดับความรู้			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
11) แผนผังแสดงตำแหน่งและการคมนาคมในสวนสาธารณะ				☐ C34
12) ร้านจำหน่ายของที่ระลึก				☐ C35
13) เจ้าหน้าที่ของสวนสาธารณะในการให้คำแนะนำ				☐ C36
14) บริการสิ่งพิมพ์ เอกสาร แผ่นพับโปสเตอร์				☐ C37
15) ห้องน้ำ / ห้องสุขา				☐ C38
16) ร้านจำหน่ายอาหาร / เครื่องดื่ม				☐ C39
17) ศาลาที่พัก				☐ C40
18) ดินไม้ (ชนิด / ประเภท / ความหลากหลาย)				☐ C41
19) การจัดแสดงนิทรรศการ				☐ C42
20) วิทยุทัศน์ / สไลด์ประกอบคำบรรยาย				☐ C43
21) สนามหญ้าสำหรับพักผ่อน				☐ C44
22) การติดตั้งเครื่องกระจายเสียง				☐ C45
23) อุปกรณ์กีฬา				☐ C46
24) ลานเอนกประสงค์				☐ C47
25) อาคารเอนกประสงค์				☐ C48
26) เรือพาย / จักรยานน้ำ				☐ C49
27) สวนสุขภาพ				☐ C50
28) การให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ				☐ C51
29) แปลงไม้ดอกไม้ประดับ				☐ C52
30) ไฟฟ้า / แสงสว่าง				☐ C53
31) ดินไม้ประดับชนิดที่ให้ร่มเงากับพื้นที่				☐ C54
32) มุมพื้นที่ของไม้พุ่มและ ไม้คลุมดินที่มีกลิ่นมีใบและดอกสีสัน สวยงาม				☐ C55
33) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย				☐ C56
34) ห้องน้ำ ห้องสุขาสำหรับคนชรา ผู้พิการ				☐ C57

ประเด็น	ระดับความรู้			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
6. การจัดการเกี่ยวกับการดูแลและซ่อมบำรุง				
1) การดูแลบำรุงรักษางานภูมิทัศน์เขียว (1) หญ้าสนาม และสนามหญ้า				☐ C58
(2) พืชพรรณ				☐ C59
2) การซ่อมบำรุงภูมิทัศน์แข็ง				☐ C60
3) การซ่อมบำรุงงานระบบ				☐ C61
7. ความปลอดภัยของผู้ใช้และผู้ปฏิบัติงาน				
1) การใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวก				☐ C62
2) ความปลอดภัยด้านทรัพย์สิน				☐ C63
8. กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะและการใช้				
1) ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการก่อสร้างที่อาจทำให้ต้นไม้เสียหาย				☐ C64
2) ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการดำเนินงาน สวนสาธารณะว่าด้วยการกำหนดเวลาเปิด - ปิดสวนสาธารณะ				☐ C65
3) ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการชดใช้ ค่าเสียหายอันเกิดจากการละเมิด				☐ C66
4) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของบ้านเมือง				☐ C67
9. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน				
1) โครงการหน้าบ้านนำมอง				☐ C68
2) โครงการสร้างเครือข่ายถ่ายทอดวิทยากรด้านสวนและต้นไม้				☐ C69
3) โครงการแมกไม้มีงเมือง				☐ C70
4) โครงการอบรมความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม สำหรับประชาชน				☐ C71

ประเด็น	ระดับความรู้			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
10. ความยั่งยืนของสวนสาธารณะ				
1) การใช้ให้อยู่ในสภาพเดิม				☐ C72
2) การปรับปรุงให้คืนสภาพเดิม				☐ C73
3) การปรับปรุงให้มีสภาพดีกว่าเดิม				☐ C74
4) การผลิตและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ				☐ C75
5) การนำกลับมาใช้ใหม่ให้เหมาะสม				☐ C76
6) การทดแทนกันใช้กับสิ่งแวดล้อม ประเภทที่ใกล้จะหมดหรือสูญพันธุ์หายาก				☐ C77
11. การวางแผนและการจัดการ				
1) การสนับสนุนของผู้บังคับบัญชา				☐ C78
2) งบประมาณ				☐ C79

ตอนที่ 4 ปัญหาข้อเสนอแนะและความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

4.1 ท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานครหรือไม่

- มี ไม่มี

4.2 ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานครหรือไม่

- มี ไม่มี

กรณีมีปัญหาและข้อเสนอแนะให้ตอบ 4.3

4.3 ด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ

<p>1. ด้านความรู้การจัดภูมิทัศน์</p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p> <p>4. ....</p> <p>5. ....</p>	<p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>1.....</p> <p>2.....</p> <p>3.....</p> <p>4.....</p> <p>5.....</p>
<p>2. ด้านทักษะการจัดภูมิทัศน์</p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p> <p>4. ....</p> <p>5. ....</p>	<p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>1.....</p> <p>2.....</p> <p>3.....</p> <p>4.....</p> <p>5.....</p>
<p>3. ด้านการบริหารงานการจัดภูมิทัศน์</p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p> <p>4. ....</p> <p>5. ....</p>	<p>ข้อเสนอแนะ</p> <p>1.....</p> <p>2.....</p> <p>3.....</p> <p>4.....</p> <p>5.....</p>

4.4 ด้านความต้องการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดภูมิทัศน์
- 1.....
- 2.....
- 3.....

2. องค์ความรู้ทักษะปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดภูมิทัศน์

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

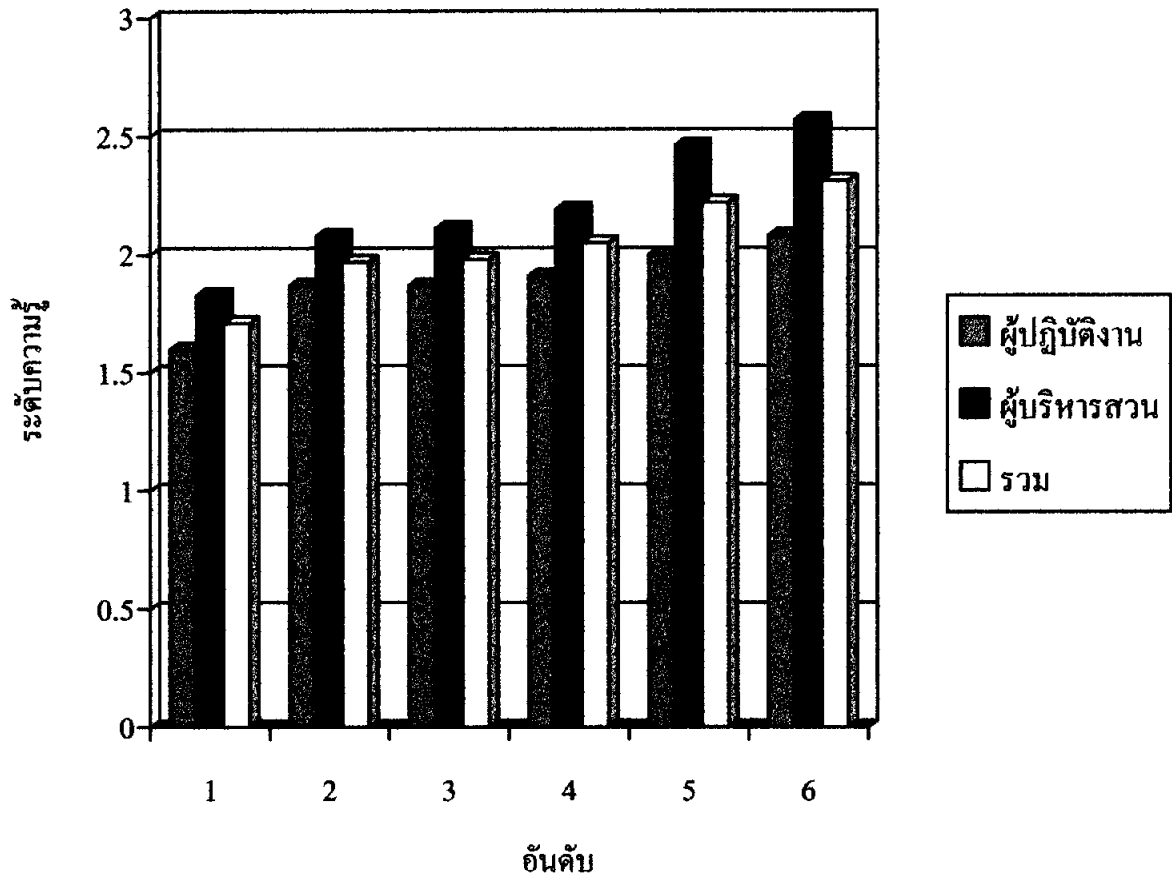
3. องค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

*****ผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างสูงที่ท่านให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามชุดนี้*****

ภาคผนวก ก
แสดงระดับความรู้ / ระดับความคิดเห็น

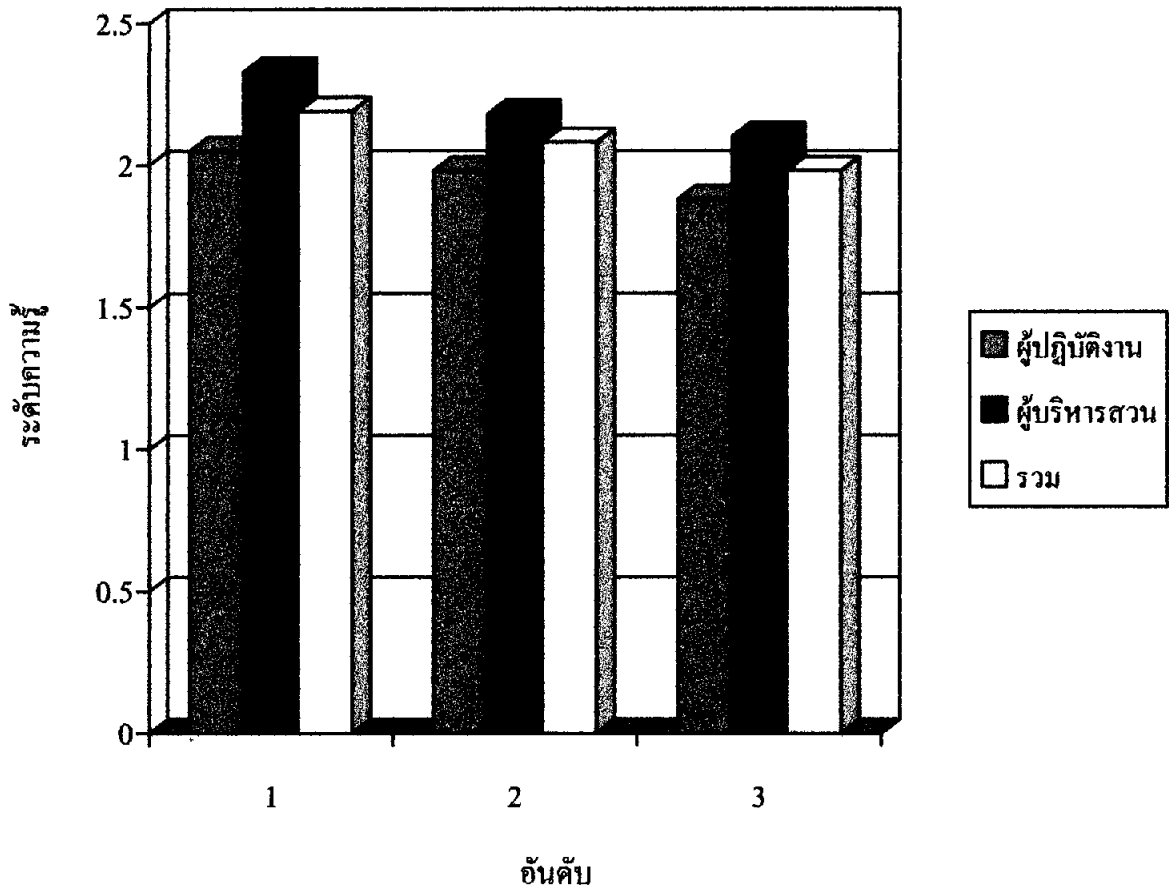
ภาพแสดงระดับความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์

ภาพภาคผนวกที่ 1 แสดงระดับความรู้ด้านการจัดภูมิทัศน์

ความรู้	อันดับ
1. ประวัติความเป็นมา	6
2. แนวคิดการจัดภูมิทัศน์	5
3. ความรู้พื้นฐานของการออกแบบภูมิทัศน์	4
4. ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการออกแบบและจัดภูมิทัศน์	3
5. ความรู้เกี่ยวกับวัสดุพืชพรรณในการจัดภูมิทัศน์	2
6. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการงานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์	1

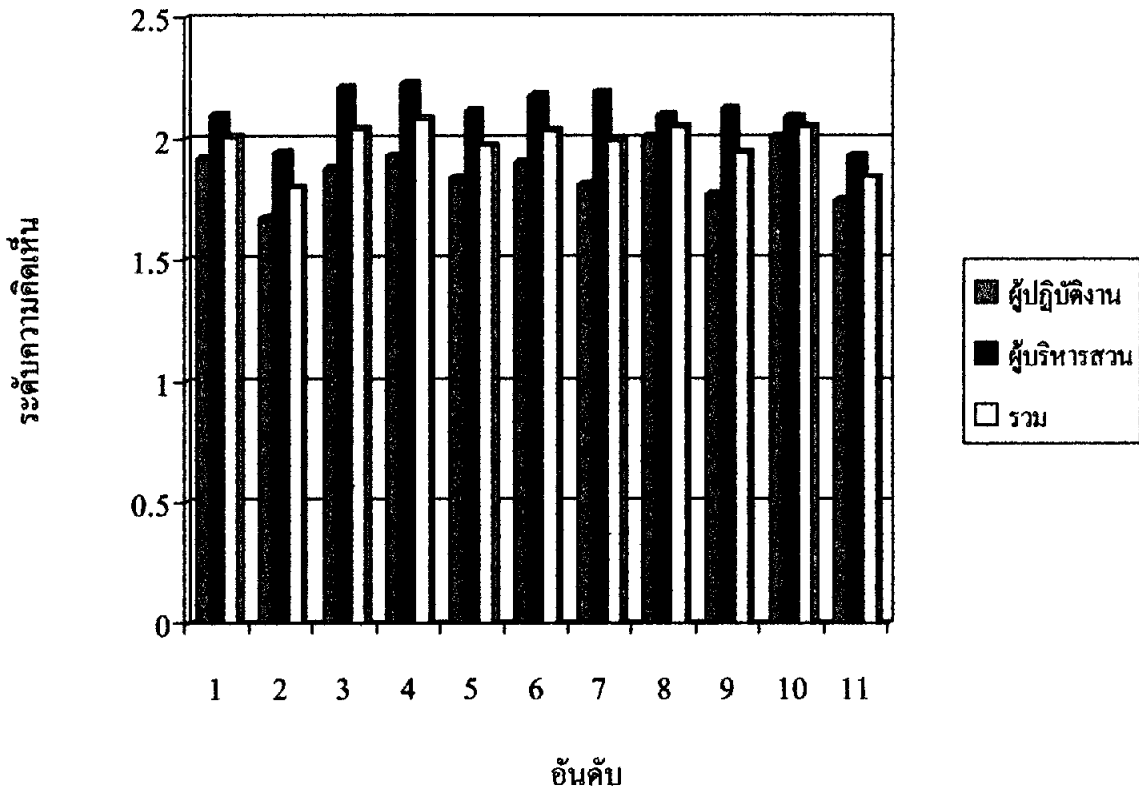
ภาพแสดงระดับความรู้ด้านสวนสาธารณะ

ภาพภาคผนวกที่ 2 แสดงระดับความรู้ด้านสวนสาธารณะ

ความรู้	อันดับ
1. แนวคิดการจัดสวนสาธารณะ	1
2. หลักการออกแบบสวนสาธารณะ	2
3. การจัดภูมิทัศน์สวนสาธารณะพิเศษ	3

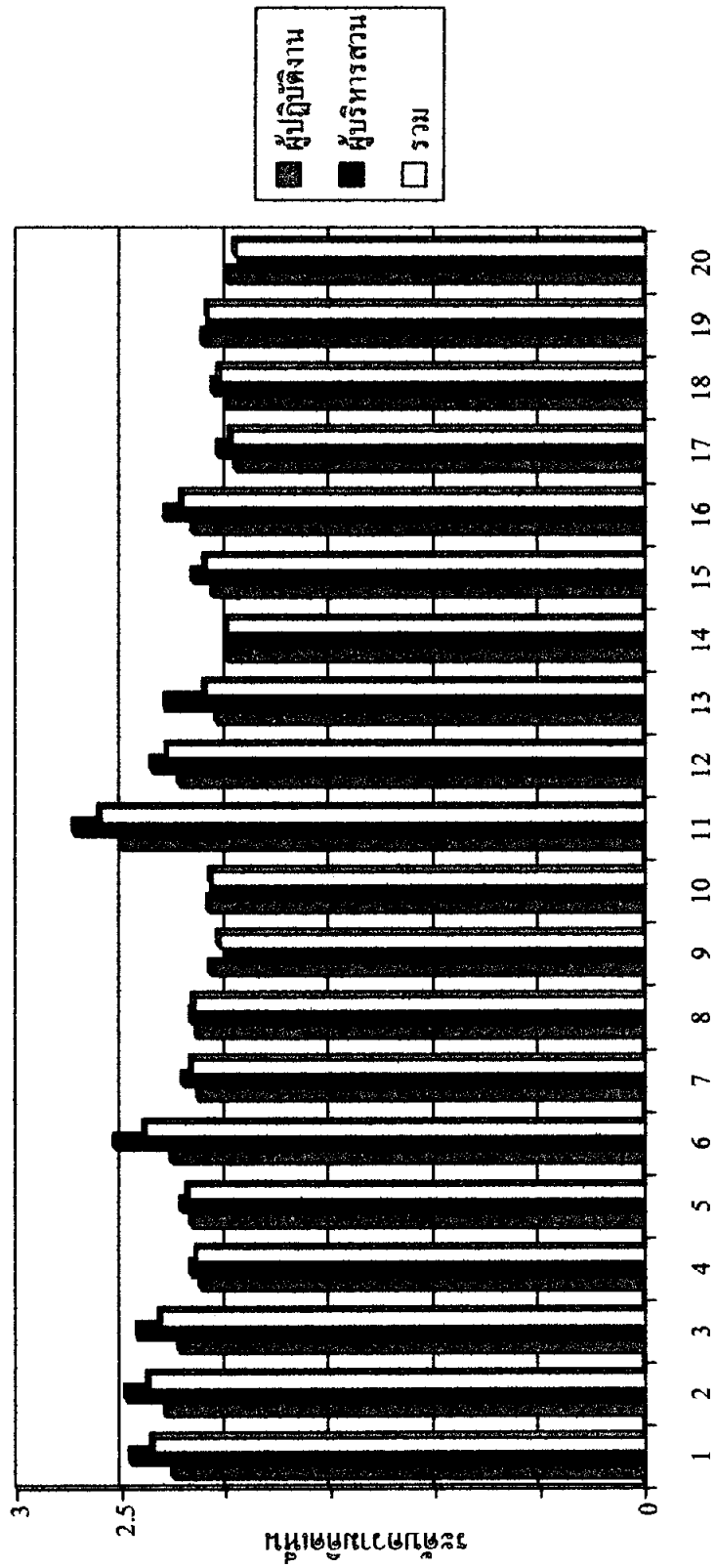
ภาพแสดงระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบของสวนและการดำเนินงาน

ภาพภาคผนวกที่ 3 แสดงระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบของสวนและการดำเนินงาน

ความคิดเห็น	อันดับ
1. การเลือกพื้นที่จัดสร้างสวนสาธารณะ	6
2. การวิเคราะห์พื้นที่และชุมชน	11
3. รูปแบบ / ผลพวงที่เกิดขึ้นจากการออกแบบ	4
4. การเลือกใช้วัสดุในการก่อสร้าง	1
5. สิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการ	8
6. การจัดการเกี่ยวกับการดูแลและซ่อมบำรุง	5
7. ความปลอดภัยของผู้ใช้และผู้ปฏิบัติงาน	7
8. กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะและการใช้	2
9. การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน	9
10. ความยั่งยืนของสวนสาธารณะ	2
11. การวางแผนงานและการจัดการ	10

ภาพแสดงระดับความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะ กรุงเทพมหานคร

อันดับ

ภาพภาคผนวกที่ 4 แสดงระดับความคิดเห็นต่อภาพรวมของภูมิทัศน์สวนสาธารณะกรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็น	อันดับ
1. สวนลุมพินี	4
2. สวนจตุจักร	3
3. สวนสราญรมย์	5
4. สวนเสรีไทย	8
5. สวนรมณีนาถ	8
6. สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	2
7. สวนสันติภาพ	9
8. สวนวชิรเบญจทัศ	10
9. สวนกีฬารามอินทรา	16
10. สวนรมณีฯทุ่งสีกัน	15
11. สวนหลวง ร.9	1
12. อุทยานเบญจสิริ	6
13. สวนพระนคร	12
14. สวนหนองจอก	18
15. สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา	12
16. สวนธนบุรีรมย์	7
17. สวนธรรม "70 พรรษามหาราชนี"	19
18. สวนมหาดไทย	16
19. สวนทวีวนารมย์	14
20. สวน 60 พรรษา สมเด็จพระบรมราชินีนาถ	20

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายอิสราพงศ์ วงศ์สมิง
วัน เดือน ปี เกิด	4 มีนาคม 2508
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยีการเกษตร) วิทยาลัยครูสกลนคร ปีการศึกษา 2537 เกษตรศาสตรบัณฑิต (การจัดการการผลิตพืช) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีการศึกษา 2547
สถานที่ทำงาน	ฝ่ายปลูกบำรุงรักษา สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานการเกษตร 6